

DET KONGELIGE DEPARTEMENT
FØR HANDEL, SJØFART, INDUSTRI, HÅNDVERK OG FISKERI

NORGES SVALBARD- OG ISHAVS-UNDERSØKELSER
LEDER: ADOLF HOEL

MEDDELELSE Nr. 33

DAGBØKER
AV NORDMENN PÅ GRØNLAND
FØR 1814

VED
H. OSTERMANN

OSLO
I KOMMISJON HOS JACOB DYBWAD
1935

DET KONGELIGE DEPARTEMENT
FOR HANDEL, SJØFART, INDUSTRI, HÅNDVERK OG FISKERI

NORGES SVALBARD- OG ISHAVS-UNDERSØKELSER
LEDER: ADOLF HOEL

MEDDELELSE Nr. 33

DAGBØKER
AV NORDMENN PÅ GRØNLAND
FØR 1814

VED
H. OSTERMANN

OSLO
I KOMMISJON HOS JACOB DYBWAD
1935

A. W. BRØGGERS BOKTRYKKERI A/S

Indholdsfortegnelse.

	Side
Indledende bemærkninger	1
Biografiske oplysninger om forfatterne:	
Niels Christian Geelmeiden	3
Poul Jochumsen Moltzou	4
Niels Rasch Egede	4
Marcus Nissen Myhlenphort	5
Geelmeydens dagbog 1740—41	19
Moltzous dagbog 1743—44	47
Egedes dagbog 1776—77	73
Myhlenphorts dagbøger 1786—1812 i uddrag	99
Sakregister	235

Indledende bemærkninger.

Fra den 1721 iværksatte grønlandske kolonisations første dage har det været paakrævet og paabudt — og strengt overholdt — at de i landet tjenstgørende overordnede embedsmænd og funktionærer, gejstlige saavel som verdslige, skulde føre „journal“ o: udførlig dagbog over det i tjenesten og med Grønlænderne passerede, og aarlig hjemsende udskrift heraf til autoriteterne, først i Bergen og siden i Kjøbenhavn. Saavel Hans Egedes egen berømte „Omstændelig og udførlig *Relation* angaaende den Grønlandske Missions Begyndelse og Fortsættelse“ (Kbh. 1738) som sønnernes „*Continuationer*“ af samme — Paul Egedes af 1741 og Niels Egedes af 1744 — er jo i virkeligheden ikke andet end uddrag af deres i Grønland førte „journaler“.

Det siger sig selv, at intet, end ikke noksaa udførlige af de ligeledes paabudte aarlige indberetninger, kunde give os et virkeligt og troværdigt billede af livet i Grønland, af landet og folket, af gangen i mission, handel og administration, af forholdet til den indfødte befolkning osv. gennem tiderne i den grad som disse dagbøger. Det beklagelige er imidlertid, at de for størstedelen af det første kolonisationsaarhundredes vedkommende *ikke eksisterer mere*. Missionsarkivet opbevaredes paa Vajsenhuset i Kjøbenhavn og ved den store brand, som i dagene 5—7 juni 1795 overgik byen, gik saagodtsom det hele i løbet, deriblandt missionærernes dagbøger, hvad heraf eksisterer, indskrænker sig — udover Egedernes trykte relationer og Hans Egede Saabyes ligeledes trykte „Brudstykker af en Dagbog, holden i Grønland i Aarene 1770—78“ — saavidt bekendt til tre af Henrich Christopher Glahn førte dagbøger fra 1760-aarene, hvoraf een forefindes i original og to i afskrift, tidligere i familieeje, nu samlede paa Kgl. Bibliotek i Kjøbenhavn og offentliggjort ved under tegnede som IV bind af det Grønlandske Selskabs skrifter (Kbh.

1921). Ogsaa missionærdagbøgerne fra de følgende 20—30 aar er forsvunden. Hvad handelsfunktionærernes „journaler“ angaar, da findes der paa arkiverne i Kjøbenhavn absolut intet heraf fra tiden før kongens overtagelse af handelen 1774 og fra den derefter følgende tid indtil 1814 kun enkelte.

Imidlertid er det dog lykkedes at gøre et par fund. Som nedenfor meddelt, fandt jeg i Godthaab en række „journaler“, ført af hvalfangerassistent, senere købmand og tilsidst inspektør i Sydgrønland, Marcus Nissen Myhlenphort i tidsrummet mellem 1786 og 1812. De bliver nu offentliggjort i tilslutning til de her offentliggjorte ældre. Og i juni 1932, da jeg paa Viborg landarkiv gennemgik „stervboet“ efter storkøbmand og godsejer Jacob Sewerin til Dronninglund, der i aarene 1734—49 indehavde det grønlandske handelsmonopol, blev jeg opmærksom paa, at der blandt boets papirer fandtes to af de til denne indsendte „journaler“, begge fra Godthaab, den ene for aaret 1740—41 og den anden for aaret 1743—44. Da der overhovedet fra tiden før 1744 hidtil ikke har været kendt andre dagbøger ført af handelsfunktionærer end Niels Egedes „3die Continuation“ af farens „relationer“, maa disse to betragtes som store sjældenheder, saa meget mere som de omhandler forholdene ved Grønlands ældste koloni indenfor samme tidsrum som Niels Egedes „Continuation“ omhandler forholdene ved den anden koloni Christianshaab og saaledes udgør en værdifuld paralel hertil, ligesom de fortsætter hans i „3die Continuation“ givne meddelelser fra Godthaab 1738—40.

Da begge disse „journaler“ er ført af norske mænd, finder jeg det rimeligt, at de offentliggjøres i Norge, og er det mig kært, at dette har kunnet lade sig praktisere. Jeg har sammen med dem medtaget endnu een, som findes blandt de første opbevarede i den grønlandske handels arkivsager paa Rigsarkivet i Kjøbenhavn, nemlig en „journal“ fra Holsteinsborg for aaret 1776—77 — dels fordi den er ført af „3die Continuations“ forfatter Niels Egede — og er den eneste eksisterende af hans dagbøger i manuskript — og dels fordi den omhandler en anden tids Grønland end de to andre, nemlig den begyndende hvalfangstperiode, og giver et godt billede af forholdene ved hvalfangsten fra kolonierne i Grønland og de vanskeligheder, den frembød.

Under et ophold sommeren 1916 i kolonien Godthaab, hvor jeg foretog undersøgelser og studier i det der faa aar tidligere oprettede lille landsarkiv for Sydgrønland, blev jeg opmærksom paa en

udførlig dagbog for aaret 1805, ført af daværende inspektør for Sydgrønland *Myhlenphort*. Ved nærmere eftersøgning fandtes en hel række saadanne dagbøger fra hans haand, med enkelte huller spændende over tidsrummet fra 1786 til 1820. Ved at gennemblade dem fandt jeg, at de, bortset fra nogen ensformighed, indeholder mange bidrag til oplysning af perioder af Grønlands kolonisationshistorie, som ikke er meget kendt, først og fremmest af krigsaarene 1807—14, og giver et ret fyldigt og ikke uinteressant billede af livet, især som det dengang levedes af Europæerne i det fjærne biland, og at de derfor nok var værd at offentliggøre, i hvert fald uddragsvis. Jeg ofrede da noget af min tid paa at gøre temmelig store uddrag af dem.

Tilbage staar endnu at omtale „journalernes“ forfattere, for den sidstnævntes vedkommende vedføjes en lille monografi, skrevet i Jakobshavn i dec. 1916.

Niels Christian Geelmuyden, af den kendte norske slægt, var født i Bergen 1706 som søn af købmand Gert G. og 2. hustru Cornelia Marie Lindgaard. Det er ikke nøiagtig kendt, *naar* han kom til Grønland, muligvis allerede 1727—28, men ialtfald fra 1734 var han assistent ved handelen i Godthaab og afløste Niels Egede som købmand 1736. 1742 fik han i opdrag at anlægge den ny koloni i Frederikshaab, hvor han fik mange vanskeligheder at kæmpe med, idet skibsudeblivelse og -forlis aar efter aar truede etablisementet med undergang. 1744 hjemgik han for at søge sig livsstilling i Danmark eller Norge, men trods missionskollegiets bevaagenhed synes det ikke at være lykkedes. Omsider kom hans erfaringer fra Grønland ham til nytte, idet han ved handelens overgang til det alm. octr. handelskompagni 1748 tilkaldtes som sagkyndig af dettes direktører og fra slutningen af 1749 fik ansættelse som „Oberkiøbmand“ for Grønland. Som saadan havde han at berejse landet, i begyndelsen aarlig, senere sjeldnere, samt at sørge for skibenes proviantering og føre tilsyn med koloniernes forsyning med proviant og handelsvarer. Paa en af sine reiser til Grønland led han skibbrud og mistede alt hvad han medførte af personlig ejendom. Han synes ikke at have været helt tilfreds med sin stilling, idet han 1754 søgte postmesterembedet i Christiansand, men forgæves. Senere forbedredes hans kaar imidlertid, og han blev i sin post til sin død, der indtraf i København 15 aug. 1770. De sidste aar maa han tillige have haft med den islandske handel at gøre, idet han 1769 kaldes „islandsk kjøbmand“.

^{17/3} 1758 var han blevet gift med *Helene Mørch*, død 13 jan. 1771, datter af kantor ved Holmens kirke Peder M. De efterlod sig 3 sønner og 2 døtre, hvis skæbne for tiden ikke kendes. —

Poul Jochumsen Moltzau, stamfar til den nulevende slægt i Norge, var født i Øksnes i Vesteraalen 1715 som søn af sognepræst Jochum Frederik M. og Kirsten Poulsdatter Egede. Sandsynligvis ved sin morbror Hans Egedes indflydelse blev han taget i tjeneste af Grønlandsmonopolets indehaver Jac. Sewerin og fik 1741 post som handelsassistent i Godthaab, hvor han allerede 2 aar senere overtog købmandstjenesten efter N. A. Rasch. Det er saaledes „journalen“ fra hans første aar som kolonibestyrer, vi her har for os.

Moltzau bestyrede kolonien Godthaab hele den Sewerinske periode ud og gik derefter — efter en Europarejse 1749—50 — over i det alm. octr. handelskompagnis tjeneste i samme post som før. Imidlertid svækkedes hans helbred stærkt ved de strabadserende togtrejser, han i sin energiske virksomhed for at øge koloniens produktion bød sig selv, og allerede i 1752 ønskede han hjemgangstilladelse efter at have gennemgaaet en svær sygdom. Direktionen bad ham imidlertid blive i sin post idetmindste endnu et aar og han indvilgede deri. Men i august 1754 gav han kolonien fra sig og hjemgik med koloniskibet, og faa uger efter ankomsten til København afgik han ved døden. I den hernhutiske historieskriver Craz's „Historie von Grönland“ faar han det eftermæle, at han var „ein Liebhaber JEsu und besondere Freund der Brüder“.

Under sit besøg i Europa var han blevet gift med *Else Maria Amble*, f. 1715 i Sogndal, formentlig datter af proprietær Peder Jenssen Amble og Kirsten Nagel. Hun blev 1760 gjengift med Moltzaus fætter Peder Egede, forhenværende missionær i Diskobugt, siden sognepræst og provst i Fet paa Romerike, og døde 1805, 90 aar gl. —

Niels Rasch Egede var født 1710 i Vaagan som yngste søn af Hans Egede og Gjertrud Rasch. 11 aar gl. kom han med forældrene til Grønland, hvor han under sin opvækst lærte sproget tilgavns og ligesom broren Poul var sin fars medhjælper og tolk i missionsarbeidet. Da kolonisationen blev opgivet 1731 og Hans Egede blev ene tilbage med faa frivillige, maatte den unge Niels tage sig af handelen som købmand og skilte sig udmærket fra dette hverv. 1734 tog Sewerin ham i sin tjeneste som købmand i Godthaab, men da faren tog afsked fra Grønland 1736, fulgte sønnen med for at søge sig levevej hjemme. 1738 drog han paany til Grønland i Sewerins

tjeneste og var købmand i Godthaab og Christianshaab til 1743. Efter sin tilbagekomst til København udgav han sin bekendte „3die Continuation“ af farens relationer. Først paa aaret 1745 udnævntes han til overvrager, vejer og maaler samt postmester i Christiansund, men byttede allerede samme aar denne tjeneste med embedet som vejer, maaler og vrager i Aalborg. Her fandt han sig dog ikke mere tilfreds end at han efter endel aars forløb søgte tilbage til Grønland. 1759 anlagde han kolonien Egedesminde, hvorfra han 1762 forflyttedes til Sydbay, senere Holsteinsborg. Her forblev han resten av sin levetid, først som købmand og fra 1776 som materialforvalter og inspektør for hvalfangsten. Endelig i vaaren 1782 forlod han Grønland for godt og døde kort efter hjemkomsten 31 aug. 1782 i København. — Niels Egede er saaledes Nestor blandt de grønlandske pionérer, idet han deltog i kolonisationsarbejdet fra dets begyndelse med faa afbrydelser i 61 aar. —

^{31/3} 1746 var han blevet gift med *Elisabeth Eleonore Bruun*, f. 1721, død 1785, datter af kapt. i flaadten Jørgen Frederik B. og Lovise Jantzen.

Inspektør *Myhlenphort* var en af de mange Nordmænd, som i kolonisationens første hundredeaar gav Grønland deres bedste aar og hele arbejdskraft. Og i modsætning til andre vendte han det ikke ryggen ved adskillelsen 1814, men blev der hele sit liv. — Han var — som saa ofte er tilfældet i Grønlands personalhistorie — ikke den eneste i sin slægt, som viede sig til Grønland. Slægten *Myhlenphorts* deltagelse i kolonisationsarbejdet strækker sig næsten helt tilbage til dets begyndelse. — *Didrik Myhlenphort*¹, f. 1689 i Christiansund (søn af tolder Christopher M. og Elisab. Munthe), † ^{29/11} 1746 som kommandør og divisionschef (g. m. *Christiana Ulrika Lützau*, † 1733), overførte 1728 guvernør, major *Paars* og hans folk (instruks af ^{7/5}) og assisterede ved kolonien Godthaabs overflytning til dens nuværende plads, og blev endelig ^{31/1} 1729 medlem af kommissionen til regulering af det grønlandske væsens sager. — *Jørgen Meyer Myhlenphort*, f. ^{2/12} 1729 paa Veblungnes i Romsdalen (søn af ovennævntes broder, resid. kap., senere sogneprest og provst i Førde Ivar M.¹ og Nelle (el. Hilde) Margrethe Meyer), † ugift ^{28/6} 1797 som lejepræst i København, var missionær i Fredrikshaab

¹ Tidsskr. for den norske personalhist., Ny række, sd. 50.

1761—68 og 1773—75. Skønt han ikke var videre dygtig i grønlandsk var han vel lidt af Grønlænderne. Han faar det skudsmaal, at „han manglede heller selv“ end at „fattige, syge og elendige“ skulde mangle¹. —

Marcus Nissen Myhlenphort var født 1759 i Christiansund af forældrene *Christopher M.* (rimeligvis brodersøn af ovennævnte kommandør D. M. og fætter af provst I. M.) og *Anna Elisabeth Mechlenburg*². Ved skiftet efter ham opgives han fra Christiansunds presteembede som født 26' febr. og døbt 2' marts. Han selv opgiver i dagbøgerne 28' febr. som sin fødselsdag. Han havde ingen brødre, men 2 søstre, som begge levede ved hans død, den ældste, *Anna Elisabeth*, f. 26¹/₂ (db. 7¹/₃) 1757, paa gaarden Sem i Gjerpen prestegæld som enke 2' gang efter propr. *Rougtved* (hun var 1' gang g. m. sin fætter *Jacob Nissen Mechlenburg*, † 13¹/₁₂ 1799 som sogneprest til Eidanger³, og den yngste, *Sophia Susanna*, db. 4¹/₄ 1760, i Levanger som enke efter købmand *Hans Jacob Sahling* i Trondhjem.

I sommeren 1785 var *M. N. Myhlenphort* i Københ. for at tage juridisk eksamen paa modersmaalet, efter hvilken han mener at have udsigt til en ansættelse i Norge (i nærheden af Skien)⁴. Han tog eksamen 14 nov. 1785 med karakteren „ei ubequem“, men blev *ikke* embedsmand i Norge. Under opholdet i Københ. fik han nemlig løfte om ansættelse i Grønland, som det fremgaar af dagbogen for 1786. Han vendte da foreløbig tilbage til Norge for der at afvente tiden for afrejsen til Grønland.

I Grønland var *Myhlenphort* først ansat som hvalfangerassistent under kolonien Ritenbenk, men allerede 1¹/₇ 1787 forfremmedes han til „Oberassistent“ (Ϸ: selvstændig bestyrer af et anlæg) ved logen Kronprinsens Eiland. 30¹/₇ 1788 forfremmedes han yderligere til købmand (Ϸ: kolonibestyrer) og ansattes i Jakobshavn efter sin slægtning, kbmd. *Glomstads* død. Herfra forflyttedes han — ved bytte eller gensidig overenskomst med kbmd. *Lidemark* — til Egedesminde,

¹ Indberetning 1¹/₇ 1775 fra kateket Johs. Andersen.

² En broderdatter af hende var gift med kbmd. Glomstad i Jakobshavn. (se dagbogen); muligvis har kbmd. Johan Chr. Hammond, † 14¹/₄ 1778 i kolonien Umánaq, ogsaa været beslægtet med inspektør Myhlenphorts moder.

³ Norsk personalh. tidsskr., ny række 413. — Erlandsen: Den nordenfj: Geistlighed sd. 60.

⁴ Brev fra M. til senere stadskapt. Flood i Skien: M. haaber at blive hans nabo.

som han overtog ²⁹/₉ 1791 og bestyrede i 10 aar. ²³/₉ 1801 forflyttedes han til Sydgrønland, hvor han var bestyrer af kol. Holsteinsborg, indtil han ⁸/₄ 1802 konstitueredes som inspektør i Sydgrønland med bolig i den ældste koloni Godthaab, anlagt af *Hans Egede* 1721. ¹²/₈ 1892 overtog han embedet efter kaptejn *Bull*¹, og i denne stilling forblev han — fast udnævnt ²³/₃ 1803 — resten av sin levetid.

Myhlenphorts hurtige forfremmelse og hans i den grønl. personalhistorie ikke helt almindelige karriere skyldtes hans ubestridelige dygtighed. Han var en særdeles praktisk og initiativrig hvalfangstleder og kolonibestyrer, under hvis hænder handelen trivedes og dreves op til hidtil ukendte højder, uden at han derved paa nogen maade forurettede Grønlænderne, for hvem han tvertimod havde varmt hjertelag, og hvis vel og fremgang altid i første række laa ham paa sinde. Han var en særdeles dygtig hvalfanger, som ikke forsømte nogen lejlighed til at gaa ud paa fangst med sine folk. Medens han var paa Kronpr. Eiland, anstillede han som den første forsøg med hvalfangst fra de ca. 15 km. syd derfor liggende øer „Hunde Eilande“. Forsøget lykkedes og han rostes af direktionen for „god Oeconomie“ derved, ligesom det heller ikke varede længe, før en hvalfangerstation anlagdes dér efter hans anvisning. — Sælhundefangsten med isgarn drev han paa med stor iver og ihærdighed lige fra sin ankomst til Grønland, og det var i første række hans skyld, at denne fangst tog saa stort et opsving netop ved de af ham ledede kolonier, idet han selv gik i spidsen derfor ved at drive den egenhændig i stor maalestok. Det samme var tilfældet med polarrævefangsten, som han selv drev baade med sakse og paa den gammel-eskimoiske maade med stenfælder. 1791 leverede han til handelen af egen fangst 20 tdr. spæk, 420 sælskind af forsk. art, 17 blaa og 1 hvidt ræveskind samt 22 hvalbarder. At det ikke var pekuniær fordel, men virkelig iver for Grønlændernes fremgang i økonomisk velfærd og handelens trivsel, der var hans drivfjeder, kan sees af, at hans hele indtægt af ovennævnte store levering efter de da gældende priser kun beløb sig til 71 rd. 1 mk. 8 sk. Indsamling af edderdun var han — samtidig med at han advarede mod misbrug herved — saa energisk med, at han anskaffede sig konebaade, som han laante

¹ Niels Rosing Bull (1760.—1841, søn af provst i Kvernes Jens Lemvig B. og Anna Johanne Grøn), kapt. af infanteriet, var inspektør i Sydgrønland 1796—1802. G. m. Else Sophia v. Meldahl (1796—1813).

ud til Grønlænderne til dette formaal. Udbyttet heraf var i 1789 30 lispund god dun, som betaltes med 100 rd., og heraf havde han selv slet ingen pekuniær fordel, idet det var forbudt danske at tage nogen saadan ved udlaan af baade og redskaber, men hele indtægten tilfaldt de indsamlede Grønlændere, hvem den ogsaa ses at være udbetalt til. — Egedesminde, hvor han virkede længst som bestyrer, drev han, ved successiv udnyttelse af alle det store distrikts erhvervs-muligheder, idelig omrejsen og virksomt tilsyn, op fra en paa grund af stadige epidemier næsten til intet reduceret koloni til Nordgrønlands største og mest indbringende i datiden. — Da han forflyttedes til Sydgrønland, stræbte han først som bestyrer, siden som inspektør overalt at udnytte landets indtægtskilder, bl. a. ved at søge indført isgarnfangst hvor det lod sig gøre. — Det skal ogsaa nævnes, at *Myhlenphort* rimeligvis har givet den første idé til de siden ca. 1800 stedse brugte grønlandske seddelpenge, hvorved den tidligere besværlige tuskhandel, som desuden aabnede mulighed for uretfærdig behandling af produktsælgeren, afløstes. Han brugte nemlig allerede i 1789 kreditsedler, lydende paa forskellige kvanta spæk og skind; sedlerne benyttedes da som betalingsmiddel i butikken efter paa-lydende værdi.

Missionen stod *Myhlenphort* — i modsætning til flere af sine kolleger — al sin tid meget nær og gav den overalt den støtte, han formaadede. — Da Godthaab lagdes ind under Frederikshaab som anneks, mente handelsdirektionen, at dens gamle faldefærdige kirke kunde sløjfes; det skyldes *M.*, at dette ikke skete, men at kirken repareredes. Det vil ses af dagbogen, at han gav — eller vilde give — et ikke ringe bidrag til udsmykning af dette tarvelige kirkelokale. — Jakobshavns store kirke forskønnede han ved at lade anbringe to rækker piller ned igennem den i stedet for den oprindelige ene række, der „skiæmmede den utroeligt“, ligesom han lod dens revnede klokke omstøbe og forærede den to store glaslysekroner. — Sin iver for Grønlændernes oplysning lagde han for dagen ved flere forslag, bl. a. om læreanstalter og om trykning af gode og oplysende bøger — noget som dog ikke fik videre følger foreløbig, fordi den lange krigsperiode standsede alle fremskridt. — Til lige stor ære for hans hjærte og hans missionsvenlighed tjener det, at han selv i den værste nød under krigen, da der var i høj grad Smalhans med levnedsmidler og Europæerne truedes med hungersnød, lod de i missionens tjeneste staaende Grønlændere faa proviant

for deres løn, naar de var i trang. Missionær *Wolf* siger i en saadan anledning: „Jeg var overhovedet uskiønsom, om ieg ikke meddelte Hr: Inspecteuren det sandfærdige Vidnesbyrd, at han stedse viiser den største og uegennyttigste Tienstagtighed og Godhed mod Missionens Betiente“¹. — Ogsaa det europæiske mandskabs religiøse behov laa ham paa sinde. Ved hans omsorg udsendtes til kolonierne eksemplarer af *Strøms* prædikensamling, som han fandt „opbyggeligere og lettere at forstaae af den lavere Classe Mennisker“ end de gamle postiller — i Grønland „hvor Tilhørerne som oftest ikke ere meget dybtænkende“². —

Myhlenphorts ubestridelige dygtighed blev snart opdaget og paaskjønnet af hans overordnede. Inspektør *Wille* ansaa ham for „en af de bedste, paalideligste, flittigste og nidkæreste Betiente“ i Grønland³, og han skrev til *M.* selv i anledning af, at denne havde beklaget tabet af 5 forliste hvaler: „Troer de da kiæreste Hr Myhlenphort, at jeg behøver noget Beviis for at være overtydet om at de af alle Kræfter opfylder deres Pligter? Ney! ieg behøver icke at viide andet end at de er Frisk og Vel; saa veed ieg tillige, at hvad Dem er anbetroet bliver drevet med Iver, Reedelighed og utrættet Fliid, og da er jeg saa ubekymret om Jacobshavn som om denne Colonie icke henhørte til mit Inspectorat“⁴. — Den næste inspektør, *Schultz*, indvilgede med glæde i, at *M.* byttede koloni med Egedesmindes bestyrer, fordi han havde „en lykkeligere Legems Helbred“ og derfor var driftigere end denne, og han ventede sig af byttet „Egedesmindes Distrikts Opkomst og deraf flydende Handelens Tiltagelse“⁵ — et haab, hvori han altsaa heller ikke skuffedes.

Handelsdirektionen viste allerede efter 4 aars forløb *Myhlenphort* sin paaskønnelse ved at skænke ham en medaille „for Nidkærhed for Handelens Vel“⁶, — da *M.* i den anledning takkede insp. *Wille* for formodet medvirkning hertil, svarede denne, at det var „af slet ingen Betydenhed. De vil selv kunne indse, at det er en let Sag at recommandere en Mand som ved alle Leyligheder recommanderer

1 Wolfs dagbog; Kirkehist. Saml. 5 række III, 482.

2 Indberetn. til direktionen 24/7 1803.

3 Attest af 28/5 1790.

4 Brev af 15/5 1789.

5 Skriv. af 31/5 1791.

6 Skriv. fra direkt. 15/5 1790.

sig selv“¹. — Senere ønskede selve direktionen at „bevidne Dem vor Fornøjelse med at De vedbliver at arbejde hen til — — — at forøge den aarlige Produktion ved Stederne, og at De især henvender Deres Agt paa ved alle tilladelige Midler at conservere Handelen Skindvarerne“²; — og ved hans forflyttelse til Holsteinsborg — som skete fordi denne koloni gennem længere tid var bleven temmelig misrøgtet og trængte til en dygtig bestyrer — begrundede direktionen dette overfor Sydgrønlands inspektør ved at udtale, at *M.* siden sin ansættelse bestandig havde „opført sig saaledes i forskellige ham anbefoede Bestyrelser, at vi kunne sætte Tillid til ham; vi have derfor saa meget mindre taget i Betænkning at give ham Udsigt til at faae noget friere Hænder i Bestyrelsen, end andre Handels Betiente ere tilstaaede, som vi derved see at kunne lette Inspecteuren endeel af Tilsynet med en Colonie som er saa langt fra Haanden“³ — en udtalelse, som falder mærkværdig nøje i traad med den ovenfor citerede af insp. *Wille* 11 aar tidligere.

Ud fra dette var det en given sag, at da handelsdirektionen gjorde forsøg med i modsætning til tidligere at vælge inspektørerne blandt de i landet ansatte handelsfunktionærer, maatte valget i første række falde paa *Myhlenphort*. Det var heller ikke forfejlet. De gode egenskaber og den dygtighed, der havde udmærket ham som bestyrer, fornægtede sig ikke, da han blev øverste myndighed i landet. Det var ikke hans skyld, at der ikke i Grønlands historie staar synderlig andet ry af hans inspektørvirksomhed end krigens. Det faldt i hans lod at skulle forsøge at raade bod paa de skæbnsvangre følger, som den syvaarige krig i forbindelse med en nu uforstaaelig og ganske uforsvarlig mangel paa energi og omsorg for Grønland hos direktionen og i sidste instans hos staten, medførte for Europæerne i landet og den indfødte befolkning. Og dette var et Sisyfosarbejde — og et saare utaknemligt.

Provst *Schultz-Lorentzen* har i en avhandling „Grønland under krigen 1807—14“⁴ stærkt fremhævet Nordgrønlands inspektør, *Motzfeldt*, som den der i *modsatning til* insp. *Myhlenphort* ved sin energi og foretagsomhed bevirkede, at krigens følger følte mindre i Nordend i Sydgrønland. Jeg tror ikke, at denne distinktion er berettiget —

¹ Brev af 28:7 1790.

² Skr. af direkt. 3:5 1791.

³ Direkt. til insp. Bull 29:4 1800.

⁴ I foreningen „De Danske Atlanterhavsøers“ medlemsblad „Atlanten“, II, 376 ffg.

men at der tvertimod dermed er gjort *Myhlenphort* stor uret. Naar *Schultz-Lorentzen* skriver saaledes: „Han (o: *Motzf.*) forhandlede direkte med Firmaet *Bortwich & Comp.* i Leith om den fornødne Tilførsel. Han skyede ikke i 1811 at foretage den lange og besværlige Rejse i Baad fra Godhavn til Godthaab for at bringe Posten til Sydgrønland og forhandle med sin Kollega der om de nødvendige Forholdsregler“ — saa forholder dette sig neppe ganske saaledes. Det var ikke i 1811, men i 1810, at insp. *Motzfeldt* rejste til Sydgrønland, og det er da rimeligst at antage, at de to inspektører da er *bleven enige om* at træde i forbindelse med det omtalte firma¹; dets vareudsending indløb nemlig først i eftersommeren 1811. Og inspektørernes *fællesoptræden* i denne sag stadfæstes ligefrem ved den omstændighed at varerne udsendtes under adresse til *begge* d’herrer som rekvirenter og overtagere, og ved at ogsaa insp. *Myhlenphorth* — som det ses af hans dagbog — fik *direkte* meddelelse fra firmaet om varenes udsendelse. — Og naar *Schultz-Lorentzen* videre skriver: „Selv Sydgrønland kunde han (o: *Motzf.*) hjælpe med Varer, der blev hentede af Jagten fra Julianehaab“ — saa er dette ganske fejlagtigt, thi de omtalte varer var den del af den engelske udsending, som med rette *tilkom* Sydgrønland, hvorfra de dog netop *ikke* — som det ogsaa fremgaar af *Myhlenphorts* dagbog for 1812 — blev afhentede af Julianehaabs jagt. Det er vel endog tvivlsomt, om de overhovedet *alle* er bleven afhentede, thi i aaret 1811, da de mest tiltrængtes i Sydgrønland, fik man der ingen efterretning om deres ankomst, og da man omsider fik den i sommeren 1812, vidste man allerede, at Sydgrønland dels var bleven, dels vilde blive undsat med flere fuldlastede skibe hjemmefra. Alene det her udviklede viser, at det er en stor uretfærdighed at fremhæve insp. *Motzfeldt* paa *Myhlenphorts* bekostning. Det faktisk passerede indbyder snarere til det modsatte. Det er nemlig endog bleven fremhævet af samtidige, at insp. *Motzfeldt* forfordelte Sydgrønland. Om den undsætning med proviant, som det eneste skib, der kom til Grønland i aaret 1810, d. 6 novbr. bragte til Egedesminde, siger miss. *Wolf*, der i det hele taget bruger stærke ord om Nordgrønlands forsyning og forbrug i disse aaringer i modsætning til Sydgrønlands, at den er bleven „saa ubroderligt deelt, at det sydlige Grønland

¹ At det blev *Motzfeldt* der paa begges vegne traadte i forbindelse med firmaet i England, kom vel af, at *Myhlenphort* ikke var det engelske sprog mægtig.

næsten intet faar“¹. — Sydgrønland fik altsaa paa ingen maade hjælp fra insp. *Motzfeldt*. Tvertimod blev Nordgrønland hjulpen af *Myhlenphort*. *Motzfeldts* rejse til Godthaab i 1810 var nemlig først og fremmest et provianteringstogt, idet han indfandt sig med to store fartøjer for at hente undsætning af levnetsmidler til sit betrængte inspektorat — og fik den med stor beredvillighed, uagtet Sydgrønland knap havde nok til sig selv.

Og i det hele taget kan det ikke med nogensomhelst ret siges, at *Myhlenphort* i disse kritiske aar ikke var stillingen ligesaa voksen som *Motzfeldt*. Det var dog ham, der tog den ligesaa behjærte og betimelige som — baade hvad skibets lidenhed og direktionens eventuelle uvillie og misbilligelse angaar — forvovne beslutning at sende den i landet stationerede galease til Europa, hvorved Sydgrønland baade straks blev befriet for et ikke ringe antal sultne munde og fik al rimelig udsigt til ved dette skib dog at faa *nogen* undsætning næste aar. Og man faar ved at studere arkivet ligeledes det bestemte indtryk, at *Myhlenphort* altid har fordelt de forhaandenværende proviantbeholdninger retfærdigt og paa bedst mulige maade. At der efterhaanden ikke var meget at fordele, er en anden sag, men dette bør dog virkelig lægges direktionen til last og ikke *Myhlenphort*. Ganske vist havde denne fra først af et lyst syn paa forholdene og ventede krigens nære afslutning, hvad der vel var medvirkende aarsag til, at han ikke betænkte sig paa at hjælpe Nordgrønland i 1810 — men kan dette tjene til hans forklejning? Det eneste, der med nogen ret kan lægges ham til last, er at han i 1809 havde skrevet til direktionen, at Sydgrønland nok kunde klare sig i 3 aar. Dette havde direktionen indrykket i de offentlige tidender til beroligelse for de betrængtes slægt og venner — og for sin egen samvittighed! — hvad der, da det blev bekendt i Grønland, kaldte en regn af bebrejdelser ned over den arme inspektørs hoved. Men det tjener til hans undskyldning, at han neppe har sagt for meget. Han har blot ikke regnet med — og heller ikke burdet regne med — at han af sit gode hjærte vilde blive nødt til at afgive to fartøjslaster til Nordgrønland, og at der enkelte steder i inspektoratet vilde blive ødslet saadan med de forhaandenværende vareoplæg, at disse maatte slippe op længe før beregnet.

¹ Kh. Sml. 5 rk. III, 502.

Efter krigen anvendte *Myhlenphort* alle sine kræfter og al sin indflydelse paa at læge de saar, den havde tilføjet hans inspektorat. Han bestyrede iøvrigt sit embede til sin død til direktionens fuldeste tilfredshed, og var agtet og afholdt af alle i landet, og af enhver som kom i berøring med ham. Mineralogen *Giesecke*, som boede 3 vintre i hans hus, siger om ham, at han „gehört zu den Menschen, welche man sogleich ihres offenen und ungekünstelten Betragens wegen lieb hat“; at han (G.) lige fra første færd skylder hans „gütigen Aufmerksamkeit“ sin „wärmsten Dank“; at han allerede efter den første vinter kun ugerne forlader ham, i hvis „freundschaftlichen Umgänge“ han daglig har levet og „viel gutes genossen hatte, wofür ich ihm nicht dankbar genug seyn kann“ — og ved sin endelige afrejse fra Grønland 1813 mindes han ham og sender ham sin tak „in vollen Maasse“, fordi han ved sin „täglichem Umgang mir die ewig langen Winthernächte versüsste“¹. Det var heller ikke for meget sagt. Medens insp. *Motzfeldt* for *Gieseckes* ophold hos sig i 3½ aar tilsendte direktionen en regning paa 700 rd., foreligger der intetsomhelst om at *Myhlenphort* har beregnet sig noget. Som dagbogen viser, vilde han ikke engang have bevis for de penge, hvormed han havde forstrakt mineralogen. Og en lignende opmærksomhed og omhu lod han blive alle de rejsende, som kom til Grønland, tildel.

Insp. *Myhlenphorts* økonomiske kaar tillod ham saadanne flotheder. Allerede 1789 havde han tilgode hos handelen ca. 550 rd., uagtet hans aarlige forbrug i landet: udover kostdeputatet in natura ikke var helt ringe, i 1790 saaledes 253 rd. — Han blev derfor efterhaanden efter tidsforholdene meget formuende, og uagtet hans formue naturligvis reduceredes meget stærkt ved statsbankerotten, var den ved hans død temmelig anselig. Gerrig var han — som allerede ses af det foregaaende — paa ingen maade. Han synes tvertimod at have været en slags frivillig og godhedsfuld laanekasse for alle og enhver i Sydgrønland. Han udsteder nemlig stadig anvisninger paa handelen baade for købmænd, assistenter og missionærer, saavel de danske som de hernhutiske. Saa meget mærkeligere er det, at han aldrig havde betalt en gæld paa 30 rd. til stadskapt. *Flood* i Skien. Pengene var laant i 1785, og fordringen anmeldtes af kreditor,

¹ *Gieseckes* dagbog, udg. ved Steenstrup, sd. 5—6, 7, 46, 473; indl. XXIII.

der havde troet *M.* død forlængst, i dødsboet, men for sent. Inspektøren maa ganske have glemte det.

Insp. *Myhlenphort* var ugift. Han var forlovet — om fra sin ungdom eller pr. brev eller kommissionær, vides ikke, selv aflagde han aldrig noget besøg i fædrelandet — med en jfr. *Alberg*, som i aaret 1800 skulde være rejst op til ham, men blev syg og døde kort forinden. — Hans hus styredes af en blanding, *Ane Marie Jacobsdtr. Lyng*, f. 1768 i Umánaq, datter af dansk kateket Jac. Poulsen Møller og hans grønsl. hustru, og gift med en blanding, *Albrecht Larsen Lyng*, som stod i handelens tjeneste paa Kronpr. Eiland, da *Myhlenphort* kom dertil; herfra fulgte hele familien med til Jakobshavn og senere til Egedesminde. Her døde manden, og enken fulgte med *M.* til Sydgrønland. Hun har utvivlsomt styret hans hus ordentlig og dygtigt, thi for at holde hende fast byggede han hus til familien baade ved Jakobshavn og Egedesminde, og efter mandens død forsørgede han alle de efterladte. Hun døde i Godthaab ^{10/1} 1833. Med hende havde *M.* en datter, *Elisabeth Augustine*, som blev gift med en bødker fra Færøerne, hvor hun senere boede nogle aar.

Myhlenphort havde mange interesser og fulgte godt med paa alle omraader. Han havde et stort bibliotek, over 700 bind foruden en mængde hefter og tidsskrifter. Hans bogsamling var et slags privat og gratis laanbibliotek for hele Sydgrønsl. Hvert efteraar vandrede store bogpakker derfra ud til koloniernes funktionærer og missionærer — for at vende tilbage næste foraar til bytning med nye. Ved hans død var en mængde bøger ude, som efterhaanden indløb til boet. — Skønt han sad inde med en viden om Grønland og grønsl. forhold som faa — *Giesecke* taler om de sagkyndige mænd „worunter man Herrn Inspekteur *M.* oben an sezzen kann“¹ — foreligger der intet trykt derom fra hans haand². Derimod findes der — i grsl. handels arkiver — flere interessante manuskripter af ham, bl. a. en udførlig og instruktiv beskrivelse af Egedesmindes distrikt 1799 og en indgaende skildring af koppesygdommen i Diskobugten 1800.

Myhlenphort var i ganske ualmindelig grad egnet til livet i Grønland. Han var — hvad der var af stor betydning for hans stilling —

¹ l. c. 119.

² En interessant og instruktiv avhandling om isgarnfangst er offentliggjort av mig i Dansk geogr. Tidsskrift 1920.

en overmaade omgængelig mand, som ikke let kom paa kant med nogen af de øvrige Europæere. Han holdt af Grønlænderne og havde en ikke almindelig evne til at sætte sig ind i deres tankegang, liv og forhold. Han forstod tillige den maaske navnlig dengang vanskelige kunst at omgaaes dem saaledes, at han fik indflydelse paa dem og kunde faa dem til det, ingen anden kunde. Endelig var han en legemlig sund og stærk mand, som taalte de strabadser, en grønl. embedsmands virksomhed¹ i de tider førte med sig, hvem landets særegne levemaade ikke afficerede, og hvem den fordærlige skørbug, de fleste Europæeres fjende dengang, aldrig antastede. Han vides kun at have været alvorlig syg én gang, nemlig i 1788, da han overtog Jakobshavn; da var han saa langt nede, at man „ikke troede ham til Livet“¹. — Men ellers led han kun under følgerne af „gammel Frost, som ieg ved Garnrygtningen i Norden har paadraget mig“; om vinteren mærkede han intet dertil, men om vaaren, naar varmen kom, ophovnede hænderne, hvorved han fik „meget ondt ved at skrive“. Da han i anledning af udnævnelsen til inspektør var bange for, at dette skulde gøre ham utjenstdygtig før tiden, bad han direktionen om paa hans vegne at konsulere en dygtig læge i København². Han maa vel være bleven hjulpen, thi der ses intet mærkeligt ved hans skrift, som lige til det sidste er fast og meget pyntelig.

Imidlertid har krigsaarenes trængsler og savn vel nok bidraget til umærkeligt for ham selv at svække hans stærke konstitution. Hans elendige bolig skulde heller ikke bidrage til at styrke den. Inspektørboligen i Godthaab laa saaledes³, at al sneen fra den store slette ved kolonien *skulde* fyge ned om den, og desuden i en sump, saa at der flød en elv midt igennem den ene sidebygning. Taget var saa slet, at man med regnvejlr — der om sommeren „indtræffer 2 à 3 gange om ugen“ — maatte have henved 30 kar i beredskab til at sætte under dryppene. Desuagtet fik han af og til en vandflod ned i værelserne; i efteraaret 1802 blev hans sengklæder og bøger „næsten bedærvede“ af regnvand. At en saadan bolig var usund, siger sig selv. Og i krigsaarene er den ikke bleven sundere, thi alle bygninger i Grønland forfaldt dengang.

¹ Skriv. fra provst Sverdrup til insp. Wille 2/8 1788.

² Brev til direktionen 27/6 1803.

³ Indberetning af 27/6 1803. Nu ligger Sydgrønlands landsarkiv paa den ældste inspektørboligs plads.

I hvert fald døde insp. *Myhlenphort* ret pludselig 7de december 1821. Endnu et par dage tidligere ses han at have foretaget embedsforretninger. — Hans bo opgjordes til omtr. 13000 rd. Ved testamente havde han et par aar tidligere bestemt, at hele formuen — med undtagelse af nogle smaa legater, bl. a. til husholderskens voksne børn — skulde deles i 2 dele, hvoraf den ene skulde tilfalde hans husholderske og datter, og den anden hans søster enkemadame *Rougved*. Denne disposition gav anledning til indsigelse fra hans anden søster enkemadame *Sahlings* side. I et 3 foliosider langt, rørende brev, skrevet med en gammel, rystende haand — og en skrækkelig bogstavering, f. eks.: *Indspægtøren* — beklager hun, der nu efter sin families død er ensom og fattig, sig til skifteforvalteren over at være forbigaaet. Hun mener, at søsteren — der synes at have været den eneste, der havde bevaret forbindelsen med broderen i Grønland — forsætlig har fortiet, at hun endnu er ilive, eller endog „indbildt ham for mange Aar for hæn at ieg var død“. Hun vil ikke forsøge at fravriste husholdersken hendes part „skiøndt det er en stor Løn at faae 6 tusin i forlaad og en fatig mæn dog altid oprigtig Sødster i hans fatige Dager ikke skulle faae nogetd“. Men hun kræver som ret, og ogsaa i henhold til et løfte, som søsteren, da hun netop efter mange aars forløb besøgte hende, just som meddelelsen om arven kom, havde givet hende om at dele sin part med hende — en fjerdedel af arven, da hun altid har hjulpet broderen, bl. a. med understøttelse til Københavnsrejsen 1785 og med et udlæg af 100 rd. til jfr. *Alberg*, hvoraf hun ved dennes død kun havde faaet 70 igen. Hun kunde dog — sørgeligt nok — ikke faa noget, da testamentet var affattet ved fornuftens fulde brug.

Af den lange række dagbøger er her kun saagodtsom fuldstændig meddelt den første, som omhandler rejsen til Grønland og den første tid i landet, fordi den meddeler mange interessante træk og giver et godt billede baade af de besværlige rejser og af livet og virksomheden i Grønland paa en tid, som ikke andensteds er fyldig belyst. Dog er her udeladt endel ensformige notater især fra oprejsen. Af de senere dagbøger er kun meddelt uddrag; af de for 1805 især for at give et begreb om besværlighederne og hindringerne i en inspektørs embede dengang; — og af den for 1807—12 (for 1810 og 1813—14

findes ingen bevaret) for at give et billede af livet i Grønland under den lange krigs tryk. Om denne periode af Grønlands historie er der nemlig ikke bevaret ret mange efterretninger fra dem, der oplevede den, og de fleste, der findes, beror i Grønland og er derfor ikke tilgængelige for ret mange mennesker.

Ortografien er overalt forfatterens egen. Hvor et ord er glemt, er det tilføjet i parentes. I de uddragsvis meddelte dagbøger er enkelte oplysninger parenthetisk indskudt forat sammenknytte teksten.

— Noterne under teksten skyldes udgiveren.

Udgiverens afskrift af Myhlenphorts dagbøger med biografisk indledning blev i 1931 indkøbt for Kjeldeskriftfondet til Norsk Historisk Kjeldeskrift-Institutt i Oslo. Styret for Kjeldeskriftfondet har velvillig stillet manuskriptet til raadighed for Norges Svalbard- og Ishavs-undersøkelser til udgivelse i nærværende publikation.

H. Ostermann.

GOTHAABS JOURNAL

BEGYNT D. 1. JULY 1740 OG IGIEN SLUTTET
D. 15. JULY 1741

Julius — Anno 1740.

D. 1. Reign Dagen ud med N:Vind, og derfor kunde intet Losses af Huchten som sidst leden 23 Junij her ankom, og formedelst ont Veyer til Dato iche har kundet udlosset noget.

D. 2. Stille med klar Luft, samme Dag gjorde Folkkene med begge Fahrtøyerne 2de Vendinger paa Skibshafnen.¹

D. 3. Got Veyer med O:N:O:Vind var Søndag da H^r *Drachart*² prædikede og efter Prædiken døbte Hand een af de her værende Grønlænder Dreng Nafnlig *Anariach*³ nu blev kaldet *Isfack*⁴ hvortil Monsr *Egede*⁵ og Jeg vare Hans Faddere.

D. 4. Tych Luft og mest Reign Dagen ud med S:Vind samme Dag gjorde Folkkene 1 Vending her fra med begge Fahrtøyerne og tog og Spæchet her laae og førte ombord og fih en Ladning goods ført hid, efter mid:sterk S:Vind; Vi vare samme Dag buden til Bryllup hos Tyskerne⁶ da *Friderich Tysk*^{6a} blev af H^r *Drachart* copuleret med en Pige som med *Mathias Tysk*^{6b} var beslegtet.

¹ Kolonien Godthaab, beliggende paa det yderste næs (heraf dens grønlandske navn: Nûk ɔ: næsset) af den fastlandshalvø, der strækker sig ud mellem Ameralik-fjorden og Godthaabs store fjordkompleks, har ingen brugelig havn; skibshavnen er en vig paa sydsiden af næsset landverts ca. 3, søverts 4—5 km. fra kolonistedet, hvorfra man nu er ifærd med at anlegge en bilvei dertil.

² Christian Lauritzen Drachardt (1711—78), født i Stedskør, var missionær i Godthaab 1739—51, sluttede sig tilsidst helt til Hernhuterne og blev senere missionær i Labrador, hvor han døde.

³ Anariaq = skarnflue.

⁴ Isak.

⁵ Niels Egede (1710—82), Hans Egedes og Gjertrud Raschs yngste søn, købmand i Godthaab 1738—40 (se indledningen).

⁶ Brødremissionærene ved Ny Hernhut et par km. syd for Godthaab. Den hernhutiske mission i Grønland grundlagdes 1733.

^{6a} Friederich Böhnisch (1710—63), miss. ved Ny Hernhut fra 1734 til sin død.

^{6b} Mathäus Stach (1711—87), medgrundlægger af den hernhutiske mission i Grønland og forstander for den. Hans søster Anna Stach (f. 1724) var Böhnisch's hustru.

D. 5. 6. Sterch Reign med S:Vind da Vi iche fik Losset noget, leveret Folchene ud 5 t^{der} Malt at mahle.

D. 7. Formid: stille eftermid: atter Reign med S:Vind samme dag fik Vi gjort en Vending med begge Fahrtoeyerne.

D. 8. Sterch Reign med S:Vind Dag ud.

D. 9. Klar Luft med stilt Dagen ud, samme Dag gjorde Folchene 3de Vendinger med begge Fahrtoeyerne.

D. 10. Samme Veyer Dagen ud, var Søndag da H^r *Ohnsorg*¹ gjorde sin Afskeds Prædichen og derefter døbte hand 1 Grønlender Dreng her var nafnlig *Teisjak*² nu blev kaldet *Morten* hvor til Monsr *Egede* og Jeg stoed atter Faddere.

D. 11. 12. 13. 14. Got Veyer med lit S:Vind fick Vi Lossed Hucherten undtagen lit Steen-Kul var tilbage og vare Folchene i Skibhafnen og fylte Spæch paa de i Vinter fylte Tønder, lave dem til og fich en Deel om borde førte.

D. 15. Reign Dagen ud ved S:Vind, blev brygget 5td^{der} Malt.

D. 16. Samme Reign Continuerede Dagen ud vare Folchene atter i Skibshafnen at fylde Spech paa t^{der}.

D. 17. Still og got Veyer Dagen ud, var Søndag da H^r *Sylo*³ gjorde sin første Prædicken og H^r *Drachart* og *Andreas Lorensen*⁴ gik til Guds Bord. H^r *Ohnsorg* betiente dem.

D. 18. Got Veyer og stille Dagen ud, fik Vi Resten af Steen-Kullene i Land og en Deel Spæch blev ført her fra om borde.

D. 19. 20. 21. Got Veyer med lidt S:Vind igien moed Afftenen lit Regn, samme Dage blev alt Spæchet ført om bord, baade det i skibshafnen var og det her laae.

D. 22. Regn Dagen ud med stærch S:Vind, samme Dag var det H^r *Drachart* gjorde en Skilsmisse paa os, og iche lengere vilde spise ved vores Bord⁵ men vilde have hans mad for sig Self i hans Kammer, som hand og fich.

¹ Morten Jacobsen Ohnsorg (1707—74), født i Bjeverskov paa Sjælland, va miss. i Godthaab 1734—40, Poul Egedes medordinand.

² Taissaq = den nævnte.

³ Arnoldus v. Westen Sylow (1703—63), søstersøn af Th. v. Westen, født Trondheim, miss. i Godthaab og Frederikshaab 1740—46, død som sognepræst i Haus ved Bergen.

⁴ Dansk kateket (missionsmedhjælper), egentlig skomager.

⁵ Ifl. ordre hjemmefra førtes i kolonisationens første tider fælleshusholdning for samtlige Europæere i overordnede stillinger ved kolonierne. Da dette i stedet for — som hensigten var — „at fremme enighed“ bestandig affødte strid og

D. 23. Stilt og got Veyer Dagen ud, blev tillaved Skindvahrenene til paa Mandag at føre om bord.

D. 24. Igien tych Luft med lit Regn og S:Vind, var Søndag da H^r *Drachart* Prædichede.

D. 25. Klar Luft med stilt Dagen ud, samme Dag fik Skipp^r *Schousen*¹ alting om bord saa at Hand var seyel-færdig.

D. 26. Igien tych Luft med lit Regn, samme Dag blev bragt 1 t^{de} Rugmeel til bløt Brød.

D. 27. Klar Luft og stilt Dagen ud, samme Dag fik 4re Mand og Monsr *Egede* 1 Maanets Kost at Reyse til Christians Haab med Ham.

D. 28. Samme gode Veyer og stilt Dagen ud. Formidag Reyste Monsr *Egede* med 4re Mand paa Challupen til Chrb., Gud give Ham en lychelig Reyse: Efter midag tog H^r *Ohnsorg* med Hans og Folchene med sit Tøy om bord, saa at Skipperen nu var færdig og alleene oppebiede en goed Vind.

D. 29. Mistig Luft Dagen ud med N:W:Vind. Reyste 4re Mand i Stor-Baaden ud efter Brende².

D. 30. Atter stilt Dagen ud med klar Luft.

D. 31. Klar Luft med en liden Kuling af N:O: til imoed Klocken ungefær 5 om eftermiddag sprang Vinden paa nu S: med smaat Reign, Formidag Klocken 11 efter at H^r *Drachart* hafde giort en kort Predichen, Reyste Skip^r *Schousen* her fra, da Jeg, H^r *Sylo* og *Vagel*³ med nogle af Grønlender Børnene⁴ fulte dem til de vare komne uden for alle Skiærene, da Vi tog fra dem og da de var os af Sigte sprang Vinden til S: med Reign og Vi kom hiem Natten Klocken var 12.

uenighed, ophørte det efterhaanden trods gentagne forsøg fra de hjemlige autoriteters side paa at faa det opretholdt eller genindført.

¹ Peder Skausen (egenhændig underskrift) af Ebeltoft førte 1740 en hukkert til Grønland; 1747 og 1748 var han i Christianshaab, nu førende en galiot.

² Herved forstaas pile-, birke- og enerris.

³ Just (Jochimssøn) *Vagel* (1702—83), bror af den bekendte Matthis Jochimssøn, der blev stamfar til den adelige slekt *Vagel* de Ulrichsdal, var født paa Fredrikshald, fulgte broren til Grønland som ekspeditionsdeltager 1732—33, var assistent ved handelen i Godthaab 1734—41 og døde i Vang paa Hedemarken.

⁴ De til missionens varetægt og opdragelse betroede børn. Ifl. oktrojen skulde der ved hver koloni opretholdes skole for 12 saadanne.

Augustij — 1740.

D. 1. Skyet Luft med S:Vind og lidt Regn, samme Dag kom de 4re Mand paa Baaten hiem lad med Brende.

D. 2. Regn Dagen ud med samme Vind Vare Vi med og bar Brendet op og lagde det i Pakhuuset.

D. 3. Samme S:Vind. Klarede Luften drog bem^{te} 4re Nord paa efter Brende.

Fra D. 4. til D. 10. Continuerlig smaat Regn og østlig S:Vinde til i Dag D: 10de da det klarede af med stilt, i dagningen kom de 4re Mand paa Baaden hiem lad med Brende, og da strax hialp dem Brendet op i Pakhuuset, efter Middag drog de atter ud efter Brende, samme Tid drog Jeg, *Vagel* og Grønlenderne ud til Kanisfine¹ paa Laxefangst.

Fra D. 11. til D. 15. Var her deilig klar Luft og varm Soelskin til moed Aften lit Regn, samme Dag fik de hiemmeværende all Torven vel tør ind. Folckene kom og sammetiid hiem med Baaden lad med Brende.

D. 16. Lit Regn Dagen ud med S:Vind; Reyste de 4re Mand efter Brende.

Fra D. 17. til D. 20. Continuerlig got Veyr: moed Aften kom Vi hiem fra Kanisfine og hafde der faaed 1^{1/2} t^{de} Lags(!) og 5 Rensdyr, H^r *Drachart* hafde i den Tiid Vi var borte igjen begynte at spiese ved vores Bord med H^r *Sylow* og gav fore at det var for at han ville hæve at vi skulle synge nogle Værs til og fra bords, og naar vi endte Sangen, og selv at tacke over Maden naar Sangen til og fra Bord var endt, hvilket vi aldrig havde nægtet ham.

D. 21. Stilt Dagen ud, var Syndag, H^r *Sylo* prædichede; samme goede Veyr Dagen ud, kom de 4re Mand hiem lad med Brende. Efter Middag kom her 3 Konebaader fra Fiorden og satte Telt her.

D. 23. Drog de 4re Mand atter ud efter Brende, samme goede Veyr Dagen ud, drog de her staaende Grønlender Synder efter.

D. 24. 25. Igien Kontinuerlig Regn med S:Vind.

D. 29. Klared Luften af med N:O: Samme Dag drog ieg med en Kone Baad ind *Amertiol(!?)*² Fiorden at handle, strax derefter drog de 4re Mand ud igjen efter Brende.

¹ Kanissune ☉: ved Kanissut (ulkene), en stor lakseelv i Godthaabsfjordens nordlige arm; stedet kaldtes ogsaa Ulkebugten (jfr. nedenfor sd. 232).

² Ameralik-fjorden syd for Godthaabslandet.

D. 30. Stærck Regn med blandet Sneefog og med en stærch Kuuling af S:O: saa at imoed Aftenen da Vinden bederte nogit laae alle Fieldene her omkring bedæcke (!) med Snee.

D. 31. Igien klar Luft og varm Solskin med en liden Kuuling af N:O: Udj denne Maaned har her først udj Maaneden vaaren got Veyer med Sydlig Vinde til sidst udj Maaneden continuerlig Sydlige Vinde med Regn og Sneefog.

September — 1740.

D. 1. 2. Klar Luft og sterch N:O:Vind mod Aften stilte af, kom Folchene hiem med Baaden lad med Brende.

D. 3. Stilt med klar Luft, samme Dag kom her en Konebaad ud af Fiorden, og drog strax bort Sønder.

D. 4. Samme goede Veyr Dagen ud, var Søndag Hr *Sylow* prædichede.

D. 5. Smaat Regn Dagen ud med S:Vind, leveert ud at mahle 3 t^{der} Malt som med de forige 2 t^{der} D. 26. Aug: blev mahlet tilsammen 5 t^{der} at brygges.

D. 6. Klarned Luften af N:O:Vind samme Dag var Folchene i arbeide med at brygge 5 t^{der} Malt.

D. 7. Samme Veyr Dagen ud, efter at Folchene hafde giort færdig øllet, som blev 15 t^{der}, fra sig, drog samme 4 Mand ud efter Brende igjen.

D. 8. Got Veyr Dagen ud, var her en Konebaad paa Besøg, hvoraf *Vagel* kiøpte noget Spæk.

D. 9. Igien skyet Luft med stærch S:Vind, var her 2de Grønlender i Kajacher paa Besøg og solte til *Vagel* noget Spæch.

D. 10. 11. Continuerlig Reign og S:Vind, var her en Grønlender fra dem som staaer hos Tyskene og solte noget Spæch.

D. 12. Klar Luft med stilt Dagen ud, var her atter en Coehne Baad paa Besøg hvor af kiøbte en temmelig Deel Spæch og en deel Reensskind, moed Aften drog de over i Sundet¹ igjen hiem.

D. 13.—16. Got Veyer med østl:Vind, samme Dag var her 2de Koehne Baad paa Besøg, hvor af *Vagel* kiøbte igjen Reenskind og Spæch, moed Aften reyste de bort, samme Aften D. 16. kom Jeg hiem og der inde fra hafde kiøbt lit Spæch og nogle Refv-skind og Renskind.

¹ Nipisat (stenbider)-sundet vest for Godthaab.

D. 17.—20. Got Veyr med lidt østl. Vind, moed Aften kom de 4re Mand med Challuppen hiem fra Chrhb., de berettet at Monsr *Niels Egede* med dem iche kom did førend D. 19. Aug. Da Skibene der fra alt var hiemgaaed D. 4 ditto forhen, for resten vare de alle friske og vel.

D. 21. 22. Samme østl. Vind med godt Veyer, samme Dag D. 22 foer jeg med 3de Mand ud paa sluppen til Øerene her omkr: at handle, og Stoer-Baaden med 4 Mand drog ud efter Brende.

D. 23. 24. Tych taaget Luft med østl:Vind, moed Aften en sterk Kuuling af S:

D. 25. Samme tyche Luft continuerede med stilt, var Søndag, H^r *Drachart* prædichede; samme dag kom her 2de Kone Baade og satte Telt og vilde her boe i Vintern over.

D. 26. Varmt Solskin med stilt Dagen ud, efter middag kom Slupperne med de 3 Mand hiem og hafde den lad med Spæch, og var der over i Sundet endnu noget Spæch at faae, som Brende Baaden skulle tage over med sig. Til den Ende blev ieg der igien for at handle.

D. 27. 28. Een sterch S:Vind med lit Regn, igien stilt; Denne Tiid blev omført Sluppen i Skibshafnen med 10 tomme t^{der} og blev der fuld paa 10 t^{der} Spæk.

D. 29. Een stærch Storm af S:Vind smaat Regn; var Ste *Michailidag* da H^r *Sylov* Prædichede.

D. 30. Got Veyr Dagen ud, eftermiddag kom *Povel*¹ og *Isfack* vore Grønlender-Dreng paa Sundet og haffde der faaed 6 Kobber og som Baaden endnu iche var kommen Nord fra til mig, hafde ieg givet *Vagel* Bud at han med 3 Mand i Dag skulle komme over til mig at afhente det opkiøbte Spæch. — — — Dermed ente vi denne Maaned som mestendeel ud har været med Regn og Slud, østl: og Sydlig Vind.

¹ Indfødt kateket, kaldet Poul Grønlænder, døbt af Hans Egede og opkaldt efter hans ældste søn, var i mange aar missionen en ypperlig hjælper, blev i 1760-aarene dræbt ved vaadeskud; hans hustru Qingaq (næsen), der ligeledes var en god støtte for missionen, overlevede ham. Et langt, klogt og læseværdigt brev fra Poul Grønlænder til hans navne Poul Egede findes i oversættelse i dennes „Efterretninger om Grønland“ (Kbh. 1789) pag. 230—36.

October — 1740.

D. 1. Klar Luft og stilt, eftermiddag igien sterch S: Vind, Samme dag kom *Vagel* med 3 Mand i Challuppen over til mig i Sundet, og laae der Natten over, moed Aften kom 2de Mand gaaende over Land fra Baaden, siden de iche fra D: stærche S: Vind kunde komme frem og ald deres Mad var ende paa og de leed Hunger, da efter at de vare af os bleven forstrackte med nogit Mad gik de igien til bage samme Nat til Baaeden.

D. 2. Klar Veyer med lit østl: Vind, eftermiddag kom Baaden til os der og strax derpaa tog ind det Spæck jeg hafde opkiøbt, og drog over og kom her til Collonien da dagen var under, og der for lod begge Fahrtoyer hær for Dræg, Folckene som var trætte fik Deres til goede havende *Ranson* Brændeviin 1 potte og var da den 8ten Baads-ladning Brende vi for nærværende Sommer har kundet faaet.

D. 3. Skyet Luft med østl: Vinde, meest stille; var her en Koene Baad med *Grønlenderne* paa Besøg og hafde lit Spæck med sig og solte, samme Dag var Mandag, var da Folckene begierendes af H^r *Sylov* at gaae til alters paa tilkommende Søndag, hvor til Hand og lovede dem det og bad derefter de vilde Vel berede sig!

D. 4. Got Veyer med lit østl: Vind, samme Dag blev omført i Skibshafnen med det op kiøbte Spæck 12 tomme Tønder at komme samme Spæch paa, Jeg var og samme Tiid her at afhente en Deel Spæck hos de Grønder som staaer hoes Tyskerne tillige med dette blev bragt did.

D. 5. Samme Veyer Dagen ud; Var Folckene i Skibshafnen og fylte Spæcket paa Tønder og blev 9 t^{der} med Spæck.

D. 6. Continuerede samme goede Veyer med østl: Vinde, formiddag drog ieg med een af de her staaende Grønlenders Kone-baaede in til *Kookime*¹ paa Jagt strax efter at Jeg var bortfahren, kom H^r *Drachart* og gik til H^r *Sylov*, hvor hand da gjorde forbud Folckene slæt intet maatte antages til Guds bord, indgav en liste samme Tiid til H^r *Sylov* paa hvor mange Gange hand der siger Folckene skal have vaaren Druchene og holt sig lustig, hvor af ieg har skreven *Copie* og samme agter udj mit Brev til H^r *Patron*² selv

¹ Formodentlig Kúgkame = ved elvlejet, et sted i Godthaabsfjorden.

² „Grønlands patron“ Jacob Sewerin (1691—1753), grosserer i København, var 1734—49 indehaver af det grønlandske handelsmonopol, 1729—41 tilligemed to andre københavnske storkøbmænd ogsaa af det finmarkske, fra 1735 ejer af Dronninglund gods i Vendsyssel. Hans 3^{die} hustru var søster af den nedenfor i Moltzous dagbog nævnte Dalager.

at fremsende med min Forklaring hvad Jeg derom kand være viidende.

D. 7. 8. Igien lit regn, S:Vind, var Folchene i arbeyde med at *reparere* paa Huusene og Tømmermanden med Fahrtoeyerne at forsee.

D. 9. Var Søndag, Prædichede H^r *Sylov*, men ingen af Folchene kom frem eller blev antagen til Guds Bord, formedelst forom rorte H^r *Drackartz* gjorde forbud til H^r *Sylov* og H^r *Drachart* iche selv vilde meddele nogen af Callonietz Folck *Sachramentet*.

D. 10. 11. 12. Tyck Luft og smaat regn, var *Vagel* indreist med 3 Mand paa Jollen inde i Kiøbe-Fiorden¹ her strax ved og sanchet Riis til Koster og Eener riss til Brygningen D. 12 kom hd: hjem igien da her var en Koene Baad paa Besøg hvoraf *Vagel* kiøbte lit Spæck, moed Aften kom ieg hiem og hafde faaed der inde 1 Reen.

D. 13. 14. 15. Got Veyr med lit mistig² Luft var her 2de Kone Boede paa Besøg hvoraf ieg kiøbte nogit Spæck, eftermiddag drog de 3de Koene Boede hiem, samme Dag udleveret 2de T^{der} Malt at mahles til vores Bord.

D. 16. Tyk og vaad Luft med W:Vind samme Dag var Syndag da H^r *Drachart* Prædichede, Jeg og *Vagel* gik til Guds Bord og af H^r *Sylov* blev betient for Prædichen begynte: der efter gich H^r *Sylov* til alters og af H^r *Drachart* blev betient.

D. 17. Tych Luft og østl:Vind, samme (Dag) baget 1 T^{de} Rug Meel til bløt Brød, og lavede Jeg og H^r *Sylov* os til at Reyse Nord efter paa Togt med 7 M: hvor til blev udleveret 1 Maanedes Kost.

D. 18. Continuered samme østl:Vind og tych Luft, Kl: 10 Reyste ieg med 7 Mand paa Nortogten og H^r *Sylov* fulte da med for at læsse for Grønlenderne.

D. 22. 23. Tych Luft med mild Regn og under tiiden stærch Blæst af S:

D. 24.—28. *Continuerede* samme Regn og stærche Storm Vinde af S: og S:O:

D. 29. 30. Klarned Luften nogit af med N:O: og stærk Frost D. 30 var Søndag hvor H^r *Drachart* Prædichede en kort Prædichen for de hiemmeværende, og der efter gik hand Kl: 11: over til Tyskene hvor Hand var *inviteret* at spiise og efter Maaltidet døbte en Grønlender Pige som Tyskene hafde tagit til sig nu i Sommer, dette har

¹ Kobbefjorden, en kort fjordarm mellem Godthaab og Ameralikfjorden ved fjeldet Hjortetakken.

² Mist-Taage.

Vagel fortalt mig at H^r *Drachart* selv sagde til ham at Hand skulle over til Tyskene for at døbe en Pige, men Jeg har hørt da ieg hiemkom af alle Grønlender Børnene at de sagde H^r *Drachart* døbte ingen men *Hans*¹ Tych døbte hende og hun blev kaldet *Sara*.

D. 31. Samme Kuld med klar Luft continuered og samme Dag drog H^r *Drachart* ud med den smaae Jolle og 2de af Tyskene med *Hans*, *Sochen*² (?) woris til *Kangerne*³ at læse for Grønlenderne. Udj denne Maaned har været et overmaade slemt Veyer med Regn snee og slud med *Continuerlig* stærche Storm Vinde.

November — 1740.

D. 1.—8. *Continuerlig* stærche Storm vinde med regn sneefog og Sludveyer, D: 8 klarned nogit af med V:Vind mod Aften kom en Grønlender i sin *Kajach* og hente 1 Uges Kost til sig og *Hans* Kochen.

D. 9. 10. Got Veyr med N:O:Vind.

D. 11. Formidag got Veyer, eftermid: stærch Sneefog med S:Vind Kl. 2 eftermid: kom H^r *Drachart* hiem og losset den og drog *Vagel* med de 2de Mand som hiemme var den saa langt op paa landet de kunde og lod Dræggen atter udlige for Svay.

D. 12. Bedarte Veyret nogit hafde *Vagel* Bud til Tyskene om de vilde hielpe Boeden paa Land da de og strax kom alle 4re og hialp at træche den op paa Land; da de befant at den samme Nat af den stærke Søgang var dreven til den eene Side og der paa en skarp Steen var kommen 2de smaae Huller udj Bunden.

D. 13. 14. 15. Igien stærch S:Vind med Regn og Slud D. 15 bedarte Veyret sig nogit og Vinden N:W: Dog mod Aften Snee igien Klocken 1 eftermiddag kom ieg hiem med Baaden og *Chaluppen* og H^r *Sylov*, da Vi iche formedelst stærch Storm Vinde og

¹ Missionær Johann (Johannes) Beck (1706—77), kom 1734 sammen med Böhnisch til Ny Hernhut, hvor han 1736 blev gift med Rosina Stach, søster af Math. S. Han døde som missionsleder i Lichtenfels ved Fiskernesset mellem Godthaab og Frederikshaab. Hans sønner og efterkommere fortsatte hans gerning til ca. 1850.

² Fejlskrift for Kochen (kokken), hans navn var Hans Jensen Lund (se nedenfor under november 1—8).

³ Kangerme = ved Kangeq, boplads paa nordsiden af Godthaabsfjordens munding ca. 15 km. fra kolonien. Beboerne tilhørte lige til 1900 overvejende den hernhutiske mission.

uroelig Veyr kunde komme længere Nord end til *Pisupime*¹ 7 Miile her fra, hos Grønlenderne sich ieg iche meere end 3 fade Spæck og nogle Renskind hvilche vare en deel fra dend tiid Jeg foer fra Grølenderne og til Vi kom hiem af det *continuerlig* Regn og Sneeslud bleven meget vaadt, ieg lod samme Dag vandet afskrabe og hengte dem op, at tøres: Speck var iche meere hos dem at faae formedelst det megit uroelig Veyr at de iche har kundet komme ud paa Søen.

D. 16. Got Veyr med O:N:O:Vind blev Spæcket omført til Skibshafnen hvor da blev 6 t^{der} fulde.

D. 17. 18. 19. Atter igien sterch S:Vind med Snee fog og slud udleveret 5 t^{der} Malt at mahle D: 19 bedarte Veyeret nogit og med østl:Vind klarned af samme Dag blev brygged 5 t^{der} Malt til Folchene.

D. 20. Got Veyer Dagen ud med ostl:Vind, samme Dag Prædichede H^r *Sylov*.

D. 21. 22. Igien skyet Luft med sterch S:Vind, samme Dag lavede Jeg og *Vagel* med 7 Mand os til at reyse paa Synder Togten, og blev til Folchene de 7 Mand med os 1 Maanetz Kost udleveret.

D. 23.—30. Var *Continuerlig* Sydlig Vind med Snee og Slud saa Vi iche kunde komme Synder, efter og som denne Maaned er dend sidste der nu kommer af aaret, *resolvede* Jeg da nu med Fahrtoeyerne at blive hiemme, af frygt om vi kom ud, vi da, siden aaret leed, maaskee skulle blevet inde frossen der Sønder da her nu en 3 Maaneders tiid *Continuerlig* har været Regn og Slud nu vel her effter iche kand vente andet end Frost; der foruden har ieg spurt fra dem der Synder 16 Miile at de hafde slæt intet Spæck at sælge, men hørte og at der var en stoer Døede iblant dem; D: 27 var Søndag da H^r *Drachart* Prædichede og efter Prædichen døbte een af i Aar antagne Piiger, der blev kaldet *Sussane*² hvor til 2de af Tyskene *Friderich*³ og *Hans*⁴ var Fadere.

¹ Pisugfingme = ved Pisugfik, en i ældre tid stadig beboet øgruppe, paa 64° 35m. nordl. br. kort syd for fjorden Niaqúngunaq („Nordre Fiskefjord“). Her oprettedes i 1760-aarene en „annexmission“ under ledelse af den dygtige danske kateket Jacob Rachlew. Nu er pladsen forlængst ubeboet.

² Født ca. 1728, blev 1744 gift med den danske kateket Berthel Laersen og døde i kolonien Sukkertoppen 1779.

³ Fr. Böhnisch.

⁴ Joh. Beck.

December — 1740.

D. 1.—3. Sterch Frost med klar Luft og N:O:Vind.

D. 4. Igien skyet Luft med S:Vind, moed Aften sneedriv samme Dag Prædichede H^r *Sylo*.

D. 5.—10. *Continuerlig* ont Veyer med stærch Sne og Slud og Sydlig Vinde, D. 10 blev en liden Grlander Pige antagen at være her, og var da tilsammen 6 Dreng og 5 Piger foruden *Povel Grønlenders* kone tilsammen 12, da til dem blev udleveret 6 portioner af Brød er 36 æ hver Uge, $2\frac{1}{2}$ æ Smør, Stokfisk 6 Stk. hver Uge, at holde ud til D: 27 Maj 1741, desforuden fih de af Grød og Erter som sædvanne den til dem ordinered Backe hver Dag 3 gange fulde saa megit de fornødentlig kunde spiise og mætte sig af¹.

D. 11. Samme skyet Lufft Dagen ud med lit Sne og S:Vind var Syndag Prædichede H^r *Drachart*.

D. 12.—17. Forandred det uroelige Veyer sig nu med sterk Frost blaae Lufft og N:O:Vind.

D. 19. 20. Igien S:Vind med lit sneefog, mod aften N:W: som klarned Lufften af, blev baget 1 t^{de} Rugmeel.

D. 21.—24. Klar Lufft med sterk Frost.

D. 25. Var Juledag Prædichede H^r *Drachart*.

D. 26. Prædichede H^r *Sylov*.

D. 27. Var 3^{di} Juledag Prædichede H^r *Drachart*.

D. 31. Var her continuerlig got Vær og mild Luft med østerl: Vinde. — Dermed endte vi dette aar, Gud være lovet alle Friske og Sunde! først udj denne Maaned har her og været mangfoldig slemst Veyer til Sidstningen af Maaneden var igjen megit godt og mild Lufft.

January — 1741.

D. 1. Var klar Luft og mild Veyer med østl: Vinde. Samme Dag Prædichede H^r *Sylov*, samme Tiid kom inden fra Fiorden 2de *Grønlender* i siine *Kajack* paa Besøg og fortalte os de faer nogle Kobber der inde; fra *Kangerme* og *Sarbame*² hvor de fleste *Grønlender* her omkring og udj øerne boer er slæt ingen Fangst, over 15 Miile Sønder paa har ieg og haftt underretning fra, at de og

¹ Dette noteres rimeligvis saa udførligt af hensyn til, at miss. Drachardt klagede over Geelmuydens kostuddeling til de privilegerede unge Grønlændere.

² Sarfame = ved Sarfaq (strømmen), plads i Godthaabsfjorden, nu ukendt.

slæt ingen Kobber faaer, men at der er en stoer Sygdom iblant dem, og allerede er en stoer deel bort død, Nord fra *Pisupime* har Jeg nu paa lang tiid iche hafft nogen Bud.

D. 2.—7. Igien *variabel* Veyer med snee og slud og østl: Vinde D: 7de var Løverdag var her 2de *Grlender* Nord fra *Pisupime* og fortalte at *Grønlenderne* der var i stoer trang paa Spæck, saa største delen har maatte udsluche deres Lamper¹, det megit uroelig Vinter Veyr har foraarsagit at de mange (dage) iche har kundet komme paa Søen, da tilmed var Kobbene gaaen bort og nu iche fornam nogen, og som dette Sted er dend bæste Plads os nærmest er og de der alle Tiider pleyer at faae de fleeste Kobber, skulde Fangsten der slaae feyel til foraaret seer det slemt ud for Spæch dette aar.

D. 8. Var Søndag Prædichede H^r *Sylo* samme Dag sterch Snee fog med S:Vind, moed Afften klarned af med N:O:

D. 9.—14. Continuerede det goede Veyer med klar Lufft og østl: Vinde D: 9 blev brygget 2 t^{der} Malt til Vores Bord, samme Dag kom her en Kone Baad med *Grønlender* paa Besøg, inden fra Fiorden her, de fortalte mig at have nogit Spæck og vilde have mig der ind, da som der ind var 8te Miile og ingen synderlig Hafn til Fahrtoeyerne lovede ieg at ville komme til dem naar Dagen længtes nogit D: 3^{di} Dag drog de hiem D: 10de var igien alle 9 Mand eenstemmig begierende af H^r *Sylo* at de nu maatte blive antagen til Guds Bord, det var nu den 3^{di} Gang de begierede dette af Ham, dersom det nu iche kunde blive dem Tilladt, Hand da ville give dem Aarsagen til kiende, der til svarede H^r *Sylo* Hand gierne ville have at de skulle komme frem og faae det de længtest effter, dersom de nu alvorlig vilde berede sig der til, der paa holt H^r *Sylo* 2de Dage *examen* for dem i deres Stue, og formanede dem til et gudelig Liv og Levnets fornyelse hereffter.

D. 15. Klar Lufft med østl:Vind var Søndag da H^r *Drachart* Prædichede vare da alle 9 Mand til Guds Bord og af H^r *Sylo* blev betient effter Prædichen. H^r *Drachart* som der for var vreed og fortørned over at Folchene nu bleve antagne, lod derfor i samme sin Prædichen til kiende give samme Vrede og sagde at de alle vare uværdige til dette Maaltiid og sagde at hand vilde kræve Jordetegen (!) et bierg, og denne Stue til Vidne paa dend yderste Dag etc:

¹ Det er tegn paa den yderste nød, naar lamperne slukkes.

D. 16. Skyet Lufft med O:S:O:Vind og lit Sneedriv, leveret Folchene ud 5^t^{der} Malt at mahle. — Samme Dag var alle 9 Mand hos mig og H^r *Sylo* og klagede over H^r *Drachartz* haarde Prædichen i gaard, og fra det Hand ofte smelder paa dem baade i Hans Prædichen og Afften Bønnen, der til svarede H^r *Sylo* og Jeg at de kunde gaae ind til Ham og udj Kierlighed bede ham at hand ville give Eder det tilkiende paa det I dis bedre kunde viide at ændre det, hvorpaa de og alle gich ind til H^r *Drachart* med sit Klagemaael, der effter veed Jeg iche viidere herom uden at bm^{te} Nie Mand har sagt mig at de talte med H^r *Drachart* der om, og iche fich nogit fuldkommen Svar af Ham og nogle af dem naar Gud vilde Skibet her ankom og afløsning for dem kom, ved hiemkomsten selv give H^r *Patron* det til kiende.

D. 17.—21. *Continuerlig* stærch Storm af O: og S:O: med een Hoben Snee og kold Lufft.

D. 22. Formid: Østen, efftermid: en sterch Storm af S:O: med Snee fog, var Søndag Prædichede H^r *Sylo*.

D. 23.—28. *Continuerlig* østerlg:Vinde og undertiiden sterche Stormblæst samme Dag blev brygget 5^t^{der} Malt til Folchene. Samme kom her 2de Kone Baaede fra *Kangerme* og Reyste Dagen der effter her ind i Fiorden paa Kobbefangst, de leed stoer Hunger og hafde slæt intet Spæch at brende paa deres Lamper.

D. 29. Igien klar Lufft med stærch Frost og O:N:O:Vind. Samme Dag Prædichede H^r *Drachart*.

D. 30. 31. Igien Snee og Slud med S:Vind hvor med Vi ente denne Maaned Gud være lovet alle friske og sunde: udj denne Maaned har her været et meget *variabel* Veyer med en stoer Haab Snee, Gud omvende dette ustadig Veyer. Samme Dag baget 1^t^{de} Rugmeel til bløt Brød.

Februarij — 1741.

D. 1. 2. Sterk Sneedriv med N:Vind 2^{den} var Kyndelmisse Prædichede H^r *Sylo*.

D. 3.—5. Klar Luft med stærk O:Vind igien Sneefog med S:O:

D. 6.—11. *Continuerlig* O: og S:O:Vinde med Snee, Regn og Slud, D: 6 drog Jeg med Challuppen og 3 Mand herind i Fiorden at handle, H^r *Sylo* fulte og med for at læse for Grønlænderne, men

som det onde Veyer vedholt og ieg der for iche kunde komme lengere ind end til Sletten¹ 2¹/₂ Miile her fra D: 8te drog ieg hiem efter at ieg hafde opkiøbt noget Spæch de hafde, der fra fulte 4te Grønlender med Deres Konner og Børn som hafde vaaren der inde og kiøbt Spæch til deres Lamper. Kl. 1 efter Middag kom vi her hiem og de medfølgende Grønlender leyede strax en Kone Boed her og drog til *Kangerme* hiem.

D. 13.—15. Igien Sneeslud med S:Vind Continuerede, samme Dage kom her 3 Grønlender i Kajaker fra *Pisupime* 7 Miile Nord fra og fortalte mig at de leed stoer Hunger og hafde slæt intet Spæch at brende paa deres Lamper, siden i høstes ieg var hos dem havde de ingen Kobber faaed, en stoer deel af dem var derfor flygtet der fra og reyste en 18 Miile Nord hvor der skulle være Spæch at faae kiøbt. — Samme Dag drog de hiem igien.

D. 16.—18. Klar Lufft med sterch frost og N:O:Vind. — D: 18 var Løverdage da til Folchen og Grønlenderne bliver leveret Deres ugentl: Smør, Brød etc: Hafde *Vagel* en *Dispute* med H^r *Drachart* som sædvanlig er over værende naar Kosten til Grønlenderbørnen bliver udleveret, og da hand hafte imodtagit Smør 2¹/₂ R og Stockfisk 10 R og Brød blev udveyet, leedte han ud de beste Kavringer og de som vare i stycher komne i Tønderne vilde hand iche tage iblandt de heele Kavringer. *Vagel* stod i Stilhed lenge og saae derpaa at hand saaledis *Continuerede*, og at H^r *Drachart* tog selv og lagde de heeleste Kavringer paa Vegten, men de halfve og smaae støcher af halfve Tvebacher som falder iblandt Brødet vilde hand iche skulde være imed, *Vagel* Taledede da til Ham i kierlig (!) og sagde: H^r *Drachart* dette er iche ret, at J saaledis fremtuurer ved at leede de heeleste Tvebacker og beste ud, J maae tage det som det falder i Tønderne, de smaae st^r med de heele Tvebacker, saaledis har J nu giort i 2de uger forhen, skal det blive en Skick og Vane her efter at det beste og heeleste skal blive saaledis uddelt, vil af St^r omsider blive mange T^{der}; H^r *Drachart* svarede: J kand give Støcherne af det smaae Brød til Grønlenderne som boer hos os eller og kand *Matrossene* spiise samme op; *Vagel* svarede der paa: det kand iche forsvares hverchen af Ms^r *Gielmeyden* eller mig, denne Gang faaer det saal: være, men tilstundende Løverdage skal ieg Raadføre mig med Monsr *Gielmeyden* som nu iche er tilstede, der med fich hand saaledis som melt 36 R

¹ Dalstrøg paa Godthaabsfjordens nordside vis à vis Bjørneøen.

hart Brød til Børnene af det bæste, dette alt fortalte *Vagel* at saaledis var passeerte; Jeg formanede da *Vagel* og sagde at H^r *Dr*: skulde tage de halfve og støcher deraf tillige i Vægt med de heele Tvebagger(!) og intet maatte vrages eller gives bort, der effter gik ieg ud i Boeden og saae paa det Brød H^r *Drachart* havde udskut, og som det var got og forsvarlig Brød, Ja mange af Støcherne at være bedre end de heele Tvæbacher, befallede Jeg at de skulle slais op i den Tønde de haffde tagit ongefær 16 æ Brød og at de udledte St^r af Tvebacher iche tilfulde var $\frac{1}{2}$ fierding der nu i 3 uger vare vraget.

D. 19. Skyet Luft og lit snee fog, var Søndag, Prædichede H^r *Drachart*.

D. 20.—25. Continuerlig snee og slud med S:O: og østl:Vinde, D: 25 var igien Løverdag, som Provianten udleveres, hvor da *Just Vagel* paa minne Vegne udleverede den, og gjorde Bud til H^r *Drachardt* og H^r *Sylo* som sædvanlig er overværende, hvor paa de og strax begge kom ud for at være hos, H^r *Drachardt* gik da ind i Boeden og tog fat paa Brødtønden for selv som han pleyer at oplegge det paa Vægten: spurgte H^r *Drachardt Vagel*: hvor fra ere alle de mange Støcher av Kavringer nu kommen i denne Tønde, *Vagel* svarede ham: H^r *Drachardt* erindrer vel sidst leden Løverdag at her var Despute om de halfve og stycher af halve Tvebacher som J nu i 3 Uger iche vilde tage med iblant den heele Brød, derom har Jeg maatte ladet Monsr *Gielmeyden* det viide som befallede mig at ieg skulle tage de af Eder vragede Tvebacher de halfve og Støcherne der af og slaae det igien op i denne Tønde. Der hos har hand og formanet mig at de vragede Støcher tillige med de heeleste at legges tilsammen paa Vægten og slet intet af Brødet at forkommes eller vrages: alt dette uagtet blev H^r *Dr*: dog ved og tog fat paa Tønden og røckede den tilsides fra mig og tog ned i den med begge Hænderne og ragede alle Støcherne tilsides i Tønden, og tog alleene de heeleste Tvebacher og lagde op paa Vægten, *Vagel* som da saae, at Hand slet intet med ald den *raisons* hand fremførte kunde formaae noget, sagde: H^r *Drachardt* det kand umueligt iche saaledes gaae and, der paa tog hand og ned i samme Tønde med den eene Haand da H^r *Dr*: og paa samme Tiid hafde begge sinne Hænder neere i Tønden, tog *Vagel* sin Hand op med een Deel smaa Støcher og uforvarende kom til at støde eller røre lidt ved Ham, Raabte H^r *Dr*: *Vagel*, I slar mig vel iche? *Vagel* svare(de) Ham med største Sindighed og Kierlighed: Gud! bevare mig for at slaae Eder eller nogen, der paa

blev H^r Dr: enda ved som før at rage Støcherne som før til sides og alleene tog de bæste og heeleste Tvebacher og lagde paa Vægten, *Vagel* sagde da: H^r Dr:, Jeg seer det hielper intet med det goede, Alt hvad Jeg beder Eder om, Vil J da iche være saa god og holde lit op, Jeg vil lade kalde *Gielmeyden* at hand og kand see der paa, hvor ilde J handler, hvor paa *Vagel* viste een af Børnene ind til mig og bad ieg vilde komme til Ham i Boeden, hvor paa ieg og strax kom ud, da *Vagel* taledede til mig og sagde at H^r Dr: bliver endnu ved at søge ud de heele Tvebacher af Tønden og slæt intet vil tage de smaae Støcher og halve Tvebacher, som kand faldę; der paa tog H^r *Drachardt* Tønden, heldte den paa den eene Siide og viiste mig og sagde: saa mange smaae Støcher var iche i Tønden sidste gang i Løverdags, hvor fra ere de nu komne hid, thi den Gang blev oplagen 1 T^{de} Brød hvor af een Deel Brød blev tagit, og da var ingen halfve Kavringer og Støcher der udj, hvor til ieg svarede H^r Dr: Hvor skulde de halfve og Støcher af Tvebacher vel blive af som J nu for hen udj 3 Uger har udskudt, og ingenlunde har villet tage med udj Vægten; Jeg befalede *Vagel* sidst leden Løverdags som da klagede over Eder at J gjorde Uret her udj, at Hand skulle tage alt det Brød som J hafde udskiødt som Jeg da saae paa var forsvarlig Brød og skulde komme det op i denne Tønde og saa vel Støckerne som de heeleste Tvebacher lige med hinanden at udveyes og intet Brød at spildes, skulde det saaledes have sin gænge at Grønlender Børnene iche skulle have de halfve og Støcher af Tvebacher i med, vilde her vel omsider blive nogit megit der af, og at give samme Støcher bort til *Grølenderne* som boer her omkring, som J forleden hafde *proponeret* for *Vagel*, da gjorde ieg megit ilde og daarlig ald den stund ieg kand overbeviiese Eder at disse omtvistede halve af Støcherne der af er end af det bæste Brød, Thi naar det bliver bagit kand enhvær fornuftig eftertencke at det sprøeste Brød som gierne er det bæste og tøndeste gaar snarist i Støcher baade ved Overførslen hid og Oprullingen her, dernest kand enhvær see at det endnu iche er en halfv fierding af be^{mte} Stk^{er} at giøre saa stoer *Allarm* for; H^r Dr: alt dette uagtet blev dog ved at ville forsvare sig og sagde at Hand for nogen Tiid siden fich ud 1 T^{de} Brød, som Folchene iche vilde have, og var forderved, hvor fore skulle da Børnene have den; der til svarede ieg, at nogit af samme Tønde Brød var nogit muggen, det tilstaaer ieg Eder gierne, dog iche, saa meget fordervet dit io vel uden Hinder kunde ædes, der foruden

begierede J io self af mig samme gang at 1 T^{de} got Brød maatte opslaaes paa det at de kunde faae nogit af hvær Slag imellem hinanden, hvilchet og strax skeede for at føye Eder, nu taller J jo om den Ting J selv begierede og da var fornøyet med, og efter Eders *Proporsition* skeede, der til med er det og min *Principals* Villie át Børnene skal have af Smør og Brød etc: det sletteste, dog Gud være loved, ald Proviant vi nu har er goed, der til med faaer de af samme Brød og Smør etc: vi selv tager af til vores Bord, og til Folchene; H^r *Drachardt* blev enda meere vred og hidsig og sagde at Hand har Kongens Ordre for at de skal have det som got er, Jeg svarede derpaa, at den der var Hans Konge var ogsaa min, og Jeg hafde og min Konges Ordre her udj; der fore H^r *Dr*: har J nogit at klage, da vær saa goed og skriv mig det til da vil Jeg svare Eder der paa, H^r *Dr*: svarede at hand iche alleene vilde skrive om dette, mens endog om hvad Huus vi holder; H^r *Sylo* svarede da udj største Kierlighed og sagde, lad dog iche skee nogen Uenighed herom, H^r *Drachart* af Forbitrelse kunde da iche svare andet, end at Hand sagde at der skeede Forargelse iblant *Grlenderne* over dette, Jeg svarede, Kiere H^r *Dr*: J er Jo selv skyldig der udj om nogen Forargelse her skeer, Thi J vil aldeles iche lade Eder sige i den Ting som største Billighed medfører, i det samme sprang hand fra os, og gik ind i sit Kammer, klæde sig paa og gik over til Tyskerne, H^r *Sylo* tog da imod Resten af Brødet og var fornøyet med at tage nogle faae af de halfve og Støcher af Tvebacher i med, siden Hand saae at de af H^r *Dr*: omtvistede Støcher var af samme *Bonite* som de beste og heeleste Tvebacher. Da nu H^r *D*: samme aften var kommen hjem fra Tyskene hvor Hand hafde spiist, og som det var Hans ugge, holt hand og Bøn, og da som Sædvahne hafde efter touren D. 2de Cap: af 2de skrivelse til de Corrintier at oplæse, forklarede Hand det 15 og 16 Vers der af ret ligesom hand ville det skulle træffe os, og der af tog anledning at hegle os igiennem, som Hand og pleyer efter Sædvahne at gjøre hver gang det er Hans ugge, mens nu særdeeles med Larmen og skienden og graave Beskyldninger at Jeg og *Vagel* skulle imoedstaae Kongen og Øvrigheden at vi foragtede deres Lov og forordninger, Dette er alt Hvad som er passert som ieg sandfærdig ord fra ord har indført, paa det at om H^r *D*: der alle tiider beraaber sig paa sin *Journal* at indføre alt hvad ham passerer vil derudj og male baade mig og *Vagel* megit sorte for det som hverken er tengt paa, langt mindre gjorde, og at Vi skulle

imoedstaae Kongens og Øvrighedens goede Anordninger; mens derfor har vi begge Gud være loved en goed Samvittighed at saadanne Ting af os aldr: ere tengt paa, langt mindre giorte, og da Hans Afftenbøn var til ende bad Jeg *Sylo* vilde drages samme til Minde alt Hvad H^r D: saavel nu har talt i Hans Afftenbøn som hvad i dag udj Boeden er paavist hvilchet Jeg agtede alt for m: H^r *Principal* at give tilkiende og bede der hoes det maatte Missions Collegio blive forestilt; dette ord hørde H^r D: selv.

D. 26.—28. Continuerlig haarde Østl:Vinde og undertiden lit Sneefog D: 27 døde Tyskenes Grønlender *Samuel*¹ de for nogle Aar siden selv hafde døbt, og Dagen derefter lod de Ham begrave.

Dermed endte Vi denne Maaned Gud være lovet alle friske og sunde, denne Maaned har og ligesom de andre maaneder fra Augustij af, væren megit ustadig Veyer og stercke Storm Vinde og saa gót som ingen Kuld af at siige.

Martij — 1741.

D. 1.—4. Var igien sterch S:Ø:Vind med Snefog og variabel Luft, D. 4 var Løverdags begierede H^r *Sylo* paa H^r *Dracharts* Vegne at 1 Mands Kost af Brød maatte tillegges Børnene, siden de begge nu hafde antaget 1 Kone af de Grønlender som boer her hos os, og var en Mands anden Kone hun hafde 2de døttre og der foruden 1 stoer Daatter som forhen afvigte Som(mer) her har været antagen og nu sidstleden Høst af H^r D: er døbt, til disse 2de Piiger og til Moderen som iche vilde skille sig fra Hendes Døttre, fih de da tilsammen 7 Portioner brød og 42 \bar{n} af Smør og Stockfisk som de pleyer, samme Proviand imoedtog H^r *Sylo*, H^r D: ville iche meere være overværende ved proviantudlevering som tilforne; samme Dag lod Jeg Bødkeren giøre en nye Bache ungefæhr til 8 Mand hvor udj de nu her effter skal faae Deres portion af Grød og Ærter hver Dag ligesom Folchene hver Maaltid skaffer.

D. 5. Var Søndag. Prædichede H^r *Drachart*, og da som Sædvane med skielden og smelden hand pleyer at giøre, og særdeeles i sin Bøn, effter Prædichen sagde at som det nu stunder til den Tiid at udrustningen med de Skibe som skal gaae hid, skeer, og de levnetzmidler Vi her nu skal have bliver opkiøbte og inskibet, at den som

¹ Den berømte Qåjarnaq, Hernhutermissionens førstegrøde, døbt 30/3 1739.

staaer for dette¹, at Gud vil tage skiælet fra Hans Øyne, der endnu iche veed af Gud at siige, og at Hand dog en gang maae komme til at lære at kiende at Hand iche har Guds ord blivende i sig, paa det hand nu med Hans tiennere maae lære hvad de gjør at handle oprigtig, og iche hidsende fordervede Vahrer i steden for goede, som hidindtil er handlet urigtig etc: Ja endog Hans Øvrighed saavel geistlig som verslig sparer Hand iche med at smelde paa og beder at Gud vil omvende de iblant som endnu iche kiender Gud at de kunde handle Retsindelig.

D. 6.—8. Sterche østl: Vinde med klar og mild Lufft, D. 8 bederte nogit, Reyste Jeg med 3 Mand i *Challuppen* sønder til *Sarbime* at handle.

D. 9.—12. Nordlig Vind med sterch Kuld eller Frost, D. 12 var Søndag, Prædichede H^r *Sylo*.

D. 13. Variabel Lufft med N:W:Vind og Sneedriv. Kl. 3 Efftermiddag kom ieg hiem og fich af et lidet Huus hvor 2 à 3 Familier boede den lengste udi øerne² (?) ungefær 3 t^{der} Spæch, en stoer Deel af Grønlendene som boede inde paa Landet leed stoer Hunger og hafde intet Spæch at brænde paa deris Lamper, de vare der ude at kiøbe Spæch af dem samme Tiid Sønder fra Fisch Fiorden³, en 20 Miile Sønder at der har været i Høstes og udj Vinter en stærch Sygdom iblant dem at der ud af 1 deel var ud-død alle til et Menniske om der vare overblivne 2 à 3, og at der har været stoer Elendighed iblant dem, nu var sygdommen nogit opholt hos dem, nu begynte de at faae nogle Kobber, en død Hval uden Barder hafde de fundet.

D. 14. Sneefog dagen ud med Ø:N:Ø:Vind, blev Spæchet fyllt paa Tønder og blev Neto 3 t^{der} med Spæch.

D. 15.—18. Continuerlig Østl:Vinde med mild Lufft og under-tiden Sneedriv, D. 16 blev bagit 1 t^{de} Rugmeel til bløt Brød og D. 17 døde den Kone som ieg sidstleden 4de hujus skrefv at være hidkommen med hendes 2de døttre, nu har tilsammen 3de døttre efter sig som ere her, den samme afdøde Enche Koenes forrige Mand hvis 2^{den} Kone hun nu har været, ligger og stærch syg og Hans første Kone, og mener di det er en sterch Brystsyge.

¹ Sigter utvivlsomt til Jac. Sewerin.

² Kook-øerne yderst i Godthaabsfjordens munding, nu forlængst ubeboede.

³ „Søndre Fiskefjord“, nu Fiskernesfjorden, 63° 5 m. n. br.

D. 19. Igien S:Ø moed Aften N:W: samme Dag Prædichede H^r *Sylo*.

D. 20.—23. Variabel Vind med lit Sneedriv, D. 20. var her 3de Grønlender (fra) Pisupime, de fortalte mig, at ud af de 7 Huuse som var der nu iche er meere end 4re Folk, alle de andre Grønlender er reyste bort en 30 til 40 Miile Nord effter, hvor de hafde spurt at Grønlenderne her skal faae brav Kopper, de andre 18 Miile er til Omenak¹ og der omkring i Fiorden adspride siden de leed stoer Hunger og hafde slæt intet Spæch at brende paa deres Lamper. — D. 23 Reyste ieg med 3 Mand i Challuppen her ind i Fiorden for at opkiøbe det Spæch der kunde være førend ieg begynte Langtogterne som ieg haabede først in aprilij synder paa at begynde.

D. 24.—28. Continuerlig klart Veyr med stærch Frost; Dend 28 kom her en Koene Baad fra Pisupim(e) af der igien værende Grønlender og beklagede sig at de nu iche fick hverken Kobber eller andet til Livs ophold, og til dend ende var kommen for at kiøbe spæch til Deres Lamper, og da de hørte at ieg var her inde i fiorden paa Handling Reyste de strax der ind for at kiøbe sig spæch til Deres Lamper. Poul Grønlender Kone² blev förløst med en Søn som strax døde.

D. 29. N:Ø:Vind med stærck Frost, samme Dag drog dend i gaard her værende Konebaad forbie og drog til Pisupime igjen hvor hen samme Tid vare 3 Grønlender i sine *Kajacher*, der iblant var 1 Dreng paa 16 à 18 aar som H^r *Drachart* og H^r *Sylo* taledede med og lugte(!) Ham i H^r *Drachartz* Kammer for at see om de med det goede kunde Tvinge Ham til at blive her paa Collonien, da de 2de Grønlender iche kunde faae Ham med sig, drog de endelig bort imod Aften.

D. 30. Samme goede Veyr Dagen ud med Ø:N:Ø:Vind, moed Aften kom ieg hiem fra fiorden og fick *Challuppen* meest lad med Spæck.

D. 31. Samme Ø:N:Ø:Vind og got Veyr Dagen ud, var Langfredag H^r D: Prædichede og H^r S: gik til Guds Bord. Dermed endte Vi Gudskelov denne Maaned har ligesom de andre her vaaren megit ustadig Veyer med en Hoben snee, meest Østlg:Vinde og ingen stoer frost til sidst i Maaneden da det onde Veyr forandrede sig nogit med Norlig Vind og stærch Frost.

¹ Ūmánaq (det hjerteformede), hyppigt stedsnavn i Grønland. Her menes en stor ø kort syd for kolonien Sukkertoppen.

² Qingaq (se anm. side 26).

Aprilis — 1741.

D. 1. Sterch Frost med N:O:Vind blev Spæchet (maalt) og var Netto 4re Fade Spæck ieg hafde hiem fra fiorden.

D. 2. Var Paache dag Prædichede H^r Sylo.

D. 3. Anden Paache dag Prædichede H^r Dr:

D. 4. Var 3^{di} Paache dag Prædichede H^r Sylo.

D. 5. *Continuerlig* sterch Frost med N:O:Vind.

D. 6.—8. Smaat Reygen med Østlg:Vinde og mild Lufft, de her hos os i Vinter boende Grønlender Reyste over fiorden til *Nepifet* Sundet; her kom og samme Dag en Grl: i sin *Kajak* fra *Pifupime* og fortalte os at Hand her uden for Vallen¹ hafde seet 2de store Skibe som gik Nord effter. Tømmermanden var i arbeyde med *Calupen* at sætte en deel Knær ind og at digte og forsee den og Stoer Baaden. Noch blev udleveret 4 t^{dr} Malt at mahle samme Dag.

D. 9. Got Veyer Dagen ud med stilt, var Søndag Prædichede H^r Dr:, efter middag drog ieg med *Chaluppen* til *Kangerme* for at købe der et Huus af nogle Grølender som var komne Norden fra og til sommeren vilde igien Reyse der hen, samme Brende der fantes i Huuset² at føre hiem til Brende som nu alt vor Brende var opgaæn.

D. 10. Formidag en sterch Kulling af S: eftermiddag stilt, saa snart ieg hafde faaet saa megit Brende udført af det opkiøbte Huus og lad *Challuppen* med, drog Jeg, efter at ieg hafde handlet nogle Reenskind af dem, og kom hiem imod aftenen igien, samme Dag blev brygget 4 t^{dr} Malt, de 2 til os og de andre 2 til Folchene, blev 12 tønder Øll.

D. 11.—15. *Continuerlig* got Veyr og østl:Vinde. D: 14 drog ieg Synder med Baaden og *Challuppen* med 7 Mand og H^r Sylo fulte og med for at læse for Grølenderne.

D. 16.—22. *Contin:* got Veyer med klar Lufft og undertiden nogit stærch N:O:Vind med sterch Natte frost, D. 18. ditto bagit 1 t^{de} Rugmeel til bløt Brød.

D. 23.—30. Samme N:O: Varede til D. 28., 29. og 30. igien Reign med en maadelig Kuling af S: samme Dag D: 30 kom ieg Sønner fra med bege fahrtøyer. D: 19 udi denne maaned kom ieg

¹ Vallen = kysten (høj kyststrækning).

² Loftstøtterne og tagspærene i de gl. eskimoiske huse bestod som regel af drivtømmer.

om borde paa en Hollender som var i *Inuxfine*¹ eller ved Fiske-
næssed ungefær en 16 til 17 Miile her fra Collonien Hvor han
aftenen til forn var indkommen. Jeg forkynte Ham da strax *placa-*
*tens*² indhold, da han den hafde hørt, formanede ieg Ham strax at
gaae tilsøes her fra og at hand maatte her paa *placaten* give sin
Haandskrifft aldrig at komme Collonien Gothaab paa en 15 Miile
at handle enten Synden eller Nord fra, skeede det da sit Skib og
Gods at være forbut, hvilchen Haandskrift Hand gav mig beskreven
paa samme *placatt*, og bad mig at ieg ville tage med mig tilbage en
af de mæhriske Brødre som skulle være her hos Tyskene og nogit
goods hand hafte med sig og da ieg hafte tagit Ham med Hans Tøy
ind, Lættede hand strax og gik ud af Hafnen.

Samme Dag *arriverete* igen 6 miile lenger Sønder deromkring
ind i fiskefiorden, men hvor ieg kom maatte ieg fornemme stoer
Sult og Sygdom at være blant Grønderne, Jeg kiøbte det lidet Spæch
de hafde og saaledes forføyde mig paa Hiem Reysen.

Majus — 1741.

D. 1.—6. Ligesaa *Continuerede* nu igien det goede Veyr og lit
Natte frost og N:O:Vind D. 1 blev omført til Skibs hafnen det
opkiøbte Spæch paa Sønder togten og der med blev 18 Tønder som
nu i Høstes var kommen Spæch paa, imens nu i vinter var sunken
i tønderne.

D. 7. En maadelig Kulling af S: med sterck snee driv dagen
ud, samme Da(g) Prædichede H^r Sylo.

D. 8.—13. Igien *Continuerlig* uroelig Veyerlig med Sneefog og
S:O:Vinden temmelig stærck, fik 8 Mand med mig 1 maanedes Kost
til Nordtogten.

D. 14. Sneedrif med S:Vind var Søndag H^r Dr: Prædich.:

D. 15.—18. Nordlig Vinde og stærck frost til D. 18 da Veyret
arbejdede sig Reyste Ieg Nordefter med Stoer Baaden og *Challuppen*
med 8 Mand: samme Dag Reyste *Povel Grønder* og *Morten* med
en deel af Pigerne i Konne Baaden, Jeg har kiøbt til dem ind i
Amerlick fiorden at fange smaae Sild³ til Vinteren at tøre.

¹ Uden tvivl Inugsungne (= ved varderne), nu Inugsugtût (= de med varder rigt
forsynte), øgruppe paa 63° 12 m. n. br.

² Kgl. plakate ang. farten paa Grønland, dat. Frederiksberg d. 9 april 1740.

³ Grønl. anmagssaq (mallotus arcticus el. m. villosus).

D. 19. 20. En liden Kuling af ost med mest stilt og lit mild Regn.

D. 21.—27. Vare Pindsedagen H^r Dr: Prædichede 1ste Dag. *Continuerlig* Sydlg:Vinde med regn og slud.

D. 28.—31. Var igien got Veyr med N:O: og N:W:Vinde og mistig Luftt, dermed endte Vi Gud være loved D: 5. Maaned i dette Aar, Gud skee lov alle vore folch friske og Sunde.

Iunius — 1741.

D. 1. Liden Kuling af S:W: med diffzig Luftt, Samme Dag Kl. 11 formidag kom ieg med Begge fahrtøyerne Hiem, i *Pifupime* var slet intet spæck at faae, Jeg drog lenger Nord, og ald fra *Naperfime*¹ øerne ved 13 miile hiemmen fra og til 26 miile Nord til Hamborgs Sund², og paa ald den Reyse iche fant nogen *Grlender* uden paa det sidste da ieg kom over en Kone Baad som og vilde reyse Nord efter, af dem fik ieg at Viide at alle *Grlenderne* vilde Reyse allerlengst Nordenfor *Disco* baade fra den store Hunger de hafde lidt der omkring, men den meeste Aarsag var at der iblant *Grlenderne* var kommen en *Spargement* at Vi paa Collonien Ville tage Deres smaae Børn fra dem, Ieg der paa forsichrede dennem at det aldrig var Vores Villie, og bad Manden som forestoed denne Kone Baad Hand strax skulle fare hen en 6 Miile der fra Nord hvor de nu alleene stoed og vented paa denne Konebaad, og siige dem at de strax skulle komme til bage og ingen skulle røre Deres Børn og at det var stoer Løgn dem var forebragt, benefnte Mænd foer derpaa der hen og forkyndte dem det; Den 3^{die} Dag derefter kom de alle tilbage, de fornemste af dem kom til mig i Deres *Kajacker* og spurte mig atter der om og sagde: skal vi troe dig at du iche vil tage vore Børn fra os, da vil Vi nu alle sammen komme tilbage og boe her som til forn. Jeg forsichrede dem det de intet skulle frygte der skulle ingen blive Rørte, det var Løgn dem var sagt, da de strax foer bort og kom der paa alle tilbage, Jeg handlede strax med dem hvad Reenskind de hafde, spæch var slæt intet at faae, Dagen der efter drog ieg paa hiemveyen og kom her hiem som melt er og hafde slæt intet Spæch faaed paa denne Reyse. Aarsagen til denne *Sparge-*

¹ Napassume = ved Napassoq (=det opretstaaende) ø i Sukkertoppens distrikt, 65° 3 m. n. br., nu filialhandelsplads.

² Hamborgsundet kaldes sundet bagom den store ø Sermersôq (= den med storbræ forsynte) ved kolonien Sukkertoppen.

ment som er ankommen i blant *Grlenderne* hvor ieg udfrittet af dennem at skal være denne:

De her udj Vinter boende *Grlender* har ladet Ord udgaae, at her antogis Børn til *Coll*: som forældrene ey vilde miste, af Aarsage at her i Vinter blev først antagit en liden Pige som Moderen der samme Tiid nylig var bleven gift, iche vilde miste hende, siden og for en liden Dreng som Missionærerne endelig vilde have, mens Hans Slegt Hand var hos vilde iche miste ham og der for tog de ham og førde Ham bort ud i øerne paa de(t) Præsterne ey skulde faae fat paa ham, allermest til sidst for en Dreng ungefærlig 16 à 18 aar gammel, hvilchet *passerte* D, 29 Martij som her i denne min *Journal* er anført som da blev overtalt af Præsterne at blive her, da hand med 2de andre Grønlender vare komne paa Besøg med Hans Moder, som var en Enche og hafde et lidet Barn som diede hinde, Hvor Moderen iche vilde være af med Drengen, men dog maatte forlade ham.

D. 2. 3. Lit Regn med S:W:Vind blev brygget 5 t^{dr} Malt.

D. 4. Tyk mistig Lufft med lidt W:Vind, var Syndag H^r *Dr*: Prædichede.

D. 5.—10. Stedse S:Vind og *contin*: Regn D: 5 drog 5 Mand med Stoerboeden efter Brende og en Mand blev sat til at skiære torv, D: 7 kom Folchene hiem med Brende Boeden og hafde iche vaaren lengere end $\frac{1}{2}$ miil her fra for stærch S:Vind og Regn, maatte de vende tilbage og intet Brende fik.

D. 11. Klarned lit af med N:Vind var Syndag H^r *Sylov* Prædichede var *Vagel* og 7 Mand af folchene til Guds Bord.

D. 12.—17. Junii got Veyr med undertiden sterch toegit Lufft og S:W:Vind D: 13 kom *Povel Grønlender* hiem fra *Amerlich* fiorden og hafde hiem en deel tørret smaae Sild, der inde hafde Hand skudt 6 Rensdyr som de hafde fortæret der inde; de 14 Dages Kiød og flæsk hand hafde tilgoede blev staaende til Vidre, for tilkommende Uge fick Hand 2 æ oxekiød og et æ flæsk og Hand med de andre *Grønlendere* fich 14 Dagis Kost af smør, Brød, H^r *Sylov* imoedtog og drog de strax over i Sundet att legge der paa Kobbe-fangst og at stiche *Nepiseter*¹ at tøre til Vinteren, samme tiid drog Jeg og *Vagel* med 3 mand paa stor Baeden efter brende og med det samme at have udsigt efter fæderne Landets Skib.

¹ nipisa=stenbider; de fangedes ved at stikkes med et slags spyd eller lyster.

D. 18. Samme mistig Luft med S:Vind mest stil(le) moed Aften kom Vi hiem og hafde Brende, mens intet havde fornummet til Skib.

D. 19.—22. Endnu mistig Luft med S:Vind, var Folchene i Arbeide med at Rive torven af Proviantboeden¹ og at gjøre til en deel Stæder paa Tagit Nyt Spærværck som var forraadnet, samme Dag kom *Povel Grl*: med Børnene fra Sundet, og hafde der faaed nogle faae *Nepiseter*, samme tiid kom en Deel *Grlender* fra Synder og vilde Reyse til *Disco*, de fortalte mig, *Grlenderne* der Sønder ved fiskenæsset begyndte nu at faae brav Kobber og ventet paa ieg skulle komme til dem at Handle, Disse *Grlender* fore strax Nord efter og tog nogle Breve med sig fra os til *Christians Haab*, der efter fik *Vagel* med 3 Mand 14 Dagis Kost at skulle Reyse Sønder til fiskenæsset at Handle.

D. 23. Deyligt Klart Veyer med N:Vind snart stilt, samme Dag drog *Vagel* med 3 Mand i *Challuppen* Sønder paa at Handle.

D. 24. 25. Got Veyr med N:O:Vind og klar Luft D: 24 var Ste *Hansdag* H^r *Drachart* Prædichede og efter Prædichen Reyste ieg over i Sundet at Handle.

D. 26. Formidag lit mistig Luft, eftermidag klarned af med N:W: samme tiid Kl. 5 glædede Gud os med vor Fæderne Lands Skib som Lychelig og Vel kom her ud paa Hafnen og da Jeg fik at høre om Skibet, tog Jeg strax ind hvad Spæch ieg hafde opkiøbt der og Roede over.

D. 27.—30. *Continuerlig* got Veyer med lit N:Vinde, satte ieg Folchene strax i færde med at Losse, og fik i disse Dage en heel deel goods i Land fra Skibet omført. Dermed endte Vi denne Maaned Gud være loved alle friche og sunde, og har her vaaren den gandske Maaned igiennem et overflødig got Veyr og sterch varm Luft.

Julius — 1741.

D. 1. Got Veyr med klar Luft og N:Vind.

D. 2. Samme goede Veyer Dagen ud var Søndag som indfalt paa *Maria* Besøgelses Dag H^r *Dr*: Prædichede.

D. 3.—8. *Continuerede* dette goede Veyr med N:W: og lit S:Vind med mistig Luft D: 4 kom *Vagel* Sønder fra med de 3 Mand paa *Challuppen*, Hand fortalte at have vaaren inde i fiske fiorden

¹ Koloniens udhuse var opført af bindingsværk med tøvemur.

ungefær 20 miile her fra, og hafde hiem Chaluppen nesten deel Lad med Spæck, meere var iche at faae hos dem, Hand fortalte at en stoer deel af *Grønlanderne*, der, var sygge af *Durklob* eller Magepiine, hvor af en deel var bortdøde saa der var stoer Elendighed i blandt dem.

Udi denne uge har Vi *avancered* brav med udlosningen af *Hucherten* for medelst det goede Veyer og indbragte det udj *Proviantboeden* og paa lofftene henlagt og Sorteret hver for sig.

D. 9. Var Søndag Hr *Sylov* Prædichede, samme Dag var lit Sydl:Vind med Regn.

D. 10.—15. *Continuerlig* Sydl. Vinde med mistig Lufft og undertiden lit smaat Regn. Udj denne Uge fik vi *Hucherten* losset. Og alt Spæchet for Værende aar var indhandlet.

D. 15. Tillige med alle Skind-Vahrene vel om borde førde, saa at *Hucherten* i Dag D: 15 var Seglfærdig her fra og til den ende slutter ieg denne min *Journal* for afvigte aar.

Saaledes Rigtig af være paceret Testerer

*Niels Christian
Guelmeiden*

JOURNAL

HOLDEN PAA GODTHAABS COLONIE

FRA D. 28. JULI 1743 INDTIL

D. 10. AUGUSTI 1744

A° 1743. Julius.

D. 28. Afseilede Skipper *Jacob Bentsen*¹ herfra, efter at han for *Contrair* Vind og slemt Veir nesten 8te Dage havde ligget Seil-færdig. Med hannem fulde Monsr *Nils Rasch*² og 2de af de ved *Colonien* værende Matroser.

Samme Dag reiste og Monsr *Gielmuyden*³ herfra, da han efter forlangende havde faaet nogle *proviand*-sorter og en liden Deel *Cargasson*, efterdj Skibet som derhen var destimeret endnu ikke var ankommen. Hans Ankomst skeede her 26. nestleden.

Tømmermanden blev syg samme Dag.

D. 29. 30. Hafde at bestille med at lægge til rette den hidsente *Proviand* saa og med at føre Splitterne fra Skibshavnen og hidtil *Colonien*.

D. 31. Udveyet *Proviand* og lod dem gjøre sig færdig, som i Morgen skulde fare ud paa Brændetogt.

¹ Jacob Bentsen var skipper allerede 1722, traadte vist allerede 1734 i Jac. Sewerins tjeneste som Grønlandsskipper, vedblev som saadan i det alm. octrojerede handelskompagnis tjeneste til 1758, da han førte „Byssen Stradt Davis“ til Grønland; døde 1759.

² Nils Axelsen Rasch (1714—57), Gjertrud Raschs brorsøn, stud. 1734 fra Trondheim, købmand i Godthaab, Christianshaab og atter Godthaab 1736—43, foretog 1740 efter Hans Egedes opfordring en rejse til Nordland, hvorfra han medbragte 5 „sterke og raske karle“ som skulde være kolonister paa Grønland (blandt disse var Sukkertoppens og Julianehaabs grundlægger Anders Olsen, født i Senjen ca. 1718, død 1786 som pensionist samt kvægavler og jordbruger i Igaliko ved Julianehaab, det gamle bispesæde Garðar). Rasch blev 1745 foged i Vesteraalen, Andenes og Lofoten; døde paa gaarden Vinje i Bø prestegjeld.

³ Købmand N. C. Geelmuyden, forfatter af dagbog I, havde aaret forud grundlagt kolonien Fredrikshaab, som i sine første aar havde en meget krank skæbne, idet besejlingen bestandig mislykkedes og kolonien derfor højst utilstrækkelig maatte forsynes fra Godthaab. Det var endog paa tale at nedlægge den, hvilket dog Geelmuyden som „oberkiøbmand“ i det alm. octr. handelskompagnis tjeneste efter sin tilsynsreise 1750 fik forhindret.

Augustus.

D. 1. Utsent 4^e Mand med Baaden for at hente Brænde; og som Vinden blæste N.O. lod jeg dem fare søer efter.

Tømmermanden begyndte nu lidt at komme sig igien.

D. 3. Reiste jeg over i *Nepiset-Sundet* med *Chalouppen* og 2de Mand i forhaabning at faae noget Spek af de der staaende *Grlændere*. Kom hiem om Aftenen, og havde faaet omtrent 1 Fad Spek købt af bemelte *Grl*. Hr *Drachardt* som fulte med os derhen, fulte og tilbage samme tid.

D. 4. Søndag, blev holdt Prædichen.

D. 6. Satte Tømmermanden i arbeide med at reparere *Chalouppen*, om Aftenen kom folkene tilbage, som var udsendt efter Brænde, og havde faaet Baaden lastet.

D. 7. Lod dem fare atter ud igien, neml: sørefter, saa som der var forhaabning endnu at faae en Baadladning Brænde.

D. 10. Blev Tømmermanden klar med *Chalouppen* for denne Gang; men der fattedes endnu noget, som nødvendig maae repareres, hvilket naar Leilighed gives ey skal blive forsømt.

D. 12. Om Eftermiddagen kom Folkene atter tilbage, med Baaden lastet af Brænde.

D. 13. 14. Blev malet Malt og tillavet det som behøvedes til Brygningen.

D. 15. Blev brygget Øl af 5 Tønder Malt.

D. 17. Blev det bryggede Øl fyldt paa Tønder og dernest gjorde Folkene klar med *Proviant* og hvad de behøvede, saasom jeg i Morgen efter Prædikken om Veiret bliver tænker atter at ville udsende dem efter Brænde.

D. 18. Søndag, blev holdt Prædikken. Efter Prædikken reiste de 4^e Mand ud efter Brænde. Touren faldt Nord efter denne Gang. Hr *Drachardt* fulte med dem til *Nepiset-Sundet*, for paa sit embedes Veigne at blive nogen tid hos de der staaende *Grl*.

D. 19. Reiste jeg ind til Laxe-Elven¹, i tanke at faae nogen Lax til Huusfornødenhed, medhavende 2de Mand og den lille Jolle.

D. 25. Søndag, kom tilbage fra Lax-Elven, men havde giort slet Fangst formedelst Mangel af Vand, som hindrede at Laxen ey kunde komme saa langt op at den med Garn kunde fanges. Imidlertid var de paa Brændetogt udfarne kommen tilbage d. 24 forhen

¹ Kanissut, se dagbog I, side 24.

og havde været 8 Mile fra *Colonien* nordefter. Hr *Drachardt* var og kommen med samme Leilighed tilbage fra *Nepiset-Sundet*. Samme Dags Eftermiddag blev 4 Mand atter udsendt efter Brænde; og som det blæste Norden Vind, reiste de Syd efter; thi der var endnu meere Brænde at faae. *Hans* Tyskes Kone var i disse Dage kommen i Barselseng med et Pigebarn.

D. 27. Var Hr *Dr.* og jeg budet at komme til Hernhutterne, for at bivaane Daabens Forretn: paa ovenmelte *Hans* Tyskes Barn. Det blev og gjort af deres Broder *Mathias Stach*¹.

D. 28. Om Aftenen kom de efter Brænde udfarne hiem S:fra.

D. 29. Blev det hiemførte Brænde losset.

D. 30. Lod Folkene atter fare ud efter Brænde, og som Vinden blæste S: reiste de Nord efter.

D. 31. Var temmelig Regn, reiste jeg og en Mand atter ud til *Kaneifune*², i Haab med denne Regn at faae nogen Lax fanget til Huusfornödenhed. Bødkeren blev nu sadt i arbeide med at forfærdige Tønder af Stauer, som i nogen Tid har været liggende her paa *Colonien* uopreist og tilforn har været samlet til Tønder.

September.

D. 6. Kom en *Grlænder* i sin *Kajak* til mig i *Kaneifune* med en seddel fra Hr. *Drachardt*, som berettede at Monsr *Dalager*³ var *arriveret* til *Col.*, og bragte de Tidender med sig at Skibet nemlig *Pinken* endda ikke hos dem havde ladet sig tilsyne, var derfor nødsaget at søge videre *asfjstence* hos os i henseende til *Proviant* og *Levnets Midler* som hos dem var til Ende. Jeg forføyede mig strax hiem, og kom om Natten til *Colonien*. *Jochum Grønbech*⁴ var og i følge med Mr *Dalager* for at blive her til stundende Vinter.

¹ „Bruder“ Mathäus Stach, se dagb. I anm. 6 b.

² Kanissut.

³ Lars Dalager (ca. 1718—72), svoger af Jac. Sewerin, assistent ved Fredrikshaabs handel, senere købmand der og i Godthaab til 1767, forfatter af det bekendte skrift „Grønlandske relationer“; 1768 købmand ved Kjøllefjords og Tanens handeler, senere i Vadsø, hvor han døde. Af Grønlænderne kaldet „den pudserlige Lars“.

⁴ Jochum Hansen Grønbech (1724—67), dattersøn af Jac. Sewerins første hustru og sønnesøn af sogneprest til Lier Jochum Grønbech, kom 1746 til Grønland som assistent ved handelen, 1748 købmand i Fredrikshaab, afsk. 1750, derefter kateket ved missionen sammesteds til sin død. Gift med en indfødt.

D. 7. Om Morgen kom vore Folk tilbage som havde været efter Brænde. Idag kunde jeg ikke gjøre Mr *Dalager* klar, formedelst han forlangede at ville bage noget bløt Brød førend han reiste herfra.

D. 8. Var Søndag, blev holdt Prædikken.

D. 9. Blev bagt bløt Brød af 1 T^{de} Rugmeel og gjorde alting klart for Mr *Dalager* at han i Morgen kunde være ferdig at reise. Samme dag lod jeg vore folk fare ud efter Brænde. H^r *Drachardt* og *Catecheten Bertel*¹ fulgte med dem til *Nepiset-Sundet* for at blive nogen Tid hos *Grl.*, som stode der i Telt.

D. 10. Blæste sterk S:Vind, saa at Mr *Dalager* med sine folk maatte ligge stille idag.

D. 11. Var godt Veir, reiste Mr *Dalager*, hans medhaftede 3 Mand fik 1 Uges *Proviand* med sig².

Samme Dag handlede 1 par fader Spek af nogle *Grl.* som kom fra *Nepiset-Sundet*. De berettede at Kobberne begyndte nu for Alvor at gaae ind i Sundet, saa der var forhaabning om skikkelig god fangst.

D. 14. Kom vore Folk, som var udsendt efter Brænde hiem Norden fra, og havde været 9 Miile fra *Colonien* formedelst sterch Blæst af S. men maatte dreie af til *Vildmands-Nesset*³ 1/4 Miil herfra, hvor de kom i god Behold. H^r. *Drachardt* kom hiem fra *Nepiset-Sundet* samme Tid.

D. 15. Var Søndag. Efter Prædikken sendte den lille Jolle ud for at hielpe de andre at boxere Baaden fra *Vildmands-Nesset* og til *Colonien*, de kom hiem og det indehavende Brænde blev losset samme Aften.

D. 16. Eftermiddag reiste jeg og 3 Mand med Baaden over til *Nepiset-Sundet* for at handle med de der staaende *Grønlændere*.

D. 18. Kom tilbage fra *Nepiset-Sundet* og havde faaet Baaden lastet af Spek. Brændetogterne blev sluttet for denne Gang og haaber at have udkomet for tilstundende Vinter med det allerede hjemførte og indsamlede Brænde (som er 6 Baadsladninger) aller-

¹ Berthel (Bartholomæus) Laersen (1721—82), vajsenshusbarn, kom til Godthaab 1739 som kateket, forflyttedes 1757 til Sukkertoppen, ordinertes til prest 1764 (i Godthaab) og virkede som saadan i Sukkertoppens mission til sin død. Meget dygtig i grønlandsk og en særdeles nidkær missionær, stærkt hernhutisk paavirket. Gift med en indfødt (se dagb. I anm. 27).

² ∴: til niste paa reisen hjem til Fredrikshaab.

³ Paa nordøstsiden af Godthaabslandet. Næssets grøn. navn er qasigiánguit (= de smaa spraglede sæler).

helst fordi Baaden maa eftersees og *repareris* inden den Tid Handels-togterne skal foretages, som jeg haaber at skal skee først i October Maaned.

D. 19. Blev Baaden sadt paa Land, og satte Tømmermanden i Arbeide med at *reparere* den. Lod de andre Folkene spekke paa Tønder det ved *Col.* indhandlede Spek. Det som blev handlet i *Nepiset-Sd.*, blev lagt i Standfadene, indtil Bødkeren faaer flere Tønder ferdig.

D. 21. Sneede det første Gang, og blæste en Storm af S. V.

D. 22. Var Søndag, blev holdt Prædikken.

Fra den 23. til 25. havde Folkene at bestille med smaae Huus-*reparationer*, saa som at eftersee Tagene med fornøden Tørv, og andet som fandtes nødvendigt at forbedre for tilstundende Vinter.

D. 26. Reiste jeg og 3de Mand med *Chaluppen* ind i *Amaralik-*fiorden i forhaabning af faae nogen Veegsteen¹ til Handels-vare for *Grl.*, hvor om de ofte har anmodet mig. Men da vi vare komne 4 à 5 Miile ind i Fiorden, kunde vi endda ikke treffe Stedet hvor Veegsteenen var at faae, men efter Beretn. af *Grlændere* skulle det endda være længere ind i Fiorden, og som jeg næstkommende Uge havde foresadt mig at reise paa Handling, saa vendte jeg tilbage for ikke at forsømme Tiden naar samme skulde foretages, efterdi (:om jeg skulde fortsætte reisen længere ind i fiorden:) indfaldende slemt Veir kunde forhindre at jeg til oven meldte Tid ej kunde komme hiem.

D. 28. Silde paa aften kom hiem til *Col.* med uforrettet Sag.

D. 29. *Ste Michels-Dag*, blev holdt Prædikken.

Fra d. 10. og indtil nærværende Dato har 8 familier *Grl.* en efter anden sadt sig i Telter hos, for at boe her ved *Col.* tilstund. Vinter. I disse Dage har de været i arbeide med at forfærdige deres Huuse og Vinter-Boeliger.

October.

D. 4. Blev Tømmermanden klar med Baaden, gjorde derfor alleting klart til forestaaende Handels-reise, og havde besluttet at tage Touren først Sør efter, efterdi der var formodning om den beste Handel, fra d. 5. til d. 7. maatte ligge stille formedelst *Contrain* Vind.

¹ Vegsten 5: talgsten, benyttedes af Grønlænderne til lamper og kogekar og var genstand for byttehandel dem imellem.

D. 8. Om Morgen en blæste Øster Vind, satte Fartøyerne i Vandet og meente at komme fort; men da vi vare nesten klar at sætte ud fra Landet kom Vinden lige imod os saa vi blev nødsaget at forblive ved *Col.* i Dag, som de andre Dage; og efterdj det saae ud at denne S.Vind ville *Continuere*, saa besluttede jeg at tage Touren N. efter, hvis denne Vind vedbliver i Morgen over.

Silde om Aftenen kom uformodentlig *Mr Gielmuyden* fra *Friderichs-Haab*¹ og kunde berette os de ubehag. Tidender, at *Pinken* endda ikke var *arriveret* hos dem, hvorover er sluttet dets aldeles udeblivelse², og i saadant fald var forlangende at vi med vore folk og Fartøyer ville tilbringe dem saa megen *Proviand*, som vi nogenledes kunde miste, og de kunde være hiulpen med for tilkommende Aar, efterdi den her fra ventede *Proviand* ikke paa een Gang kunde rommes og føres i deres Fartøy. Udi saadan vanskelig Omstændighed, som *Fridrichshaab* nu var udj, maatte vj bifalde det af *Mr Gielmuyden proponerede*. Samme tid ankom den gifte Mand, hans Kone og Søn, for at blive her ved *Col.* dette Aar³.

D. 10. Efter *Mr Gielmuydens* forlangende blev baget bløt Brød af 1 T^{de} Rugmeel til den.

D. 11. Blæste stærk S. Vind, hvorfore ikke kunde lades i Fartøyerne.

D. 12. Som det var nogenledes stille Veir blev indskibet i Fartøyerne hvad *Proviand* og andre Vare, som skulde sendes til *Friderichshaab*.

D. 13. Var Søndag, for *Contrain* Vind maatte ligge stille.

D. 14. Om Morgen en blæste lidt af Østen, men siden stilledes af, begav os da i Guds Navn paa reisen med Baaden og 2de *Chalupper*; og da vi vare komne 1^{1/2} Miil fra *Colonien*, kom en heftig Storm af S., hvorfore vi maatte vende tilbage til *Col.* igjen, hvor vi forblev indtil

D. 18. da den megen S.vind som en temmelig Tid har *Continueret*, ophørte, begav vi os da atter paa rejsen med føyelig Vind af en N. O. og *avangerte* den Dag 6 Miile.

D. 19. Formedelst alt for sterk Vind og Søe maatte ligge stille.

¹ Anlagt 1742 og opkaldt efter kronprinsen (Fred. V).

² Skibet var forlist med mand og mus, antagelig i isen ved Kap Farvel.

³ For at spare paa provianten ved Frederikshaab.

D. 20. Som Vinden og Søen eftergav noget, seilede vi derfra og kom ikkun 4 Miil den Dag, nemlig til et Sted hvor *Grlænderne* pleyer at boe¹, de havde da nylig flyttet ind i deres Huuse.

D. 21. Roede derfra i stille Veir og kom 2 Miile hvor atter Grlændere vare boende.

D. 22. Laae stille formedelst S. Vind og Snee.

D. 23. Da Vinden forandrede sig og var gaet om til N. O. dog med Sneebyet og tyk Luft, seilede derfra og kom til *Innukfume*² 3 Miile derfra, og tog Herberge ved et grønlandsk Huus, hvor vi forblev Natten over.

D. 24. Om Morgenen med en sagte Østen Vind seilede derfra og kom Jisblinken paa en Miil nær. Den Dag *avangerte* vi 7 Miile.

D. 25. Reiste vi derfra efterdi Vinden var god, og da vi var komne til de yderste Øer ved Jisblinken³ lagde vi til lands for at *observere* hvorledes Søen og Vinden foreholdt sig den, og da vi en Times Tid havde seet Veiret an, og vi ey andet kunde fornemme end det var Seilbar Veir, *resolvede* atter i Guds navn at fortsætte Reisen videre, og efter nogle Timers forløb kom løkkelige over⁴ Jisblinken. Siden blev vi ved at seile indtil Aftenen, saa vores Seilats blev dog 7 Miile.

D. 26. Sneede det, var mestendel stille, baxede og roede fra den Havn vi laae, og kom til *Fridrichshaab* om Aftenen silde. Gud være Tak for beholden reise.

D. 27. Søndag, anhørte Prædikken⁵.

D. 28. Losset Fartøyerne.

D. 29. Giorde os færdige til Hiemreisen.

D. 30. Med stille Veir begav os paa Hiemreisen, og kom om Aftenen til et Vildmands Huus, hvor der boede *Grlændere* omtrent 1¹/₂ Miil fra *Colonien*.

D. 31. Formedelst N. O. Vind maatte ligge stille.

¹ Qilángait, se nedenfor sd. 57 anm. 2.

² Inugsugtút, se dagb. I sd. 42.

³ Frederikshaabs Isblink (62° 30 m. n. br.), en „død“ bræ, udløber af indlandsisen, af ca. 30 km bredde, foran hvilken farvandet er grundt, saagodtsom ubeskyttet og uden skjærgaard og derfor farligt at passere for smaa fartøjer.

⁴ ∩: forbi.

⁵ Af A. v. W. Sylow, fra 1742 missionær i Frederikshaab.

November.

D. 2. Var nogenledes stille Veir, begav os paa reisen, kom 1¹/₂ Miil derfra og atter til et Sted hvor *Grlændere* boede. Paa Veien derhen handledes af *Grlændere* en liden Deel Spek og Revskind.

D. 3. Maatte ligge stille for sterk N. O. Vind, imidlertid handlede jeg med sammesteds boende *Grønlandere*.

D. 4. Stilledes Vinden noget, hvorfor vi paa reisen (begav os), og kom den Dag omtrent 2 Miile.

D. 5. Blæste saa sterk af N. at vi ikke kunde komme nogen Vei.

D. 6. Kom vi til Jisblinken.

D. 7. Reiste derfra med en sagte Øst Vind, men da vi havde *pasferet* 1/2 Miil af Jisblinken fik vi Vinden lige imod, som meer og meer voxede til, kom dog med besvær og møye 1¹/₂ Miil den Dag, som er den halve Part af Jisblinken, der var ingen god Havn, hvorfor vi maatte holde vagt over Fartøyerne Natten over.

D. 8. Reiste derfra med Østen Vind, men da det leed noget hen paa Dagen blev Vinden S. O. Vi kom den Dag 2de Miil N. for Jisblinken til en Øe, hvor vi forefandt skikkelig god Havn for Fartøyerne.

D. 9. Reiste derfra med en sagte S. O. og kom ved Middags Tider til det første Huus ved Fiskefiorden, og forblev der den Dag for at handle.

D. 10. Reiste derfra og kom atter til et *Grlænder* Huus 1/2 Miil fra det forrige for at handle, saaledes *Continuerede* jeg med de øvrige Huufer i Fiskefiorden indtil

D. 13. da begge Fartøyerne var tillastet, reiste fra Fiskefiorden med en sagte Osten Vind, og kom til det første Huus ved *Innukfume*, hvor jeg lod oplægge hvad Spek som *Chaluppen* havde inde, efterdi jeg paa Hiemreisen længere Nord ventede at faae den lastet. Havde desforuden paa henreisen udborget endeel Vare til *Grlænderne*, hvilket jeg ved samme Leilighed tænker at søge Betaling for.

D. 14. Blæste sterk N. O. Vind, maatte altsaa ligge stille.

D. 15. *Continuerede* samme Vind; kom en *Grlænder* fra neste Huus paa besøg, og begierede at jeg ville komme til dem for at handle; og i hvorvel jeg havde indhandlet meere Spek end jeg kunde bierge i Fartøyerne, saa lod jeg mig dog overtale der til, overveiende, at imedens der var Spek at faae, var den beste Tid at handle i, og haabede (: om ikke førend til kommende Foraar:) at faae samme hiemhentet. Jeg fulte altsaa med samme *Grlænder* til hans Huus og havde

Chaluppen med, fik ey meere der end omtrent 1 Fad Spek indhandlet, reiste strax tilbage til vores forrige *logemente* og lod lægge dette til det forrige oplagte Spek, og forvarede det saa godt som vi kunde. Vores *proviant* begyndte nu at formindskes, hvorføre vi iblandt maatte betiene os af *Grønlandsk føde*.

D. 16. Da vore Huusfolk blev kiæd af at beholde os længere hos sig, var derfor nødsaget at reise derfra, endskiønt det blæste temmelig N. O. Vind. Vi kom altsaa ikke længere med stor besvær end til nærmeste Huus $\frac{1}{4}$ Miil derfra. Disse *Grælændere* havde ogsaa Spek at forhandle; men som de beste Handels Vare, saa som Skiorter og deslige, da var tilende, sagde de at ville bie indtil jeg kom og afhentede det efterliggende Spek.

D. 17. Med nogenledes stille Veir, boxerede og roede derfra og til næste *Grønlænder* Huus kaldet Grædefjorden¹ omtrent 3 Miile.

D. 18. 19. Formedelst sterk Storm af S. med Sneefog var nødsaget at overblive.

D. 20. Da Veiret efter(gav) reiste derfra og til neste Huus $\frac{1}{2}$ Miil.

D. 21. Om Morgen reiste derfra med S. Vind og kom til *Kelingarne*². Jeg kunde vel have seilet 1 par Miile længere den Dag, men formedelst det udestaaende Spek hos disse *Grønlændere*, for Varer som jeg paa Henreisen havde udborget, maatte jeg nu see samme ind-Casseret. Samme Aften var ved det eene Huus der i nærværelsen og *indcasferte* min giæld.

D. 22. Formedelst sterk S. Vind og Sneedrev kunde ikke besøge de øvrige som var mig skyldige.

D. 23. Da Vinden eftergav besøgte neste som var mig skyldig, *Chaluppen* blev lastet, og maatte derforuden nedgrave³ 3 Fader Spech. Om Aftenen kom et forfærdelig Guds Veir af S. hvilket holdt ved indtil Klokken 2 à 3 efter Midnat. Der blev holdt Vagt over Fartøyerne den heele Nat, hvilke var i yderste Fare for at vorde tilsadt; thi Stormen var saa overmaade sterk; men Gud hialp os ved det at Stormen lagde sig at de bleve i behold.

¹ Kangerdluarssugssuaq (= den store ejendommelige fjord), 63° 20 m. n. br.

² Qilángait (af qilángaq = søpapegøje), øgruppe nord for Sermilik-fjorden, 63° 20 m. n. br., sterkt bebygget i datiden (nu ubeboet), her blev 1771 anlagt en „annexmission“ fra Godthaab under ledelse af en europ. kateket Johs. Andersen Raaberg.

³ Spækket nedlagdes i en saakaldt „spækgrav“ og dækkedes af sten.

D. 24. Formedelst Sneefog og slemt Veir maatte ligge stille.

D. 25. Forandrede Veiret sig, og saae ud til nogenledes Bestandighed, begav os derfor paa reisen, saa som Vinden var føyelig og maadelig sterk. Vores Omstendigheder i Henseende til Levnets Midler tilskyndede os ogsaa til det samme, og da vi havde *passeret* nesten en Miil fra det Sted hvor vi laae, var *Chaluppen* gaaed noget foran (: saa som den i maadelig Vind seiler snarere end Baaden:). I Begyndelsen holdt de den rette *Cours*, som vi gemeenlig pleier at fare; men noget derefter dreyer han som styrede *Chaluppen* meere og meere af, og holdt lige ud til en Øe, hvor der ved den søndre Ende laae nogle Skier, og da de nesten vare komne til de samme kandrede *Chaluppen*. Over denne u-formodentlige og sær u-lykkelige Hændelse blev vi ganske bestyrtede; men udj alt dette maatte dog holde os ved et godt Mod og saae alleene derhen at Folkene kunde blive bierget; og da vi vare komne hen imod disse Skier, fik vi saa megen Søe udi Fartøyet, at vi omtrent ikke kunde holde lents. For at undgaae denne Søe maatte vi holde forbi Vraget, og saa snart vi kom det forbi veedste af slet ingen Søe, saa vi derefter kunde slutte hvad Aarsagen var til de andres Ulykke. For nu at komme til Vraget igjen maatte vi betiene os af Aarene og boxere, saa som vi havde Vinden lige imod, med hvilket vi længe *Continuerede*, og havde til sidst ingen forhaabning om at kunde faae bierget Folkene, efterdi Vinden blev noget sterkere end tilforne. Omsider efter megen Møye og Arbeide kom vi dog hen til Vraget og fik bierget de 2de levende Mand. De andre 2de var alt døde og druknet, nemlig Smeden *Christen Pedersen* og den gifte Mand *Jens Schousgaard*. *Chaluppen* og dens Last var u-muelig for os at kunde faae bierget; thj Aftenen stundede til, og vi maatte søge efter hvor vi kunde faae sikker Havn for *Baaden*, om vi med den ikke skulde overgaae samme Skiebne; seilede derfor til nærmeste Havn, hvor vi forblev Natten over.

D. 26. Var stille, reiste derfra tilbage til det Sted, hvor *Chaluppen* var tilsadt i tanke at faae noget bierget enten Vraget eller noget af Ladningen, og da vi vare komne derhen, fik vi see *Chaluppen* opdreven paa en liden Øe, og formedelst at Søen og Bølgerne gik saa sterk til Landet, var det med stor Besvær at vi kunde lande, dog saaledes at 3de Mand maatte stedse være i Fartøyet for at lede det ud fra Landet. Jeg gik da med de øvrige op paa Øen, men kunde dog ikke udrette noget til Vragets *Conservation*, endskiøndt

vi gjorde al vor Flid dertil, og den Skade som det da havde faaet var ikke meere end det kunde blive *repareret* igjen. Af Ladningen fandt vi slet intet, undtagen nogle Støkker Spek, en tom Anker, og Seilet, som hengte fast ved *Chaluppen*, og som Vinden blæste af N. O. da det var nesten Aften, seilede altsaa derfra med uforrettet Sag, og kom til vort gamle *logemente* i *Kelingarne* om Aftenen.

D. 27. Blæste sterk N. O. Vind. Udsendte 8 *Grlændere* i deres Kajaker ud til Vraget, for at bringe det høyere paa Land, at det kunde blive liggende med høyt vand.

Vi med Baaden kunde ikke følge med den formedelst at det blæste saa sterk. *Grønlænderne* kom tilbage igjen om Aftenen, og sagde at have udrettet alt som de var befalet, hvorføre jeg maatte give dem en billig betaling.

D. 28. Som vi i nogen tid ikke har haft andet at leve af, end Grønlandsk føde, og vi til sidst blev meget kied af at spise samme, det saae og ud til at Vinden vilde forholde os endnu nogen tid paa dette Sted, hvorføre jeg *accorderede* med 2de *Grlændere* om at fare til *Colonien* for at hente os nogen *Proviand* til levnets underholdning; de vare og villige dertil og reiste samme dags Morgen.

December.

D. 1. kom de 2de udsendte *Grlændere* tilbage, og medbragte saa megen *Proviand*, som de kunde bierge i deres smaae baade. Hr. *Drachardt* havde og udskikket en fra *Colonien* som fulte med disse for at tilbringe os desmere. I disse dage har det stedse *Continueret* med N. O. Vind, som holdt ved indtil

D. 4. da Vinden stilnede noget; roede derfra og *avangerte* den Dag 2 Miile da vi *passerede* Stedet hvor *Chaluppen* laae, lagde vi tillands og forsynet den med hvad vi kunde.

D. 5 med sagte Østen vind roede atter 2 Miile.

D. 6 kom vi til Boxefjorden¹ hvor *Grønlænderne* boede, *avangerte* en Miil.

D. 7. længe for Dag om Morgenen reiste vi derfra, saasom det var stille Veir og for at have hielp af Strømmen, da det leed noget

¹ Den saakaldte „Buksefjord“ er Kangerdluarssúnguaq (= den lille ejendommelige fjord) paa 63°45 m. umiddelbart nord for forbjergtet Skinderhvalen.

hen paa Dagen begyndte det at blæse lidt af N. O. Vi kom dog med besvær til *Col.* om Aftenen Klokken omtrent 8te.

D. 8. Søndag, blev holdt Prædikken.

D. 9. Losset Baaden i Skibshavnen, og begyndte at male Malt.

D. 11. Blev brygget øll af 6 Tønder Malt.

D. 14. Bagede blødt Brød af 1 T^d Rugmeel.

D. 15 en Søndag, blev holdt Prædikken.

D. 15 blev spekket paa tønder noget af det hiemførte Spek. Resten deraf, saavel som det forrige indhandlede som stod i Standfader, skulde nestfølgende Dage blive spekket.

D. 26 blev Folkene klar med at spekke. Baaden har til denne tid ligget fortøyet i Skibshavnen, den skulde nok tilforn have bleven sadt paa Land; men som jeg haver besluttet at naar Helligdagene var tilende, da at ville afhente noget Spek liggende 4 Miile S. for *Colonien*, som jeg forrige Gang paa Hiemreisen havde handlet; saa har jeg derfor ikke villet sadt den paa Land.

D. 26. Anden Juuledag, blev af *Mathias Stach* døbt 6 vaaxne *Grlændere* og et lidet Pigebarn. Hr. *Drachardt* bivaanede Forretningen.

D. 27. Tredie Juuledag, blev af Hr. *Drachardt* døbt 1 gift Mand, 2de Koner og 1 Pige. Hernhutterne var nærværende ved samme Forretning. — I disse dage har været *extraordinair* Frost.

D. 30. Som der har lagt Jis i Skibshavnen hvor Baaden laae, lod Folkene Jise omkring den.

Hermed endes da det gamle Aar. Gud ske tak for det som er overstridet. Han give i det tilkommende Aar naade, løkke og vel-signelse i enhvers Kald og forretninger, til Hans Ære og vaares timelig og ævig Nytte.

A° 1744. Januarius.

D. 1. Ny-Aarsdag, blev holdt Prædikken.

D. 4. Lod hente Baaden fra Skibshavnen, og fortøiede den paa Bugten ved *Colonien* i Tanke paa tilkommende Tirsdag at vil reise til Boxefjorden.

Fra d. 7. til d. 10 maatte opsætte reisen formedelst slemt og uroligt Veir.

D. 11. Siden dette urolige Veir endnu holdt ved, og det i dag begyndte at blæse sterk Vesten Vind, kunde jeg ikke betroe Baaden længere at ligge her paa Bugten, men maatte sætte den paa Land.

D. 12. Søndag, blev prædikket og *Catechiseret*. Samme Dag blev Bødkeren syg i sin ene Fod.

Fra d. 13. og indtil denne Maanedes ende har *Continuerlig* været meget u-stadigt Veir med Snee og u-stadige Vinde, saa de her boende *Grønlændere* har ganske faa Gange kundet komme paa Søn for at erhverve sig noget til Føde og Underholdning. Min foresatte Reise er formedelst dette indfaldende onde Veir endnu blevet forhindret, saa at i hvor meget jeg end havde seet dens Fortsættelse, har dog dette u-stadige Veir som meldt forholdet mig. Bødkeren begyndte nu i disse Dage at forbedres noget, efter at han havde faaet noget *Cochleare*¹ at spise og vederqvæge sig paa. Her har imidlertid været *Grønlændere* paa Besøg fra *Salen*², *Kangarme* og inde fra *Baals-reveer*³.

I overgaars reiste 3de *Grlændere* herfra for at besøge dem i *Pisfubigme* boende og fornemme deres Tilstand.

Februarius.

D. 2. kom de *Grlændere* tilbage som havde været paa Besøg i *Pisfubigme*. De berettede at *Grlænderne* der samme steds havde endel Spek at forhandle, og ventede min Ankomst naar det leed noget hen paa Vinteren og veiret forandrede sig. I Dag kom atter 2de *Grlændere* paa Besøg fra *Kangarme*. Det urolige Veir vil endnu ikke ophøre. —

D. 3. reiste de *Grl.* herfra, som igaar var kommen paa Besøg. Samme Dag kom en *familie Grlændere* inde fra *Baals-reveer* og satte Telt hos os. De foregav, at hos dem var det slet intet at fange og skyde, saa at de formedelst Mangel af føde vare fløttet af deres Huus. De vilde siden reise til *Kangarme* naar Veiret blev godt.

¹ Udmærket Middel mod skjørbug (scorbuties).

² Sadlen, stor ø i Godthaabsfjorden med høj, karakteristisk fjeldtop, hvoraf navnet.

³ „Baals Revier“ (Balls river) = Godthaabsfjorden, kaldt saaledes efter en engelsk storkjøbmand Richard Ball, medinteressent i den af James Hall ledede expedition 1612.

D. 8. Bagede blødt Brød af 1 Tønde Rugmeel. Formedelst dette uroelige Veir, som nu alt en rom Tid har *Continueret*, var i disse Dage kommen saa megen Jis drivende ind fra *Baals-reveer*, saa at samme Fjord og saa vidt man kunde see uden for *Colonien*, laae bedækket med Jis.

D. 20. Det u-stadige Veir har holdt sig indtil nu; I Dag begyndte det at blive klar Luft, og blæste lidt af N. O., saa at Veiret nok tilsagde mig idag at begynde den for lang tid siden foresatte reise; men den megen Driv-Jis¹, som i lang Tid har været liggende her i Nærværelsen, var nu igien til hinder; thi den laae skruet saa nær op til Landet, at det var umulig at kunde faae noget Fartøysadt i Vandet, maatte altsaa opsette reisen indtil videre. En af Hr. *Drachardts* døpte Piger er uformodentlig idag komed i Barselseng og fød et Pigebarn. Hendes Barnefader, skal efter Hr. *Drachardts* sigelse være den nestleden Aar hiemgaaende Matros Jens Rasmussen.

D. 21., 22. og 23. Ligesaa N. O. Vind og klar Luft. Iisen laae endnu tyk alle vegne her omkring. Bødkerens Svaghed i hans Been begyndte nu for Alvor at yttre sig, saa han i nogle Dage stedse have holdt ved Sengen. —

D. 24. blev Daabens *Sacramente* forrettet hos Hernhutterne paa endeel *Grl.*, nemlig: 1 gift Mand med Kone og Søn, en voxen Dreng og en dito halvvoxen, samt 3de Piger, hvor af de 2de vare kun halvvoxne. Desforuden blev en ung Karl og en Pige, som af Hernhutterne var døbt nest forrige gang *Copuleret* og viet sammen. Forretningen skeede af *Matheus Stach*. —

Samme Dag var S. Vind med Sneefog, som *Continuerede* indtil denne Maanedes Udgang, saa at disse 2de forbigangne Maaneder har givet et meget uroligt og slemmt Veir. I denne Uge kom endeel *Grlændere* i en *Konebaad* inde fra *Salen* som satte Telt her ved *Colonien*. De beklagede sig, at hos dem var det ingen Fangst, saa at de formedelst Sult var nødsaget at fløtte samtidig af deres Huus. En heel Deel af de i *Baals-reveer* boende er ved disse Tider flyttet til *Kangarme*, saa som der nu faaes Alker og anden Fangst i mængde.

¹ Den saakaldte „Storis“, som kommer fra Østkysten rundt Kap Farvel og af strømmen føres op langs Vestkystens søndre del, oftest dog ikke længere end til forbi Frederikshaab.

Martius.

D. 2. Blev brygget Øll af 6 Tønder Malt. Nu begynder det med saadan extraordinair sterk Frost som tilforn i dette aar ej har været. Vinden N. O. og klar Luft.

D. 6. Efter at den megen Frost og Driv-Jis ophørede, og det var godt og stille Veir, reiste først til *Kangarme* for at handle, og besluttede siden at ville reise derfra og til Boxefjorden for at afhente det i Høst efterlagde Spech. *Catecheten Bertel* fulte med os for at læse for *Grl.* Førend min Bortreise satte Tømmermanden i Arbeide med at reparere paa den gamle Jolle, som nu paa nogen Tid har været ubrugt og *Casferet*. Og som den i sig selv befindes at være megen forfalden og slet, og snart ey værd nogen Reparation, og uden des behøver megen Tid inden den kan komme i brugelig Stand; Saa har jeg formedelst den ulykk: Hændelse i Henseende til *Chaluppens* Forliis, som et umisteligt og nyttigt Fartøyt ved denne *Col.*, maattet gribe til denne *resolution*, allerhelst man er uforvisset om at *Chaluppen* nogensinde kand komme i behold til *Col.* igjen. Desuden saa forestaaer nu mange Handels-Togter, og det vil blive besværl. for et Fartøyt allene at bringe Togterne til ende. Ellers har jeg i Vinter, naar Veiret har været nogenledes skikkeligt ladet Tømmermanden tillave ny Kiøl og Stævn og hvad meere som han paa den Tid kunde komme afsted med til den gamle Jolles Forbedring.

D. 7. Handlede ved de første Huuser i *Kangarme*.

D. 8. Handlede ved de øvrige 4^{ne} Huuser nordenfor, og fik der endeel Spek og Revskind. Formedelst slemt og u-stadigt Veir kunde ikke komme derfra førend

D. 15. og da med N. O. Vind seilede til Boxefjorden.

D. 16. Som disse *Grl.* havde endeel Spek at forhandle, foruden det jeg i Høst havde opkiøbt hos dem, som endnu laae her paa Stedet, saa handlede jeg af dem den øvrige Deel som de endnu havde i Behold. Af dette og det som blev handlet i *Kangarme* fik Baaden nesten sin Last.

D. 17. Kom en *Grl.* fra neste Huus en Miil N. for og bad at jeg ville besøge ham naar jeg reiste hjem efter, saa ville han handle med mig. Hans Broder som boede i Huus med ham har og det samme forlangende. Jeg lovede at efterkomme hans Begiering naar jeg reiste hjem efter. Nu maatte jeg atter lade det Spek ligge efter mig, som jeg i Høst havde handlet, efterdi Baaden ikke kunde

romme meere, end det som ved næste Huus kunde ventes at faae. Ellers laae det endnu vel forvaret og ubeskadiget.

Modvind og u-stadigt slemt Veir forholdt os at blive her paa Stedet indtil

D. 24. da det igien blev godt Veir, reiste altsaa derfra om Morgen som det begyndte at blive Dag. Efter aftale med den forom meldte *Grl.*, lagde til land ved hans Huus og fik hvad Spek som han og hans Broder havde at forhandle, hvorpaa vi straxen begav os paa Hiemreisen og kom til *Col.* om Aftenen Klokken omtrent 5. Lagde til Lands i Skibshavnen og fortøyet Baaden der.

D. 25. Blev losset det hiemførte Spek.

D. 26. og 27. Sterk S. V. Vind med Sneedrey, kunde ikke faae Spekket.

D. 28. Blev lidt bedre Veir lod Folkene Spekke paa de afvigte Aar hidkomne Jernbaands Fade, efterdi Bødkeren formedelst ham paakommende Svaghed som endnu holder ved, har ikke kundet skaffe Tønder ferdig.

D. 30. Sterk Blæst af S. som bragte os Regn og Tøveir.

D. 31. Igien Snee og slemt Veir. Den afdøde *Jens Skousgaards* Kone kom samme Dag i Barselseng og fødte et Pigebarn.

Aprilis.

D. 1. Fløttet 2de Familier af de her boende *Grlændere* i Telt.

D. 3. Kom 2de Familier ind fra *Pisfiksarbarne*¹ fjorden, og satte deres Telt her ved *Colonien*.

D. 4. Jeg havde sadt mig fore i Dag at ville have rejst N. efter til *Pisubigme* for at handle; men som det blæste sterk N. O. Vind blev jeg altsaa forhindret; og til at reise Sørefter først om Foraaret, befinder jeg ikke raadeligt, efterdi de i *Pisubigme* boende ere de første som fløtter i Telt paa denne Tid af Aaret, hvor paa strax følger en Omflakken hist og her, saa man til sidst ikke kand faae at vide,

¹ Pisigsarfingme = ved Pisigsarfik, den sydligste af Godthaabsfjordens indre arme. Navnet betyder „bueskydningspladsen“ og refererer sig til et grønsl. sagn om en Norsk og en Grønlænder, der med livet som indsats indgik væddemaal om fra toppen af det høje fjeld i fjorden at skyde til maals efter et paa et skjær udspilet sælskind. Grønlænderen vandt, hvorefter Nordmanden nedstyrtedes fra fjeldet.

hvor de ere at finde. Vil derfor det første Veiret tillader det begynde Reisen derhen.

D. 5. Søndag, blev det lille Barn, som blev født den 3. Martj sidstleden døbt af Hr. *Drachardt*.

D. 6. Blev Daaben forrettet af Hr. *Dr.* paa endeel *Grlændere*, neml: 2de gifte Mænd, 1 liden Dreng omtrent 7 à 8 Aar, hvis Forældre i aaret 1742 vare døbte af Hr. *Dr.* samt 2de Koner, den ene en Enke, og den anden tilhørende en Mand som ligeledes bemeldte Aar var døbt af Hr. *Dr.* Alle disse har boet der ved *Col.* i Vinter.

D. 8. Som Veiret var skikkelig godt rejste altsaa fra *Col.* alleene med Baaden og 3de Mand, saasom Jollen ej endnu var ferdig, i tanke at fortsætte Reisen til *Pisjubigme* for at handle, kom ej længere den Dag end til *Kangarme*, hvor vi forefandt endeel *Grlændere*, som i disse Dage vare ankomne til (?) *Pisjubigme*, de samme berettede at der var endnu flere tilbage som havde foresadt sig at komme til *Kangarme*.

D. 9. Med S. Vind seilede derfra; og da vi havde *avangeret* 2de Miile gik Vinden om til N. O., hvorfor vi maatte søge Havn, efter at vi have roet og buxeret $\frac{1}{2}$ Miil. Paa samme Sted treffede 10 Telte, som vare komne fra *Pisjubigme*, med hvilke *Grlændere* jeg handlede hvad Spek de havde. De fortaalte at der var kun 3de Familier tilbage i *Pisjubigme*. De øvrige var alt fløttet derfra. De berettede og at der stode 6 Telter 2 Miile herfra. Formedelst slent Veir maatte forblive paa dette Sted 2de Dage.

D. 12. Med S. Vind reiste derfra, og da vi vare komne $\frac{1}{2}$ Miil nær de forommelte Telter, blev Vinden meere Vesterlig og sterkere med temmelig sterk Søe, maatte derfor søge det nærmeste sted hvor Havn var at finde; men formedelst Jis kunde ikke komme til vores sædvanlige Havn. Hvorfore vj maatte lægge til lands i en liden Bogt indtil Veiret kunde forandre sig noget. Om Aftenen kom Jis drivende ind i samme Bogt, som tvingede os til at *retirere* derfra. Vinden blæste temmelig sterk af Westen, som stod lige paa Landet, og det var umuelig at roe og boxere imod den, maatte derfor trekke Baaden langs Landet imellem Jisen, indtil vi kom i en anden Bogt der i Nærværelsen, hvilket skede med stor Møye og Besvær. I denne *tomult* kunde vj ikke aldeles holde Baaden fra Jisen og Landet, men ved det Jisen trængte med saadan Magt ned paa den, brækkede den Halvparten af det øverste Bord, saa at der gik en Hoben Vand ind i Fartøyet.

D. 14. Da Veiret bedavede sig reiste jeg fra denne slette Havn og kom derhen hvor de forommelte 6 Telter stode. Hos disse *Grlændere* fik jeg Baaden lastet, foruden 3de Fader Spek som jeg paa samme sted lod nedgrave og forvare. De *Grlændere* som stode i *Pisfubigme*, sagde disse: at naar Veiret blev godt, ville de og komme hid. Paa dette Sted laae vi 5 Dage for u-stadigt Veir og som vj havde vor Last, saa kunde vi ikke opholde os længere her, men begav os paa Hiemreisen.

D. 20. Var stille, godt Veir. Imod Aftenen fik vi S. Vind, kom dog til *Kangarme* om Aftenen silde. De fra *Pisfubigme* ankomne *Grlændere* stode endnu her i Telter.

D. 21. Blæste sterk S. Vind, hvorføre jeg ikke kunde komme til lands med Baaden hvor disse *Grlændere* stode i telter for at handle med dem.

D. 22. Eftermiddag var godt Veir, handlede ved endeel Telter.

D. 23. Atter slemt Veir, hvilket hindrede mig at handle ved de øvrige.

D. 25. Handlet ved telter. For at faae dette handlede Spek hjemført til *Col.*, maatte leie 2de Konebaader.

D. 26. Mestendeels stille, gjorde os ferdig tidlig om Morgenen at reise hiem, og ladet de 2de Konebaader med saa meget Spech som de kunde imodtage; men da vi vare ganske ferdige, begyndte det at blæse saa sterk N. O. Vind at vi med Baaden ikke kunde komme nogen Vei; derimod havde jeg Forhaabning at kunde komme bort med Konebaaderne; og for at faae dem vel ledsaget til *Col.* saa fulte jeg med dem og lod de 3de Mand med Baaden blive efter i *Kangarme*. Ved Middags Tider kom til *Col.* og samme Aften blev det hjemførte Spek oplagt i Skibshavnen.

D. 27. Som jeg stod ferdig at ville reise til *Kangarme* igien med den lille Jolle for at komme de paa Baaden til Hielp med at boxere, og ved samme Leilighed at hiemhente det efterladte Spek, som Konebaadene förrige Gang ej kunde modtage, saa fik vi i det samme Baaden at see ude paa Fiorden, hvor fore jeg blev da hiemme idag. Efter at Baaden var kommen blev den straxen boxeret om i Skibshavnen og der fortøyet, efterdi det saae ud til slemt Veir.

D. 28. Losset det hjemførte Spek. Samme Dag kom en *Grlænder* i sin Konebaad fra *Kangarme* og havde med sig det Spek jeg der havde liggendes, hvilket han ubedet havde gjort, for denne hans Velvillighed og Tieneste betalte ham efter Forlangende en Fil, nogle

Kroge og Syenaale. Om Aftenen satte Baaden paa land for at reparere den. —

D. 29. Blev Spekket endeel af det hiemførte Spek.

D. 30. Lod *reparere* den Skade, som Baaden paa sidste Reise havde faaet.

Det har til denne Tid gaaet meget langsom med Jollens *Reparation*. Den er vel noget slem at komme til rette med; men dersom en hurtig Tømmermand har haft den under Hænder, saa havde det nok gaaet bedre for sig end det nu gjør. Det har og til denne Tid *continueret* med Bødkerens Svaghed, og efter Omstændighederne seer det ud til en langvarig Sygdom, hvor(fore) jeg kommer til at *manquere fustagier*, allerhelst om jeg treffer god Handel hos Sørlændingerne, hvor jeg i aar endnu ikke har været, desforuden er det fra sidste Høsttogt efterlagde Spek endnu ikke hiemført, som jeg slutter at være omtrent 15 Fade. —

Majus.

D. 1. Som det blæste N. O. Vind og Baaden var ferdig, gjorde os reede til forestaaende Søer-reise, og havde foresadt mig denne Gang ej at ville gjøre reisen længere end til *Kelingarne* 10 Miile herfra, for der at afhente det i Høst efterlagde Spek, tilligemed det i *Boxeffjorden* liggende, og siden at handle hvad som hos disse *Grlændere* kand være at faa. Samme Dags Eftermiddag begyndte og reisen derhen, og formedelst slemt Veir kom ikke til *Kelingarne* førend

D. 4. Silde om Aftenen. Disse *Grlændere* kunde berette at *Chaluppen*, som i Nærværelse hos dem blev bierget paa land var af sterk Storm og Søe noget efter vor Bortreise i Vinter drevet af den lille Øe som den laa paa, og var nu ingensteds at finde.

D. 5. Handlede med samme *Grlændere*, og fik meere Spek end jeg ventede. Af det forrige indhandlede Spek kunde jeg ikke romme meere end omtrent 1½ Fad, da vi af det fik Baaden ganske lastet.

D. 7. Om Aftenen omtrent Klokken 8, da det begyndte at blæse lidt S. vind reiste derfra.

D. 8. Eftermiddag Kl: omtrent 4 kom til *Colonien* igien. Samme Dag kom 7 Konebaader med Qvinder og Børn S. fra, og satte Telt her ved *Col*. Disse havde endeel Spek og Revskind at forhandle.

D. 9. Losset det hiemførte Spek i Skibshavnen. Til denne Ladning kand have *fustagier*; men hvad som herefter bliver hiem-

ført, veed jeg ikke paa hvad Maade det skal blive bierget, efterdi Bødkeren er endnu ikke af den Førlighed at kand arbeide.

D. 10. Søndag, blev holdt Prædikken.

D. 11. Handlede med de iovergaars ankomne *Grlændere*.

D. 12. og 13. Sterk Blæst af S. med Regn, blev spekket paa saa mange *fustagier*, som fandtes leedige. Det øvrige løse Spek blev lagt i Standfader.

D. 14. Giorde os ferdige til den atter forestaaende Søer-reise.

D. 15. Begyndte samme Reise og roede den Dag 6 Miile, saasom det var stille godt Veir.

D. 16. Atter stille Veir 5 Miile, og kom til det Sted hvor det afvigte Høst indhandlede Spek laae, som kaldes *Innuksume*.

D. 18. Indskibet samme Spek efterdi det ei taalede længere at ligge, begyndte dernest at handle med nogle af de i Nærværelsen i Telte staaende *Grlændere*.

D. 19. Handlede med de øvrige Telter saa at jeg fik Baaden lastet. Samme Dag begav os paa Hiemreisen, og kom 2^{1/2} Miile.

D. 20. I stille Veir roede 4 Miile. Hermed blev *Continueret* indtil

D. 22. da vi kom til *Col.* om Aftenen.

D. 23. Blev det hiemførte Spek i Skibshavnen losset. Imedens jeg nu var ude havde Bødkeren faaet nogle Tønder ferdige af de heele, som fra førleden og nest forrige Aar har været *Proviant* udi, hvilke jeg har maat flyet ham, paa det han des snarere kunde komme fort med sit arbeide. Han har for nogle Dage siden været lidt i forbedring, om det ellers herefter vil vedvare. Efter *Grønlændernes* Beretning skal endnu være Spek at faae i den søndre *Fiskefjord*¹, hvor jeg dette Foraar endnu ikke har været, derfor har jeg foresadt mig at reise derhen, det første Veiret vil tillade det. Fra d. 24 til d. 27. blæste S. Vind, kunde derfor ikke fortsætte Reisen.

D. 28. Med N. O. Vind begyndte den 3^{die} Søer-reise, og kom den Dag 6 Miile.

D. 29., 30. Blæste god Vind, men formedelst tyk Taage kunde ikke komme nogen Vei.

D. 31. Blev det nogenledes klart Veir og Vinden var god, reiste altsaa fra det Sted vi laae og kom den Dag 9 Miile. Iimidlertid paa Veien derhen treffede en *Grlænder*, som berettede: at en *Cha-*

¹ Fiskefjorden, 63° 5 m. n. br.

luppe med 7 Mand udj var *passeret* N. efter i Dag, og disse har fortalt at deres Skib var tilsadt ved *Pamiut*¹, og Skipperens Navn var *Jacob*. Over dette kunde jeg ikke andet end blive meget ilde tilfreds, og gjøre mig denne Slutning, at det maatte være Skipper *Jacob Bentzen*, hvilket siden (: desverre :) noksom blev Stadfestet.

Junius.

D. 1. Reiste derfra hvor vi laa og kom $\frac{1}{2}$ Miil hvor vi treffede 4 Telter. Jmidlertid tyknede op med Snee, og begyndte temmelig at blæse af S., hvorfor vi maatte forblive her indtil

D. 2. da Vinden stillede, reiste derfra og kom til Fiskefjorden hvor vi forefandt *Grønlændere* i 12 Telter. Samme Dag begyndte at handle.

D. 3. Handlede med resten, og reiste et stække ud af Fiorden.

D. 4. *Continuerede* med at reise og kom 2 Miile. Paa Veien handlede med 2de Telter og fik vor Last.

D. 5. Formedelst sterk N. N. Vind maatte ligge stille.

D. 6. Om Morgenen blæste lidt af S. reiste derfra og som Veiret var godt, *Continuerede* med Hiemreisen indtil

D. 8. da vi om Natten kom til *Colonien*.

Skipper *Jacob Bentzen* med Styrmand og 5 Matroser var imidlertid *arriveret* her til *Col.* d. 3 hujus. De fortaalte at de satte Skibet til i Jisen uden for *Pamiut* d. 26 Majj afviget, uden at have bierget det ringeste uden hvad de gik og stod udi². Meget ondt af Hunger og Kulde har de lidt inden de kom til os, saa at deres slette Tilstand var meget beklagelig. I saadan Tilfælde var Skipper *Bentzen* forlangende at vor Baad maatte sendes til *Friderichs-Haab*, for at gjøre dem paa *Colonien* dette bekiendt, og hvad de derpaa ville *resolvare*. Han ville imidl. blive her paa Stedet indtil han fik høre

¹ Pamiut (= de der bor ved munden) er det grønsl. navn paa kolonien Frederikshaab.

² Skibet hed „Cornelius“ og var et af dem, der 1739 blev taget fra „de hollandske handlede“ i „søkampen ved Maklykout“ (Jakobshavn) og konfiskeret. Mandskabet reddede med nød og neppe livet, søgte ind til Frederikshaab men kunde ikke for is og maatte da søge den lange vej op til Godthaab, hvor man paa grund af udsigten til at skulle forsyne Frederikshaab med proviant og varer ikke turde heholde dem, kun to mand forblev her, mens resten med kapt. Bendtsen i spidsen maatte begive sig til Christianshaab.

deres Svar eller mundtlig at tale med dem, og skulle Skibet, som til dette *Colonie* er *destineret*, ikke inden den Tid komme, saa agtet han at søge sin *retirade* til *Christianshaab*. Siden vores Øll nu alt var til ende, saa kunde denne Reise ikke foretages førend der blev brygget.

D. 11. Blev klar med Brygningen.

D. 12. Blev 4 Mand med Baaden udsendt for at reise til *Fridrichs-Haab*, og at indberette dem hvad som havde tildraget sig med Skipper *Bentzen*.

D. 13. Rejste ieg ud til *Kockøerne*¹ for at samle Eg, efterdi vores *Proviand* begyndte nu temmelig at formindskes, medhavende en Mand og den liden Jolle.

D. 16. Kom tilbage fra *Kockøerne* og havde faaet en Tønde Eg samlet. I den Tid jeg var der ude, saae vel efter Skib; men formedelst Taage kunde vi ikke see ret langt i Søen.

D. 17. Blev Tømmermanden klar med den gl. Jolle. Den ankomne Skibs Tømmermand havde siden hans Ankomst arbeidet med ham.

D. 19. Udsendt 2de af vore og 2de af Skipper *Bentzens* Folk med fornevnte Jolle for at afhente det Spek, som endnu i *Boxefjorden* var beliggende. De kom hiem

D. 21. om Morgen, og som det var Søndag blev holdt Prædikken.

D. 24. *St Hansdag*. Det har *Continueret* med Regn og S. Vind siden den 21de.

D. 25. Som de udsendte til *Fridrichshaab* endnu ikke [er] kommen, og det var nesten stille, reiste N. efter til *Pisfubigme*, for at afhente noget Spek, som der var efterliggende i Foraaret. Kom derhen den 26. og formedelst sterk S. O.-Vind kom ikke tilbage til *Col.* førend

Julius.

D. 3. Imidlertid var Mr *Gielmuyden*, Mr *Dalager* og Folk, samt de her fra *Colonien* udsendte komne tilbage fra *Fridrichshaab* d. 29. Hr. *Sylo* var tilbage paa *Colonien*, hvor han agter at forblive nest kommende Aar, og var derfor i et Brev til mig begierende, at naar Gud sendte os Skib, vi da ville tilsende ham saa megen *Proviand*, at han og 2de Mand kunde underholdes med.

D. 5. Om Aftenen udsendte 4 Mand til *Kockøerne* for at holde Udkig efter Skib.

¹ De saakaldte Kookøer udenfor Godthaabsfjordens munding.

D. 6. Efter gjorde Beslutning og Overleg reiste Skipper *Jacob Bentzon* med Styrmand og 3de af hans Skibsfolk, samt *Terchel*¹, herfra i Tanke at finde Skib paa *Col. Chaab*; med hvilket de til Fædrelandet kunde *retournere*².

D. 7. Blev overlagt, at siden Skipper *Bentzen* blev overladt *Fridrichshaabs Chaluppe*, som umistelig for at samle Brænde, i fald nogen skulle overvintre der paa *Col.* at Baaden atter maatte sendes til *Fhaab* for med samme Leilighed at tilbringe *Colonien* i baad Brænde, og siden paa Hiemreisen at med sig tage en Baads Ladning her til *Col.*

D. 8. Reiste de med Baaden, saa som Veiret var føyeligt.

D. 14. Kom hiem fra *Kockøerne* de paa brandvagt udsente, men havde imidlertid formedelst Taage ikke kundet seet ret langt i Søen.

D. 17. Atter udsendt 4 Mand til *Kockøerne*.

D. 28. Glædet den gode Gud os med at sende Skipper *Lars Pedersen*³ løkkelig her paa Havnen.

D. 29. Begyndte at losse.

Augusti.

D. 5. Blev klar med Lossingen og begyndte at lade.

D. 6. Ligesaa.

D. 7. Blev brygget.

D. 10. Førte Skindvarerne ombord, samme dag blev Skipperen klar at seile.

Hermed sluttes *Journalen* for dette Aar.

Godthaab d. 10 Augusti A^o 1744.

¹ Terkel Jensen kom 1740 til Godthaab sammen med Andr. Lorensen (dagb. I), de fik til reiseudrustning af missionskollegiet 70 rd. tilsammen, hvilke ifl. kollegiets resolution var at betragte som en gave.

² De ankom til Christianshaab 21. juli efter en besværlig rejse og hjemgik herfra 1. aug. med skipper Henrik Jansen.

³ Lars Pedersen Præstøe, f. 1716 i Præstøe; hans ansættelsesaar kendes ikke, men han overgik fra Sewerin til Det alm. octr. handelskomp. og førte i aarene 1750—54 i dettes tjeneste skibet „St. Birgithe“.

JOURNAL

FOR AAR 1776—1777

Ved N. EGEDE

Augustj.

D. 1. Blev Skiibed *Goedhavn*¹ udloshed, Samme Dag Lod ieg de nyekomne Fiskere² fare omkring for at forsøge hvor der kunde være noget. De 2de af harpunererne lod ieg fare ind til *Tesfiur-farfok*³ for der at besee Huufene, men de befandt dem altfor smaae til saa mange folk, og at de stoed paa Et ubeqvemt Stæd for Vand. De forlangte at hvis de nu skulde blive her, at da Huufene maatte forfløttis paa Et andet Stæd, men som ieg dengang ingen *Ordre* hafde til at beholde disse Hvalfangere, men at de skulle forføye sig nord til *Egedes Minde*, og allene Torske Fiskerne⁴ at blive her ved Colonien hvor om Kiøbmanden⁵ hafde *Ordre* at de skulle staae under hans *Commando*, hvorfaare ieg ikke ville befatte mig med Nogen Ting, saasom ingen kand tiæne toe Herrer.

D. 6. Sente Kiøbmanden folked ind i fiorden for at nedbryde og afhente de 2de smaae Huufer som der stode, og lod dem sætte her paa Pladsen, det Eene til mig, og det andet til Fiskerne.

D. 10. Kom de først hiem med det Eene Huus. Samme Dag blev taged fat paa at brygge Øll til det hiemgaaende Skibsmandskab.

D. 12. Begynte vii at reisfe Huused her paa Pladsen. Samme Dag var Skiibed *Goedhavn* Sægelfærdig at gaae herfra, alle Hvalfangerne vilde gaae hiem med ham, siden de frygted faaer, at inted Skib skulde komme til *Egedes Mind* paa Hvalfangsten, siden vii ingen tidender hafde der om, og var umuelig at holde saa mange

NB. „Colonien H:Borg“ betyder naturligvis Holsteinsborg.

¹ Skibet „Godhavn“, brigantine, besejlede Grønland 1776—86.

² Hvalfangerne.

³ Tasiussårssuk (= den ejendommelige indsølgende havbugt), kaldet „Laksebugt“, ligger oppe i Amerdloq (Holsteinsborg)-fjorden paa dennes nordside ca. 10 km. fra kolonien.

⁴ Der ligger store fiskebanker i Davisstredet udenfor Holsteinsborg.

⁵ Købmanden var Jørgen Fredrik Egede (1748—1807), som netop d. a. havde afløst faren i denne post; se Norsk Slegtshist. Tidsskr. IV, sd. 6.

Folk her paa *Colonien* til ingen Nøtte, uden at fortære *Compagniets*¹ Kost og Løn for inted, thi her var vercken Huufe eller Kost nok for saa mange, hvorfaare de paastode at ville gaae hjem igien.

D. 13. Reifte de atter ind, for at hente det andet Huus, som Fiskerne skulle beboe.

D. 16. Kom de først tilbage, saafom her falder daglig ondt Veir med Regng og Slud.

D. 19. Atter haart Veir av Synden med Snee Slud og frost, saa at field topperne ere ganske hviide av Snee, den begynder temmelig tilig at yttre sig.

D. 24. Endnu *Continuerer* Sydlige Vinde med Slud og Regn, som nu har holt ud siden den første Augustj, hvor ofver alting Svømmer i Vand, og er vanskelig at bygge noget got.

D. 25. Fik wii først Nordenvind med klar Himmel, saa Skibed *Godhavn* kom løkkelig ud til Søs med Een goed Vind, Gud ledsage dem vel og Løkkelig til K:havn.

D. 26. Norden med klart Veir, saa at Skibene kand komme fort. Denne Dag, begynte vii for alvor at bygge her paa de 2de Smaae Huufer som stod op i fiorden ved *Tessiurfarfok*, til de Mange nye Folk, som hid er kommen i Aar.

D. 29. Kom nogle Grønl: norden fra, for at fiske Helle fisk², de samme ville ofvertalle nogle av voris Grønl: til at følge med dem Nörd til *Disco*, efter som deris Venner nu i nogle Aar har boed der hos Kiøbmand *Sandgren*³. Da ieg fik det at viide, overtalte ieg dem strax ikke at forlade dette Stæd som de nu ere opvante til, thj hellers blev voris Herrer vrede paa dem, saa de strax fra stode deris Bortreise.

¹ Uagtet kongen (staten) 1774 havde overtaget handelen paa Grønland, maa altsaa handelskompagniet foreløbig være blevet ved at administrere den 1775 igangsatte „Hval- og Robbefangst“ ved Grønlands kyster — medmindre udtrykket her blot er en reminiscens fra det tidligere styres tid.

² Kveite.

³ Svend Sandgreen (1734—93), svensk af fødsel, kom 1759 til Holsteinsborg som „arbeidskarl“, tjente sig op til overbetjent, blev assistent i Holsteinsborg 1764 og anlagde 1773 Godhavn paa Disco, hvilken koloni han derpaa bestyrede som „oberassistent“, tilsidst som „kiøbmand“. Gift med Grønlænderinde Karen (1735—83) efterlod han stor efterslægt i Discobugten.

D. 30. Entis denne Maaned med Klar-Veir og Nordlige Vinde, Men dog temmelig kolt, og alt Taage til Søs; de nye komne fiskere, ere ude hver Dag for at søge omkring efter alle Slags Fiske, men har ikke fornummed til andet end bare Hellefiske.

S(e)ptember.

Denne Maaned begynder med Nordlige Vinde og temmelig Kulde, dog er Veirliget saaledis, at vii kand arbejde ude paa Marken.

D. 13. Atter godt Veir, kom først Præsten Hr *Jæger*¹ hiem fra Grøn: som nu opholder sig 8te Miile her Norden for os paa Hellefisk fangst²; hand hafde imidlertid været hist og her omkring iblandt Grøn:³ for at underviise dem i Guds Ord, og tillige formanede dem ikke at forlade dette Stæd, de svarede ham, at Ieg har formanet dem til at blive her for Hvalfangstens skyld og være de Danske behjelpelig med der udj som ogsaa er Kongens Villie.

D. 16. Begynte Sygdommen iblant os alle at forbedre sig til det beste, Efter at den har holt os med Hodepiine og Brøstsyge fra den 1ste Maij⁴, men vii gamle Folk har nu liden Kræfter til at modstaae saadanne Puster. Dog er her kun døed 1 Mand og 2de Enker fra Børn.

Den 20. Stille Veir med smaat Regn, samme Dag kom de fleste Grøn: hid fra fiordene for at reparere deris Vinter-Huuse som af den meget Regn var nedfaldne, saa ieg nu atter maae levere dem Bygnings *Materialier* igien, thj her nord falder kun lidt Drivebrende til Bygninger.

¹ Hans Jørgen Adolphsen Jæger (1741—94), 1768—78 missionær i Holsteinsborg, derefter sognepræst i Danmark.

² Paa øerne Perutussut, nu Taseralik, ved Nordre Strømfjord; „dette Sted besøges af Grønlænderne baade fra Sønden og Norden fra midt i Julii indtil Høsten, og kan da ansees 1) for et *Marked* i Henseende til de Omtuskninger, som da skee, 2) for et *Thing* i Henseende til de Stridigheder, som da afgjøres med Trommer og Sang. — — — Her er en ypperlig Hellefiske-Banke, dog ikke lige god alle Aar.“ (Egil Thorhallesen: Beskriv. ov. Missionerne i Grønlands Søndre Distrikt, hvilke han som Vice-Provst visiterede i Aarene 1774—75).

³ Grønlænderne flakkede fra vaar til høst vidt omkring paa sælfangst, rensjagt og fiskeri.

⁴ Uden tvivl influenza, tilført med skibene fra Europa.

D. 27. N: W: med Sne og Kulde, saa at heele Marken er hviid overalt, og det vil see noget movet ud¹ for os denne Vinter, saa som Huufene ere Endnu ikke færdige, Lyng² og Tørv har vii heller ikke faaed stort af, her er Mange Folk, og ieg er daglig Svag, og umuuelig kand see efter alting.

D. 28. Kom Resten af Grøn: hid for at see til derris Huufer, som vare forfaldne, men iorden var allerede saa frosfen at de hafde stor Møye forat faae dem i Stand, nogle af dem hafde faaed nogle Sælhunde, men ganske faae Rends Dyr, thj nu er der kun faae at see.

D. 29. Kom En Konebaad hid, som hafde været ude paa Hellefisk fangst, de samme førte Een Døed Mand med sig som de ville have begravet her, fiden hans heele *familie* vare døbte. Samme Mand var kun maadelig gammel, og hafde været plaged med Brøst Syge i nogle Aar, men derhos Een flittig Mand baade til lands og Vands, saa hand Efter loed sin Kone og Børn i goed Stand, ieg vil savne ham, fiden hand var en Prægtig Hvalfanger og goed Rends Iæger tillige med anden Fangst.

October.

Fra den 1ste og til den 3^{die} hafde vii stedse Norden Vind med frost og Sne som har bedækket alle Ting for os som er stor Hinder i voris Arbeyde.

D. 4. Var Huufed saa vidt færdig at ieg fløtted der ind, og *Assistenten Sandholt*³ med sin Kone i mine faarige Værelser igien⁴, men det andet lille Huus til Fiskerne er enda ikke færdig, her Spoleris meeget ved disse Fløtninger og Forandringer af Folk som kommer og gaaer, thj alle vil have indretningen Efter sit Sind, men ingen vil have med Udgifterne at bestille, men lade det komme paa *Material-*forvalteren som skal være ansvarlig.

D. 5. S: W: med Sne-Byger, kom os uforventende Skibed *Fregatten H:borg*⁵ her ind paa Havnen, som førtis af *Commandeur*

¹ movet ∅: mut, surt (Molbechs danske ordbog).

² Til optænding.

³ Abraham Sandholt (1740—1808), assistent Godthaab 1773, Holsteinsborg 1776, købmand Frederikshaab 1779, Holsteinsborg 1786, entl. 1787.

⁴ I det store kolonihus, der endnu staar som pakbod.

⁵ Fregatten „Holsteinsborg“, drægtig 70¹/₂ læst, besejlede Grønland 1775—94.

*Didrich Bøyesen*¹; hand hafde Ordre at ieg skulde følge med ham, og bygge Huufe her i Nærværelsen for Hvalfangsten. Men som Vinteren allerede hafde lagt dyb Snee overalt var det umuelig at tage Bygninger faare, saa vii maa indknibe os Efter Omstændighederne og bygge lidet til de andre Huufer, Nu gaar der en Haaben *Materialier* til spilde, som til for aared igien skal nedrivis og Efter Høye ordre opbygges paa Et beqvem Stæd for Hvalfangsten, saa ieg faaer da Een stor Haaben at bestille, Gud unde mig kun Helbred dertil.

D. 8. Gik ieg over Land til *Igluliak*² med *Commandeuren* for nøyere at besee Stædet, til at bygge paa, var der got nok, men der var ingen Leylighed hverken for Skibs Havn eller for smaae Fartøyer, thj saa snart Vinden Sprang om til den Sydlige Kant stod Hav-Søen lige paa Landet med Braadt i Braadt, men for Grønlænd: at boe var det ganske got.

D. 9. Endnu *Continuerer* dette ustadige Veir, saa at *Commandeuren* ikke kunde komme Nord til *E: Minde*, forat afhente sin *Proviand*, Brende, og *Materiallier* som der var oplagt til ham, i tanke at Hand der skulde ligge Vinterleye paa Hvalfangsten.

Imidlertid talte ieg med ham, at ieg vidste et beqvemmere Stæd her ind i fiorden at bygge paa, som ieg til foraared skulle viise ham, men nu er for sildig at gjøre.

D. 12. Forandrede Veired sig til østlige Vinde, men hand kunde ikke komme ud af Havnen for at fortsætte sin Rejsse Nord Efter, denne Mængde Snee og frost har hindret os i mange Maader. Han er og nød at gaae Nord Efter, thj de fliste af Folked er nøgne, og mist for³ Skind Klæder, thj det er mig umuelig at skaffe saa mange Skind til veie som nu 50 Mand kand være tient med baade til Klæder og Støfler med meere, om Endskiøndt ieg hafde over 500 stk: saa kunde de ikke forslaae.

D. 16. N: O: Med skarp frost, var der først Leylighed at hand kunde komme ud til Søs med *Fregatten*, for at komme Nord til *E: Minde* og avhente sine Sager; det er sandelig ved disse Aarsens

¹ Diederich Boyesen, født paa øen Sild, 1734 indmeldt i Skipperlavet, var 1775 styrmand paa fregatten „Holsteensborg“, død 1779.

² Igduluaq (= det lavede hus), kaldet „Spekhusbugt“, fordi her tidligere stod et lidet pakhus til brug ved hvalfangsten; ca. 3 km. fra kolonien ved Amerloq-fjorden.

³ mist for o: mangler.

Tider Et farligt Arbejde at gaee til Søs, thj her er mørke og lange Nætter, storm og uveir snart hver Dag, men Nøden driver ham der til.

D. 17. Lod ieg *Chalouperne* sætte paa Land, som skulle i Vinter brugis til Hvalfangsten, for at digte og gjøre dem færdige dertil med Aarer og andre Nødvendigheder.

D. 18. Sterk Sne med N: W: Samme Dag toeg vii fat paa at brygge Øll til Mandskabed, her vil tidt brygis Øll i Vinter.

D. 19. Sente ieg 2de *Kajaker* til *Sukkertoppen*¹ for at faae nogle Sælskind til disse mange Folk i Vinter, som skal ud paa Hvalfangsten.

D. 20. Sterk Synden Vind med Sne, saa Skibed *H:borg* kommer nok til *E: Minde* idag. Det er nu længe siden her blæste *Synden*, men daglig Norden og N: W: med Sne, som daglig formeeris, saa den ligger nu allerede saa tyk at man maae bruge Skier til at gaee med.

D. 25. *Communicered* ieg med mine². Samme Dag kom nogle af Grønl: her hiem fra derris Sælfangst, de hafde kun faaed nogle, thj det ustadige Veir hafde hindret dem, og til med kunde de nu ikke bierge dem længere for Kulde i deris Telter.

D. 30. Skarp N: O: Kom de 2de udskikkede *Kajakker* hiem igien fra *S: Toppen*; De fik ingen Skind med sig, thj Købmanden³ der svarrede, at hand i Aar hafde i Sinde at gjøre Forsøge selv paa Hvalfangsten i Vinter ved Grønl:, alt saa behøvede hand selv Skind der til. Her vil see maadelig ud i Aar for Klæder til disse mange Folk, thj de fleeste har allerede taget meget paa Rægning saa som de kom nøgne her til Landet, hvorfaare det var best at Een maatte fee Efter dem hvad Klæder de hafde førend de toge fra K:havn, thj her i Landet er vanskeligt at Skaffe dem noget strax.

¹ Kolonien Sukkertoppen stod endnu dengang paa sin oprindelige plads ved Kangâmiut (gl. Sukkertoppen), en middelstor ø udfor Evighedsfjorden, 65° 48 m. n. br.

² Kaptajn Niels Egedes husstand bestod dengang af hustruen og Sønnen Hans.

³ Jens Larsen Smidt (1736—1807), svensk af fødsel, blev 1759 assistent i Egedesminde, 1773 købmand i Sukkertoppen, afsk. og hiemsendt for gæld 1784, genansat 1787, døde som pensionist i Ũmánaq. Gift med Grønlænderinde Sara (1742—1816) efterlod han stor efterslægt paa Grønland.

November.

D. 1. Norden med Sne Byger som har holt ud siden sidst i *Septbr*; idag lod ieg sætte Resten af Fartøyerne paa Land. Mod Aftenen fik vi see *Fregatten* uden for *Reebed*¹, og i det Samme sprang Vinden om til Synden med sterk Sne og Blæst, saa Gud see til ham, at de ingen Skade kommer til i dette haarde og mørke Veir.

D. 2. En Storm af N: W: med Snebyger og skarp Frost, ved Middagsstunden kom 2de *Kajaker* fra Skibed, og berettet at de hafde forladt det i Nat uden for Landet; og hafde udstaaed meget ondt i dette haarde Veir hvor Søen brød stendig over dem.

Om Aftenen kom *Fregatten H:borg* under Landet, men for-medelst Moedvind maatte gaae ind i Fiorden og søge sin gamle Vinterhavn til Viidere, hand fortalte at de hafde udstaaed meget ondt, og mange Farligheder saa disse Aarfens Tider ere ikke at skiemte med her ved Landet, saa det var en Løkke at det gik saa vel af.

D. 3. S: Os: med snee Byger kom *Commandeuren* hid med sin *Chalupe* for at ville have Los med sig for at komme her ind paa Havnen at ligge Vinter Leye, men de(t) ustadige Veirliget hindred ham at komme tilbage igjen men maatte bie til Veired lagde sig.

D. 5. Sprang Vinden om til N: Os: med Sne, fulgte ieg med ham ind til Skiibed *H:borg* for at losse ham ind til *Colonien*.

D. 9. Føyedede Veired sig saaledis med S: Os: og klart Veir at vii kom løkkelig her ind paa Hafnen, hvor han strax fortøyedede det til Vinterlag. Men maatte [endnu med sine folk ligge om Borde, siden Huufene Endnu ikke var iftand til at fløtte ind udj, saa som her har været ondt Veir at bygge.

D. 13. N: Os: med klart Veir og frost, kom alle Grønl: hiem fra deris Sælfangst for at fløtte ind i deris Vinter Huufe, thi nu tager Frostendnu daglig til. De hafde ogsaa gjort goed fangst men nogle af dem vare befænged med slem Brøst-Syyge.

D. 20. Een Storm af S: O: med Sne fog som daglig holder ved.

D. 27. Endnu *continuerer* det onde Veir, som hindrer Grønl: at komme ud Efter deris Næring, og mange af dem er ogsaa befængt med Hoste og Blod-*spøtten*.

¹ Det saakaldte „Holsteinsborg Rev“ bestaar av en række skjær — delvis undervands — omtr. 30 km. fra kysten ret ud for kolonien i Davisstredet.

D. 30. Entis denne Maaned med stormende Vinde og Sne, hvorover Huufe Arbejde ikke kunde forrettis til Gavns; nu behøver alle disse Danske Skind Klæder som de skulde have syde færdige, men det kan ikke forslaae til saa mange thj Grønl: trænger ogsaa Selv.

December.

D. 3. Denne Maaned begynder temmelig goed med klart Veir og Frost, som varede i 7 Dage.

D. 8. Var ieg omkring og besøgte de Syge Grønl: som nu befandt sig til Forbedring. Og som nu Tiden nærmer sig til at Hvalfiskene skulde komme under Landet, bad ieg dem at de nu ville lave dem til med Van(d)klæder¹ og andet som de dertil behøvede, og hvad der fattis skulde ieg skaffe dem, og de motte ogsaa hielpe vaare Hvalfangere siden de ere fremmede, saa skal de og hielpe Eeder naar i trænger. Dett indgik de med fornøyeffe.

D. 9. S: Os: med lidt Sneeloft, begynte *Commandeuren* at see Efter sine Sager, og om Hands Mandskab skulde fattis noget; her vil meget til saa mange folk, at skaffe dem Klæder fra top til taae, men de maae være fornøyed med det lille som vii kand skrabe sammen, thj uvendtende kand ikke faae meere end det vii har faaed til os Selv, saa i Nødens tid maae den Eene hielpe den anden.

D. 13. N: Os: med Bye Veir og lidt Sne, samme Dag var og Grønl: ude paa Søen Efter fugle som kaldis Alker², de kom hiem om Aftenen og fortalte at de hafde seet uden for Landet 2de Hvalfiske, hvilke ere de første i Aar, men de gaar gierne hen i de Sydlike fiorde først, indtil Vest-iisfen³ kommer her under landet.

D. 14. Talte ieg med Grønl: at de nu motte lave dem til, saa skulde Jeg nok skaffe dem Redskaberne færdige, de laavede at Efterkomme alt, men deris Kone-baader ere for skrøbelige, ieg laavede at *Chalupperne* skulde være dem behielpelig i trang.

¹ „Vandklæderne“ ☉: den saakaldte „springpels“, blev kun benyttet ved hvalfangst, af afhaaret, vandtæt sælskind, bestaaende af hue eller hætte, trøje, ærmer, vanter, benklær og støvler ud i eet, havde midt paa livet et hul, som personen krøb ind i, naar han trak dragten paa, og som derefter sammensnøredes ved en løbegang. Dens grønl. navn var aterdlak. Nu kendes den neppe mere.

² Lomvier (uria arra).

³ Vestisen kommer ovre fra Amerikasiden og plejer at støde til landet i december. I Diskobugt og længere nord betinger den vinterislægget.

D. 16. N: W: med sterk frost, men iis over alt, dog var fiorden aaben formedelst den sterke Blæst som her staar udaf. Samme Dag saa de 3de fiske som gik mellem iifen Sør Efter.

D. 19. Atter Bye Veir af N: W:, og som Grøn!: i disse Dage hafde seet nogle Hvalfiske, hastede ieg paa dem, men de sagde som Sædvanlig, at dagene Nu vare alt for korte.

D. 19. Brækkede noget af iifen op ved S: W:, gik ieg med *Commandeuren* op til fiels for at see Lejligheden and ind ad fiorden.

D. 24. S: W: med overmaade sterk frost og Snee, saa det tægnersig til Een haard Vinter, thj nu ligger snart heele Søen over alt med iis, vii kand vel see nogle fiske i mellem iis, men det er os fast umuelig at komme ud til dem førend Veired forandrer sig igien til det beste.

D. 27. End nu *Continuerer* det sterke Veir med frost og iis, men de faae fiske Mand seer, holder sig almindelig ude ved Søe Kanten siden Vest-iifen ikke Endnu har ladet sig til Syne.

D. 30. Entis denne Maaned med N: W: Jis og frost, som har *Continuered* siden den 5te *Novem^{br}*, her indfinder sig vel nogle Hvalfiske, men den Mængde af driv-iifen hindrer os alle at komme ud. Grøn!: ere nu ogsaa i fult Arbeyde med deris Sager, vii andre liigeledis, saa det kommer nu kun and paa got Veir, og at Iisen ville snart brække i Støkker og drive ud, samt at give løkke til Voris faaretagende.

Ianuarij 1777.

D. 1. Nye-Aared Efter Prædikken blev indvied med nogle *Canon*-skud og mange Løkønskninger til alt det gode som kommer fra Herren.

Vii har alle til denne Tid haft Een goed Helbred, undtagen ieg som gaar og skranter, saa ieg veed ikke hvad Gud har i Sinde med mig i dette nye tiltrædende Aar, ieg vil Enda haabe til det Beste.

D. 3. og 4. Østlige Vinde med mildt Veir, som bort tog al Jifen udaf fiorden.

D. 3. S: Os: Vind med mildt Veir og sterk Søegang som nu har javed de flisfte Hvalfiske Sør efter, Vestifien er ogsaa sat fra Landet, saa at fiskene ere nok søgt der ud til.

D. 7. S: O: med mildt Veir, vare de den første gang ude med *Chaluperne* men maatte vende om for Søe-gang, de saae kun 2de fiske langt ude til Søs men i fiorden ingen.

D. 10. Got Veir med Norden, for de ud med 5 *Chaluper*, men saae ingen fiske i fiorden, men ude ved Havfiden hafde de seet nogle. Grøn!: ere Enda ikke færdige, thj de faaregiver det er tidsnok at fare ud naar fiskene kommer mer under Landet og i fiordene.

D. 12. *Continuerede* det gode Veir med østlige Vinde, *Commandeuren* har vel nogle Gange været ude paa fangst, hand har ogsaa haft Grøn!: med sig paa *Chaluperne*, men det vil ikke løknis(!), thj de kand ikke komme fiskene nær for den Allarm de lange Aarer gjøre i Vandet, nu har ieg Raad dem til at bruge *Bagai*¹ Aarer, men de siger at de ikke ere vante der til uden Grøn!: Hielp, og det kan heller ikke lade sig gjøre thj Grøn!: ere kun faae, og har selv Hielp nødvendig, og til med er det ingen Konst at lære faadant med meere til, thj ieg har felv forsøgt alting og er ingenting umuelig for dem som har Løst til at arbejde.

D. 14. N: Os: med skarp frost, var *Commandeuren* ude med 5 *Chaluper*, men som hand hafde Spurt at ved *Nepifene*² opholt sig Eendeel Hvalfiske, tog hand der hen til de der boende Grøn!: med 3de *Chaluper*, de 2de andre *Chaluper* og Een Kone-Baad tog her hiem igien siden de faae ingen fiske i fiorden, men ude ved Havfiden faae de nogle og dem torde de ikke stikke udi³ fiden det blæste alt for haardt, det vil og blive vanskelig for de Danske her om Vinteren at komme fiskene nær, nu vil ieg lade dem probere med *Bagay* aarer. Den høye *Direction* har lofved at ville sende 2de lætte *Chaluper* som Engels-Mændene bruger nu, de tror ieg skal blive gode; thj Vorriss ere altfor ubequemme.

¹ Pagaier s: korte aarer med bredt blad.

² Øen Nipiset midt imellem fjordarmene Amerdloq og Ikertôq i Holsteinsborgs fjordkompleks. Her anlagde Hans Egede 1724 en „loge“, hvor præsten Albert Top virkede som missionær, den maatte atter forlades i forsommeren 1725 paa grund af proviantmangel, hvorefter den afbrændtes af hollandske hvalfangere. 1728 anlagdes her paany et etablissement med fort og militærbesætning under anførsel af kapt. Landorph; lac. Geelmuyden, ældre halvbror af N. C. Geelmuyden, var bogholder og købmand, loh. Sechmann Fleischer (Norsk Slektshist. Tidsskr. IV sd. 97 ff.) proviantforvalter, Ole Lange (senere sogneprest i Urskog) og Balthasar Miltzow (senere sognep. i Kragerø) missionærer. Etablissementet nedlagdes 1731 efter Fr. IV's død og hollandske hvalfangere plyndrede og afbrændte det for anden gang. Senere har stedet ikke været hverken gjenoptaget som handelsplads eller — saavidt vides — beboet af Grønlandere. Ruinerne af det store anlæg fra 1728 er endnu kendelige.

³ s: sætte harpun i.

D. 16. Vare de alle ude paa fangst, Men formedelst Blæst og frost af fiorden kunde ingen komme i Kast med fiskene.

D. 18. Vare de atter ude, Grønl: stak i Een fisk, men (den) gik ud til Søs med al Redskaben, *Commandeuren* med sine folk kunde ikke komme den nær.

D. 19. Norden med skarp frost, stak Grønl: atter i Een fisk, fik den og Lænsed nogle Gange, men omfider kom alt for langt ud til Søs, saa de maatte forlade den Næsten død.

D. 20. Liigeledis Norden, vare de atter ude allesammen, Grønl: stak i Een stor Fisk, den samme slog til Konebaaden faa den gik Rent i støkker og alle folk i Søen som *Chaluperne* maatte bierge, Men de Eftimerrede det ikke anderledis end de loe kun der ad¹, og sagde fisken hafde nær dræbt os i Staden for vii hafde tængt ham andet.

D. 21. N: Os: med skarp frost, Vare de ude kom og til at stikke, men harpunen brast i støkker saa den blev i Lived, men maae *Crepere* inden Aften.

D. 22. Samme Veir og Vind, gik det Grønl: som den faarige Dag, at harpunen brast i Støkker, og den unkom langt ud til Søs, og med livs fare Ræddet (Grønl.) sig til landet.

D. 23. Norden Vind med skarp frost for de atter ud, men lom Hvalfiskene holt sig faa langt ude til Søs, torde de ikke Stikke i nogen for ikke at miste alting, *Commandeuren* med siine folk, gjør sig al Umage for at komme dem nær, med alt forgiævis, thj fartøyerne dertil er alt for tunge og ubeqvemme, hafde vii for det første 2de faadan lætte *Chaluper* som de Engelske bruger at Bagaje med, haaber ieg at det skulle bedre løkkis; her er kun faae fiske i aar, og de ere ude ved Haviiden.

D. 24. Skarp N: Os: fore de ud, men formedelst sterk Blæst og frostdamp maatte de vende hiem Efter at de hafde stokket i Een fisk som harpunen gik glat ud af igien, faa det falder meeget *Contrari* ind.

D. 25. Tyk loft, med østen, var de alle ude igien, Grønl: saae kun Een fisk den Dag, den samme stak Grønl: udj, fik den og Lænsed² 2de gange, men faa gik harpunen tværs over, og kom fra

¹ De holdtes nemlig oppe af deres springpelse, som var luftfyldte.

² Lænsed s: at stikke dyrene ihjel med en slags lange spyd eller lanser, de saakaldte „lænsere“.

dem langt ud til Søs, saa det er Smedenis Skyld at de tager Koldskiort(?) Iern til saadant Arbejde, thj det er for stor *Capital* at miste for Smedenis skyld.

Fra den 26. og til 28. hafde vii und Veir faa ingen kunde komme ud.

D. 29. Atter S: OS: med snee og undt Veir, og som det i dag, var Voris allernaadigste Kong *Christian den 7des* fødselsdag, blev den *celebrered*, baade af os og Grønl:¹

D. 30. Een Storm af Norden med skarp Frost og snee-Byer.

D. 31. N: OS: med skarp frost, vare de alle ude for at søge sin Løkke i den fidste dag af denne Maaned, den Eene *Chalupe* kom omsider til at stk: i Een fisk, Grønl: kom den strax tilhielp for at Lænse den fom og strax blev dræbt og bogcered her til lands, de andre Grønl: hafde og imidlertid stokked i en fisk som kom dem fra Siden og de vare for faae folk til at dræbe den.

Februarij.

D. 1. Sterk S: OS: med Sne fog, fik dog Grønl: fisken avflensfed med Barder og alt, hafde vore folk felv skulle avflense den havde den ikke faa hastig bleven *Expidered*, thj Grønl: ere udlærte paa at gaee i Vandet, og dukke under med², og det kand ingen, *Europeer* holde ud i frost og Sne.

¹ Vistnok fra kolonisationens første tid har Grønlænderne paa kongens fødselsdag haft ret til saakaldt „kongekost“ ☉: et bestemt kvantum pro persona af gryn, erter, brød etc.

² Missionær Hans Egede Saabye (Hans Egedes datter søn, miss. ved Claushavn i Diskobugt 1770—78) har i sin bog: Brudstykker af en Dagbog, holden i Grønland (Odense 1816) givet en beskrivelse af Grønlændernes hvalflensning, hvoraf hidsættes flg. til forklaring af ovenstaaende: „Grønlænderne ere overmaade glade naar de have fanget en Hvalfisk, og de have Aarsag dertil, da den giver dem betydelig Fordeel. Mændene ere iførte sine Springpeltse, og Fruentimmerne deres Pynt. Under Sang buxere disse Dyret til Landet, medens hine sidde som Ravne paa det, og afflændse Maktak (mátak ☉: Overhuden, som nydes raa og er en stor lekkerbidsken). — — — Saaledes havde de engang stukket en Hvalfisk, forfulgt og lændset den nogle Gange, men den blev dog borte for dem, ihvorvel den havde faaet saa meget, at den siden døde, og om Vinteren blev funden omtrent en Miil fra Kolonien. Jeg blev som sædvanlig indbuddet til at see dette Bytte, og da jeg havde en Embedsreise Syd efter, modtog jeg Indbydelsen; og opholdt mig nogle Timer hos dem. Hvor grønlandsk Frost, og hvor tyk Isen end var, saa var der dog aabent

D. 7. N: OS: Vare de ude allesammen men maatte vende om for blest, de faa kun faae fiske den dag, de famme kunde de ikke komme nær.

D. 8. Norden med tyk loft, fore de atter ud for at forsøge Løkken, men det gik i dag fom Sædvanlig at de miste baade fisken med alle fine Redskaber i det hand kom ud til Søs halv-døed faa de maatte forlade den for iis og Blæst.

D. 9. N:W: mestendeels stille, fore de ud paa fangst, de stak fast i Een fom de længe holt ud med, og hafde ganske vist faaed den, hvis ikke det havde været paakommende haard Blæst af S: OS: som satte dem ud til Søs: Nu er dette den 10de fisk fom Grøn!: saa skammelig har forliist, vii har vel gjort al flid for at bierge den, men naar Vinden staaer ud til det ville Hav til (!) er det umuelig.

D. 11. Vare de atter ude, men maatte vende for stormende Vinde af S: OS: og et sterk Sneefog med.

D. 12. Stille Veir, fore de alle ud, Grøn!: stak atter i Een fisk, fik den og lensed nogle Gange, omfider gik Harpunen istøkker, og i det famme paakom Een Storm af Synden faa de maatte forlade den med.

D. 13. Var det got stille Veir, men loften faae noget fynderlig ud, toge de dog alle ud paa Haved, de stak Een fisk fik den og dræbt langt ude, og hafde *Chaluperne* til Hielp. Men Een heftig Storm af S: OS: med sterk Hav-søe fom stod høyt over alle Klipper, hafde nær skilt os idag ved alle vore folk, thj nogle motte Ræde fig hist og nogle her; Grøn!: stod den største Fare ud, som hafde de skrøbelige Skind-baader fom Søen faaledis hafde skamfeered at de i nogle Dage ikke kunde bruge dem, de sagde Selv at de aldrig hafde været tilforn i faadan Fare, her var faadan Graad over alt af fruentimred, thj her var ikke en Mandsperson hiemme den Dag.

Den 14. og 15. *Continuerede* den sterke Storm af S: W: med Snee Fog og Søe som stod høyt over alle skier og Klipper, Grøn!: tængte (!) Endnu paa den fare de var udj, ieg sagde at de skulle

Vand omkring Aadselet, og Grønlænderne vare i fuld Virksomhed. Nogle flænsede Bardenne under Vandet og Andre Spækken. — — — — Med lange Flændseknive, som Kaardeklinger, dukker de under Vandet, for at afskjære Bardenne. Ofte staaer Een paa en Andens Skuldre, for at holde ham under, da ellers Springelsten hæver ham op. Naar den, som er under Vandet, ikke længere kan holde Aande, saa gjør han en Bevægelse med Kroppen, ved hvilken Manden paa Skuldrene springer af. Han stikker da sin Kniv i Veiret og hæver sig med et stærkt Brøl, forarsaget af den længe pressede Luft.“

takke *Gud* for deris Frælse baade Aften og Morgen, dette laavede (de) at ville giøre.

D. 16. Østen Vind med tyk loft, vare kun 2de Baader ude, den Eene stak strax i Een fisk, men miste baade Blære¹ og line, den anden stak 2de Gange i Een, men kunde ikke komme dybt nok ind, saa den gik ud igien, det falder meget *fatalt* ind i Aar, og det iust i denne beste fiske Maane(d), det er ogsaa Ret *fatalt* at mand med *Chaluperne* ikke kand komme fiskene nær, da Grønl: derimod kand komme til at stikke hver Dag, faae ieg maae see hvad her er ved at giøre. Kunde man (blot) faae 2de af de lætte *Chaluper* fom nu i *Engeland* er brugelig til Hvalfangsten.

D. 18. Sterk Taage med mildt Veir, fom er ufædvanlig i februar; denne Maaned pleyer alle tider (at være) stadig Veir med frost og klart Veir, men denne Vinter er heel forandrit med faa det gaar ikke Efter ønske.

D. 20. N: W: med frosttaage, fore baade de danske faavel som Grønl: ud. Denne Dag vare de fær løkkelig paa bægge Sider, i det hver stak fin Fisk som og bleve Strax dræbte og bogcered til lands udden for *Colonien*², Grønl: gave sig strax ud i Vandet for at flense den førend *hayerne* fik loften der av³.

¹ Som bekendt er den eskimoiske sælfangstmetode følgende: harpunen kastes og idet den trænger ind i dyret, løsnes spidsen fra skaftet, som flyder oppe og i farten gribes af kajakmanden, medens den paa harpunspidsen befæstede „fangerem“, der ligger oprullet paa „kajakstolen“, løber ud, idet sælen stikker tilbunds; den til fangeremmens anden ende fæstede oppustede blære, der ligger bagpaa kajakken, kastes da los og dels hindrer dyret i helt at forsvinde i dybet, dels markerer dets vej, saa kajakmanden kan forfølge og dræbe det, naar det dukker op for at drage aande. Samme fremgangsmaade benyttedes af Grønlænderne ved hvalfangst fra konebaad, kun at „blæren“ her bestod af en hel oppustet bælg af storsæl.

² s: paa en af øerne der danner vestgrænsen for den store bugt ved hvis inderste vig kolonien ligger.

³ Ved hvallfensning i Grønland er hajen (haakjærringen) altid en sikker gæst. Herom fortæller Egede Saabye i sin bog: „Hayerne gjorde sig og tilgode paa deres Maade, og afbede store Stykker Maktak med deres skarpe Tænder. Kun naar de kom Grønlænderne for nær, støtte de dem tilside. Man hjalp mig med at trække en af disse op paa Isen, og skar Bugen op. Maven var fyldt med de afbidte Stykker Skind, og Kjødet bævrede længe efter at den var død. Grønlænderne agte ikke dette dyr, da Kjødet smager dem ilde, og det har ej heller Spæk. Leveren allene indeholder Tran, og den fineste Tran. Man kaster den i en Fjerding, og den løber ganske ud i Tran; men Indbyggerne agte det ikke Umagen værd, derfor at fange den.“ Det sidste hører en svunden Tid til, nu drives hajfangst i stor stil, netop af hensyn til trannen.

D. 21. Hafde de inden Aftenen *Expideret* bægge fiskene, faa der fantis nu hverken Spæk eller Barder paa dem; dette maae mand tilstaae Grønl: at de ikke Sover paa deris Post naar det gielder Fangsten.

D. 23. N: OS: og nok faa sterk frost, med iflæg faa ingen kunde komme ud, her er om Vinteren, faa mange Hindringer i Veyen.

D. 24. N: OS: med skarp frost, vare de ude, men for Blæst og frost damp maatte de vende om, vii kunde vel see Een deel fiske i mellem lisen, men det var farligt at komme til dem.

D. 25. Samme Veir og frost, vare de atter ude, Grønl: stak vel i en fisk, men den kom dem strax ud af figte formedelst den sterke frost-damp, de Danske kunde ikke heller hielpe dem noget, thj frosten var altfor haard faa de vare glade at de kunde komme hjem til Landet.

D. 26. N: OS: med skarp frost og sterk iiflæg faa ingen kunde komme ud.

D. 28. Entis denne Maaned med S: OS: og maadelig frost fom brækked lifen; denne Maaned fom alletider pleyer at være den beste, har i dette Aar været mest urolig i Veired.

Martj.

D. N: OS: Skarp frost og Driiv-iis, fore de dog ud i tanker at fange noget fiden her sees mange fiske, men de holder dem langt ude til Søs.

D. 5. S: OS: nesten stille med Søe-Gang, tog de alle ud, Grønl: stak i Een fisk fom Rente sterk ud med dem, de fik den og lended 2de Gange, imidlertid kom *Chaluperne* dem til Hielp, og kaste Driv-harpune i den med, det var en slem Fisk at dræbe, thj den slog fra sig alle Vægne, men motte da omfider døe, langt ud til Havs, og var det en løkke denne Gang at det var ganske stille Veir, thj hafde det blæst det Ringiste, hafde de aldrig kunde landet med den.

D. 7. Een storm af Synden og S: OS: med fnee og fog, det er En meeget ustadig Vinter som foraarfager osf stor tab i Hvalfangsten.

D. 9. Endnu *Continuerer* det ustadige Veir faa ingen kand komme ud, vii kand Endnu see Hvalfiske i Gabed av fiorden fom gjør os ondt at vii ikke kand komme ud til dem. Ieg har været temmelig Svag i denne Vinter, dog kand ieg holde mig over fengen og arbejde lidt til Nøtte som Commandeuren skal være Vidne til.

D. 10. S: OS: Vare alle ude, men motte vende for Blest og Søegang.

D. 11. Østen Vind med mildt Veir og Søegang, vente de om alle, undtagen Een *Chalupe* fom ieg hafde laandt Grønl: med de smækre utiærede Liiner udj; og Een av vore folk med fom skulle passe paa Liinen, Grønl: stak strax i en fom løb hurtig til Bunds, og flæbede *Chalupen* med fig Et stk: Veis, og da den begynte at sag(t)nis, og de ville til at Lænse den, gik harpunen istøkker faa den undkom, det maae være et koldt skiørt Iern fom de ere giorte af. *Denne Invention fyntis Grønl: ganske got om.*

D. 12. Lidt østlige Vinde med mildt Veir, Vare de atter alle ude, men *Chaluperne* kunde ikke komme fiskene nær, men Grønl: stak i Een ind ad fiorden, fom strax løb udefter med Line og Blære, men Grønl: sprang strax i Een af *Chaluperne*, og møtte den, og kaste Harpunen i ham med liinerne udj, faa hand maatte bukke (under) for Dødden, *nu begynder Grønl: at fatte Mod med liinerne udj Chaluperne¹ untagen at de forlanger lættre fartøyer.*

D. 13. Haard østen, var Grønl: i fære med at avflense deris fisk; *Chaluperne* fore dog ud paa maae faae, fiden de hafde feet nogle fiske Enda fra Landet, de vare faa løkkelige at stikke i Een, fom strax med Vinden Rente ud til Søs, ieg fik da strax 2de *Kajaker* og Een af *Coloniens Chaluper* ud til den for at være dem behielpelig, de fik den da omfider dræbt I Miil ude til Søs, og fom Vinden stod fra Landene vare de i begreb at forlade den, faafom de vare heel udmatted, men fom Vinden fagtnis, holt de ved heele Natten til om Morgenen Klokken 7, da de landede med den her til *Colonien* hvor Grønl: strax gave fig i fære med den, og fik den avflesfed inden Aften, det var Een temmelig stor Fisk, dette bliver nok den Siste i aar, fiden Grønl: var ude i Dag paa Sælfangst, og hafde kun feet 2de fiske, og de samme gik udefter.

D. 16. Endnu *Continuerer* sterk østen med Driviis ud af fiorden, toeg de dog ud med alle fartøyerne, men motte Strax vende for Blest og iis, Grønl: stak paa Hiemveien i Een, men den Rente strax ud til Søs, faa de ikke kunde see den meere.

D. 17. Vare de atter ude, endskiøndt det bleste temmelig, dog holt de ud til langt ude paa Aftenen men faae kun 3de fiske den heele Dag, og de samme vare heel forrygte.

¹ Eskimoerne er uhyre konservative — ikke mindst i deres erhvervsmetoder — og indlader sig kun modstræbende og efter lang tids iagttagelse og overvejelse paa noget nyt.

D. 18. og 19. Sterk østen med klart Veir, vare de dog ude, men faae kun 2de og de samme gik ud til Søs nord Efter.

D. 20. N: W: fore de alle ud paa fangst, de kom først hjem om Aftenen, men aldrig hafde feet ligt til Een fisk, Nogle af Grøn: hafde ogsaa været ude paa Sælfangst, de hafde ikke heller feet ligt til nogen, faa de allerede er gaaed bort, fiden ingen Vestiis i aar har lagt sig uden for landet, har fiskene ikke heller opholdt sig i fiordene, men alt ude ved Havfiden, og derfor ere de faa hastig gaaed bort.

D. 21. Hafde ieg nogle *Kajaker* his og her omkring for at søge efter odfler af de mange fiske som ere forliste i den haarde Vind som stedse har staaed paa landet.

D. 22. N: W: med fnee Byer, kom 2de *Kajaker* fra *Gothaab*, de samme hafde Brevet med sig¹, hvor udj de berætter at de alle levede vel, og har gjort god Handel over alt med Sælspæk, men Skindene brugte de Selv.

D. 23. Sente ieg 3de *Kajaker* langt ind i fiorden for at forhøre sig hos de der boende Grøn: om der ingen fiske hafde været at see der.

D. 25. S: OS: med tyk loft og sterk Søgang, kom de udfarne hjem igien, de fortalte at de aldrig hafde feet ligt til Een fisk, og der hafde heller ingen været der inde hos dem i Vinter. Aarfagen er denne :/: at her har ingen Vestiis været i Vinter som plejer at jave fiskene ind i fiordene.

D. 26. Sydlige Vinde med got Veir, faae vi 2de Hvalfanger-Skibe *Pasfere* nord Efter², paa takkelagien var det vel nok Engelske³.

D. 28. Sydlige Vinde, blev alle Hvalfanger *Chaluperne*, saavel som de grøn: Kone Baader fatte paa Land til Reparation, fiden de hafde faaed temmelig Skade i Isfen.

¹ Ved Godthaab boede Nils Egedes datter Gjertrud Lovise, gift med missionær Thomas Wiborg, se Norsk Slektshist. Tidsskr. IV sd. 7. Posten er sikkert afsendt for at melde forældrene disses datter Elisabeth Eleonoras fødsel ²³/₂ 1777, det er ellers et usædvanlig tidligt tidspunkt at sende post paa saa lang en afstand.

² Op i Diskobugt; ifl. Jakobshavns købmands indberetning saaes 30. april 1777 „Hollændere og Englænder i Mængde“ fra udkigsfjeldet.

³ Tidligere var det næsten udelukkende Hollændere, der drev hvalfangst paa Strat Davis, nu var Englænderne kommen godt med og ved slutningen av hundredaaret var disse afgjort dominerende.

D. 29. Sterk S: OS: Med maadelig frost; fente ieg nogle Grøn: atter his og her omkring for at løge Efter Hvalfisk odsler.

D. 31. Entis denne Maaned med S: W: og Snee, om Aftenen kom de udfente *Kajaker* tilbage igjen, de fortalte at de hafde feet Spor paa 2de Stæder hvor der hafde lagt døde Hvalfiske, thj Strandstenene vare fatted, og Maager og Ravnene opholdt sig der Endnu, men de trode at den sterke østen som hafde varred i 4^r Dage hafde fadt dem begge ud til Søs, hvilke er troligt nok, thj her har blæst iidelig østen og N: OS: fnart den heele Vinter.

April Maaned.

D. 1. Østen Vind, men temmelig kolt, blev feet nær ved Et Skiib udenfor os, vii tog ud til det, og det var en Engelsmand, som laae og flensede paa Een død Hvalfisk som hand hafde fundet, og hafde alle sine Barder i sig Enda, Grøn: trode at det var den samme fisk som de den 16. Marti maatte forlade i Blæsten som stod fra landet, hvilke er troelig nok, fiden vii have misted over 13 ftk: — Samme Engelskmand viste ikke andet at fortælle, End der ior (!) var fred over alt, og got Kiøb paa Mad.

D. 3. Sterk Norden med snee Byer og temmelig frost, *Pasferede* atter 2de Skibe nord efter, men for drivviis maatte de løge Havn ved *Sybay*¹.

D. 5. Kom Een Deel Grøn: til mig og spurte om det var mit Alvor at ieg ville boe og bygge Huus i fiorden ved *Tesfiurfarfok* med *Commandeuren* for Hvalfangstens Skyld, ieg fvarede at ieg der til hafde *ordre* fra Herrene, det var got sagde de, saa ville ogsaa nogle af dem boe der oppe med, for at være behielpelig med Hvalfangsten, ieg sagde at det var og min tanke, at de 2de Parter, skulle blive ved *Colonien* og den Eene Part af Eeder hos mig, saa ville ieg beførge bægge Stæderne fiden det er kun kort Vei imellem og vii da staae paa det beqvemmeste Stæd, dette forslag fyntes de got om.

D. 7. og 8. Hafde vii sterk norden med overmaade sterk frost og snee.

¹ „Zuydbay“ var det navn, de hollandske hvalfangere i begyndelsen af 18 hundredaar gav fjorden Isortoq; her traf Hans Egede i juni 1726 i en havn paa øen Ukivik 12 holl. skibe liggende for anker, og et endnu større antal var nylig afsejlet derfra. Paa denne ø oprettedes 1756 en „loge“, der fik navnet „Sydbay“, den flyttedes 1764 til Amerdloq-fjorden under navnet Holsteinsborg.

D. 9. Forandrede Veired fig noget, men dog meeget kolt, samme Dag bliv holt *Confirmation* for 14 ltk: Grønl: av begge Kiøn, og anden Dagen der paa Døbeagt (!) for Een Deel unge folk¹.

D. 11. og 12. Sterk N: W: og norden med frost snee og Blæst, som nu paa nye har belagt heele fiorden med Iis, vii har ogfaa i disse Dage feet nogle Skiber her uden faare, som kryffter imellem iiften, de kand hverken komme i Havn og ej heller fort, faa de lider stor Nøed paa disse Aarfens tider.

D. 14. Endnu *Continuerer* den sterke Norden med frost og snee. I Dag har vii feet Vest-isfen her uden faare, thj den langvarige N: W: har fat den her ind paa landet.

D. 15. Norden med fkarp frost og tyk loft, kom en hollandsk fløyte her ind paa Havnen som havde faaed skade i lisen.

D. 17. Got Veir med føyelig Vind, gik hand ud til Søs igien, hand fortalte at der var fred over alt, og at det Kongelige Huus levede vel, og at de hafde haft Een Mild Vinter hos dem, hvilke fornøyede os alle sammen. Han fortalte ogsaa, at der i aar skulle gaae 6-stykker Hvalfangere², i aar (!) paa *Stradavid*.

D. 21. N: W: med sterk taage og Rimfrost som nu i nogle Dage har holt ved lige; vii hafde en tiilig og haard Høst, Men foraared er ikke stort bedre, faa her kand kun lidt udrettes, ude, for frost skyld, Skibed *H:borg* begynder nu først at blive *calfatred*³, men iiften ligger dem Endnu i Veien, Spækked har de nu allerede det mest av fylt paa faderne og *Cordeelerne*⁴. Grønl: begynder nu ogfaa at fløtte ud af deris Huufer og i tælterne for at være *Parade* naar got Veir givis til at fløtte ind i fiordene Efter Sælhunde som ved disse tider falder.

¹ Alt dette foregik i Bethelkirken, Grønlands ældste endnu staaende kirkebygning, opført tildels for midler, indsamlet af Grønlænderne paa initiativ af missionær Henr. Christoph. Glahn. Den indviedes hellig 3 kongers dag 1775 af miss. læger (beretning herom i Paul Egedes: Efterretn. om Grønl. sd. 239—40 og 242—46). Nu bruges bygningen dog kun til menighedshus, en ny og større kirke er opført, indviet 1926.

² ♂: fra København, udsendt af staten for at drive „Hual- og Robbefangst paa Stradt Davis“. De fleste af disse skibe var bestemt til overvintring.

³ Den lille vig af den store bugt, hvor kolonien Holsteinsborg ligger, falder næsten tør ved lavvande og egner sig godt til banksætning af skibe. Nu er her anlagt bedding.

⁴ Fadeverk af ret betydelig størrelse, som specielt benyttes ved hvalfangsten.

D. 22. Samme ufund Veir, fom foraarfager os alle sterk Brøstfyge¹,

D. 23. Norden med taage til Søs, og sterk Solskind ind i landet, toeg Ieg ind udj fiorden med *Commandeur Boyefen*, for at opføge Efter *Ordre* En beqvem Plads til at bygge Huus for Hvalfangerne. Vi fandt vel Een Plads *Kigurtorfok*², hvor der er got Vand, goed Skibs Havn og Een liden Slætte at bygge paa, det fornemfte er, at Hvalfangften der fra kand best drivis naar ingen sterk Iislæg vil hindre os, *Commandeuren* faa vel fom hands folk fynis gandske got om Itædet, Grønl: figer ogfaa at det er det beqvemilfte Stæd fom de ved at være faa nær.

D. 26. Kom nogle Grønl: til mig, og begiærede at ieg ville lade dem faae noget timmer til Huus Bygning faa ville de boe hos os, men ieg Svarede dem, at timmer til Bygning kunde ieg ikke laane dem, og de maatte gierne fom døbte var, blive ved *Colonien*³, thj ieg skulle nok finde dem til fangsten alligevel, thj hellers skulle ieg faae Skylden faare at have lokked Eder fra *Colonien*, og den skulde blive øde og *ruinered*. Ieg vil være fornøyed med de udøbte, hvilke ieg nok skal bære Omsorg for deris *Christendom*⁴ faavel fom for fangsten, lever ieg ikke, faa kand i lystre andre fom kand gjøre det bedre End ieg; dette koldsindige Svar fyntis de ikke vel om, men ieg gav dem det Svar, at ieg kiente dem nok, thj de ville fom ordspraaged lyder, Bære Kappen paa bægge Skuldre, de kunde gjøre for mig hvad de vilde, thj ieg var ikke forlægen for dem, og de famme tanker have ogfaa *Commandeuren* om Eder, fom nok vil fortælle Herrene hvad folk i er at lide paa etc: — de gik denne gang ganske nedslagne bort fra mig, men laavede at ville tale med mig Een anden Gang.

¹ Influenza, tilført ved skibsforbindelsen.

² Qerrortussoq (= stedet hvor der er rigeligt med stenurer), ca. 10 km. indenfor Holsteinsborg paa Amerdloq-fjordens nordkyst. Her anlagdes 1778 en hvalfangerloge, først som filial til Holsteinsborg, 1789 udskilt derfra som selvstændigt etablissement, nedlagt 1801 paa grund af at befolkningen var saagodtsom uddøet af børnekopper, 1805 retableret som station under kolonien. Stedet har en lidet hyggelig beliggenhed i en neppe 30 m bred, langagtig kløft, der paa begge sider begrænses af lave, men meget stejle fjeldvægge. En grusaflejring falder stejlt af mod en lille bugt foran det temmelig højtliggende bosted. I regnperioder bliver hele terrænet stærkt sumpigt.

³ For at være missionæreos tilsyn overgivet.

⁴ Niels Egede vedblev al sin tid at være missionær af sind.

D. 28. Endnu *Continuerer* Norden Vinden med klart Veir, ftundom tyk med ganske got Veir, men derhos forbister kolt, faa her er Endnu ingen tægen til foraar, og heele Marken bedækked med iis og Snee, faa det vil blive fildig at bygge Huufe for Hualfangerne i fiorden.

Samme Dag gjorde Hr *Iægers* Kone Barsel, og fødte Een Datter til Verden frisk og fund.

D. 29. Stille Veir med frost og Klarveir, kom Een *Kajak* fra fiorden, og fortalte at de der inde hafde fanged Een liden Hualfisk ungefær paa 10 ad 12 fad Spæk, dens længste Barder vare kun $4\frac{1}{2}$ foed lange, og om vii ville komme der ind og hente deres Spæk. Hermed Entis denne Maaned med got Veir, men skarp frost.

Maj Maaned.

D. 1. Begav *Assistenten*¹ fig med 2de *Chaluper* ind i fiorden, for at avhente det Spæk og de fmaae Barder fom den lille Hualfisk havde paa fig.

D. 2. Østlige Vinde med got Veir, kom bægge *Chaluperne* hiem igien, men fik ikke alt med fig, thj de lovede at de Selv ville komme og forhandle Resten² tillige med noget Sælspæk fom de nyelig har fanged.

D. 3. Kom torske fiskerne hiem igien, Efter at de hafde været borte over 8te Dager, men aldrig merked til det Ringiste hverken af torsk, Hellefisk eller hajer³, alt dette har ieg faarudfagt, her er ikke noget faadant at *profitere* ved.

D. 6. N: W: med blandet loft, kom Een Kone baad nordn fra *Refcol*⁴, de berætted, at de der Nord haf(de) lid stor nød og hunger i Vinter, formeedelst det uftadige Veir med driv-Iifen fom iavede alt ting bort, baade av Hvalfiske, Hviidfiske⁵ og Sælhunde, men de haabede Efter Sædvane, at indhente det igien i Iunnij med hvidfiskfangsten.

¹ Sandholt (se ovenfor).

² Kolonien tiltrak med sin bedre forsynte handelsbod.

³ Heraf ses, at hajfangst allerede da var optaget paa det nye styres program.

⁴ *Umánaq*, 67° 47 m. n. br., hvis høje, karakteristiske fjeld af Hollænderne døbtas *Rifcol*.

⁵ Hvidhval (*delphinopterus leucas*), grønlandsk *qilaluvaaq*.

D. 9. Norden Vind, hvilke er en daglig Blæst, kom Een Konebaad hid Synden fra os 10 Miile hen¹, og hafde Et Nye fød Barn med sig som de vilde have døbt; dette var Een Svær lang Rejsfe med Et Spæe Barn som enda var ikke end 6 Dage gammel, Moderen faa som ikke heller var Ræt vel, tillige med nogle piger fulte med, for at løge Raad hos Skibsmesteren² for Blod opkastelse, hand har været meeget løkkelig i Vinter med sin Cour, thj ingen er døed under hands haand. Dette maae ieg ogsaa *aparte* anføre, da Een Grønlænderinde laae i Barnsnød, ville Mesteren være nærværende for at hielpe hende, men de drev ham ud, og hægledede ham igiennem, om det var anstændig for Een ungal at *Melere* sig i de ting som allene kom Koner til at forrette, de sagde, at de hafde haft bedre tanker om ham, men nu ville ingen piger have ham til Mand, fiden hand var flig Een Kielinge, det er ikke got her, at være *Iordemor Doctor*, thj de foragte saadanne folk.

D. 10. Endnu samme Veir og Vind, faa at mange av Grønl: begynder nu at faae deris foraars hoste og Brøst Svaghed, og det kand ikke andet være, som de er noget Selv skyld derudj, at de flötter alt for tiglig ud af deris Huufe.

D. 10. Ieg hafde førend de Reifte herfra beddet dem, at de nøye ville søge omkring Efter Aadfler, med deris *Kaiaker*, men de fortalte at de vel hafde feet his og her ved stranden tidt Efter Hvalfang: Men den iidelige Østen Vind har nok drevet dem ud til Søs.

D. 11. N: W: med kaald taage, kom de udfente fiskere hiem fra fiorden, og Efter Nogle Dags udeblivende med at forsøge alle Vægne his og her, ikke har fornummed til Nogen ting uden ulker og nogle faae Stenbider som nu Grønl: pleie at fange ved disse Aarfenstider.

D. 12. Een Storm av Norden med ufund og kaald Taage som vil foraarfage os temmelig Svaghed av Brøst-Sygge og Hoste.

D. 13. Atter N: W: med kaald taage, nu er *Fregatten H:borg* nesten Sægelfærdig³ og nu venter allene paa leilighed at komme ud.

¹ Maa være munden af Itivleq-fjorden, 66° 30 m. n. br., hvor den sydligste bebyggelse i Holsteinsborgs distrikt dengang var. Afstanden fra kolonien er dog kun 70—75 km.

² Skibskirurgen.

³ Sejlfærdig ☉: til at gaa til Diskobugt paa hvalfangst for derefter om sommeren at hjemgaa til København og atter udgaa til Grønland i september til „vinterleje“.

D. 15. S: W: med snee Byer og ondt Veir, faa Skibed ingen Vei kunde komme, hvor faare ieg idag, hermed flutter min *Journal* for dette Aar.

Saaledis Rigtig at være fuldført, tilftaais

underdanigst af

Niels Egede.

APARTE ERINDRINGER SOM IKKE KOMMER
JOURNALEN VED

Ieg har nøyere Efter tængt, hvorleedis Hvalfangsten paa den *minicerligste* Maade kunde drivis, og ikke heller tage nogen Skade.

Det er 1.

Om her stendig skal boe Hvalfangere, at der da i det høyeste ikke maae være høyere med *Officererne* End 20 til 22 Mand, thj Stædet her, kand ikke taale fleere folk, thj skal nu Een hver have det nødvendige af Skind Klæder, forfriskning¹ av Vildt, samt Brende² til Brygningen for faa mange folk, det vil sandelig blive vanskeligt, om her skal blive flere folk End som ovenmelt er. Men vil den Høye *Direction* have det saaleedis, at det samme skib som skal ligge Vinterleje her, skal og om foraaered gaae Nord paa Hvalfangsten med, da nægter ieg ikke, at der ioe behøvis baade større Skib og flere folk der til.

Men derfor det skal saaleedis forblive som nu i Vinter var, at fange tilfællis med Grønl: da behøvis ikke flere folk end som mældt er. Men som Grønl: ere Et *variabel* folk, kand man ikke flae sin lid stort til dem, thj de vil ikke viide af noggen tvang, thj skulle de merke at Hvalfiskene /: som venteligen :/ skulle skye bort naar her kom faa mange *Chaluper* at iave Efter dem, da troer ieg ogfaa at Grønl: forloed stædet, thj her er kun et lidet Støkke Stæd her i

¹ Karakteristisk for konservatismen i Grønland kaldes den dag idag al fersk „landsens“ proviant „forfriskninger“.

² Tørv, lyng og ris, det sidste kaldtes med en sterkt eufemistisk benevnelse „skovbrænde“.

fiorden hvor fiskene opholder sig, faa det er ganske vist at ved daglig uroe de vil og forlade Stædet.

2.

Nu kommer det mest and paa *Commandeuren*, hvad hand synis herom, om hand kand være fornøyd med *Fregatten H:borg* og 20^{ve} Mand at fange her om Vinteren, og om foraaed gaae Nord paa Hvalfangsten med de samme Mænd, og derefter fortsætte sin Rejsse til Khavn¹.

3.

Nu kand *Commandeur Bøyesen*, best ved Løkkelig andkomst som den der selv har Erfared alting, mundtlig demonstrere Høy Vedkommende det som fordeel-agtigst kand være, daag faaledis, at hvis hand faaer *ordre* til at gaae til Khavn, og der at overvintre, maae hand om fangsten skal holdis ved Liige Efterlade 10 Mand som kand befordre Hvalfangsten i hans fra værelse.

Dette er alt hvad ieg for dennegang kand have at Erindre, nu maae de Høygunstige Herrer Selv naadigst *resolvere* det som de best synis at være tienligst, at ieg i sin tid ikke skal være tiltalt for at have ført de Høygunstige Herrer i nogen Omkostning. Dette er skreved i al oprigtighed som ieg haaber underdanigst ikke i unaade optagis.

¹ København.

UDDRAG

AF M. N. MYHLENPHORTS DAGBØGER

1786—1812

Journal
holdt fra 1te Juniö til 10de November
Aar 1786.

af
Marius Nisfen Nihlenskerk
Assistent i Det Kongelige
Grönlandske Handels Selskabet.

Aar 1786.

Efter at ieg havde erholdet Den Kongl: grønlandske Handels Directions Løfte om at blive ansadt ved en af Kolonierne i Grønland, indfandt ieg mig i Kiøbenhavn den 30te April 1786 og den 1ste Maii mødte ieg paa Handelens Contoir før at erfare naar Reisen skulle gaae for sig. Her fik ieg til Svar: at Skibet, med hvilket ieg var bestemt at gaae til Grønland, ikke kunde vendtes færdig førend sidst i Maaneden. Men ieg blev anmodet om, i den Tiid ieg opholdt mig (i) Kiøbenhavn at være til Hielp med Skriverie paa Kontoiret, i denne Tiid da Expeditionen gik for sig. Ieg indfandt mig daglig paa Contoiret, hvor ieg afskrev hvad som blev mig forelagt. —

Dette Arbeide vedblev ieg til den 31te Maii, da Skibscapitainen lod mig vide: at ieg i Morgen maatte være ombord. — Altsaa anvendte ieg denne Dag for at sige Farvel med gode Venner og bekiendte. — Ogsaa havde ieg i Dag Afskeeds Audiens hos Directionen som og hos nogle Høye Herrer af den Kongl: grønlandske Handels Ober Direction¹. — I Aften bragte ieg mit Tøey ombord paa Skibet.

Junii 1. Om Morgen meget tidlig, mødte ieg efter Tilsigelse paa Toldboden, for at fare med Skibscapitain *Egeskau* ud til Skibet som laae paa Reden. En Deel gode Venner fulgte mig ud til Vinhuuset ved Toldboden, hvor ieg traf Skibscapitainen og en Missionair, ved Navn Herr *Jens Kok Lindtrup*² med Kiæreste, som skulle gaae til Grønland med samme Skib som ieg; Men endnu var Herr Leiu-

¹ Overdirektionen for den grønlandske (islandske, finmarkske og færøske) handel bestod ifl. kgl. anordn. af 2/7 1781 af gehejmraaderne *Chr. Ludv. v. Stemann* og *Ove Høegh Guldberg*, konferentsraad *John Erichsen* og etatsraad *Wilh. Aug. Hansen*. Den administr. direktion bestod 1786 af justitsraaderne *Hartvig Marcus Frisch* og *Carl Pontoppidan* — samt *F. Martini*.

² *Jens Koch Lintrup*, f. 31/5 1756 i Kolding, miss. i Claushavn til 1792, † 5/7 1808 som entlediget sogneprest i Kyndby paa Sjælland. Hans hustru hed *Johanne Sophie Svane*.

nant *Bang*¹, som ogsaa skulle gaae til Grønland som Assistent, ikke kommen. Skibscapitainen bad mig at ieg ville søge ham i Castellet, hvor hans Logie var, for at sige ham at man nu ventede paa ham paa Toldboden. Jeg traf bemeldte Hr. Leutenant *Bang* i Casserterne. Han var ogsaa færdig at gaae til Toldboden efter Tilsigelse; men en liden Misforstaaelse imellem ham og en Makketenter hindrede ham derfra. — Han fulgte med mig til Toldboden, hvor han, ieg, Missionair Herr *Lindtrup* og Kiæreste, efter at vi havde sagt vore Venner et hierteligt Farvel, tog med Skibscapitain *Egeskau* ombord paa Skibet *De tvende Fruer*, tilhørende Grosser *Johansen* i Kiøbenhavn, som laae paa Rehden. — Men efter at vi var kommen ombord blev det gandske Stille, saa ingen Seilats blev af i Dag. — Kl: omtrent 1 kom en Skræddermæster ved Navn *Bechmand* af Kiøbenhavn, geleidet af en anden Person, som udgav sig for Procurator, ombord, for at fordre nogle Penge hos Mission: Herr *Lindtrup*. — Da Herr *Lindtrup* ikke kunde betale Pengene, fordrede *Bechmand*, at han skulle gaae med ombord paa Vagtskibet, som laae paa Siden af os, for der at opholde sig indtil Pengene vare betalte eller ogsaa havde stillet Caution derfor. — Udfaldet blev at Herr *Lindtrup* tog i Land med *Bechmand* for at erholde Assistance hos Missions Collegiet, den han ogsaa fik. — Capitainen og Leutenant *Bang* gik ogsaa sammetid i Land — Styrmanden, Madame *Lindtrup* og ieg blev ombord. — Kl. 6 om Aftenen kom Capitainen, Leutenant *Bang* og Herr *Lindtrup* ombord igien. Endnu var det havblik Stille.

Junii 2. Kl. 7¹/₂ om Morgenen lettede Anker og gik tilseils ad Sundet til. Om Aftenen Kl: omtrent 8 ankrede paa Helsingoers Reed. — Endeel Skibe fulgte os i Dag. — Capitainen var i Land for at klarere paa Toldboden.

Junii 3. Ost Vind. — Kl: 7 lættede Anker og gik underseils ad Kattegatet. — Kl: 8 passerede Kronborg. Endeel Skibe, som laae paa Reeden, gjorde det samme. — Om Aftenen løb Vinden om til S. W. og derpaa til W. N. W. med tiltagende Kuling. Man maatte nu til at lavere da Vinden var imod os.

Junii 4. W: N: W: — Kl. 7 maatte alle Seilene tages ind da Stormen tiltog. Havde Kullen isigte. Maatte vende tilbage til Helsingoers Reed. —

¹ *Peter Lorentz Bang* (ca. 1751—1803) entlediges ³⁰/₆ 1789 som købmand (kolonibestyrer) i Umánaq. Var 1795—99 toldbetjent i Svelvik.

Junii 6. W: N: W: & N: W: — Haard Blæst. — En stor Mængde Skibe laae nu atter herpaa Reden, som med os gik ud i Gaar og kom ogsaa med os ind i Dag. — Om Aftenen kom Fregatten *Eben-ezer*, ført af Skibscapitain *Munch* laverende ned fra Kiøbenhavn til Helsingøer og gik til Ankers ved Siden af os. — Dette Skib var ogsaa bestemt til Grønland. — Ombord paa bemeldte Skib var forige Revisor ved den Kong: grønlandske Handel Herr *Jens Wille*¹ med sin Familie, for nu som Inspekteur at gaae til nordre Grønland. — Om Aftenen Kl: 8 kom ogsaa Skibet *Ste Peder*, ført af Commandeur *Harke Nikkels*², laverende herved paa Rehden. Sammes Bestemmelse var ogsaa til Grønland.

Junii 7. N: W: — Om Formiddagen Kl: 11 tog ieg, Mission: Herr *Lindtrup* og Kiæreste, samt Skipper *Egeskau* og Assistent Herr Leiutenant *Bang* ombord til Capitain *Munch*, for at hilse paa Hr. Inspecteur *Wille* med Familie. Derpaa tog vi (i) Land til Helsingøer, hvor Capitain *Egeskau* beværtede os med Middagsmad og Kaffe. — Om Aftenen Kl: 7 tog vi ud til vort Skib igien. — I Helsingøer kiøbte ieg i dag nogle Forfriskninger, saasom: 1 slagtet Lam: 2 Dossin Sitroner etc. etc.

Junii 9. S: O: & N: W: — Kl: 5 om Morgenen lættede Anker og gik tilseils ad Kattegattet til; Men da Vinden atter blev Contrair, vendte Capitainen strax tilbage paa Helsingøers Rehd; det samme gjorde alle de andre Skibe som laae her.

Junii 14. Stille & N: — Jeg og Styrmanden var med Skibsbaaden under Helsingborg, hvor ieg kiøbte nogle Fisk af de Svendske Fiskere. — Om Eftermiddagen var ieg og Hr: *Lindtrup* selv ud for at fiske. Vi fik en heel Deel smaae Flyndere. — Skibsfolket fisker og af sammeslags fra Skibet af.

Junii 15. N: N: W: — I Dag indbød ieg og de øvrige Kahyts Pagerer (!) vor Capitain paa en Kop Kaffe og et Aftens-Maaltid i Herbergstedet Snekkersteenen. — Medens vi var heri Land, kom ogsaa Skiæfsluppen fra Fregatten ladet med Cadetter. — Efter at disse havde drukket Kaffe og fornøyet sig en Stund i det Grønne, reiste de ombord igien.

¹ *Jens Wille*, Nordgrønlands 2^{den} inspektør, f. 1750 paa Christianshavn, 1781 korrespondent ved grl. handel, † ²⁷/₃ 1820 som overkrigskommissær og direktør ved fiskeri- og handelsinstituttet i Altona; var insp. i Nordgrønland 1786—90. Gift med *Sophie Hedevig Lund*, f. 1763, † 1812.

² *Harcke Nichelsen* fra øen Før.

Junii 17. N: & W: — Var ieg, Herr *Lindtrup* og Leutenant *Bang*, med Skibsbaaden, hen under den Siællandske Kyst. — Her kiøbte vi en god Deel færske Sild for meget godt Kiøb.

Om Aftenen var ieg med Styrmanden i Land i Helsingoer, for at kiøbe færsk Kiød til Forfriskning for heele Skibsbesætningen. — Kl. 7 kom vi ombord igien.

Junii 18. N: O: — Om Morgenens Kl: 3 lettede Anker og gik tilseils ad Sundet til. — Samme Tiid (gik) mangfoldige Skibe — ieg tør nok sige 150 — ogsaa under seil til Sundet. Kl: 4 passerede Kronborg; Kl: 9 passerede Kullen. — Kl: 12 vendte Vinden sig igien til N: W: saa man nu maatte til at lavere. — Trende andre Grønlands Farere gik ogsaa samme Tiid ud fra Helsingøer. — Disse Skibe saa vi ey meere den heele Reise. — Kl. 11 om Formiddagen prædikede Herr *Lindtrup* over Dagens Evangelium. Om Aftenen da det blev Stille var det heel Morsomt at see, den store Mængde Skibe som i Kattegattet laae og drev i Stille. — Kl: 7 peilte Kullen fra Toppen i SO. fra os.

Junii 20. Stille, SO:—W: N: W: — Laverede frem og tilbage i Kattegattet. — Kl: 12 peilte Kullen fra Toppen i S: & W: — Endnu var en stor Deel Seilere i vores Følgeskab. — Kl: 5 om Aftenen peiledes Warbiereg-Castel i N: O: t. O: efter Gisning 1 Miil. — Om Aftenen vendte Øst over. — Henpaa Eftermiddagen kom et norsk Skib laverende forbi os. Jeg kiendte strax at det var Capitain *Ole Grubbes* Skib fra Brevig. — Dette Skib reiste ieg paa til Kiøbenhavn baade Aar 1785 og 1786 — som nu førtes af hans interims Capit: *Laun*, — Vi var dette Skib saa nær, at ieg kunde tale med Capitain *Laun*, hvorfor ieg bad ham, at hilse min Søster og Svoger¹ i Eidanger Præstegaard pr. Brevig. — Om Aftenen Kl: 8, saae ieg endnu dette Skib hen under Warbiereg. — De Forestillinger, som i Dag vandrede om i min Siæl, vare mange. Jeg saae et Skib og Folk fra mit kiære Fødeland, som ieg ønskede 1000de Gange at kunde have fulgt; Og — ieg tænkte paa den Tour som forestod til det langt bortliggende Grønland. Ieg kan ey nægte for at disse Tanker gjorde mig Tullunpeert(?) i mit Hoved; Allerhelst naar ieg tænkte paa det Skib huor med ieg nu foer, der var saa rankt, at man næppe kunde føre Seil med noget maadelig Kulling. — Aarsagen hertil var, at vi havde

¹ Sognepræst *Jacob Nissen Mechlenborg* og hustru *Anna Elisabeth Myhlenphort* (jfr. indledningen).

2de store Slupper paa Laaringerne af Skibet, samt alt Vand og Øl paa Dækket.

Junii 21. Omløbende Vinde og undertiden Stille. — Kl: 12 peiltes Wingøe. Kl. 8 atter peilet sammested. — Vinden var god, men saa lidt deraf, at Seilene neppe kunde staae fuld. Dette gjorde, at Capitainen frygtede for at Strømmen skulde sætte Skibet hen paa den Svenske Val — Han lod derfor Varpankeret falde. — Dette skeete Kl. 8, da man peilede Marstrands-Fæstning O: N: O: fra os efter Gisning 2¹/₂ Miil. — Kl. 1 om Natten lettede Varpankeret og gik under Seil; Men da det strax blev stille igien lod man Varpankeret falde paa 21 Favne Vand.

Junii 24. Kl: 5 om Morgenen lettede Varpankeret. — Samme Tiid peiltes Marstrands Castel O:t.N: 4¹/₂ Miil fra os. — Kl: 8 peiltes Schagens Fyrtaarn i S:S:W: 3 Miile fra os. Kl: 12 peiltes samme Fyrtaarn i SO: 5¹/₂ fra os. Efter samme Peiling var den paakommende N:B: 57° 56^m. Endnu var en stor Deel Skibe i Følgeskab med os. — Om Natten Kl: omtrent 12 begyndte det at lyne og tordne forskrækkeligt — Capitainen udlod sig da med: at vi snart fik Storm.

Junii 27. West-Storm. — Kl: 8 peiltes Tromlerne i Norge omtrent 5 Miil fra os. — N:B: 58° 1^m. En Lotsbaad kom til os fra Hersnesset i Norge; den tog strax bort igien.

Junii 28. West—Aftagende Kulling. — Kl: 12 peiltes Wolfsund i Norge, efter Gisning 2¹/₂ Miil fra os. Fra Nordsøen kom mangfoldige Seilere, som alle sadte Coursen ad Kattegattet til. — Kl: 8 om Aftenen peiltes Flekkerøe i Norge omtrent 2 Miil fra os. — I Dag fiskede ieg og en Dækspassager ved Navn *Johan Drinchan*¹, en god Deel store Makril, som kom os ret tilpas i Mangel af anden Forfriskning.

Junii 30. S:S:W:—Storm. Kl: 5 havde Norge i Sigte igien. Her laae vi bie for et reven Underseil, og fik adskillige Styrtninger over Skibet. Svær Storm og Søegang, samt stærk Strøm sadte os nu tilbage i vor Reise. Derfor besluttede Capitainen at søge Norge. — En Lots var ogsaa strax ved Haanden, som lotsede os ind i en

¹ *Johan Drenchan* (el. Drenghan) var i slutningen af 1770- og beg. af 1750-aarene hvalfangermatros i Sukkertoppen. Han tog saaledes nu anden gang til Grønland og forlod det ikke siden, men døde i begyndelsen af 18. hundredaar som pensionist i Diskofjorden ved Godhavn. Han blev gift med en blanding *Thruen* (el. Thruene) *Amager*, † 1839.

norsk Havn ved Navn Breckhestøe ved Lillesand. Her ankom vi Kl: 9 om Aftenen. Glad og fornøyet var alle Passagerer at vi nu laae i en sikker Havn isteden for at tumle om paa Bølgerne. — Mangfoldige andre Skibe tog ogsaa Lots og gik i Havn.

I Dag fiskede ieg, ihvor haardt det end blæste, 15 store Makriller, som vi gjorde os tilgode med efter at vi var kommen i Havn.

Julii 1. Vinden Contrair. — Kl: 10 om Formiddagen tog Kahyts-passagererne i Land. Vi spaserede omkring paa Landet, som, endskiøndt det var meget klippefuldt, var grønt og vakkert. Vi søgte efter en Bondegaard, den vi ogsaa fandt, for at faae os noget Mælk. Kl: 11^{1/2} tog vi ombord igien. — Kl: 5 om Eftermiddagen tog vi (i) Land til Lots-Oldermanden, hos hvem Capitainen købte en færsk Skiæl-Lax. Kl: 8 fore vi ombord igien.

Julii 2. Contrair Vind. — Søndag. — Herr *Lindtrup* prædikede over Dagens Evangelium. — Lots-Oldermanden var ombord og hørte Prædikken. — Om Eftermiddagen var vi i Land hos Oldermanden, hvor Capitainen beværtede Kahyts-Passagererne med Kaffe og Aftensmad. — Kl. 9 tog vi ombord igien.

Julii 3. Contrair Vind. — Ieg og Herr *Lindtrup* var udpaa nogle Øer for at skyde Fugel; men da Skytteriet mislingede, begyndte vi at fiske, som gik bedre for sig. — Vt traf nogle Fiskere, som havde en stor Mængde Hummer i deres Baade. Vi købte 12 Stk. og betalte hver med en Skilling. — Om Aftenen kom endeel Skibe i Havnen formedelst Storm; deriblandt var nogle Hummer-Bysere fra England.

Julii 6. Om Aftenen begyndte det at blæse lidt god Vind; men da Lotsen, som vi havde vendtet længe paa, kom, blev Vinden contrair paa nye; Altsaa maatte vi ligge stille. — Ieg skrev i Dag til min Svoger Herr Pastor *Mechlenborg* i Eidanger, for at lade ham vide, at ieg endnu var i Norge.

Julii 7. Endnu Contrair Vind. — Capitainen og Kahyts-Pasagererne var i Land hos Oldermanden, hvor vi for Betaling spiste baade til Middag og Aften. Kl: 9 tog vi ombord igien.

Julii 8. Westl. Vind. — Kl: 6 om Morgenen kom en Lots ombord. — Vi lettete strax Anker og gik til Søes — Kl: 8 gik Lotsen fra os — Kl: 12 peiltes Flekkerøe i N: t. W: — Kl. 1 blev Vinden Contrair og en Storm — Capitainen lod begge Bramstænger stryge — en uhyre Søgang begyndte at reise sig, saa vi undertiden neppe kunde see de smaa Skibe som laa runden om os.

Julii 9. W:S:W: — Svær Søgang. — Distance $5\frac{3}{4}$ Miil. En af Dæks-Pasagererne ved Navn *Lars Willumsen* gjorde sig noget for lystig af noget Brændevin han havde kjøbt i Brækkestøe; Capitainen maatte derfor give ham en velfortient Refselse. — Om Eftermiddagen tiltog Stormen saa heftig at alle Seil maatte indtages. Over 50 Seilere som var i Følgeskab med os, hvoriblandt var 3de engelske Fregatter, holdt af fra Vinden og søgte Havn. — Vor Capitain vilde ikke gaae ind i Havn, fordi — som han sagde — hans Rehder var sparsommelig paa Lotspengene. Men da Veirets Heftighed alt meere tog til, saa maatte Capitainen tone Flag efter Lots. — Efter en Times Forløb kom Lotsen. Men han kunde aldeles ikke lægge tilborde for Søgang, hvorfor han bad, at man vilde slænge en Ende Toug til ham, — da han havde faaet dette, bandt han det om Livet paa sig og sprang derpaa i Søen, hvorefter man førte ham op paa Skibet. Denne arme Synder var nu — som nokeenhver kan forestille sig — i en slet Tilstand; men dette uagtet tog han dog Roeret og ordinerede et Seil til. — Efter $1\frac{3}{4}$ Tiimes Forløb var vi allereede i Havn i Klevene ved Mandal. — Vi vare alle forundret over at see Lotsens Søn — en Dræng paa omtrent 13 à 14 Aar — seile allene med Lots-Jollen i denne haarde Storm. — Men fordi disse Drænge vennes itiide til Søen og dens Farligheder, derfor bliver de ogsaa duelige Lotse, som er bekiendt over hele Europa.

Da vi kom ind til Havnen, var denne saa fuld af Skibe, som ogsaa i Dag var indgaaet for haardt Veir, at det var (med) Nød og Neppe, at man kunde trænge Skibet ind imellem de andre Skibe som laae der. — I denne Havn laae nu 53 Skibe, store og smaae. — Man gik paa Skibene, ligesom paa en Broe, naar man ville i Land. — Dagen forhen var Lots-Oldermanden og et Par andre Lotse omkommet med deres Baade i det de vilde seile ud til Skibe, som havde Flag efter Lots.

Omendskiøndt Stormen var forfærdelig, fiskede ieg dog i Dag: 19 skønne Makril. Besynderligt er det med denne Fiske-Art, at io hurtigere Snoren løber desbedre gaaer Fangsten for sig.

Julii 10. W:N:W: Storm. I Dag (kom) Lotsene ind med et prousisk Skib som havde mist alle tre Master. Lotsene fik i Betaling herfor 350^r. — Dette Skib blev lagt hen til Skibs Værftet, som var her. — Om Eftermiddagen gik ieg op til Mandal, som ligger omtrent $\frac{1}{2}$ Miil fra Klevene, for at besøge en gammel Morbroder /: Fogden

Hammon:¹ som boede her. — Samme Tiid gik ieg og til Stedets fornemste Kiøbmand Herr *Gertsen* for at hilse paa ham. Denne Mand med hans hele Familie, samt en ung Præst, som var der i Huuset, ved Navn *Schavland*², var meget høflige og artige. — Hr: *Gertsen* var saa god at byde mig: at ieg ville komme i Land til ham saa længe ieg var der liggende. Kl. 12 tog ieg ombord igien. — Atter var ieg i Land, men for at see mig om paa Landet. — Herr *Lindtrup* og Kiæreste samt Leutenant *Bang* var ogsaa i Land for at see sig om. — Kl. 6 tog vi ombord igien.

Julii 11.) Contrair Storm. — Ieg spiiste til Middag hos min

Julii 12.) Morbroder Fogden Hammond. — Om Eftermiddagen var ieg op i en stor Elv som løb herforbie, hvor ieg fiskede 12 Aal. I Dag døde Skibskokken — fik en anden igien.

Julii 13. Contrair Vind. — Ieg og Capitainen spiste til Middag og drak Caffé om Eftmd: hos Hr: *Gertsen*. Kl. 6 tog vi ombord. — Capitainen tog Penge hos Hr: *Gertsen* imod Vexel paa hans Reeder.

Julii 14. Contrair Vind. — For den store Tummel som her var af alle de Mennesker som var ombord paa alle de Skibe, som laae her, var det ubehageligt at være ombord, hvorfor ieg ogsaa søgte i Land hver Dag. — Denne Dag var ieg og Hr: *Lindtrup* op i den forhen omtalte Elv, hvor vi fiskede 23 Aal. — Om Aftenen var ieg til Giæst hos en Kiøbmand *Holm* som ogsaa boede her. — Ieg kiøbte i Dag en færsk Skiæl-Lax, som veiede 15 $\overline{\text{r}}$ for 1½ f: pr: $\overline{\text{r}}$. — Daglig fiskedes en stor Mængde Lax i den store Mandals-Elv.

Julii 15. Contrair Vind. — I Dag var ieg buden til Giæst hos Hr: *Gertsen*. — Kl. 6 kom Styrmanden med Skibs-Sluppen for at hendte Vand. Med ham tog ieg tilbage til Skibet. — Paa Veien reiste vi forbie det bekiendte store Mandals Laxefiskerie, hvor nogle 100de Lax laae paa Marken, som nyeligen var fangede. Ieg kiøbte en færsk Lax, som vi bragte ombord.

Julii 16. Contrair Vind. — Søndag. — Missionair Herr *Lindtrup* prædikede over Dagens Evangelium. Kl. 4 om Eftermiddagen gik

¹ *Hans Hammond*, student fra Trondheim 1748, død som suspenderet foged over Lister og Mandals amt (Moes tidsskr. for Norsk Personalhist., ny række, 5 hefte, sd. 318). Hvis „morbroder“ skal tages bogstavelig, maa han have været halv-el. stedbroder til Myhlenphorts moder, idet denne var født Mechlenborg.

² *Ole Schavland*, f. 22/2 1759 i Sparbu, † 6/8 1839 i Stavanger som entl. fra Strand i Stavanger provsti. Var 1785—88 pers. kap. hos sin farbror Jac. S., spr. til Mandal og Holme.

Capitainen og alle Kahyts-Pasagerer i Land for at spasere op paa Landet. — Vi søgte en Bondegaard for at faae Mælk; denne fandt vi ogsaa tilligemed en ypperlig tyk Mælk. Men da der paa denne Bondegaard skulle holdes Bryllup næste Dag, fik vi paa ingen Maade Lov til at betale. — Disse godgiørende Folk forgav os næsten med deres stærke Øl, som vi absolut maatte drikke. Imedens dette passerede kom Spillemanden, som skulle ogsaa i dette Bryllup. Da Brud og Brudgom blev dette vaer blev vi inviteret til en Dans. Og i hvor meget vi end vægrede os derfor, maatte man dog gjøre en Sving med den tilkommende Brud. — Da vi begav os paa Veien til Skibet, kom Brud og Brudgom og inviterede os alle til deres Bryllup i Morgen — Ingen kunde give noget bestemt Svar herpaa, efterdi man ey kunde vide om Vinden imidlertid faldt til.

Julii 17. Contrair Vind. — Til Middag spiste ieg hos Morbroder Fogden Hammond. — Kl. 3 tog ieg ombord igien. Kl. 5 om Eftermiddag gik ieg og Capitainen til Bryllupsgaarden, hvor vi hos disse gode Bondefolk bleve godt beværtede. Af Mandals Borgerfolk var ogsaa endeel indbudne til dette Bryllup. — Om Aftenen blev — paa sin norsk — givet i Skaalen; Capitainen og ieg gav huer 2^r. Just som vi ville gaae herfra, kom en stor Deel hollandske Søfolk, fra nogle Fiske-Hukkerter som laae i Kleevene, til Bryllupsgaarden. Disse gav hver en hollandsk Gyllen i Skaalen, hvilken Gave de tog Valuta for i Mad, Øl og Brændeviin, samt Dants; hvilket klang ret godt med Træskoe paa. Kl. 10 om Aftenen kom ieg og Capitainen ombord igien.

Julii 19. Contrair Vind. — I Dag var ieg i Land for at sætte et Garn i en færsk Sø som laae tæt ved. — 3de af Dækspassagererne roede mig i Land. — Imedens ieg var ved at tumle med mit Laxegarn, var disse 3 Dækspasserer (!) ind hos Giæstgiveren, som boede tæt ved den færske Sø, for at tage sig en Hiertestyrkning; men de tvende havde taget denne saa tilstrækkelig at de neppe kunde staae paa noget Been. Da vi nu igien skulle sætte over Vandet, for at komme til Skibsbaaden, maatte vi 4re Mennisker i en liden Ege som neppe kunde bære os. De 2de fulde Mennisker begyndte at gjøre sig gale saa at Egen tog Vand ind — Jeg bad dem for Alting være roelig paa det vi ikke skulle drukne her paa den færske Sø. De svarte mig herpaa: at det var ligesaa godt at drukne i Norge, som at gaae til Grønland. — Imidlertid roede den ædrue Mand alt hvad han kunde, saa vi naaede Stranden paa omtrent 7 à

8 Favne. Hvor Egen, ved det at een af disse fulde Giæster ville slaae mig i Hovedet med en Aare, fordie ieg søgte at holde dem i Orden, kantroede. — Til Lykke var her grundt Vand, saa ieg strax kom paa Land; De tvende drukne Mennisker fik vi ogsaa draget i Land, samt derpaa transporteret ombord med Skibsbaaden.

Julii 20. Contrair Vind. — Spiste til Middag hos Herr *Gertsen*. Men da det tegnede til: at Vinden den paafølgende Dag ville blive føyelig, saa tog ieg i Dag Afskeed med min Morbroder og flere Venner og Velyndere i Mandal. — Kl. 4 om Eftermiddagen gik ieg ombord. — Strax derefter kom en Iolle til os fra Fogden *Hommond*, som bragte til mig: 1 slagtet Faar, nogle Lax, endeel nyebagede Brød, noget Grønt og nogle Flasker Fløde, som ieg skulde have til Veiprovision. — Hos Herr Kiøbmand *Gertsen* kiøbte ieg nogle smaae Sager, som Engelsk Porselain og Liverpool Røgtobak; sidste Slags betalte ieg med 14 f: pr. Pund. — Om Aftenen saae vi fra Klipperne: 14 franske Orlogs-Skibe som formodentlig skulle til Østersøen.

Julii 21. Vinden Ostlig. — Kl. 6^{1/2} tonede Flag efter Lots; Han kom Kl: 7. — Her var en gyselig Tummel inden 53 Skibe kom under Seil. Vi var med de første som slap ud af Havnen. — Kl. 9 var vi allerede til Søes, og da tog Lotsen fra os. — Det var sidste Gang vi saae Lots under Norge. — Kl. 12 peiltes Linness i N:W: t. N: omtrent 1^{1/2} Miil fra os. — Om Eftermiddagen svær Storm af Norden, saa man ikkun kunde bruge et rebet Underseil. En gyselig Søegang gik her.

Julii 23. W:S:W: Storm. — Herr *Lindtrup* prædikede for os men under Prædiken tumlede vi adskillige Gange fra den ene Bænk til den anden, efterdie her gik en gyselig Søe.

Julii 25. Kl. 6 passerede et engelsk Bark-Skib forbie os, som stod S:O: over. — Om Aftenen blussede Nordlyset meget stærkt.

Julii 26. Om Eftermiddagen saae vi 3de engl: Hualfangere som kom fra Spitsbergerne. Den ene praiede os for at høre huem vi var. — Denne havde 5 fangede Fiske.

Julii 28. Om Eftermiddagen fik vi *Hitland*¹ i Sigte i N:W: fra os. Det var Capitainens Forsæt at seile igiennem Feirhild (!), men da vi var kommen for langt nordlig og Vinden var os ugunstig, holdtes Norden om Hitland. Kl: 8 peiltes Eyland Fellor ved Hitland i N: t. O: fra os 3 Miil. — Nogle Hitlands Fiskere laae her og

¹ Shetlandsøerne.

nogle kom ombord for at sælge Fisk, Høns og Æg. De forlangte Brød, Brændeviin og gamle Klæder for deres Varer. — Ieg kiøbte 4re Høns for 2de Flasker Fransk-Brændeviin.

Julii 29. Storm af Norden. — Kl. 5 blev alle Overseil giort fast. Kl. 6 peilet den nordlige Odde af Hitland: Eyland Hønn i S:S:O: fra os omtrent 2 Miil. Nu mærkede vi at vi var kommen i den Spanske-Søe;¹ thi her løb Bølger saa store som høye Fiælde. — Kl. 12^{1/2} passerede en engelsk Hvalfanger forbie os; Capitainen spurgte om vi nylig havde haft Høyde. — Kl. 2 blev Stormen saa haard at vi maatte ligge bie for en rebet Fokke. I den huue Sø som her gik var Skibet saa rankt, af de 2de store Slupper som vi havde paa Siderne, at det neppe ville styre, eller giøre sine Ting paa nogen Maade. Frygtede derfor at det ville gaae galt over Spanske Søen, hvis meget stormende Veir indtraf. Capitainen kaldte derfor Kahyts-Pasagererne, Styrmanden og Mandskabet sammen til et Skibs-Raad angaaende de 2de Slupper, som vi havde paa Siderne af Skibet Capitainen formeente: at naar disse Slupper kom bort, saa ville Skibet nok blive bedre at regiære; denne Meening bifaldt alle eenstemmig. Derfor blev besluttet at kappe bort begge disse Slupper. Dette var ogsaa hastig bestilt af Tømmermanden og Baadsmanden; thi efter nogle Minuters Forløb saae vi dem paa sin Kiøl flyde nok saa net paa Bølgerne. — Og med vor Kikkert kunde vi see at nogle Lotsbaader fra Hitland annammede den ene Sluppe; hvorledes det gik med den Anden veed vi ikke. Ieg kan ey nægte for, at det io gjorde mig ondt at disse 2de skønne Fartøyer skulle saaledes tabes for Handelen. Men Nøden drev Capitainen til dette Foretagende. Saa snart Slupperne var bortkappet reiste Skibet sig og laae nu godt paa Vandet. Førend vi blev disse Slupper qvit fik vi bestandig Søestyrtninger over Dækket, men nu ikke.

August 2. Kl. 4 kom 2de hollandske Hvalfangere os forbie. Disse kom formodentlig fra Stradt Davis.

August 4. Kl. 2 passerede os en engl: Hvalfanger, som med sit Flag viste os, at han havde 5 fangede Hvale. — Kl. 8 passerede atter 3 engl. Hvalfangere, som alle havde fanget Hvalfisk.

August 21. Om Aftenen saae man Nordlyset skinne igiennem den tykke Luft. — Søegangen er daglig svær, og i Dag fik vi nogle Styrtninger over Dækket.

¹ Atlanterhavet.

August 24. Da Capitainen i Middagsstunden opgjorde sit Bestik sagde han os, neml: Kahytpasagerne(!), at vi nu var paa Statenhuks Høyde; men det var samme Tiid meget Taage. — Kl: omtrent 1 1/2 Slet fik en af Dækspasagererne see en Fiældspids som ragede op (over) Taagen. Ieg stod ogsaa paa Dækket da han saae dette, og blev altsaa det samme vaer — Capitainen, som var tilsængs, blev kaldet, og da han kom paa Dækket, forsvandt Taagen med eet. — Nu blev man vaer, at Statenhuks sydl: Spidse laae os tæt ved, omtrent 2 1/2 Miil — men (nu) begyndte at blæse en rasende S:O: med uhyre Kast ned af Fiældene, saa man maatte lænse for Takkel og Toug ud fra Landet igien. — Alle Pasagererne glædede sig over at have naaet Land — /: vi tænkte nu, at vi var kommen til Grønland og at den contr: Reise var overstaet :/ — og derover: at det udraabte fæle Grønland ikke var saa slemt som sagt var. — Med blotte Øyne kunde man see en Bugt, hvor der stod temmelig stor Kratskov og derved randt en temmelig svær Elv. Med Kikkert blev dette end nøyere beseet. — Kl: 7 passerte vi et stort Isfiæld; det første vi havde seet paa Reisen. — Kl: 8 peiltes den West: Pyndt af Statenhuk omtrent 3 Miil fra os. — Kl: 12 passerede atter 2de store Isfiælde. — Aftagende Kul:

August 25. N:O: Laber Kul:, men meget svær Søgang. — Man passerede forbie mange Isbiærge og megen smaae Iis.

Samme Tiid paa Dagen peiltes den sydlige Pyndt af Statenhuk i O:N:O 1/2 O: og den nordlige sigtbare Pyndt af Cap Farvel¹ i N: 1/2 O:

August 27. W: & Stille. Smaat Regn. — Om Morgenen Kl: 7 blev alle Mand kaldt paa Dækket, for at hielpe til at sætte Skibet fra et Iisbjerg, som vi laae paa Siden. Adskillige Stød fik Skibet, men — Gud være lovet! — det fik ingen Skade. Alle troede, at Skibet skulle have gaet forloren ved denne Leilighed, derfor blev Storbaaden giort løs, noget Brød, Smør og Brændevin bragt paa

¹ Stedsbenævnelsen var anderledes dengang end nu. I nutiden er Statenhuk og Cap Farvel det samme, nemlig Grønlands sydspids, men dengang var det to forsk. punkter. Statenhuk var sydspidsen af Grønlands fastland, medens det punkt, man dengang kaldte Cap Farvel, laa nord for pladsen Nanortalik (der ligger ca. 40 km. nord for det nuvæ. Kap. Farvel). Dette fremgaar — foruden af ovenstaaende — bl. a. af Julianehaabs assistents dagbog for 10/11 1788, hvor det hedder: „Vi kom Cap Farvel forbie og til det yderste Sydre Handelssted Nennortalik, 15 Miile Syd Colonien“. Sandsynligvis har det været sydvestpynten af øen Sermersôq, man dengang kaldte Cap Farvel.

Dækket. — Ieg for min Part fik ogsaa, en lille Koffert, som ieg havde i Kahytten, med noget Linnet og andre Smaating udi, bragt paa Dækket, for det Tilfældes Skyld at vi skulle have kommet til at flygte til Landet. — Vi havde Cap Farvel omtrent 2 Miil fra os i Ost Syd Ost. — Til vores Lykke kom et Vindpust fra Landet, som hialp os til Søes igien. Paa dette Sted løb en forskrækkelig Strøm, dette var Aarsagen til, at Skibet i det indfaldte Stille, sadtes ned under Landet. — Kl. 10^{1/2} Slet prædikkede Herr *Lindtrup* over Dagens Evangelium.

Kl. 8 havde vi endnu Land isigte i N:O: ¹/₂:O til S:O: t. O: fra os. Man saae et uhyre stor Isbjerg i N:O: t. O: fra os. Her sik en forskrækkelig Søb og løb en gyselìg Strøm.

August 28. Vores Vand var nu næsten tilende — Øl havde vi ikke havt i 14 dage — Et eneste 2^{ts} Fustagie var alt. — Hr: *Lindtrup* begyndte nu at blive sygelig — Hans Kone laae ogsaa tilsengs; og Leiutenant *Bang* var ogsaa Sængeliggende af Skoerbug. Styrmanden maatte ogsaa i Dag gaae tilsængs, — ligesom og nogle af Dæks-Pasagererne. Ieg var Gudskee Tak rask og vel. Kun var Kulden meget stræng for europæiske Klæder og i Kahytten var Kakkelovnen nedtaget i Kiøbenhavn.

I Dag begyndtes med at give Rancon paa Vand. Hver af Kahyts-Pasagererne fik I Pæl Vand til Theevand. — Elendigheden begyndte nu at vise sig paa det følsomste.

August 29. Naar ieg undtager, at Hr: *Lindtrup* er undertiden op af Sængen, saa er alle de forige Dag ommeldte endnu Sængeliggende.

For at hytte mig for Skoerbug, arbeider ieg daglig hvad ieg kan af forefaldendes Skibsarbeide. — Vores Capitain begynder nu ogsaa at skranter.

August 31. Om Aftenen blussede Nordlyset meget stærkt. De syge Personer er meget at beklage. Ey allene stærk Kulde, men ogsaa Mangel paa Vand forværrer deres Tilstand. — I lang Tid har Ingen i Kahytten nyt Skonroggen; men kun haardt og dertil slet Brød. Med Kaffe-drikken 2 ganger om Ugen var nu forlænge siden ophørt. Denne savnede Vederqvægelse tør maaske være Aarsag til Skoerbug-Sygdommen, som saa stærkt angriber de fleeste paa Skibet. — I Dag var ieg ned i Lasten med Baadsmanden for at faae fat paa en Kasse, hvori ieg havde noget Kaffe og Sukker, som ieg besluttede at bruge til Vederqvægelse; men her kom nu dette Tilfælde imod: — Vand-

mangel. — Dette søgte ieg, som var frisk og vel, at afhielpe ved at samle Sneer paa Bramseilet som var lagt over Storbaaden.

Septr 4. N: O: & N: W; overmaade svær Storm. — Laae bie for Takkel og Tov.

En Søestyrning slog os Lensportene itue saa at Vandet strømmede ind i Kahytten til os; Alt var nu i den største Forskrekkelser, indtil¹ Capitainen, som sadte sig i sit lille Kammer i Kahytten, efter at han havde svaret Madame *Lindtrup* paa sit Spørgsmaal: „Hvor er vi og hvor gaaer det os Hr: Capitain?“ — „*Nu rider vi snart i Helvedes Afgrund, Madam.*“ — Efter en Times Forløb blev det død-Stille med en gyselig Søegang. — Tømmermanden og Baadsmanden gjorde Lensportene istand igjen.

Septr 6. Kl: 1 saa (!) vi langt borte at see en Seiler, som styrede plat for Vinden — Vi tonede strax Flag, som han besvarede med et dansk Kongl: Flag. — Efter Udseende var det en 3 Mast Galiot. — Usigelig gjerne havde vi ønsket: at dette Skib var kommen os saa nær, at vi kunde have praiet det.

Om Aftenen umaadelig Søegang og Regen.

Den paafølgende Sommer fik vi at høre, at dette Skib var *Lovisenborg*, ført af Sk. *Kettels*, som kom fra Grønland.

Septr 8. Skoerbug-Sygdommen tager nu stærk overhaand ombord. — Styrmanden ligger ogsaa tilsængs. — Undertiden ogsaa Capitainen med.

Septr 13. Da endeel Sneer faldt i Dag, saa fik ieg og 1 af Dækspassagererne, samlet noget heraf til Thevand; thi i Skibet er nu neppe $\frac{1}{2}$ Anker Vand til Madkogningen. — Fortiden er Kahytten som et Lazaret, thi hver ligger i sin Vraae. Ieg — Gud skee Tak! — maee her være den der gaaer de Syge tilhaande med hvad de behøver til Ophold.

Septr 15. Om Aftenen, efter at den sædvanlige Bønholdelse var forbie, proponerede Capitain *Egeskau*: om ikke enhver paa Skibet ville givet noget til de Fattige naar Gud hialp os lykkelig og vel til Landet —; thi hans Haab om at komme til Grønland var nu ganske forsvunden. — Enhver var villig til at opfylde denne Proposition og enhver gav da efter sin Evne. — Hvad ieg formaaede at give sc: 5^r overgav ieg til Capitainen, som lovede at uddeele samme ved hans Ankomst til Kiøbenhavn.

¹ s: inclusive.

Septr 19. Vores Vand var nu aldeeles opgaaen; det eneste, vi havde til Mad og Thee, var Snee, som blev samlet sammen paa Dækket.

Septr 21. Frosten er meget stræng. — Ingen Kakkellovn i Kahytten. — Styrmanden som i en Tiid har været sengeliggende, *krøb* — saa at sige — op paa Dækket.

Septr 22. N:N:W: & N:W: — Ustadig Kul: med Snee og Hagelbyger.

Kl: 12 fik vi Land i Sigte; Hvilket Land var — efter Søspeilet — Gl: Sukkertoppen.¹ Vi kunde see 3de Fjælde som lignede Sukkertoppe. — Pasagererne raade Capitainen til, at søge Land for at blive forsynet med Vand; men han mente nok vi kunde hielpe os indtil vi naaede Godhavn; altsaa maatte vi vedblive vor gl. Levemaade — uden Vand.

Septr 24 peiltes Eiland Disco i O: t. N: og Hvalfiske—Eylænder² i S: t. O: fra os. Efter Gisning skulle Disco ligge omtr: 10 Miil fra os. — Jeg kan ikke beskrive hvilken Glæde der blev af alle Mand ombord fordie vi endelig — efter saa megen udstanden Elendighed saae det Land hvortil vi vare bestemte.³ — Hiertelig ønskede nu alle: at Gud ville give os lidt god Vind paa det vi kunde naae det Sted som vi saae for os!

Septr 25. Kl. 3 om Morgenen blev Giøset⁴ sadt paa Fortoppen og blev da tillige fyret et Kanon-Skud efter Lots; men da vi endnu var langt fra Land mærkede vi intet til Giensvar. — Kl. 5 om Morgenen blev Giøsen heiset paa Fortoppen, samt fyret adskillige Kanon-Skud. Vi var samme Tid ey længere fra Hvalfiske — Eylænder end $\frac{1}{2}$ til 1 Miil i SW: men man hverken hørte eller saae til Folk eller Fartøyer. — Kl. 12 var vi omtrent 2 Miil fra den sydlige Kandt af Eiland Disco, og da var den gissede N^{br} 69° 8^m.

¹ S: Kolonien Sukkertoppens første plads, Kangâmiut, hvor den anlagdes 1755 og hvorfra den 1783 flyttedes ca. 55 km. mod syd til sin nuværende plads.

² En gruppe øer i Diskobugtens munding ca. 30 km. syd for Godhavn; deres første navn var Hvalfiske-Eilænder; 1778 befalede Overdirektionen, at de herefter skulde hedde Kronprinsens Eiland.

³ Godhavn ligger paa Diskos sydligste pynt under et mægtigt W-formet basaltfjæld, som er kendeligt mange mil borte.

⁴ „Et Flag, som heises paa Stænger for i Skibet, især over den yderste Ende af Bovsprudet“ (Molbechs Ordbog).

I Denne Tiid paakom en gyselig Storm af S:O: med Sneebyger. — Kl. 5 blev halset om og lentsedes Nordværts for en 2-revet Fokke. Om Aftenen Kl. 8, var vi 12 Miil Norden for Godhavn, hvor det blev død stille. — Styrmanden maatte gaa til Sængs igien. Capitainen var nu ganske ud af det; han ville søge Godhavn paa den nordre Kant af Disco; men een af Dæks-Pasasererne, som forhen havde tient Handelen paa Godhavn, forsikkrede paa: at Godhavn laae der hvor den haarde Storm paakom os. — Kl. 12 om Natten løb Vinden om paa en N:N:W:, og da blev vendt med Skibet langs Landet S:O: ad.

Septr 26. Om Formiddagen seilede langs Landet med en laber Kul: — Kl: 12 passerede en stor Bugt som løb ind i Disco Land paa den N:W: Kant.¹ — Kl. 3 var vi omtrent 3 Miil fra det Land som vi forrige Dag antog for Disco v. Godhavn. — Kl: 6 blev man vaer et Fartøyt langt borte; og da man med Kikkert havde Observeret at det var en Sluppe, som kom til os, blev Glæden paa(!) Alle usigelig stor. Herr *Lindtrup* med Kiæreste samt Leutenant *Bang*, som ikke i langsommelig Tiid havde været paa Dækket, krøb nu ogsaa op for at see det til os kommende Fartøyt. — Efter 1 Times Forløb var Sluppen vedborde — Assistent og Chirurgus *Olrich*² var dens Anfører. Denne kiække Mand tog strax Commando paa Skibet som Lots. Men da det blev stille maatte man ogsaa udsætte Skibs-Sluppen for at buxere. Kl. 7 kom atter 2de Slupper fra Godhavns Anlæg³, med hvilke fulgte Kiøbmændene *Libech*⁴ og *Sandgreen*⁵. — Disse berettede os: at alle Discobugt-Skibe vare komne for længe

¹ Diskofjorden.

² *Ole Tønder Olrik*, f. 1758 i Hosanger (søn af sognep. Benjamin O. og Elisab. Margr. Brix), † 1797 (begr. 11/2) som toldkontrollør i Køge. Hvalfangerassistent og Kirurg i Godhavn 1781—87. I Grønland var han ugift (gift 1793 i Kbh. m. *Anna Margr. Haste*, f. 1761, † 1825).

³ Godhavns Hvalfangeranlæg laa paa den yderste pynt af Godhavnsnæsset, et par km. fra handelspladsen. Det nedlagdes i første halvdel af 19. hundredeaar.

⁴ *Christopher Nikolaj Libeck*, f. 11/8 1748 i Gran p. Hadeland (søn af handelsmand Hans Andersen og Rønnow Halvorsdr.) † smst. 4/6 1809 som pensionist. — Skriver hos justitsrd. Hammer smst., senere korporal i hæren; assist. og kbmd. i Godhavn 1782—89. Blev 1789 g. m. *Birgithe Charlotte Sandgreen* (f. 1766, † 1829 i Grønland), datter af nedennævnte.

⁵ *Svend Sandgreen*, f. ca. 1730, † 1792 i Kbh. som pensionist. 1759—73 assistent og hvalfanger i Holsteinsborg, 1773—89 kbmd. i Godhavn, som han anlagde. — 1765 g. m. Grønlænderinde *Karen*, døbt som voksen 1760 † 1783. — Stamfader til en stor slægt i Grønland.

siden og alle, paa et nær sc. Capitain *Munch*, (som) var endnu i Landet, var afgaaen til Kiøbenhavn igien. — Kiøbmand *Libech* havde Invitation fra Hr: Inspecteur *Wille*: at alle Kahytpassagerer skulle komme i Land og spise til Aftens.

Kl. 10 om Aftenen kom vi Gud være lovet, efter en usigelig besværlig Reise, tilankers paa Godhavns Havn. — Kl. 11 tog Herr *Lindtrup* med Kiæreste, Hr: Leutenant *Bang*, ieg og Skibscaptainen i Land til Hr: Inspecteur *Wille*. — Velbemeldte og Familie befandt dem alle Vel. De var komne til Landet 5 Uger før os. Hr: Inspecteuren sagde os: at de havde opgivet alt Haab om vores Komme, siden det gik saa langt hen paa Aaret. Leutenant *Bang* var saa heftig angrebet af Skourboug: at han maatte bæres i Land fra Skibs-baaden. — Efter at have nydt et ypperligt Aftensmaaltid hos Hr: Inspecteuren, fik ieg og Leiutn. *Bang* Logie hos Kiøbmd: *Libech*, og Hr: *Lindtrup* med Kiæreste blev hos Inspecteuren. Ieg kan ej noksom beskrive hvor Forunderligt at alting fore kom mig, især syntes ieg at Værelserne gyngede mig ligesom Skibe(t) havde gjort for nogle Dage siden. Min Utaalmodighed, efter at see mig om paa Landet — /: Det var bælmørk da vi kom i Land — :/ var saa stor: at ieg neppe kunde beqvemme mig til at gaae til Sængs. — Og da det — saa at sige — var Morgen, blev ieg ogsaa fra Sængen i Nat. — Men medens ieg og Kiøbmand *Libech* samt Assistent *Olrigh* gik og talte om Fædrelandet, begyndte en forskrækkelige Tuden af Hundene, ret ligesom man i Norge hører en stor Flok Ulve. Dette var noget besynderligt for os som Fremmet med sliq Mussik. — Endelig brød Dagen

Septr 27. frem, hvor ved ieg kunde tilfredsstillen min Begiærlighed efter at see mig om. Det første ieg observerede da ieg kom ud af Dørren var: at Marken overalt var bedækket med megen Snee, saa at her var fuld Vinter. Dernæst mødte ieg 2de gamle Grønl: som ieg ikke vidste om det var Mands- eller Qvinde-Menisker førend Kmd: *Libech* sagde mig at det var 2de gl. Kiællinger. — Kort derefter saae ieg en stor Flok af Grønlændere, som ogsaa af Nysgiærrighed var kommen for at see de nye ankomne Personer.

Om Formiddagen blev Styrmanden og nogle Andre af Skibets Besætning og Dækspassagererne, som alle vare meget syge, bragte i Land, hvor de fik Logie.

Om Eftermiddagen maatte Leutenanten ud at gaae; men denne Gaaen var ey anderledes, end at 2de Mand slæbede afsted med ham

op og ned ad Klipperne. Denne Exercise holdtes ved en god Tiime, da han kom hjem for at spise noget Koklearia.¹

Om Aftenen spiiste hos Hr: Inspecteuren.

Septr Den 30^e døde en af Dækspasagererne ved Navn: *Lars Willumsen*. Det lader til, at Styrmanden og de øvrige ilandbragte Syge ikke heller vil gjøre det længe.

Octob^r 1. Søndag. — N:O: med klart Veier og Frost. Missionair Herr *Lindtrup* prædikede over Dagens Evangelium. Hand holdt en skøn Tale hvori han takkede Gud som havde beskiærmet os Alle paa den græsselige Reise vi havde.

Atter maatte Lieutenant *Bang* gjøre samme Tour som i Gaar(!) og han nød derpaa en Portion Kokleari. — Om Eftermiddagen var ieg paa Besøg hos Chirurg *Olrik* ved Godhavns Anlæg. — Til Aftens spiist hos Inspecteurens.

Octob^r 2. Mandag. — S:O: & Ø: med klar Luft og Frost. Losset fra Skibet. — I Middagsstunden fik man at see Fregaten *Ebenezer* ført af Capit: *Munch*, som kom fra Christianshaab. — Ombord paa dette Skib var: Hr: Kammer-Raad *Schwabe*² med Familie for at hjemgaae fra Grønland, hvor han havde været Inspecteur. — Chirurgus og Assistent blev strax udsendt med 1 Sluppe for om mueligt at naae Skibet, for med samme at sende et Brev fra Insp. til Directionen; men det blæste haardt og Skibet skiød en svær Fart for Vinden, derfor maatte *Olrich* vende til Lands med uforrettet Sag. — Fra Norge havde ieg bragt med mig en Jagthund /: ved Navn *Jæger* :/; denne fik ieg i Land fra Skibet; men de Grønlandske Hunde havde nær revet ham ihjel. Den maatte derfor indelukkes. Dette Fortrød mig meget, efterdie ieg havde tænkt, med den at gjøre mig mangan en Fornøyelse.

Octob^r 3. Tirsdag. S:W: med Sneefog. — Losset fra Skibet. — I Dag var ieg ombord hos Capitain *Egeskau* paa Besøg.

Octob^r 4. Onsdag. West med tyk Luft. — Losset fra Skibet. — I Dag solgte ieg et Thee Service af engl: Porselain, som ieg havde købt hos Kiøbmand *Giensen* i Mandal og fik det overmaade vel betalt.

¹ Et meget brugt middel mod skørbug, hvoraf i ældre tid saa godt som alle Evrop. i Grøn. led i større eller mindre grad p. gr. af den megen saltmad og mangelen paa grøntsager.

² *Johan Frederik Schwabe*, Nordgrønls første inspektør (1782—86), f. 13/2 1749 p. gaarden Saxlund i Stange p. Hedemarken, † 2/9 1821 p. gaarden Røhr i Ringsaker som fhv. lagmand i Hedemarken og Oplandene.

Octobr 7. I disse Dage er bleven Losset i Land fra Skibet. — Leutenant *Bang* har ogsaa giort sine sædvanlige Excussioner for at faa Skourbugen ud af Kroppen; han begynder nu at komme sig, saa at han allerede gaaer allene.

Octobr 8. Søndag. N:O: med klart og smukt Veir. — Stræng Frost. — 12° Kul:

Missionair Herr *Lindtrup* prædikede over Dagens Evangelium. Samme Tiid holdtes ogsaa Altergang for alle Europæere ved Godhavn.

Om Eftermiddagen var ieg og Leutenant *Bang* ud paa Godhavns Anlægg, som ligger $\frac{1}{4}$ Miil fra Kolonien paa Besøg hos Chirurgus *Olrík*. — Imedens vi vare der, kom en Sluppe fra Kronprinsens Eyland /: Hvalfiske Eyland :/. Med denne fulgte Oberassistent *Dorf*¹ og Kiøbmand *Liedemark*² den første paa Besøg og den sidste for at blive ved Godhavn Vinteren over. — Begge tog Logie hos Kiøbmand *Libech*. Disse berettede: at Skibet *Island* ført af Skipper *Marker*, som man troede var afgaaen fra Landet, var endnu ved Kol: Rittenbenk³, men at Skipperen agtede at tage Vinter-Qvateer ved Kronprindsens Eyland⁴.

Octobr 12. Torsdag. I Dag var ieg ombord hos Capitain *Egeskau* for at sige ham Favel(!), siden ieg i Morgen, efter Inspecteurs Ordre, skal gaae til Bugten⁵.

Octobr 13. Fredag. N:O: med klar Luft.

Om Morgenens, efter at ieg, Herr *Lindtrup* og Kiæreste, havde taget Afskeed paa Godhavn, reiste vi med Oberassistent *Dorff* og hans Sluppe til Eylænderne. Der ankom vi om Aftenen Kl: 5 $\frac{1}{2}$ Slet.

¹ *Peder Boyesen Dorff*, f. 1756 i Land, blev assistent i Christianshaab 1782, var senere oberassistent (o: købmand ved mindre handelsplads el. „loge“) ved Kronpr. Eiland, blev $\frac{1}{6}$ 1787 beskikket til købmd. i Christianshaab, men hjemgik i stedet.

² *Caspar Gottlieb* (el. Theokar) *Lidemark*, f. 1758 i Kristiania (søn af parykmager Peder L. og Elisab. Christopherdtr.); student; assistent i Nordgrl. 1782, købmd. i Upernivik 1785, men blev syg og maatte under lægebehandling i Godhavn; derfter købmd. i Egedesminde, senere i Jakobshavn; hjemgik for sygdom 1796; † 18/12 1797 i Kbh. Gift med blanding *Eleonora Dorf*, dt. af købmd. D. i Egedesminde. — Lidemarks bror var foged i Finmarken.

³ Kolonien Ritenbenk, den nordligste i Diskobugten, anlagdes 1755, men flyttedes 1781 nogle mil mod syd til sin nuværende plads paa en lille ø øst for den store ø Arveprinsens Eiland. — Sit mærkelige navn har den faaet ved omstilling af bogstaverne i præces for handelskompaniet grev *Berckentins* navn.

⁴ Havnen ved Ritenbenk er mindre god og egner sig ikke til „Vinterleje“.

⁵ Diskobugten (af størrelse som Kattegat) kaldes i daglig tale „bugten“.

Octobr 14. Løvedag. S:O: og O: med godt Veir.

I Dag kom Colonien Christianshaabs Baad herforbie; den skulle til Gdhvn. for at hendte Leiutenant *Bang* som skulle være Assistent ved bemeldte Colonies Anlæg — Claushavn.

Octobr 16. Mandag. — Nord med tyk Luft.

Mod Aftenen kom hertilbage fra Godhavn: Christianshaabs Baad og bragte Hr: Leiutenant *Bang*.

Med denne Leilighed kom ogsaa Herr Pastor *Lindtrups Tøy* hertil. — Bemeldte, som af Provsten i Landet, Hr: *Jørgen Sverdrup*¹, var sagt at tage Boepæl ved Colonien Egedesminde, besluttede at (rejse) derhen med forommeldte Baad.

Octobr 17. Om Morgenen gik Christiansh: Baad herfra, og med den fulgte Herr Pastor *Lindtrup* og Kiæreste samt Leiutenant *Bang*. Jeg, som af Inspecteuren var bestemt at gaae til Iglytsiak /: Anlægget under Kolonien Rittenbenk :/ blev tilbage hos *Dorf* paa Eylænderne indtil Rittenbenks Baad, som var forventende for at hendte mig, kom.

Octobr 18. Onsdag. — Østen med smugt(!) Veir, men stræng Kulde. Skibet *Island* ført af Skipper *Marcher*, kom hertil i Dag for at tage Vinter-Quarteer; — Samme Tiid kom ogsaa Rittenbenks Baad, ført af Assistent *Dorff*², for at afhendte mig og mit Tøy.

Octobr 19. Torsdag. Østen & Stille med godt Veir. Om Morgenen begav ieg mig paa Veien med Rittenbenks Baad, og kom til Hunde Eyland, hvor Baadens Anfører Assistent *Dorff* lagde i Havn. Her var ieg i Land paa Besøg hos Grønlænderne. — Om Aftenen gik vi ombord igien. Strax efter at ieg og Assist: *Dorf* havde lagt os og var falden i Søvn, kom en af de Folck, som havde Vagt, og bad *Dorff* komme op. Strax kaldte *Dorff* paa mig, at ieg maatte skynde mig at komme op af Hytten hvor ieg laae; thi — sagde han

¹ *Jørgen Jørgensen Sverdrup*, f. 16¹/₂ 1732 paa Nord-Herø i Helgeland (søn af Jørgen Andersen S., forvalter over baron de Petersens gods i Helgeland, og Margrethe Pedersdr. Angell). Student Thronhj. 1755, kandidat 1762 med bedste kar., miss. i Jakobshavn 1763, provst i Nordgrl. 1773 (for *hele* Grønl. 1775), entl. 1788. † 22²/₄ 1810 som entl. sognepræst og provst i Avalsnes paa Karmøen. Var en af Grønlands nidkæreste og mest energiske missionærer, særdeles dygtig i grønlandsk. Agtet og anset af alle. — Han blev 1767 g. m. Grønlænderinde *Mariane*, f. ca. 1739, † 9⁵/₅ 1785, døbt som halv. el. halvoksen og enke efter dansk bødker Michel Vilhelm Grætzte.

² *Carl Dorf*, f. 1748 i Jakobshavn (søn af kbmd. D. i Egedesminde), underbetjent ved handelen 1773, assistent 1775, † 10³/₃ 1815 i Ritenbenk. Gift med blandingen *Juliane*.

— Baaden synker. I en Hast fik ieg samlet sammen hvad ieg havde af Klæder i Hytten; men en af mine Støvler kunde ieg ikke, da det var bælmørkt, finde; maatte derfor gaae op paa Dækket med Støvel kun paa den ene Fod; paa den anden havde ieg blot Strømpe. — Da ieg kom op paa Dækket, var Baaden siunket til Barkholdtet. — *Dorf* havde faaet halet Baaden, ved at fiire paa Dræggetouget og halet paa Landtougene, saa langt indtil Landet, at man kunde bierge sig til Lands; men man maatte dog i Vandet for at opnaae dette Maal. — Med en Støvel paa, sprang ieg i Vandet, og kom strax paa Land. De andre paa Baaden ligesaa. Et Øyeblik derefter var Baaden sunket til 1 Alen over Dækket. — Ieg søgte strax til de grønlandske Huuse hvor Under-Assistent *Søebæk*¹ og nogle af vore Folk var. — Som Fremmet paa Landet søgte ieg længe inden ieg fandt Grønl: Huuse — Da ieg fandt disse var ieg ganske forkommet af Kulde thi ieg havde kun en Støvle paa og var desuden giennemblødt af Søevand. — *Søebæk* og Folkene søgte strax ned til Baaden; men de kunde nu intet udrette da det var gandske mørkt.

Octob^r 20. Fredag. Stille med smukt og klart Veir. — Saa snart det blev lyst begav vi os alle ned til Baaden som laae sunket. — Men da Vandet var meget høyt kunde intet synderligt udrettes. — Imidlertid fik vi en Konebaad til Laans for at Fiske op nogle Linier(!) som laae paa Dækket. — Ogsaa blev opfisket en Gieblok som ogsaa laae paa Dækket. — Disse Sager blev sadt istand til Vandet var udfaldet, for da at giøre Forsøg med at tage Baaden op igien. Kl: 1 om Eftmd: blev Vandet lavt. Strax blev en Svær Strophe, af det ene Ankertoug, bragt under Baaden ved Hielp af Baadshager, som nogle Grønlændere i Springpelse² anbragte under Baaden. En stor Deel Grønlændere kom ned til Stranden for at hielpe os. Inden Vandet begyndte at voxe igjen, havde vi allerede med Gien halet Baaden saa langt ind paa Grunden, at man kunde gaae paa Dækket. — Kl: 4 var Baaden faaet saa langt ind paa Grunden, at man, naar

¹ *Daniel Søbech*, var endnu ved Ritenbenk 1798, da hans kone *Anna Helene Søefeldt* døde. Datteren *Else Cathrina* opholdt sig da i Norge hos foged paa Toten *Børge Johan Schultz*, († 1826), forhen inspektør i Nordgrønland (Willes eftermand).

² En fuldstændig dragt af afhaaret, vandtæt sælskind, tætsluttende ved haandleddene og med hætte til at snøre sammen om ansigtet; benyttedes især ved flensning af hvaler, hvilket foregik, mens dyret laa i vandet. Nu benyttes de neppe mere nogetsteds.

Vandet atter blev lavt, kunde eftersøge hvor den havde faaet Skade. Kl: 6 maatte man holde op med Arbeidet da det allerede var mørkt.

Om Aftenen da vi var kommen i Huus, blev ieg vaer et Syn, som nærvæd havde nødt mig til at forlade denne Grønlandske Boelig. — Det var: Her i Huuset sad en Kone som havde et lidet nyfødt Barn paa sit Skiød, og var ved at tørre af Barnets Ureenlighed å Posteriora. Men da hun formodentlig ikke havde noget ved Haanden hvormed hun kunde faae sit Arbeide fuldført, løftede hun Barnet saa høyt op, at hun kunde komme til at bruge hendes Tunge isteden for et Viskeklæde. Ieg vendte mig strax om for ey at see det ækle Syn længere. For en Fremmet er et saadant Syn heel vederstyggelig. — Ellers var her i dette Huus meget reenligt. Da vi havde mistet al vores Proviant, saa var Grønlænderne saa artige, at de forsynede os med tør Hellefisk /: Rekling :/, og færsk Sælhunde-Kiød, hvilket sidste Slags ikke ret vel vilde glide ned, endskiønt vi havde kogt samme i vores egne Kogekar. — Nogle færske Torsk som Grønlænderne bragte os var vores fornemste Spiise.

Octobr 21. Løverdags. — Østen med smukt Veir; men stræng Kulde. — Om Morgenen begav vi os ned til Baaden igien, men kunde indtet udrette førend Vandet blev lavt. — Kl: 1½ Slæt var Vandet lavt; og fik vi da Baaden saa høyt op, at vi kunde see, at den havde faaet et stort Huul i Bunden; Denne Skade var nok kommen deraf, at Baaden havde lagt over en spits Steen med høyt Vande, og da Vandet faldt lige over Steenen var Huulet trykket igiennem Planken ved Baadens Tyngde. — Vores Tøy fik (vi) nu ogsaa bierget paa Land; men desværre — i en slet Tilstand; thi alt var giennemblødt og de Sager som ikke kunde taale Vand sc: Specerie Sorter, Bøger og vores Brød, Gryn, Erter, var alt bedærvet. De biergede Klæder fik vi op til Grønlænderinderne, som omhyggelig tørrede samme saa godt som muelig.

Ingen Tømmermand var med Baaden, som kunde repara Skaden; Men Assistent *Dorf* paatog sig denne Forretning. Med Grønlandske Redskaber hug han ud et Spunds i Baaden og fælte et Stykke istedet, som blev spigret og derefter Kalfatret, samt smurt med Grønlændernes Beeg neml: *Mennik*.¹ Dette skeedte i en utroelig Hast, saa at Baaden var nu ligesaa tæt og god som førend den tog Skade. —

¹ Minik s: tran, som ved at udsættes for luftens paavirkning er bleven til en seig, limagtig masse. Undertiden blandes den med jord for at blive tykkere.

Kl. 7 om Aftenen laae Baaden i fuld Stand igien paa Vandet og Mandskabet tog Baglast ind.

·Octob^r 23. Mandag. Østen med klar Luft. — Om Morgen Kl: 8 begav vi os paa Reisen til Kolonien Egedesminde. Curtsen S: t. W: Til dette Sted kom vi Kl: 2 om Eftermiddagen. Her traf ieg min gl: Reise Compagnon Hrr: Missionair *Lindtrup*. Stedets Kiøbmand Hr: *Baade*¹ var ey hiemme men forige Dag reist til Disco. Forige Kiøbmand, nu Pensionist *Joh: Pedersen Dorff*² var ved Kolonien. Jeg talte med denne gamle Olding, som sagde mig adskilligt om Grønland og sammes Indretninger samt Grønlændernes Sæder og Skikke. — Kiøbmand *Baade* havde afveiet 24 R Duun til mig forinden han tog bort; denne Duun modtog ieg i Følge Inspecteurs Tilladelse³. — Nogle Grønlændere som havde fuldt med fra Hundeyland, gav ieg for min egen Regn: tilsammen 6¹/₄ R hollandsk Tobak for den Velvillighed som De vidste(!) i at hielpe os med Baadens Biergning næstforegaaende Dag, samt for deres Godhed med at give os hvad de havde af Levnetsmidler, til vores Ophold efter at Forliiset var foregaaet.

Octob^r 24. Tirsdag. N:W: med tyk Luft og nogen Sne. — Efter at vi havde faaet nogen Forstrækning af Proviant, begav vi os paa Reisen og kom denne Aften til Ujorotofik⁴ — 6 Miile Østen for Egedesminde. Her maatte vi tage Havn formedelst Modvind. Om Aftenen var ieg og Assistent *Dorff* i Land hos Grønlænderne, som modtog os meget venskabelig. Imeden(s) vi var her kom en Dræng /: omtrent 7 à 8 Aar /: ind i Huuset, og tog sin Kajakpels⁵ /: han

¹ *Peder Baade*, f. 1755 i Bjørnør, student Trondheim 1776. Kiøbmand i Egedesmd. 1782, men magtede ikke denne stilling, hvorfor han 1788 afsattes af inspektøren og for vinteren anbragtes som en slags pensionær hos købmanden i Jakobshavn (Myhlenphort). Hjemrejste 1789 og levede senere i Norge. Død 1810 i København som pensionist. (Moes personalh. tidsskr., ny række, 326).

² *Johannes Pedersen Dorf*, f. ca. 1718 i landsbyen Ørsø i Vendsyssel; kom til Grønland 1739 som arbejdskarl, men blev snart kateket (o: underlærer, missionsmedhjælper) og virkede dygtigt og energisk som saadan til 1754, da han tillige blev assistent ved handelen. — Entl. 1778, † 17¹/₁ 1787 i Egedesmd. — Gift med Grønlænderinde *Mette*, † 1782 efter 7 Aars sygdom.

³ Ifl. bestemmelserne tilkommer der enhver overordnet embedsmand og funktionær i Grønl. et vist kvantum edderdun (nu imod indhandlingsprisen). Dun er ellers monopoliseret vare.

⁴ Ujaragtarfik, en ø i Sydostbugten (o: den sydøstlige arm af Diskobugt).

⁵ En pels omtrent som springpelsen, til at snøre for haandled og ansigt, men kun naaende til livet, hvor den afsluttes med en kantning, som sættes ned om og slutter vandtæt til kajakringen omkring mandehullet.

havde været i Kajak tilligemed Faderen :/ af og fik fat paa en Tobakspibe, som han stoppede og tændte; hvorpaa han sadte sig ned ved Siden af hans Moder og tog hindes Brøst i den ene Haand og Tobakspiben i den anden; Et Øyeblik pattede han og i det andet røgte han Tobak.

Cursen fra Egedesminde til Ujorotarfik er først S:O: til Smale-sund og Natok og derfra S:O: t. O:

Octob^r 25. Onsdag. N:W: med tyk Luft. — Om Morgenen Kl: 8 lettede Anker og gik tilseils — Cursen S:O: — Om Aftenen Kl. 4^{1/2} Slæt ankrede vi (paa) Kolonien Christianshaabs¹ Havn. — Denne Colonie ligger 12 Miil fra Egedesminde. — Stedets Kiøbmand Herr *Irgens*² modtog mig med megøn Venskabelighed. — Ved denne Colonie boede og en Pensioneret Kiøbmd: ved Navn *Jonas Lillien-skiold de Svanenhielm*.³ — Min Reisekammerat til Grønland, Hr: Lieutenant *Bang* traf ieg ogsaa her.

Octob^r 26. Torsdag. S:O: & O: med godt Veir men stræng Kulde. — Kl. 8 om Morgen kørte Kiøbmd. *Irgens* bort for at see til sine Sælgarn, som han havde staaende ^{1/2} Miil fra Kolonien. Han spurte mig: om ieg havde Lyst til at følge med? Dette Tilbud modtog ieg med Taknemmelighed, for, for det første at see Hunde Kiørselen og for det andet at see hvorledes Sælhunde blev fanget i Garn under Isen.⁴ — Da ieg havde sadt mig paa Slæden, tog Hundene

¹ Christianshaab er den ældste koloni i Diskobugten, anlagt 1734; Egedesminde anlagdes 1759, Clauhavn 1741, Jakobshavn s. a., Ritenbenk 1755 og Godhavn 1773.

² *Niels Fogh Irgens*, f. 1750 i Greve paa Sjælland (søn af provst Chr. Fred. I. og Anna Marie Fogh). Assist. i Egedesmd. 1769, kbmd. smst. 1779, i Christianshaab 1783, † der ^{5/6} 1787. Gift med *Ane Dorf* (dt. af kbmd. D.), f. 1752, † ^{14/10} 1827 som 2^e g. enke efter assist. *Joh. Friderich Lammersen* (f. ^{14/7} 1763, † ^{12/2} 1826).

³ *Jonas Lillianschiold de Svanenhielm*, f. 1726 p. Svanø i Kinns præstegæld (søn af proprietær Morten de S. og Cecilia Christina Lillianschiold). Kbmd. i Christianshaab 1749, entl. ^{12/8} 1783, hjemgik 1790, † paa Romø i Vesterhavet ^{27/12} 1801 som slægtens sidste mand. — Gift 1758 med Grønlænderinde *Birgithe*, f. 1732, døbt som halv- el. helvoksen, † mai 1775 af kopper paa rejsen fra København til Grønland (begr. i Grimstad).

⁴ Sælgarnene, som laves af alm. seglgarn el. bindegarn, er stormaskede, 3^{1/2} à 4 mt. i kvadrat; de udsættes ved næs og isfjælde, hvor sælerne vides at trække forbi, gennem 3 huller i isen og holdes lodret i vandet ved paahængte sten; garnligets ender knyttes fast om isknolde ved siden af de to yderste huller; midterhullet tjener til at besigtige garnet og drage sælhunden op igennem. Naar Sælen gaar i garnet, kvæles den af mangel paa luft.

græsselig afsted, saa ieg blev meget bange — thi ieg troede: ikke at beholde Arme og Been uskad. — Kiøbmand *Irgens* som ansaae Tingen fra en anden Kandt, brast i Latter over min Frygtsomhed. — Ved de 3de Sælgarn, som han havde staaende under Isen, var vi, og han fik i disse 3de smaae Sælhunde. Det var besynderligt at see hvorledes disse Dyr sad gandske Død i Garnene. Denne Fangst biefaldt mig meget, og ieg ønskede nu: at ieg snart maatte komme til (det) Sted ieg var bestemt (til), for at kunde gjøre Forsøg hermed.

Octobr 27. Fredag. S: O: & Østen med godt Veir. — Om Morgen begav ieg mig paa Reisen til Claushavn. — Samme Tiid gik ogsaa Kiøbmand *Irgens*, med Christianshaabs Baad, til samme Sted, for at bringe Leiutenant *Bang* og hans Tøy derhen. — Kl: 2 naaede vi Claushavn. Leiutenant *Bang* skulle være Assistent her ved Stedet.¹ — Ved Ankomsten til Claushavn modtog Mission: Herr *Caspar Grewe*² os med megen Venskabelighed. — Denne Mand var nyelig bleven gift med en Grønlænderinde: En Datter af afdøde Catechet *Iens Pedersen*.³ Kiøbmand *Irgens*, som er det Grønlandske Sprog mægtig, fortalte mig om Aftenen: at Grønlænderne allerede havde omdøbt mig. Ieg hedte nu *Kopanungarsuk* ᵛ: en Spurv.⁴

Octobr 28. Lørdag. Osten med klar Luft og stræng Frost. — Om Morgen lette(de) Anker og gik under Seil. — Cursen i Dag som forrige Dag: N: t. O: Men fra Pyndten af Isefjorden⁵ og ind til Kolonien Jacobshavn er O: t. S:⁶ Kl. 11 om Formiddagen ankrede

¹ Claushavn bestyredes af en assistent under kol. Christianshaab.

² *Caspar Grewe*, f. 8/1 1755 i Nysted (søn af kbmd. Axel G. og Helene Marie Ferslev). Miss. Claushavn 1780—87, Jakobshavn 1787—90; † 23/9 16 som sognepræst i Sørbymagle p. Sjælland. Efter sin 1. hustrus (*Else Christence Werløs*) død 1782 blev han 14/12 1785 g. m. *Boletta Jensdtr. Mørk*, f. 1761 i Claushavn, † i Danmark.

³ *Jens Pedersen Mørk*, f. 1721, vajsenshusbarn, kateket i Chrhaab 1739, † 4/12 1780 i Claushavn. Særdeles dygtig i grønlandsk og en nidkær missionær. Grewe kalder hans død „et stort Tab for Missionen“. — Gift med Grønlænderinden *Magdalena*, f. ca. 1731, † 18/5 1796.

⁴ Det er Grønlændernes skik at give Europæerne øgenavne — som oftest meget træffende. — Qupanauarssuk-snespurv; det kunde betyde, at Myhlenphort har haft en høi eller pibende stemme, men skriver sig dog snarere fra, at han gjort et forfrossent indtryk — jfr. hans senere meddelelse under 5. nov. flg.

⁵ Paa havbundsbanken udenfor Jakobshavn fjord staar altid flere hundrede strandede isfjælde, omtrent 5 km. ud fra landet. De fleste af isfjældene er meget store og rigt formede.

⁶ Alle kurserne er *misvisende*. Misvisningen er her over 60°.

med Baaden paa Jacobshavns Havn. — Hr. Kiøbmand *Glomstad*¹, som her er gift med mit Sødskendebarn /: *Johanne Dorothe Mechlenborg* /: fandt ieg ved god Helbred. Ieg kan ey sige hvor fornøyet baade de og ieg var over at see hinanden igien, skiøndt i denne Afkrog paa Iordkloden. — Proust Hr. *Sverdrup* var ogsaa ved Kolonien i det Øyeblik som ieg steeg i Land.² — Ogsaa var min tilkommende Kiøbmd: sc: *Nicolai Christian Leigh*³ her paa Besøg.

Om Eftermiddagen gjorde ieg min Opvartning hos Provst *Sverdrup* — en overmaade artig Mand. — Han vidste(!) mig Kirken, som stoed tæt ved hans Huus. Denne Kirke er den eeneste i heele nordre Grønland.⁴

Octobr 29. Søndag. Stille og Østen med smugt(!) (Vejr) men stræng Kulde. — Hr: Provst *Sverdrup* prædikede over Dagens Evangelium. — De her forsamlede Officerere⁵ spiste til Middag hos Kiøbmand *Glomstad*.

Octobr 30. Mandag. N:O: med klar Luft og Frost. I Dag var Giæstebud hos Hr: Provst *Sverdrup*.

Octobr 31. Tirsdag. Norden med smukt Veir. — Formedelst contrair Vind maatte baade ieg og Kiøbmand *Leigh* ligge stille.

Novbr 2. Torsdag. S:O: med blandet Luft. — Om Morgenen Kl. 8 gik ieg med Assistent *Dorff* tilseils med Rittenbenks-Baad. Kiøbmand *Leigh* og Assistent *Andreas Dalager*⁶ gik samme Tiid

¹ *Jens Peter Hansen Glomstad*, f. 1752 (db. 19/11) i Aamodt i Østerdalen (søn af lensmd. Hans Mogensen og Ingri Oldstr. Glomstad). Hvalfangerassist. Kronpr. Eil. 1782, kbmd. Jhshvn. 1784, † der 24/4 1788 af gigtfeber. — Gift 7/8 1785 i Jkshvn. med *Joh. Dorothea M.*, f. 18/11 1756 i Kvernæs, † 18/10 1835 i Kragerø (som enke efter kbmd., vicekonsul Jørgen Rendtler), dt. af lensdm. Geert Christensen M. og Adriana Jochumsdtr. Conders.

² Ved „Kolonien“ forstaas her handelens huse; præstebolig og kirke ligger omtr. 1 km. derfra ved søen.

³ *Nikolaj Chr. Leigh*, f. 1760 i Ringsaker, exam. jur. 1781, ass. og kbmd. i Grl. 1782—90, † 1825 som entl. herredsfoged og byskriver i Roskilde.

⁴ Jakobshavns kirke, „Zionskirken“, er opført 1779—82 væsentligst for midler, samlede af den grøn. menighed paa provst Sverdrups initiativ og under hans ledelse.

⁵ Ved „officerer“ forstodes alle overordnede embeds- og tjenestemænd, gejstlige og verdslige.

⁶ *Andreas Peter Dalager*, f. 1756 i Ritenbenk, søn af nedennævnte C. C. D.. Hvalfangerassist. i Jkshavn 1775, † der 22/1 1821. — Gift med blanding *Agathe*, f. 1762, † 1842.

med en Sluppe. I Begyndelsen var det noget stille, saa at vi med den tunge Baad maatte roe os frem; men da vi nærmede os til Klokkerhuk¹ /: Arveprindsens Eyland :/ begyndte det at blæse meget haardt af S:O: med svære Kast. — Imidlertid holdt vi dog frem, med 2de Rev i Seilene, indtil vi kom ligefor Klokkerhuks Huuse, da vores Mast, ved et svært Kast, gik overbord. Kiøbmand *Dalager*² med hans Sønner, som stod paa Land, lod strax en Hvalfanger Sluppe, som havde 4 heele Hvalliner skudt i til Hvalfangsten, gaae ud for at lange os med Hvallinerne. Den ene Ende var i Land og den anden Ende var vi saa heldig at faae fat paa. — Vi var nu 480 Favne fra Land /: thi saa lang er 4 heele Liver :/ og maatte desuagtet imod den haarde Blæst varpe os op i Havnen, hvor vi kom Kl: 4 1/2 Slæt. — Havde ikke Kiøbmd: *Dalager* ikke(!) været saa resolvert at lade Sluppen gaae ud til os, saa hav(de) vi upaatvivlelig drevet til Søes og blevet borte. — Cursen fra Iacobshavn til Arveprindsens Eyland er Nord og Distancen 6 Miil. — Ved Ankomsten her traf ieg Kiøbmand *Leigh*, som allerede var kommen forud med Sluppen.

Kiøbmand *Dalager* er en overmaade Giæstfrie Mand. — Dog syndtes mig, at det gik alt for overflødigt med stærke Drikke.

Novbr 3. Fredag. Stille og Nordost med klar Luft og stræng Frost. — Om Morgenen gik ieg med Kiøbmand *Leigh* til Rittenbenk, hvor vi ankom Kl. 11 1/2 Slæt om Formiddagen. — Cursen er N:O: t. O: og Distance 3 Miil. — Paa Veien laae Anlægget Iglytsiak, min tilkommende Boepæl. Dette Anlæg ligger i en styg Afkrog og har ingen sikker Havn.³

¹ Hvalfanger- og handelslogen Klokkerhuk (ogsaa kaldet Arveprindsens Eiland) anlagdes 1783 af C. C. Dalager paa sydspidsen af den store ø Arveprindsens Eiland.

² *Christopher Carl Dalager* (yngre broder af den bekendte Lars Dalager, kbmd. i Godthaab) f. 1726 i Dragsminde v. Rødby (søn af toldbetj. Jens Laursen D. og Anna Goe). Ass. 1745, kbmd. 1746 i Jakobshavn, senere i Fredrikshaab, anlagde Ritenbenk 1755 og bestyrede den til 1771, derefter atter kbmd. i Jkshvn. til 1784; † 1/1 1799 v. Klokkerhuk. — Gift med Grønlænderinden *Juliane Marie*, f. 1734, † 7/5 1817, i Jkshvn. (Jfr. Personalh. tidsskr. 6 rk. 6, pag. 1—21).

³ Anlægget *Igdlotsiak* laa ca. 6 km. syd for Ritenbenk paa selve Arveprindsens Eiland med en vig mellem høje fjelde. Stedet er mørkt og skummelt selv ved sommertid. „Havnen“ er ganske aaben. Sept. 1792 forliste skibet „Nepisene“, som laa for anker der, ved sydlig storm. — Stedet nedlagdes ca. 1800, men bygningernes volde ses endnu.

Novbr 5. Søndag. S:W: med Sneefog. — Om Eftermiddagen kom Baaden, som i Gaar(!) blev efter ved Arveprindsens Eyland. Assistent *Dorff* havde faaet Masten repareret.

Kiøbmand *Leigh* læste Prædiken af Huuspostillen.

Paa denne Reise runden om Bugten havde ieg, i tynde europæiske Klæder, paadraget mig en stærk Forkiølelse; Og det værste var: at *Drevelen* i Halsen var nedfalden, saa ieg ikke kunde tale uden med et Hvæsing.

Novbr 6. Mandag. Sydl: med lidet Sne. — Hvad ieg i Dag havde at tale med Kiøbmand *Leigh* eller Andre, maatte ieg skrive paa Sædler; thi ingen kunde høre eller forstaae hvad ieg sagde mundtlig.

Novbr 7. Tirsdag. N:W: med lidet Sne. — Ligesom forrige Dag meget elendig i min Hals. — Alle bekiendte Hielpemidler for (at) faae Drevlen op igjen, blev brugt, men alt forgiæves. Ieg begyndte at frygte for, at dette skulle drage sørgelige Følger efter sig, hvorfor ieg anholdt hos Kiøbmand *Leigh* om, at faae en Sluppe til Godhavn for at søge Raad hos Chirurgus *Olrigh*; men Kiøbmand *Leigh* forsikkrede om: at det var gandske umueligt at faae nogen Sluppe eller Kajak afsted til Godhavn paa denne Aarets Tiid, saameget meere som Godhavn ligger 26 Miil fra Rittenbenk¹. Altsaa (maatte) ieg slaae mig til Roelighed og vendte min Skiæbne med Toldmodighed(!).

Da ieg — som forhen er meldt — havde forsøgt alle Hielpemidler som var mig bekiendt for dette Tilfælde, gjorde ieg nu Forsøg med et endnu for mig ubekiendt Raad. — Ieg (tog) Kamfer Spiritus og giennemblødte et Klæde dermed, som ieg lagde paa Halsen paa det saa kaldede Adams Æble. Dette volde mig en gyselig Smærte; men dette uagtet lod ieg Klædet blive liggende og forføyede mig til Sængs. Den paafølgende Dag,

Novbr 8. Onsdag, forekom det mig at ieg var noget bedre. Tørklædet hvorpaa Kamfer Spiritusen kom forige Aften blev nu taget af og da befandtes hængende paa Halsen: en stor Pose fuld af Vand. Denne blev derpaa aabnet og Stedet tildækket med Lægeplaster. — Om Aftenen var *Drevelen* opgaaet paa sin sædvanlige Sted.

Novbr 9. Torsdag N:W: med godt Veir. — I Dag kunde ieg tale igjen, endskiøndt Halsen endnu var meget øm paa mig. — Om Eftermiddagen, blev Adskilligt saasom Proviant, Materialier og

¹ Opgivelsen passer ikke, der er kun 17—18 mil el. ca. 130 km.

Handelsvarer som skulde med mig til Anlægget Iglytsiak, gjort færdig og bragt i Baaden. Ogsaa modtog ieg i Dag en Portion Specerier¹, hvoraf dog var brugt en stor Deel af den hiemgaaende Assistent *Poul Irgens*². Det Manglende fik ieg godtgiort i Penge hos Handels Directionen. Blandt andet, som manglede, var Fransk Brændeviin; thi istedet for 39 Potter fik ieg kun 16 Potter. — I Dag modtog ieg ogsaa 1 Td: Dansk Brændeviin til Deputat for Mandskabet ved Anlægget³.

Novbr 10. Fredag. Norden med klar Luft. — Om Morgenen begav ieg og Kiøbmand *Leigh* samt Assistent *Dorff* og Underassistent *Søbech* os, paa en Sluppe, til Anlægget Iglytsiak, en god Miil Synden for Colonien Rittenbenk og kom dertil Kl. 9¹/₂ Slet om Formiddagen. Samme Tiid kom ogsaa Rittenbenks Baad, ført af Baadsmand *Lars Hellesen*, hertil. I Dag blev losset af Baaden og Godset bragt i Huus; desforuden beskæftigede man sig med at lægge Alting tilrette til i Morgen da Leverancen af Anlægget skal begynde. — Altsaa begynder min næste Dagbog fra 11te Novbr 1786.

M. N. Myhlenphort.

Aar 1786.

Novbr 11. Løverdags. Stille og godt Veir.

Om Formiddagen blev begyndt med at overlevere mig Anlægget Iglytsiak, i Medhold af Herr Inspecteur *Willes* Ordre. — Herr Kiøbmand *Leigh*, som havde modtaget Anlægget af den forige Hval-

¹ „Officerernes“ lønning bestod i et mindre pengebeløb (for missionærer 150 rd., for kbmd. 100—200 rd. og for assistenter 50—80 rd.; kbmd. og ass. nød tillige procenter), kostdeputat in natura (salt kød og flæsk, ærter, gryn, brød, smør, malt og humle etc.) efter fast skala. samt „en portion specerier“ ☉: urtekramvarer, viin og spirituosa til beløb af 50 rd.

² Kaldes ellers *Hennig Irgens*, f. 1758 i Lesje, død 1808 i Romedal som landhandler. Han var assistent i Umánaq, Ritenbenk og Jakobshavn 1782—86; forlovet med kbmd. Dalagers Datter Anna Kristine, men hjemreiste efter at have besvangret hende.

³ Mandskabet (☉: haandværkere og „gemene“) fik ikke spiritus udleveret, men der udskænkedes daglig — og ved særlige lejligheder, anstrængende arb. og lign. — et vist kvantum til dem.

fanger Assistent *Jens Bidstrup*¹ /: denne Assistent bestyrte Anlægget i 14 Dage da han blev afsadt for Drukkenskab og Galskab /: var den som overleverte til mig.

Da det blev mørkt om Aftenen standsede man med Leverancen — denne blev altsaa opsadt til paa Mandag.

Novbr 12. Søndag. Østen med smugt Veir — Forklaringen af Postillen blev læst for Europæerne ved Anlægget. — Om Eftermiddagen Kl. 5 lod Kiøbmand *Leigh* begge Koloniens Baade gaae Hiem. — Ogsaa blev om Aftenen leveret nogle Sager af Anlæggets Tilhørende, efterdie *Leigh* ilede med at komme Hiem for at gaae paa Høsttogt².

Novbr 13. Mandag. — S:O: Storm og tyk Luft. — Kl: 8 om Morgenen continuerede man med Leverancen, og blev man gandske færdig hermed om Aftenen.

Anlæggets Huuse er fortiden meget forfaldne, formodentlig deraf: at Assistent *Dorff*, som er en Blanding, beboede samme og ikke bekymrede sig om at holde dem vedlige. — Paa Grund heraf, anmodede ieg Kiøbmd. *Leigh* om, at blive overladt Koloniens Tømmermand for at faae Anlæggets Huuse repareret førend Vinterens Strængthed begyndte. — *Leigh* lovede dette, ey allene for Huusenes, men og for Sluppernes Skyld.

Koloniens 2de Baade, som i Dag atter skulle komme til Anlægget, blev afholdt formedelst den indfaldende Storm af S:O:

I Dag antog ieg en Grønlænder-Dræng, ved (navn) *Assveitsiak*³, til at være min Skytte denne Vinter — Han gjorde i Dag Begyndelsen med — 11 Rypper.

Novbr 16. Stille og klar Luft. — Om Morgenen Kl. 7^{1/2} Slæt reiste Kiøbmand *Leigh*, med en Sluppe, Hiem til Kolonien. — Kl. 12

¹ *Jens Nicolaj Bidstrup*, vistnok Bornholmer; underoff. ved et gevorbent regiment i Kbhn. Var assistent i Sukkertoppen 1780; oberass. Godthaab 1781, afsat 1784 for drukkenskab; atter antaget 1786, men definitivt hjemsendt fra Jakobs-havn 1791. — Gift med blandingen *Kirsten Berthelsdtr. Laersen*, f. 1756, † 1791 under hjemrejsen (dt. af missionær Berthel L. og Grønlænderinden Susanne).

² Købmændene og assistenterne foretog baadtoget rundt i distr. — i regelen hvert foraar og efteraar — for at handle med de spredt boende grønlændere. Nu er dette forlængst hørt op, idet der er oprettet en mængde smaa handelssteder, saakaldte „udsteder“.

³ Navnet, der betyder saadan noget som „den søde løjerlige Fyr“, tyder paa, at han har været udøbt.

kom de forventede Baade laddet med Proviant og Materialer — Baadene blev strax losset. — Grønlænderen *David* fangede 1 Sælhund i Kajak.

Koloniens Tømmermand kom ogsaa hertil i Dag for at reparere Huuse og Hvalfanger Slupperne.

Novbr 17. Stille med dunkel Luft — Koloniens Baade gik herfra; de blev buxerede næsten til Kolonien.

Assistent *Dorff* som i Gaar fulgte Kiøbmand *Leigh* til Colonien, kom i Dag tilbage. — Fire Grønlændere fra Iacobshavn kom hertil i Dag paa Besøg.

Novbr 18. Løverdag. Nordl: og klar Luft.

Smør og Brød for 14 Dage, og Flæsk, Kiød, Fisk, Erter og Gryn for 6 Uger, blev i Dag udveiet til de Kostnydende ved Anlægget. — Tømmermanden arbejder med Huusene. De øvrige Folk forrettede dagligt Arbeide. — Jacobshavns Grønl: reiste Hiem igien. — I Dag blev brugt 1 gl: Hvalline til en Udhaler for de smaae Fartøyer.

Novbr 19. Søndag. — Stille og smugt Veir. — Forklaringen læst af Postillen for Mandskabet. — I Eftermiddag kom 4re Grønl: fra Rittenbenk paa Besøg. Disse berettede: at Kiøbmand *Leigh* reiste forige Dag Nord paa efter Handelsproducter. — I Aften begyndt med Bønholdelse Aften og Morgen. — Instruxionen oplæst¹.

Novbr 20. Mandag. — N: O: klar Luft. — Tømmermanden arbejder med Slupperne og det øvrige Mandskab hented Hiem Brygger-Lyng.

I Dag var ieg første Gang paa Jagt i Grønland — og skiød — 7 Rytter. Min Grønl: Dræng fik — 8 D°.

Novbr 21. Tirsdag. S: O: med blandet Luft. — Mandskabet forrettede Arbeid som forige Dag.

Paa Iagten i Gaar blev ieg vaer, at en stor Færskvands-Sø laae strax oven for Anlæggets Huuse. Ieg lod mig strax underrette, om der var Fisk i bemeldte Søe; og da Svaret blev ia — hug ieg Hull paa Isen som Søen var belagt med og sadte et Laxegarn, som tilhørte Handelen, under Isen.

Kl. 3 kom en Grønlænder fra Arveprinds: Eyland. Han berettede: at Sælhundefangsten der var taalelig. Ønskeligst var det, at

¹ Instruksen for mandskabet skulde — for ikke at glemmes — oplæses for dem med passende mellemrum.

Grønl: her ved Stedet kunde sige det samme; men desværre —! disse mangle allerede baade Føde — og Spæk til deres Lamper.

Novbr 22. Onsdag. Norden med klar Luft. — Tømmermanden arbejder med Slupperne og det øvrige Mandskab spandt Skiemandsgarn og lagde Maatter og Stropper etc. til Slupperne. — Da ieg eftersaae mit Laxegarn i Dag, fik ieg 5 smaae Lax v: Øreter. — Ieg saae en utroelig Mængde smaae Lax ved Garnet men de kunde ey sidde fast fordie Garnet var for Storbundet.

Novbr 23. Torsdag. N: O: med blandet Luft. — Mandskabet i samme Arbeide som forige Dag.

Grønlænderen *Abraham* herved Stedet fangede i Dag en Hvidfisk¹.

Novbr 24. Fredag. S: W: Storm med tyk Luft og Snee-Slud. — Tømmermanden ved Slupperne, og Mandskabet savede Brænde. — I Dag fik ieg 7 Lax i Laxegarnet — Ogsaa skiød ieg i Dag 7 Rypper. — Min Skytte fik ogsaa 9 D^o.

Novbr 25. Løverdag. — S: W: Storm med lidet Regn. — Tømmermand: blev i Dag færdig med Hvalfanger-Slupperne. — Mandskabet bar Steenkul fra Stranden op til Brændeskuuret. Atter i Dag fik ieg 13 Rypper, og min Skytte 15do. — De til Sluppernes Reparation medgaaede Materialier ere anførte i Udgiftslisten.

Novbr 26. Søndag. — Norden med blandet Luft. — Forklaringen læst af Postillen for Mandskabet. — Kl. 12 kom Underassistent *Søbech* med en Sluppe fra Kolonien Ritenbenk for at tilbringe Anlægget 1000 Stk. Muursteen. Sluppens videre Bestemmelse var til Arve Pr: Eyland for at hende Splitter: men da det var silde paa Aften da Sluppen blev expederet her, blev de her indtil i Morgen. Her anmærkes: at Morgen- og Aften-Bøn er hver Dag i Ugen holdt for Mandskabet.

Novbr 27. Mandag. — N: & S: O: med tyk Luft. — Tømmermanden arbejder nu med Huusene. Det øvrige Mandskab er Grønl: behielpelig med at skyde Liiner i 3de Slupper. — Fleetet, som blev udleveret til disse 3de Slupper fulde Udrustning, bestod i: 15 Hvalliiner, 3 Harpuner med Forgiængere og Stok, 3de Strop-Harpuner med Stok, 12 Lænsere, hvoraf 9 med og 3 uden Skaft, 6 Baads-hager, 3 Flænsekniive, 3 Diwelsklør, 3 Kapøxer, 3 Fiile, 3 Merls-spiger, 3 Nikkere, 6 Fangeliner, 3 Slup Raae-Seil, 3 Slups-Mastere, 3 Slups-Flag, 3 Øsekar og 3 Stripper, samt nogle smaae Sneeskuffer

¹ ♂: Hvidhval (*delphinus albicans*).

og Trækøller. — Om Aftenen var disse 3de Slupper i fuldkommen fiskefærdig Stand.

Grønlænderne *David* og *Ezechias*, herfra Stedet, som havde været over paa Disco-Eyland, kom i Dag tilbage og berettede: at Grønlænderne der havde god Fangst af Hvidfiske og Sælhunde. — Her fanges slet indtet. — Underass: *Søbek* gik i Dag med Ritterbenks Sluppe til Arveprindsens Eyland.

Novb^r 28. Tirsdag. — S:O: med klar Luft. — Tømmermanden arbejder med Huusene og Mandskabet hendtede Lyng.

Underassistent *Søbech* kom i Dag tilbage fra Arveprindsens Eyland. Han bragte endeel Bundter Splitter.

Novb^r 29. Onsdag. S:O: med blandet Luft. — I Dag gik ieg til Kolonien med en Sluppe for at faae nogle nødvendige Ting til Anlægget. Rittenbenks Sluppe foer ogsaa samme Tiid. — Assistent *Dorff* var hiemme for at see til at Mandskabet bestilte noget.

Novb^r 30. Torsdag. — S:O: med blandet Luft. I Dag var ieg ved Kolonien.

Decb^r 1. Fredag. — S:O: med blandet Luft. Ogsaa i Dag ved Kolonien.

Decb^r 2. Løvedag. — S:O: med tyk Luft. — I Dag foer ieg hiem til Anlægget, hvortil ieg kom Kl. 12. — De Kostnydende bekom i Dag Smør og Brød for 14 Dage.

I min Fraværelse havde Tømmermanden beklædt den N:W: Gavl paa Anlægget og Mandskabet havde hendtet Lyng.

Decb^r 3. Søndag. Norden med klar Luft. — Om Morgenen lod ieg Assistent *Dorff* med 5 danske Mænd fare til Arveprindsens Eyland, for der, efter Kiøbmand *Leighs* Anviisning, at modtage 5 Tylter Brædder. — I en Laxe-Ruse, som ieg havde bundet og sadt i den færske Sø istedetfor Garnet, fik ieg i Dag 33 Stk. smaae Lax v. Foreller. — Min Skytte leverte — 6 Rypper og 1 Hare.

Decb^r 4. Mandag. Østen med klar Luft. — Ved Middagstid kom Assistent *Dorff* tilbage fra Apr: Eyl: med 5 Tylter Brædder. Bemeldte *Dorff* berettede: at Grønlændere ved sidstmeldte Sted havde seet 1 Hval. — Halvparten af de Slupper, som skal bruges ved Hvalfangsten denne Vinter, er ved Kolonien, fordi, at disse ikke kan bemandes herfra Anlægget. Og da Kiøbmand *Leigh* og ieg havde giort Aftale med hinanden: at naar Hvale lode sig see Nord for saa skulle *Leigh* sende mig Bud om Anlæggets Slupper og Folk, og naar Hval blev seet Syd efter skulle ieg sende Bud til Kolonien

efter Slupper og Folk — Paa Grund heraf sendte ieg Bud med 1 Grønl: at 1 Hval havde ladet sig tilsyne ved A: P: Eyland.

Tømmermanden arbejder med Huusene. De øvrige Folk forrettede dagligt forefaldende Arbeide. — Fanget 21 Foreller i min Laxe-Ruuse. Skud(t) selv i Dag 17 Rytter; Og min Skytte 2 Harer.

Decbr 5. Tirsdag. Østen med Sneefog. — I Dag kunde ikke brandvages¹ formedelst haard Blæst. Fra Udkigsfeltet er endnu ingen Hval blevet seet. — Tømmermanden arbeidede med Huusenes Istandsættelse. Men (med) Taget over Stue-Huuset kan indtet udrettes førend til Foraaret, at det kan blive betrukket med gl: Seildug. — Slet ingen Fangst blandt Grønlænderne; de bleve derfor tildeelte noget Erter for Handelens Regning².

Decbr 6. Onsdag. S: W: med tyk Luft. — Kl. 11 kom Kiøbmand *Leigh* hertil med 3de Slupper besadte deels med Grønlændere og deels med Koloniens Mandskab — Slupperne vare i fuldkommen Stand. — Men da det var for silde at gaae paa Brandvagt i Dag, blev Slupperne sadt paa Land indtil videre.

Decbr 7. Torsdag. S: W: Storm med Sneefog. — Dette forhindrede Brandvagten i Dag.

Decbr 8. Fredag. Østen med tyk Luft og Sne. — I Dag begyndtes med Brandvagterne, da 6 Slupper tog afsted Kl. 7 om Morgenen. — Kiøbmand *Leigh*, ieg og Assistent *Dorff* /: den sidste som Spækskiærer: / fulgte med. Vi sadte Touren ned til A: P: Eyland, hvor Grønlænder Harpuneer, *Sakarias*, saae en Hval. — Men denne blev ey seet meere endskiøndt man roede runden om paa 1 Par Miils Distance. Vi traf ogsaa her 4re Slupper fra A: P: Eyl., som ogsaa var paa Brandvagt. — Om Aftenen tog man hiem til Anlægget hvor Slupperne blev bierget paa Land. — Alle brandvagtende Grønlændere fik kogt Mad ved Hiemkomsten neml: Erter.

Decbr 9. Løverdag. — Nord Storm med Sneefog, som forhindrede Brandvagten i Dag.

Tømmermanden arbejder idelig med Huusene; derfor er han for Tiden fritagen for at gjøre Brandvagt.

Decbr 10. Søndag. Nord Storm med blandet Luft. — Kunde ikke brandvages formedelst Blæst. — Ikke seet nogen Hval.

¹ at brandvage o: at ro omkring paa lur efter hvaler.

² I transperioder uddeltes der til Grønlænderne som understøttelse ærter eller gryn; for det meste benyttedes hertil overgemte, til dels usælgelige varer. Ofte udsendtes ligefrem saadanne til dette brug.

Forklaringen over Dagens Evangelium blev læst af Huuspostillen¹ for Mandskabet.

Decbr 11. Mandag. Østen med tyk Luft. — Om Morgenen Kl. 7 gik ieg og Ass: *Dorff* paa Brandvagt med 4re Slupper, og tog Touren ned til A: P: Eyland. — Da vi den heele Dag havde vendtet paa at nogen Hval skulde lade sig see, og det uden ringeste Nytte, reiste vi Hiem til Anlægget om Aftenen, hvor Slupperne bleve bragte i Sikkerhed. — Grønl: fik kogt europæisk Mad.

Om Morgenen sendte Kiøbmand *Leigh* en Sluppe til Kolonien for at hendte noget Spæk til Anlægget og til Grønlænderne. — Fik 15 smaae Lax i Ruusen.

Decbr 12. Tirsdag. Osten med tyk Luft. — Ieg og Assistent *Dorff* gik paa Brandvagt med 4re Slupper. Ved A: P: Eyl: saae vi en Hval som sadte til Søes. — Om Aftenen tog vi Hiem igjen.

Decbr 13. Onsdag. Østen med slemt Sneefog. — Formedelst haard Blæst blev ikke brandvagtet i Dag. Kl: 8 om Morgenen reiste Kiøbmand *Leigh* hiem til Kolonien med en af hans egne Slupper, efterdie intet Tegn fortiden gives til Hvalfangst. Tømmermanden arbejder med Huusene, og det øvrige Mandskab hendtede Vand med en Sluppe fra den anden Side af Havnen.

Decbr 14. Torsdag. S: O: med klar Luft og Frost. — I Dag blev brandvagtet med 5 Slupper; men med ligesaa megen Nytte som forige Dag. — Om Aftenen kom Slupperne tilbage og blev bierget paa Land. — Grønlænderne fik i Dag /:som sædvanlig naar de brandvage:/ kogt europæisk Mad og desforuden hver 1 Beskøyt.

Decbr 15. Fredag. Østen Storm med blandet Luft og Frost. Formedelst haard Blæst kunde ikke brandvages i Dag. — Ingen Hval seet i Dag.

Tømmermanden blev i Dag færdig med den nordre Gavl paa Stue-Huset. — Materialierne som hertil gik er anført i Udgivtslisten.

Decbr 16. Løvedag. Haard Blæst af Østen med klar Luft og stræng Frost. — Om Eftermiddagen Kl: 4, da Blæsten havde lagt sig, blev seet 1 Hval omtrent 1 Miil søndenfor Anlægget. Men da det allerede var temmelig mørkt var det for silde at brandvage².

¹ 5: Jesper Brochmands Huspostil; der findes endnu eksemplarer ved mange af kolonierne.

² Hr. Myhlenphorts ur maa have gaaet betydelig forkert; thi paa 69¹/₂^o n. br. vil det saa langt hen i mørketiden ikke være muligt at se en hval 1 mil borte kl. 4 om eftermiddagen; da er det meget mere end „temmelig“ mørkt.

Smør og Brød blev i Dag udveiet for 14 Dage for Anlæggets Kostnydende. Grønlænder *Jonas Danielsen*, som ellers er Katechet ved Stedet, antog Kiøbmand *Leigh* i Brandvagstiden som Kok og tilstod ham en halv Portion¹ Smør og Brød. — Han fik altsaa Kost for 14 Dage — Inspecteurs Resolution vendtes herpaa. — I Dag fik ieg nogle faae Foreller i min Laxe-Ruuse. — Om Eftermiddagen var ieg paa Jagt og fik — 11 Rypper.

Hver Dag i Ugen er holdt Morgen- og Aften-Bøn for Mandskabet.

Decbr 17. Søndag. — Om Formiddag Norden med smugt Veir og om Eftermiddagen Storm af S:W: med Sneefog. Om Morgenen Kl: 7 gik Assistent *Dorff* paa Brandvagt med 4re Slupper. Men da han omtrent var paa A: P: E: Høyde begyndte det at blæse S:W: med svær Søgang, hvorfor han tog Hiem til Anlægget igien; var og saa heldig at faae Slupperne paa Land forinden Stormen begyndte. En gammel Sluppe som ikkun bruges til at hendte Vand med skulle tilsidst trækkes paa Land; Men ved Oprækningen gik Bagstavnen af den. Dette uagtet fik vi den dog paa Land.

Decbr 18. Mandag. S:W: Storm med Sneefog. — Omendskiønt at Slupperne i Gaarftes kom saa høyt op paa Landet som mueligt, maatte dog ieg, Assistent *Dorff* samt alle Kolonister² og Grønlændere staae (op) om Natten Kl: 12 for at begive os hen til Slupperne for at faae endnu flere Toug paa dem og at binde dem fast til store svære Steene. — Stormen vedvarede til hen paa Eftermiddagen — Søgangen var saa slem, at den slog op paa mine Vindues-Skudder. — Om Eftermiddagen, da Stormen havde lagt sig, kom en Grønlænder fra Ap: E: — som bragte mig Brev fra Kiøbmand *Dalager*, som berettede: at alle Slupperne derved Stedet stoed Fare for at gaae bort i sidste Nat.

Tømmermanden arbejder paa en anden gammel Sluppe for at faae denne til Vandhændtning.

Decbr 19. Tirsdag. — S:W: Storm med Sneefog, som hindrede Brandvagten. — Tømmermanden forfærdigede en Savblokke. — I Dag fik ieg atter nogle smaae Lax i min Ruuse.

Decbr 20. Onsdag. S:W: med Snee. — Ingen Brandvags-Leilighed. — Tømmermanden forfærdigede et Kiøkkenbord.

¹ Ved „en portion“ forstaaes her en „gemen“ mands kostdeputat-kvantum.

² Det evropæiske mandskab kaldtes sædvanlig „kolonisterne“.

Kl. 12 kom en af Iglytsiaks Grønlændere, som havde været paa Besøg ved Arvepr: Eyl:, og berettede: at man der ikke, i mange Dage, havde seet nogen Hval. — Kiøbmand *Dalager* meldte mig ogsaa dette i en Skrivelse af Dagsdato. Videre berettede *Dalager*: at hans Grønlændere den 17de om Aftenen havde hørt et fælt Raab ud paa Søen, som de troede var fra Anlæggets Grønlændere, som de fra Fiældet saae var paa Brandvagt. — Endvidere berettede han: at et lige Raab var hørt derved Stedet, for 3 Uger siden, baade af Danske og Grønlændere¹.

Grønlænderne, som ere meget overtroiske, gjorde sig nu strax den Slutning: at det hørte Raab maatte være et ondt *Omen* for de som i denne Vinter skulle være paa Søen. — De Danske Kolonister vare saamænd ikke bedre end Grønlænderne; thi disse vare nu saa vis paa at en Ulykke forestod, at de neppe torde komme til Stranden langt mindre paa Søen. — Ieg gjør mig den Tanke: at det hørte fæle Raab maae have været Lyd fra et Søedyr.

Om Aftenen kom Grønlænder *Sackarias* fra Rittenbenk, som Expresse², med Brev til mig fra Kiøbmand *Leigh*, hvori var Ordre: åt Koloniens 2de Slupper, Kolonister og Grønlændere skulle forføye sig Hiem, efterdie det var Handelen til Bekostning at holde Koloniens Grønlændere ved Anlægget saa længe ingen Fisk blev seet. — Baadsmand *Lars Hellessen* begav sig strax paa Hiemveien med ommeldte 2de Slupper; men maatte for haardt Veir vende tilbage til Anlægget igien³.

Decbr 21. Torsdag. — S: W: med Regn og Sne.

At Anlægget forhen har været bestyret af en ligegyldig Person, kunde man tydelig spore i afvigte Nat og Dag; thi Taget var saa utæt, at Vandet skyllede ned i min Stue som af en Elv. — Alt hvad ieg havde i Stuen maatte ieg fløtte paa Loftet i en Vraae hvor det var tæt. Ieg leed ikke ubetydelig Skade paa mit Tøys, som ieg atter havde forskaffet mig siden Forliiset ved Hunde Eiland.

Decbr 22. Fredag. — S: W: med lidt Sne. — Da Veiret i Dag var taaleligt reiste Koloniens Slupper hiem til Rittenbenk. — Havnen

¹ Ligesom i Nordland og Finmarken giver mørketiden ogsaa i Grønland anledning til mangfoldige mærkelige beretninger om hørte og sete ting, mer eller mindre overnaturligt farvede.

² ☉: lejet post-kajakmand.

³ Den korte strækning ml. Igdlutsiak og Ritenbenk er paa den aarstid sjælden passabel tilsøs, idet veien gaar ud i det aabne hav udenom et forbjærg med stejl og fuldstændig ubeskyttet kyst.

begynder nu at lægge til med tynd Is, saa at intet Haab er om Hvalfangst for nærværende Tiid.

Kiøbmd. *Leigh* havde indbudet mig og Assistent *Dorff* til at fordrive Iulehelgene ved Rittenbenk. — Dette Tilbud modtog vi, og besluttede at gøre Touren til Fods over Iglytsiaks Fiælde. — Vi gjorde os færdig at tiltræde Reisen i Morgen. Tvende af de danske Kolonister fik ogsaa Tilladelse til at bivaane Iulen hos deres Kammerater ved Rittenbenk. — Grønlænderne ved Anlægget blev i Aften tildeelt det som var dem bestemt til Iuul¹.

Decbr 23. Løverdag. — S: W: med Sne. — Om Morgenen Kl: 7 begav ieg og Assistent *Dorff* os paa Veien til Rittenbenk; men da Laxebugten imellem det faste Land og Øen hvorpaa Kolonien er etableret, endnu ikke var tillagt med Is, saa maatte vi gaae en meget lang og besværlig Vei for at komme til Kol: — Kl: 7 om Aftenen kom vi først til Kolonien — Altsaa havde vi været 12 Timer paa Veien, hvoraf kan sluttes: at Veien ikke var kort. — Min Flint, og nogle Rypper som ieg havde skudt paa Veien, samt nogle færske Lax havde (ieg) paa Ryggen, hvilket godt mærkedes paa den saare lange Vei.

Decbr 24. Søndag. *Iuleaften*. — S: W: med Sneefog. — Forklaringen over Dagens Evangelium blev læst for samtlige Europæere.

Grønlænderne ved Kolonien fik i Dag deres Iule-Traktement.

Decbr 25. Mandag. — *Første Iuledag*. S: W: med klar Luft og Frost. — Forklaringen over Dagens Evangelium blev læst for Europæerne.

Decbr 26. Tirsdag. — *Anden Iuledag*. Østen med klar Luft og Frost. — Efter at Forklaringen var Læst over Dagens Evangelium, blev ieg, Assistent *Dorff*, 3de af Anlæggets Matroser og endeel Grønlændere transporterede med en Sluppe hen paa Fastlandet, hvorfra vi alle tog tilfods over Fiældene til Anlægget Iglytsiak, hvor vi ankom Kl: 3^{1/2} Slæt og fandt alle Ting i Orden. — De hiemmeværende 2de Mand havde ikke mærket til nogen Hval; ikke heller Grønlænderne. — Fra Naboe-Stedet A: P: E: var ey heller hørt noget medens ieg var borte.

Decbr 27. Onsdag. S: W: med blandet Luft og stræng Kulde. — Mod Aften blev fra Anlægget seet en Hval og af nogle Grønlændere, som havde været paa Fangst blev seet tvende Hvale. Men da det

¹ Ved jul og kongens fødselsdag uddeles der traktement af forsk. sorter varer til befolkningen.

allerede begyndte at skimle kunde ikke brandvages i Aften. — Ieg sendte strax en Kajak-Expresse til Kiøbmand *Leigh* for at lade ham vide, at vi havde seet Hvale ved Anlægget.

Decb^r 28. Torsdag. S:W: med Snee og Frost. — Formedelst uroeligt Veir kunde ikke brandvages i Dag. — Kl: 4^{1/2} Slæt kom Koloniens Slupper, besadte med Danske og Grønlændere, hertil for at brandvage i Fællesskab med Anlæggets Slupper. — Samme Klokkeslæt kom 4re Slupper, besadte med 40 Mennisker hvoriblandt var 3de af Kiøbmand *Dalagers* Sønner, for at kyndige sig, om her ved Steden lod sig see nogen Hval. Ved Logen A: P: E: var fortiiden ingen at see.

Om Aftenen Kl: 7^{1/2} Slæt blev seet en meget svær Dunstkugle der kom fra Østen og dalede West paa et Næs lige over for Anlægget. Som den nærmede sig Horizonten brast den itue og derved forarsagede en stærk Lysning i nogle Secunder.

Decb^r 29. Fredag. — S: O: med blandet Luft og stræng Kulde. Kl: 8 om Morgenen reiste *Dalagers* Sønner med deres 4re Slupper herfra — Samme Tiid lod ieg 5 Slupper gaae paa Brandvagt; disse sidste kom om Aftenen tilbage og havde ikke seet ringeste Tegn til Fisk. — Silde paa Aftenen kom Kiøbmand *Leigh* hertil med en Sluppe fra Kolonien Rittenbenk.

Decb^r 30. Løverdag. Storm af S: O: med klar Luft og Frost. Omtrent Kl: 1 kom en Grønlænder og sagde os, at en Hval laae og blæste omtrent ¹/₂ Miil norden for Anlægget. Uagtet det endnu blæste temmelig haardt gik dog ieg og Assistent *Dorff* ud paa Brandvagt med 5 Slupper der gjorde lagt efter den seede Hval, men den saaes ikke meere, Sluppene kom strax tilbage og blev sadt paa Land.

Alle Kostnydende ved Anlægget fik Smør og Brød for 14 Dage og stor Rançon for 6 Uger. Reserve-Kok *Jonas* fik ¹/₂ Portion Smør og Brød for 14 Dage.

Decb^r 31. Søndag. *Nytaars-Aften*. S: O: Storm med blandet Luft. Formedelst Blæst kunde ikke brandvages i Dag. — Forklaringen over Dagens Evangelium blev læst for alle Europæere. Katecheten holdt Bøn for Grønlænderne. — Grøn!: blev tildeelt noget Erter og Fisk.

Atter anmærkes: at Aften- og Morgen Bøns Holdelse ikke er forsømt siden sidste Gang ieg meldte herom, uden de par Dage ieg var ved Colonien baade for og efter Iuul.

Det gamle Aar slutter ieg med det hiertelige Ønske: at Fangsten maae blive bedre i det nye indtrædende end i det aftrædende Aar!!!

Anlægget Iglytsiak den 31te Decbr 1786.

M. N. Myhlenphort.

Hvalfanger Assistent.

Aar 1787.

Ianv. 1. Mandag. *Nytaarsdag.* — Østen og godt Veir om Formiddagen og S: W: med Sneefog (om eftermd.) — Ieg og Ass: *Dorff* gik med 5 Slupper paa Brandvagt. — Men vi var neppe kommen $\frac{1}{2}$ Miil fra Anlægget førend og en Storm af S: W: reiste sig; denne nødsagede os at vende om til Hiemmet. Kl: 10 var allerede Slupperne sadt paa Land.

Kl: 12 blev Forklaringen over Dagens Evangelium læst for Mandskabet.

Kl: $1\frac{1}{2}$ Slæt kom en Grønlænder fra A: P: E: som berettede: at man i Gaar saae en Hval tæt uden for Logen.

Om Aftenen fik Grønlænderne kogt Erter til Spise. — Fangsten er yderlig slet bland (!) Grønlænderne.

Ianv. 2. Tirsdag. S: W: Storm og Sneefog, samt stræng Kulde. — Nogle af Mandskabet hug Brænde og andre plydsede Værk.

Ianv. 3. Onsdag. S: W: Storm med Sneefog. — Anlæggets Havn er nu fuld af Driviis, saa det er umueligt at komme ud med noget Fartøyt. — Om Aftenen var Luften klar og reen; vi kunde da observere den indfaldende Maaneformørkelse — den var saaledes: Kl: 5 27: M: Eftermd: begyndte Formørkelsen; den totale Formørkelse Kl: 6: 25: M: og vedvarede indtil Kl: 7: 5: M:, da Maanen begyndte at faa sit Skin igien, og Kl: 8: 53: M: var Formørkelsen aldeles forbie. — Af denne Formørkelse blev tillige observeret: at Forskiellen paa Tiden i Kiøbenhavn og Grønland var i Aften 5 Timer 23 Minutter efter den i Almanakken anførte Astronomiske Beregning.

Mandskabet har i Dag forrettet forefaldende Arbeide ved Anlægget.

Ianv. 4. Torsdag. S: O: med tyk Luft. — I Dag lod ieg Assistent *Dorff* fare paa Brandvagt med 5 Slupper; men kom tilbage om Aftenen uden at have seet ringeste Tegn til Hvalfisk.

Grønlænderen *Unnukuluk* som i Gaar hidkom fra A: P: E: reiste i Dag tilbage.

Ianv. 5. Fredag. — S: O: med Sneefog. — Efterdie Veiret var meget uroeligt i Dag, blev ingen Brandvagt foretaget.

Kiøbmand *Leigh* reiste til Kolonien med 1 af sine Slupper og tog med sig en Slups Besætning af Grønlændere. — De 2de øvrige Kolonien tilhørende Slupper med deres Besætning af Grønlændere vedblev endnu en Tiid Bran(d)vagterne.

Mandskabet huggede bort Iskanten ved Slæbestedet, paa det man des bedre kan faae Slupperne paa Land. — Tømmermanden arbejder med Assistent *Dorffs* Stue. — Fra Kiøbmand *Leigh* fik ieg i Aften sendt 28 Alen blaaetærnet Lærret til Omhæng paa Sængestedet i min Stue.

Ianv. 6. Lørdag. — S: W: med Sne. — Ingen Brandvagts Leilighed. — Mandskabet forrettede forefaldende Arbeide, og Tømmermanden var ved at reparere paa Assistent *Dorffs* Stue.

Fire Grønlænderinder syede i Dag Sænge-Omhænget; det var færdigt og ophængt om Aftenen.

Ianv. 7. Søndag. — S: W: med Sne. Formedelst haard Blæst og en Mængde Driviis kunde ikke brandvages i Dag.

Forklaringen over Dagens Evangelium blev læst for Mandskabet. — Min Skytte bragte mig i Dag 21 Rypper og 1 Hare. — Om Aftenen kom en Grønlænder fra A: P: E:; han reiste strax tilbage.

Ianv. 8. Mandag. Stille med lidt Sne. — Om Morgen gik ieg og Assistent *Dorff* paa Brandvagt med 5 Slupper; men efter at have roet omkring den heele Dag uden at see Fisk tog vi om Aftenen hjem til Anlægget.

Det er ellers mærkeligt: at endnu intet Islæg (er) faldet endskiøndt vi allerede er hen i Ianuarii Maaned.

Ianv. 9. Tirsdag. — Østen med tyk Luft og stræng Frost. Ingen synderlig Brandvagts Leilighed. Og da man i lang Tiid ikke har seet nogen Hval er det ogsaa af liden Nytte. Slupperne spoles ved den idelige Op- og Nedtagen af Landet og Handelen taber tilige ved at føde alle Grønlænderne i et uvist Haab om Hvalfangst.

Udleveret Malt til Brygning, som Mandskabet begyndte at male. — Ogsaa blev hendtet fra den anden Side af Havnen 24 Tønder Vand til Brygningen.

I Dag fik ieg selv paa Iagten 11 Rypper; og min Skytte 5 Do.

Ianv. 10. Onsdag. — Østen med tyk Luft og stræng Frost. — Mandskabet bryggede.

Tvende Grøn!: har bestandig havt Udkig efter Fisk men ingen seet.

I Dag skiød ieg selv 1 Hare og 3 Rypper; og min Skytte fik 11 Rypper.

I Dag sadte ieg atter min Laxe-Ruuse i den færske Søe under Isen.

Ianv. 11. Torsdag. Norden med blandet Luft — I Dag lod ieg Assistent *Dorff* gaa paa Brandvagt med 4re Slupper. Han kom tilbage om Aftenen uden at have seet ringeste Tegn til Fisk.

Grønlænderne som havde været paa Brandvagt fik ved Hiemkomsten varm europæisk Mad.

Om Aftenen kom en Grønlænder fra Kolonien Rittenbenk som berettede: at Isen der begyndte at lægge til.

Min Skytte bragte mig 15 Rypper. Og ieg selv hændtede af min Laxe-Ruuse 19 Stk. Lax.

Ianv. 12. Fredag. S:W: med Sne og Kulde, som forhindrede Brandvagten i Dag. — Tømmermanden blev i Dag færdig med Huusenes Reparation saavidt som samme paa denne Tiid af Aaret kunde skee. — Kolonisterne v: Hvalfanger Matroserne forrettet Arbeide ved Anlægget.

Blandt Grønlænderne er ingen Fangst; de have derfor intet til Livets-Ophold uden hvad de faaer for Handelens Regning. Heraf vil lettelig sluttes: at det er meget bekosteligt at drive Hvalfangst ved saadanne Steder som Anlægget Iglytsiak er, hvor de Hvalfangende Grønlændere maae opholdes med europæisk Proviant. — Min Skytte leverte i Dag 7 Rypper.

Ianv. 13. Løverdag. — Norden med blandet Luft. Om Morgen gik ieg og Assistent *Dorff* paa Brandvagt med 4re Slupper og tog Veien ad A: P: E: til, hvor vi traf bemeldte Steds Slupper ogsaa paa Brandvagt. Efter forgiæves Roen den heele Dag, uden at have seet nogen Fisk, vendte vi hiem til Anlægget og (!) hvor vi kom Kl: 4.

Alle Kostnydende ved Anlægget bekom Proviant af Smør og Brød for 14 Dage.

Ianv. 14. Søndag. — N:W: & S:W: med tyk Luft og meget stræng Kulde. — Ingen Brandvagts Leilighed.

Forklaringen over Dagens Evangelium blev læst for Mandskabet. — Min Skytte bragte mig 11 Rypper.

Heele Havnen var mod Aftenen gandske tillagt med tynd Iis. — Grøn!: seet 2de Hvale omtrent en Miil sønden for Iglytsiak.

Ianv. 15. Mandag. S: O: Storm med Sneefog og Kulde. — Ingen Brandvagts-Leilighed. — Nogle af Mandskabet savede Brænde og nogle fik Tilladelse at gaa paa Iagt. — Ieg selv var ogsaa i Dag paa Iagt og fik da 9 Rypper. Min Skytte fik 1 Hare.

Ianv. 16. Tirsdag. — Haard Blæst af West. — Ingen Brandvagts-Leilighed. — Heele Havet var næsten bedækket med Driv-Iis. — Mandskabet havde i Dag Tilladelse til at gaae paa Iagt. — Ieg selv var ogsaa paa Iagt — fik 11 Rypper. Min Skytte fik 7 D°.

Fire af de Matroser som i Dag havde Tilladelse at gaae paa Iagt kom mod Aftenen tilbage; men den 5te sc: *Knud Sørensen* blev borte. Da han endnu ikke var hjemkommen da Kl: var 6, og det allerede var gandske mørkt, lod ieg 2de Danske og nogle Grønlændere gaae til Fiælds havende med sig Flinter for at give Signal med. Efter at have gaaet længe og skudt mangfoldige løse Skud fik de høre et Skud til Giensvar. De søgte derhen hvor dette Skud hørtes og da nok et Skud blev hørt fandt de Ledende den tabte Matros siddende dybt nede i et Berg-Huul hvorfra han ikke kunde komme op uden Hielp. En Grønlænder løb strax til Anlægget for at hendte en Liine for at hisse Personen op af Berg-Reften. Kl: 8 kom han hjem til Anlægget. Han berettede da: at han kom gaende over denne Berg-Reft, som var bedækket med løs Sne og vidste ikke af inden han sad ned i Huulen. Han havde raabt saa længe om Hielp, at han var gandske hæs, men uden mindste Nytte. — Først da han hørte Skud faldt han ogsaa paa at skyde op fra sit Fængsel; thi han var saa heldig at han fik Flinten med sig da han sank ned i Reften. I Faldet havde han ikke faaet anden Skade end at Huden i Ansigtet og paa den eene Haand paa adskillige Steder var afskrabet. — Han havde skudt 7 Rypper, som han dog, skjønt sit Uheld, bragte med sig til Anlægget.

Ianv. 17. Onsdag. — Om Morgenen Stille og godt Veir og om Eftermiddagen Sydvest med Sneefog. — Om Morgenen lod ieg Spæk-skierer Assistent *Dorff* gaae paa Brandvagt med 4te Slupper; men da han $\frac{1}{4}$ Miil sønden for Anlægget mødte Westisen¹, maatte han vende hjem igien til Anlægget. — Isen paa Havnen brækkede atter i Dag.

¹ „Vestis“ kaldes drivmasser, som sædvanligvis hvert efteraar kommer fra Davisstrædets vestside og støder til landet ml. Holsteinsborg og Egedesminde, hvorfra de driver videre nordpaa og bl. a. ind i Diskobugten.

Af Matros *Hemming Hansen* ved Anlægget, købte ieg i Dag 5 gode Hunde, 1 Slæde med Opstændere¹ og alt tilhørende Kiøre-Rødskaab saasom: Sæhler, Skagler og Pisk etc: og betalte ham derfor efter Accord med 10rd i Handelsvarer. — Med disse Kiøre Anstalter agter ieg at gjøre Forsøg med Garnfangsten naar Isen lægger til.

Ianv. 18. Torsdag. — Haard Blæst af Østen og en stor Mængde Driviis forhindrede Brandvagten. — Ieg og nogle af Mandskabet var paa Udkiksklippen for at see efter Fisk, men blev ingen vaer. — Derimod blev ieg vaer Solen første Gang i Aar. Ieg observerede den iust da den stoed op fra Horizonten og befandtes da Kl: at være 10,13 Min: Formiddag². — Dens Nedgang kunde ieg ikke observere efterdie Luften om Aftenen var tyk og taaget.

Tømmermanden arbejder med 2de Spækslæder; de øvrige Folk arbejder med Brændesavning.

I Dag skiød ieg selv 5 Rytter. Min Skytte fik 7 Ditto.

Ianv. 19. Fredag. — Stille og klar Luft, samt stræng Kulde. Ingen Brandvagts-Leilighed formedelst tynd Iis. Havnen er atter tillagt. — Om Aftenen blæste noget Østen, som gav strax aabet (!) Vand. — Med 4re Slupper blev da brandvagtet, men ingen Fisk seet. — Kiøbmand *Leigh* sendte i Dag Koloniens Slupper til Anlægget for her at sættes paa Land.

Ianv. 20. Løverdag. — Stille med klar Luft og stræng Kulde. — Strax uden for Anlægget var en Aabning i Iisen. I denne Aabning blev brandvagtet med 3de Slupper, men ingen Hval seet.

Saavidt man i Dag kunde øyne var Havet /:exept. den foromtalte Aabning:/ over alt tillagt med Iis.

Ianv. 21. Søndag. — Stille med klar Luft og Frost. — Ingen Leilighed til Brandvagt. — Efter at Forklaringen var læst over Dagens Evangelium, gik ieg paa Iagt og fik 3 Rytter. Min Skytte bragte mig 12 D^o.

Da det nu tegner til, at Islægget vil indfinde sig for Alvor, og altsaa Brandvagterne ophøre for en Tiid, lod ieg alle Coloniens

¹ De lange og lave hundeslæder afsluttes bagtil med to paasurrede meterlange, lidt bagudskraanende træarme, 1 i hver side, foroven forbundne ved en tværstok og afstivede med en krydsrem. Ved hjælp af disse „opstændere“ styres slæden ned ad bakker og i vanskeligt terræn eller skruéis.

² I Diskobugt-egnene kommer solen første gang over horisonten efter mørketiden d. 12'—13' januar.

Grønlændere gaae Hiem, for ey at føde flere Mennisker paa Handelens Bekostning end behov gøres.

Ianv. 22. Mandag. — Stille med klar Luft og Frost. — Assistent *Dorff*, sædter i Dag første Gang Iisgarn i denne Vinter. Mandskabet hendtede Lyng.

Ianv. 23. Tirsdag. — Stille med klar Luft og Frost. Isen ligger nu overalt meget fast.

Da ieg havde efterseet og forvaret alle løse Ting ved Anlægget, besluttede ieg, at tage til Kolonien Rittenbenk for der at gjøre Forsøg med Iisgarnene. Assistent og Spækskiærer *Dorff* lod ieg blive hiemme ved Anlægget for at observere om Isen skulde brække igien og Hvale lade sig see.

Kl: 10 foer ieg fra Anlægget med mine egne Hunde og Slæde og kom til Kolonien Kl. 11. — Alle Bugter vare her belagte med Iis. — I Aften sadte ieg 2de Iisgarn som ieg købte ved Handelen for 1rd Stk.

Ianv. 24. Onsdag. — Stille & Østen med smugt V: — Kiørt til mine Garn og fik 1 Sælhund. I Dag sadte ieg atter 3 Garn, som ieg ligeledes købte ved Handelen for 3rd.

Nogle Grønl: kom i Dag til Colonien fra *Torsukatek*¹; de levere nogle Skindvarer, og reiste derpaa strax tilbage.

Ianv. 25. Torsdag. Stille med klar Luft og smugt Veir. — Seet til mine Sælgarn og fik 2 Sælh: Atter sadt 2de Garn, som ieg købte paa Handelen for 2rd. Om Eftermiddagen skiød ieg 5 Rypper, og min Skytte² leverte 17 D^o.

Ianv. 26. Fredag. Stille med klart og smugt Veir. — Seet til mine Sælgarn og fik 3 Sælh: Kiøbmd. *Leighs* Grønlændere³ fanger daglige (!) mange Sælhunde i hans Garn. — Min Skytte leverte 11 Rypper.

Baadsmanden ved Kolonien, en Arendaliter ved Navn *Lars Helleesen*, skud (!) i Dag 43 Rypper.

¹ Torssukátak er sundet nordfor Arveprinsens Eiland. Det gaar i en fjordarm ind til indlandsisen, som kalver (afkaster isfælde) deri.

² Denne er rimeligvis fulgt med Myhlenphort som hans „opstænderdreng“ ☉: haandlanger ved at klare slæden i vanskeligere situationer.

³ Købmændene drev dengang som oftest garnfangst i stor stil ved hjælp af store dele af koloniens mandlige befolkning, som de havde i deres tjeneste ☉: forsørgede med føde, klæder osv. mod at de passede garnene for dem og afleverede produkterne deraf.

Ianv. 27. Løverdag. — Stille og smugt Veir, men stræng Frost. — Kl: 7 om Morgenen gik ieg til Anlægget over Land /: en stiv Miil fra Kolonien og over et meget høyt Fiæld kaldet Kangek¹:/ for at udveie Kost til Mandskabet. Da dette var bestilt gik ieg tilbage til Kolonien hvor ieg arriverede Kl. 4¹/₂ Slæt.

Ved Anlægget havde *Dorff* og nogle Grønlændere, i min Fraværelse, fanget adskillige Sælhunde i Garn, som kom vel tilpas ved dette Sultested. — Om Aftenen kom min Skytte Hiem med 3 Sælh: og 5 Rytter. Sælhundene havde han faaet i mine Garn.

Ianv. 28. Søndag. — Lidet Østen med godt Veir. — I Dag var ieg ved mine Sælgarn og fik 5 Sælh: Atter sadt 3de Sælgarn, som ligeledes blev kjøbt paa Handelen for 1rd pr. Stk. — Altsaa har ieg nu i Vandet 10 Garn, og fleere er det mig ikke muelig at passe om Dag (!). — Kjøbmand *Leigh* siger ogsaa: at man altid regner 10 Garn paa en Mand og et Spænd Hunde. — Min Skytte leverte 7 Rytter.

Om Aftenen, da ieg og Mandskabet var hjemkommet fra vore Garn, blev Forklaringen læst af Huuspostillen over Dagens Evangelium.

Ianv. 29. Mandag. — Westen med lidt Sne. — I Dag indfaldt Hans Majestæts Kongens Fødselsfæst. Kjøbmand *Leigh* celebrerede denne saa godt som muelig kan skee i Grønland. — Grønlænderne nærved Kolonien fik et lidet Traktement, ligesaa ved Anlægget. — Min Skytte har i Dag seet til mine Garn, men fik kun 1 Sælh:

Ianv. 30. Tirsdag. — Stille med klar Luft og Frost. I Dag saae ieg selv til Garnene og fik 4 Sælh: Min Skytte fik 17 Rytter.

Fra Udstederne² kom i Dag endeel Grønl: som leverte nogle Skind; de reiste derpaa Hiem igien.

Ianv. 31. Onsdag. — Stille med smugt Veir og Frost.

Min Skytte saae i Dag efter Gr: og fik 5 Sælh: Ieg og Under Assistent *Søbek*, samt Baadsmand *Lars Hellesen* var i Dag paa Iagt. — *Søbek* fik 9, og Baadsmanden 27 og ieg 19 Rytter. I Dag havde ieg min Plaisier med *Søbek* i Henseende Iagten. Det var ham ikke mueligt at skyde en Ryppe uden at lægge Flinten paa en Steen eller anden Stillats og dertil maatte han lukke begge Øynene førend han løste Skudet. Det traf sig nu et par Gange, at ieg saae *Søbek* krybe

¹ Kangeq betyder forbjerg. — Dette er det forhen omtalte forbjerg ml. Ritenbenk og Igdlutsiaq.

² Ved udstederne forstaaes Grønlænderbopladsene rundt omkring i distriktet.

hen ad Marken for at søge sig en Steen til at lægge Flinten paa. Ieg stod nu stille og ventede paa han skulde lukke begge Øynene til og (da) dette var giort skiød ieg Ryppen som han sigtede til, saa at hans Kryben og Sigten nu var forgiæves.

Feb^r 1. Torsdag. — Stille og godt Veir. — I Dag saae ieg til mine Garn og fik 3 Sælh: Min Skytte leverte 15 Rypper.

Atter kom nogle Grønlændere fra Udstederne; de reiste strax efter at deres Handel var giort.

Feb^r 2. Fredag. Nord med noget Sne. — I Dag var ieg ved Garnene, men fik Indtet. Min Skytte leverte 11 Rypper og 2 Harer.

Feb^r 3. Løvedag. Norden med klar Luft og stræng Frost. I Dag saae ieg til Garnene og fik 3 Sælh: Min Skytte fik 7 Rypper.

Feb^r 4. Søndag. — Stille med smugt Veir. — Ieg lod min Skytte fare til Sælgarnene og fik 6 Sælh:

Efter at Forklaringen var læst over Dagens Evangelium, gik ieg over Iisen hen til den saa kaldede nordre Øe¹ for at see til en Rævefælde som ieg havde der. — Som ieg nærmede mig Øen blev ieg vaer at en Hare sad paa en Steen, men ieg havde ingen Flint med mig. — Strax løb ieg til Kolonien for at hendte min Flint, og da ieg atter kom til Øen sad Haren paa samme Sted. Et Øyeblik — og død var han — Men han havde sin Kammerat ved Siden af sig og som ieg ikke saae førend den første var skudt. Denne maatte friste samme Skiæbne som hin. — Efter en 1 Times Fraværelse bragte ieg Hiem — 2 Harer.

Feb^r 5. Mandag. — N: O: med blandet Luft. — I Dag var ieg selv ved Sælgarnene og fik 2 Sælh: Min Skytte leverte 13 Rypper. Kiøbmd: *Leighs* Dræng har i de sidste 8te Dage faaet mange Sælhunde i Garn.

Feb^r 6. Tirsdag. — Storm af N: O: med klar Luft. — I afvigte Nat har blæst og blæser endnu meget haardt af N: O: hvorved kunde befrygtes, at Isen ved Anlægget, skiønt denne er stærk, kunde brække. Derfor blev Baadsm. *Lars Hellesen* sendt til Anlægget for at erkyn-dige sig herom. — Han kom strax tilbage og berettede: at Isen var brækket, men endnu aldeles ingen Leilighed til Brandvagt. — Jeg gjorde mig strax færdig at gaae til Anlægget, men først fik vi skrabet sammen saa mange Folk som mueligt for at gaae med mig. — Ieg

¹ Ca. 5 km. nord for Ritenbenks-øen.

overdrog min Garnfangst til min Skytte og under Underassistent *Søbeks* Tilsyn.

Feb^r 7. Onsdag. Østen med klar Luft og Frost. Om Morgenen tidlig begav ieg mig, tilligemed endeel af Koloniens Mandskab og Grønlændere, paa Veien til Anlægget, og ariverede der Kl: 12. — Isen var brækket men endnu ingen Leilighed til Brandvagt. — Fra Anlægget saae man 2de Hvale iblandt Isen.

Feb^r 8. Torsdag. — Om Morgenen lidet Østen, men paa Dagen Storm af samme Slags. — Klart Veir. — Ass: *Dorff* gik paa Brandvagt med 3de Slupper sydefter, men som sædvanlig mødte Forhindringer for et godt Udfald. — Thi de vare ey komne $\frac{1}{2}$ Miil fra Anlægget førend ogsaa en rasende Storm af Østen indfandt sig, og som nødsagede *Dorff*, at gaae tilbage til Anlægget. Med megen Besværlighed og Fare naaede han Anlægget og fik Slupperne paa Land. — *Dorff* sagde: at mange Fisk var at see blandt Isen.

Kl: 12 $\frac{1}{2}$ Slæt kom Kiøbmand *Leigh* og havende med sig endeel af Coloniens Grønlændere. Om Aftenen da det begyndte at blive mørkt saae vi fra Anlægget af 3de Hvale; men det var for silde at tænke paa Brandvagt i Dag.

I Aften døde en Grønlænder Dræng, som i lang Tiid har været plaget af Brøstsyege.

Feb^r 9. Fredag. — Om Morgenen Stille, men paa Dagen S: W: med blandet Luft. — Om endskiønt at noget tynd Is havde lagt sig i Nat, lod ieg Assistent *Dorff* gaae paa Brandvagt med 4re Slupper. — Efter 1 Times Forløb kunde vi fra Udkiks-Klippen see: at en Sluppe havde fast i en Hval. Herover blev nu en stor Glæde, men som kun varede kort; Thi efter atter 1 Time observerede man at Hvalen var forliist. — Om Aftenen Kl. 7 kom *Dorff* hjem med Slupperne. — Han fortalte da: at han havde anskudt den forliiste Hval; men at denne tog sin Vei under Isen, hvor Harpunen gik tvers over. Til lige sagde han: at man havde været sikker paa Hvalen, hvis ikke Iis havde været i Veien. — *Dorff* havde talt med A: P: E: Brandvagtere og af dem hørt: at derved Stedet var fanget 1 Hval forrige Dag.

Om Aftenen fik alle Brandvagterne kogt Erter og derefter noget Tørfisk.

Feb^r 10. Løvedag. — S: W: med blandet Luft og stræng Frost. — Atter er Havet bedækket med Iis; kun hist og her er nogle smaae Aabninger, i hvilke adskillige Fisk ere seede i Dag.

De Liiner som i Gaar brugtes ved den forliiste Hval blev taget af Sluppen og ophængt for at tørres; I disses Sted blev skudt nye og tørre Linner i Sluppen.

Kl: 12 gik Kiøbmd: *Leigh* og nogle Grønl: over Land til Colonien. — Anlæggets Kostnydende blev i Dag tildeelt Kost af Smør og Brød for 14 Dag(e) og de øvrige Sorter for 6 Ugger.

Forige Dag blev forliist 2de Stevne-Jern; I Disses Sted sadte Tømmermanden 2de nye.

Da Assistent *Dorff* berettede: at den af ham forige Dag anskudte Hval blæste meget Blod fra sig og deraf kunde formodes at Hvalen siden er død: saa lod ieg 2de Grønlændere fare ud med deres Kajakker¹ for at recognoscere om nogen død Fisk skulle findes. — Om Eftermiddagen kom de tilbage uden at have funden nogen død Hval; derimod havde de seet mange levende Hvale i de smaae Aabninger.

Feb^r 11. Søndag. — S:W: & Norden med blandet Luft og Frost. — Som forige Dag intet aabet(!) Vand uden smaae Huller. I disse Huller blev seet nogle Hvale. — Forkl: ov: Dagens Evang: blev Læst for Mandskabet. — Derefter blev Landets alm: Instrux oplæst for Anlæggets Matroser.

Feb^r 12. Mandag. Østen & Stille med stræng Frost. I Dag er intet aabet Vand at see; ikke heller bleven seet nogen Hval i Dag. — Isen er nu saa stærk, at Grønlænderne i Dag har kiørt med Hundeslæder over 2 Miil tilsøes paa Sælfangst. — De kom hiem i Aften med 4re skudte Sælhunde.

Mandskabet forrettede forefaldende Arbeide.

Feb^r 13. Tirsdag. S:O: med klar Luft og Frost. — Intet aabent Vand at see; ikke heller nogen Hval, end og fra de høye Fiælde.

Mandskabet var i Dag paa Iagt. — Ieg selv var ogsaa paa samme Fart og bekom 5 Rypper.

Feb^r 14. Onsdag. Østen & Stille med klar Luft og Frost. — Indtet aabet Vand; ikke heller seet nogen Hval. — Mandskabet forrettede forefaldende Arbeide.

Feb^r 15. Torsdag. — Norden med Sneefog. — Ingen Leilighed til Brandvagt. Grønl: som i Dag var ud paa Isen efter Sælhunde, saae en Hval iblandt Isen. Grønlænderne her ved Stedet lider for-

¹ De er gaaet ud som det hedder „maqigdlutik“ ᓄ: med kajakken paa hovedet for, hvergang de kommer til aabent vandt, at kunne stikke i den. En Grønl. kan gaa saaledes flere mil.

tiden megen Nød. Denne Elendighed kan ey afhielpes paa anden Maade end ved europæisk Proviant. — Efter den fra Øvrigheden givne Tilladelse blev disse Stakler i Dag tildeelt nogle Skpp: Erter samt nogle L^{te}: Graaesei.

Feb^r 16. Fredag. Norden, blandet Luft og Frost. — Endnu er Havet bedækket med Is; dog gjør vi os Haab om aabet Vand, siden noget Norden har blæst i de 2de sidste Dage¹.

Da intet ved Anlægget var at forrette i Dag, gik ieg over Land til Kolonien for at høre hvorledes min Grønlænder Dræng havde passet mine Garn i min Fraværelse. Forinden ieg forlod Anlægget gav ieg Ordre, at en af Matroserne skulle komme og vaerskoe mig, saa snart de mærkede det mindste aabet Vand.

Kl: 10 om Formiddagen kom ieg til Kolonien; men neppe havde ieg væ(ret) der 1 Timme(!) førend Matros *Jørgen Kieldsen* kom fra Anlægget og berettede: at Isen der begyndte at aabne sig. Strax fik ieg nogle Grønlændere med mig og gik til Anlægget. — Kl: 3 om Eftermiddagen var ieg allerede ved Anlægget; men det aabne Vand var endnu saare lidt. Imidlertid lader det til, at Norden Vinden vil gjøre nogen Aabning i Isen.

Feb^r 17. Løverdag. — Om Morgenen lidet nordlig Vind, som gjorde en Rende i Isen, men mod Middag S:W: med blandet Luft, med hvilken Isen stuede sammen igjen. Imedens vi havde den smuele Aabning i Isen blev brandvagtet med 3de Slupper; Men Skiæbnen var ligesaa ugunstig i Dag som forhen; thi efter et par Timers Forløb begyndte det at blæse S:W: som stuede Isen under Land igjen. — Med megen Besværlighed kom vi igiennem Isen til Anlægget. — Vi saae 7 à 8 Hvale, men man torde ey vove at anskøde nogen af dem formedelst Is. — Om Eftermiddagen sendte ieg en Grønlænder, som Expresse til Kiøbmd: *Leigh*, for at anmode ham om, at faae fleere Grønlændere ned fra Kolonien, hvis Isen skulle aabne sig, for da at prøve Lykken paa nye. — Om Aftenen kom Kiøbmd: *Leigh* selv, samt Koloniens Matroser og endeel Grønlændere.

Feb^r 18. Søndag. — S:W: med blandet Luft. — Den indfaldende Westl: Vind har nu ganske tilpakket heele Waygattet med Is, saa at

¹ Saalænge isen i Diskobugten ikke ligger fast, plejer nordenvinden, som med stor kraft blæser ud af det omtr. 140 km. lange sund nord om Disko (Vajgattet), altid at sætte aabninger i den.

her i Dag ikke er aabet Vand at see — Nogle Hvale blev seet iblandt Isen.

Forrige Dag, da ieg, for et Øyeblik, var ved Colonien, fik ieg at vide (at) min Grønlænder-Dræng, siden den 6te denne Maaned, har fanget i mine Sælgarn 19 Sælh.; og skudt i samme Tiid — 115 Rytter.

I Dag indtraf det ubehagelige Tilfælde: at en Grønlænder ved Navn *Manasse* blev skudt et Skud Hagel i sin højre Haand af en anden Grønlænder, som ogsaa samme Tiid var paa lagt. — Jeg fik strax fat paa *Manasse*, og fik Haglene, Krudtkorn og andet Snavs pillet ud af Saaret, hvorpaa ieg tøde samme med fransk Brændeviin, derefter med *Balsam Universalis conrect*: og endelig lagde ieg *Wund Balsam* derpaa. — Blandt Familien var en stor Allarm; thi de troede at han skulle dø. En gammel udøbt Kiælling, som beskyltes for en Hex¹, spaaede med Lampe-Pinden:² at bemeldte *Manasse* skulle dø. Ved Assistent *Dorff*, som en Indfødt, lod ieg hende sige: at *Manasse*, ligesaa vel som alle Mennsker, engang skulle dø, men ey, som hun løy, af det Skud han havde faaet i Haanden. Over mit Sendebud blev hun meget fortørnet, og lovede: at en Biørn skulle komme og giøre mig Skade naar ieg engang gik allene til Kolonien. — For at drille hende herfor, sendte ieg Blandingens *Ionas* hen til hende med en Stokfisk og lod hende sige: „at her var Betaaling fordie hun ville sende en Biørn ud paa mig“. — Hun blev herover meget skamfuld og lod derfor den hende tilsendte Stokfisk, i hvor megen Lyst hun vel havde at fortære den, ligge et par Dage urørt.

Feb^r 19. Mandag. — N:O: & S:W: med blandet Luft. — Om Morgenens var en liden Aabning under Landet. I samme blev brandvagtet med 4re Slupper. Og omendskiønt mange Hvale saaes runden om Slupperne torde ingen Harpunerer sætte fast fordie Isen kom

¹ Hekse (ilisisut) var i den hedenske tid saadanne mænd el. kvinder, som ved øvelse havde opnaaet færdighed i ved hjælp af en el. anden genstand og ved anvend. af ord og trylleformularer, erhvervede ved overlevering, at indvirke til skade for andre. — I den hedenske og første kristne tid dræbtes de ofte af deres landsmænd, naar de opdagedes eller naar man blot fik tilstrækkelig mistanke om, at de var hekse.

² Lampepinden (tarqigsût) benyttes til at skubbe vægen i den grøn. lampe tilrette og afpudse den med, naar blusset skal forstærkes. Den var ofte fint forarbejdet og pyntet med zirater.

drivende med stor Fart syd fra. — Efter et par Tiimers Forløb var Slupperne indstuet af Isen saa at det var (med) Nød og Neppe, at man fik Slupperne bierget til Lands. — Jeg kan ey udsige hvor saare tunkt(!) det er, at see saa mangfoldige Hvale uden at høste nogen Nytte af dem. — Grønlænderne fik i Aften kogt Ertevelling¹.

Feb^r 20. Tirsdag. Norden med klar Luft og Frost. Atter i Dag var lidet aabet Vand, derfor blev brandvagt med 4re Slupper; men som Isen forige Dag forhindrede Fangsten, saa gjorde en paakommende haard Blæst af Nordost det i Dag. Med stor Møye kom Slupperne hjem igien til Anlægget. — Ingen Hvale seet i Dag.

Kl: 3 om Eftermd: gik Kiøbmand *Leigh* med sine Grønlændere hjem til Kolonien.

Feb^r 21. Onsdag. — S:W: med Snee og stræng Frost. — Om Morgen gik atter 4 Slupper paa Brandvagt. Men Vind og Iis var ogsaa i Dag til Hinder for Fangsten. Kl: 11 kom Slupperne hjem igien. — Seet 4 Hvale blandt Isen. — Saare beklageligt er det, at den slemme Is nu skal lægge Hindringer iveien for Fangsten siden her fortiden er en stor Mængde Hvale at see. Naar ingen Fangst gjøres er det saare bekosteligt for Den Kongelige Grønlandske Handel naar saa mange Grønl.; baade fra Kol: og Anlægget, skal underholdes blot med europ: Proviant.

Feb^r 22. Torsdag. Stille med tyk Luft. — I Dag er Havet overalt tildækket med Driviis. Ingen Leilighed til Brandvagt. Seet mangfoldige Hvale fra Anlægg: af. — Mandskabet fik i Dag Tilladelse til at gaee paa Iagt.

I Dag var Anlæggets Grønlændere ud paa Isen med deres Hunde og Slæder; de skiød 3 smaae Sælhunde.

Feb^r 23. Fredag. — S:W: med Sneefog og stræng Frost. — Ingen Leil: til Brandvagt, formedelst Iis. — Mandsk: forrettede forefaldende Arbeide. — Ingen Hvale seet i Dag.

Feb^r 24. Løverdag. Stille med klar Luft. Slet intet aab: Vand at see, ikke heller seet nogen Hval i Dag.

De Kostnydende ved Anlægg: fik Smør og Brød for 14 Dage.

Feb^r 25. Søndag. Stille med klar Luft og Frost. Intet aabet Vand at see. — Efter at Forkl: var læst over Dagens Evangelium, besluttede ieg at gaee til Rittenbenk for at see til mine Sælgarn. —

¹ ☉: ærter og gryn kogt sammen i vand. Er endnu yndlings- el. nationalret overalt i Grønland.

Imidlertid blev Assistent *Dorff* og Mandskabet ved Anlægget for at beoagte Fangsten.

Kl: 2^{1/2} Slæt kom ieg til Kolonien. Siden sidst ieg meldte om min Garnfangst er kun fanget 4 Sælh: fordie Isen har været meget ustadig.

Feb^r 27. Tirsdag. — Stille med klar Luft. — Seet til mine Garn, fik kun 1 Sælh: — Min Skytte leveret i Dag 59 Rytter, som han havde skud(!) siden sidst ieg var ved Colonien.

Feb^r 28. Onsdag. — Lidet Østen med klar Luft. — I Dag fyldte ieg mit 28de Aar, og er — Gudskee tak! frisk og Vel — i det kolde Grønland.

Martii 1. Torsdag. — Stille med klar Luft og Frost. — Seet til Sælgarnene og faaet 1 Sælh: Min Skytte leverte 9 Rytter.

I Dag kom nogle Grønl: fra gamle Rittenbenk¹ og leverede nogle Sæl- og Ræveskind. — Ogsaa bragte disse: en Deel Harer og Rytter.

Martii 2. Fredag. — Stille & Nord. med klar Luft og svær Kulde.

Min Skytte saae i Dag til Sælgarnene — 1 Sælh: Jeg selv var paa Jagt og fik 21 Rytter.

Af Baadsm: *Lars Hellesen* kiøbte ieg i Dag 100 Rytter, og betalte ham derfor 2 R^{di} i Kaffe og Sukker.

Martii 3. Lørdag. — Nord. & lidet Østen med blandet Luft.

I Dag var ieg selv ved Garnene — 1 Sælh: Min Skytte leverte 10 Rytter.

Fra Udstederne kom i Dag endeel Grønl: som reiste strax efter at deres Handel var giort.

Martii 4. Søndag. Stille med klart Veir. — Efter at Forkl: var læst ov: Dagens Evang: gik ieg til Anlægget for (at) see hvorledes (det) stod til der. Da ieg forefandt alting i god Orden og intet aabet Vand til Brandvagt, gik ieg tilbage til Kolonien og kom der Kl: 4 om Eftmd:

Min Skytte saae til mine Garn og fik — Indtet.

Martii 5. Nord: med lidt Snee. I Dag var ieg selv ved Garnene — 1 Sælh: Min Skytte leverte 3 Rytter.

Martii 6. Tirsdag. — Stille med klar Luft og stræng Frost. — Om Morgenen Kl: 8 gik ieg til Anlægget, og kom der Kl: 10. —

¹ Kol. Ritenbenks første plads, paa sydsiden af Nügssuaq halvø (som adskiller Diskobugt og Umánaqbugten), ca. 40 km. n. v. for dens nuvæ. plads. Stedet, som hedder Sarqaq (solside), er nu en stor filialhandelsplads og ligger meget vakkert ved Vajgattet lige overfor Diskos mægtige basaltfjelde.

Ved Ankomsten der traf ieg en af Kiøbmand *Dalagers* Sønner, som en Time forhen var kommen til Anlægget paa Hunde-Slæde.

Han berettede: at han, hans Brødre og nogle Grønlændere for nogle Dage siden havde lænset mange Fisk i nogle Aabninger uden for Sagen A:P:E. Han trode derfor: at man snart ville finde Hval-aadsler nok. — *Dalager* kiørte Hiem og ieg gik til Kolonien. — Isen ligger nu overalt saa fast som en Broe.

Martii 7. Onsdag. — Østen & Stille med klar Luft og stræng Kulde. — 25° Kulde. — I Dag var ieg ved Sælgarnene — Indtet. Min Skytte leverte 8 Rypper.

Fra *Torsukatek* kom nogle Grøn!., som, efterat deres Handel var gjort, reiste igjen til deres Hiem.

Martii 10. Løverdag. — Stille med smugt Veir, men stræng Frost — 29° K: — Isen ligger nu overalt som en Broe; ia endog Waygattet er stærkt belagt med Is. Derfor kom i Dag nogle Grønlændere fra Disco Land, som bragte nogle Skindvarer, hvorfor de ville have Krudt, Blye og Tobak. — De berettede, at Isen laae lige til Godhavn paa Disco.

Om Morgenen gik ieg til Anlægget, hvor Kost blev udveiet af Smør og Brød for 14 Dage til Assistent *Dorff* og Kone, samt 5 Matroser. — Ass. *Dorff*, tilligemed nogle Grønlændere, havde i Dag været nogle Miil tilsøes for at recogincere(!) efter Drivehvale, men saae ey mindste Tegn dertil.

Martii 11. Søndag. — Stille med smugt Veir — 30° Kulde. — Efter at ieg havde læst Forklaringen over Dagens Evang: for Anlæggets Mandskab, gik ieg til Kolonien og ankom der Kl: 2 Eftermd: — Kiøbmand *Leigh* sagde mig da, at han havde besluttet at reise til Godhavn for at besøge Inspecteur *Wille*, ønskede at ieg ville følge med paa denne Tour. — Og da ieg tillige ønskede at tale med Inspectøren, var ogsaa min Beslutning snart tagen — at følge med til Godhavn.

Samme Aften blev Grøn! *Bendt* sendt til gl. Rittenbenk og *Attenekalok*¹ /: begge disse Steder ligger 9 Miile Norden for Kolonien :/ for at opbringe nogle Hundeslæder.

Ieg selv var til Garnene og fik — 2 Sælh: Og min Skytte fik 2 Harer.

¹ Atanikerdluk ligger ca. 22 km. nordvest for „gl. Ritenbenk“; stedet er nu ubeboet.

Martii 12. Mandag. — Stille og godt Veir — $29\frac{1}{2}^{\circ}$ Kul: — Om Morgenen gik ieg til Anlægget for at give Assistent *Dorff* Underretning om hvad han havde at iagttage medens ieg gjorde en Tour til Godhavn. — Og da dette var bestilt gik ieg igjen til Kolonien. — Min Skytte fik i Garn 1 Sælh:

Kl: 5 om Aftenen kom Grønlænderen *Bendt*, som forige Dag blev sendt til Gl. Rittenbenk, tilbage, og bragte med sig fra Attanekatlok: Grønl: *Tingertok*, *Samik* og *Ujorak*, samt Grønlænder *Casper* fra gl. Rittenbenk, alle med Hunde og Kiøre-Redskab. Kiøbmd: *Leigh* leiede 2de og ieg 2de af disse Grønlændere for at kiøre noget Vil(d)t for os til Godhavn.

Martii 13. Tirsdag. — Stille og smugt Veir — 31° Kul: — Om Morgenen Kl: 5 begav ieg og Kiøbmand *Leigh* os paa Reisen, havende til vor Befordring vores egen Kiøre-Eqvipage og, for vores Medbringende, de forige Dag omtalte leiede Grønlændere, som havde paa deres Slæder 600 Rypper og 31 Harer; Halvparten tilhørende Kmd: *Leigh* og Halvparten var mit. — Efter at have kiørt fra Kl: 5 om Morgenen til Kl: 5 om Aftenen og i denne Tiid tilbagelagt 20 Miil, befandt vi os paa Høyden af den saa kaldede Skandse¹ paa Disco Land, 6 Miile Østen for Godhavn. Men her mødte os en stor Mængde Skrue-Is, igiennem hvilken vi ikke kunde komme da det allerede var bæl mørkt, hvor for det blev besluttet at hvile paa Isen indtil det blev Dag igjen. Imidlertid man ventilerede herom, løb *Tingertoks* Hunde bort med Slæde og alt hvad derpaa var. Grønlænderen var en gl: Mand og kunde ikke sætte efter sine tabte Hunde, hvorfor ieg, saa godt ieg kunde, løb efter de borteblevne Hunde, som jeg endelig langede ved Strandkanten, under Skandsen, hvor de var ifærd med at spise af noget som laae indfrosset i Iskanten. Strax ved blev ieg vaer noget som stod (op) af Isen og som bevægede sig ligesom smaae Træer i Blæst, og som ieg ikke (kunde) skønne hvad det var førend ieg kom det nær og saae, at det var Hvalfiske Barder. Heraf sluttede ieg, at her maatte ligge 1 død Hval. — Strax gav ieg mig til at raabe, saa høyt som muelig, til Kiøbmd: *Leigh* og de andre som var paa Isen, at de maatte komme op til mig, da ieg havde funden en død Hval; men de var saa langt borte, og i

¹ En skandseformet fjælddannelse paa Diskos underland, som ganske ser ud som var den opkastet af menneskehænder. Dengang boede der ingen menn., nu ligger der i nærheden et udsted, som hedder Skansen. — Den opgivne afstand fra Ritenbenk er altfor stor; der er næppe mere end ca. 80 km.

blandt Isen, at de ikke kunde høre mit Raab. Men Grønlænderen *Casper*, som Kiøbmd: *Leigh* havde sendt for at søge efter mig, kom endelig og til det Sted ieg var. — Denne Grønl: gik nu tilbage for at søge de andre op; de kom ogsaa alle; efter en Times Forløb. Grønl: *Tingertok* hvis Hunde havde voldt at ieg først fandt den døde Hval, var saa hierte Glad fordi denne Hval var funden af hans Hunde, saa at han hoppede og sprang, som et Barn, og derhos sagde „ieg er Herre; thi mine Hunde har funden denne Drivehval“
/: *Uanga nâlegavonga krimmima sillorsoak manna naimasimam-marsuk*¹ :/.

Vores Natteherberg blev nu her, endskiønt det var usigelig koldt, som nok enhver kan tænke sig i 31° Kulde. — Vore Grønlændere begyndte strax at hugge løs Barder med deres Tokker² og for at holde mig nogenledes Varm, hialp ieg dem alt hvad ieg kunde. — De fik saaledes hugget løs 66 Stk: 10 Fods Barder, som de, noget op paa Land, gravede ned i Sneen indtil de kom tilbage fra Godhavn³ — Kiøbmd: *Leigh*, som begik den Uforsigtighed at lægge sig paa sin Slæde imellem 2 Slædeskind⁴, følede mest ved Kulden. — Og da den Flaske fransk Brændeviin, som vi havde med os paa Veien, var slaget itue forige Dag; saa havde man nu intet til Vederqvælgelse under nærværende Omstændigheder.

Martii 14. Kl. 5 om Morgenen begav vi os paa Veien igien. Men forinden vi kiørte afsted formanede Kiøbmd: *Leigh* Grønlænderne, at de maatte være taus naar de kom til Godh: thi ellers vilde sammesteds Grønl: hendte Barderne forinden de kom tilbage og deres Fordeel gik fløyten.

Kl: 11 om Formiddagen naaede vi Godhavn, hvor vi forefandt Hr: Inspecteur *Wille* med Familie og øvrige Europæere, undtagen Skibscapitain *Egeskau*, som var meget syg, ved det beste Velbefindende. Kun beklagede de, at Forfriskningen, til saa mange Europæere som den Gang var ved Godhavn, var saare knap. Altsaa var den Qvantitet Vildt som ieg og *Leigh* bragte med os, saare kiærkommen.

¹ M.'s oversættelse er nøjagtig undtagen for verbets vedkommende; det betyder ikke „har funden“, men „har lugtet“ eller „har opnuset“.

² En tok (tôq) er en lang stige med et skarpt jærn paa enden, til at prøve isen og hugge huller i den med. Enhver slæde medfører en saadan.

³ Hvalbarder var en meget søgt handelsvare og betaltes temmelig højt ved handelen.

⁴ Man har sædvanlig et stort, tykhaaret skind — oftest rensskind — surret fast ovenpaa slæden til at sidde paa.

De fortalte mig: at Styrmanden paa det Skib ieg fulgte over med, var død Dagen, efter at ieg reiste fra Godhavn sidste Høst — Ligeledes var i Høst adskillige af bemeldte Skibs Mandskab samt nogle af de med samme overkomne Matroser (døde).

Martii 15. Torsdag. Stille med godt Veir. — Ieg og Kiøbmd: *Leigh* hos Inspecteuren. — Fortalt ham om den næstforegaaende Dag fundne døde Hval.

Ved Godhavn var heller ikke fanget nogen Hval denne Vinter, saa at der herskede stor Mangel bl: Grønl: — Om Aftenen var alle Officierer til Gæst hos Inspecteuren.

Martii 16. Fredag. — Stille med smukt Veir — 32° Kul: — I Dag fulgte ieg med Styrmanden paa det i Landet liggende Brig-skib *Tosingeslot* kaldet¹, Hr: *Joh: Christian Steen*², til Anlægget *Fortunebay*³, 2 Miile Vesten for Godhavn, for at besøge Capitain *Egeskau*. — Jeg fandt ham syg og sængeliggende og (han) sagde mig da: at han mærkede, at hans Endeligt var snart forhaanden. Han var overmaade fornøyet over, at ieg kom til ham.

Martii 17. Løvedag. — Norden med lidt Sne — 29° K: — Chirurgus og Assistent *Olrik*, fra Godhavns Anlæg, fortalte os: at en af vore Grønl: den foromtalte *Tingertok* /: en af Rittenbenks Districtets fornemste Angekutter⁴ :/ havde paataget sig at sige Godhavns Grønl: hvor mange Hvale de skulle faae i Aar. Til hvilken Ende han i Aften, i et af de Grønlandske Huuse, ved Anlægget, skulle udøve sin Kunst; og for samme Hexerie skulle han have i Betaling: 1 nye Rifle à 10rd 4 Al: Kattun og 3 Al: Vadmel. — Baade ieg og fleere af Europæerne havde megen Lyst til at bivaane denne Fæst, hvor for nogle af os gik ud til Anlægget for at erfare om vi maatte have Tilladelse til at bivaane Hexeriet. — Men Hexemesteren /: Angekut :/ svarede: vi vare Danske og forstod os ikke paa saadan

¹ Briggen „Taasinge Slot“ laa flere aar i Grønl. og benyttedes til hvalfangst samt til kystfart mellem Diskobugten Kolonier. Den var paa 50 Commercelæster.

² *Johan Chr. Steen* (1764—1813) blev oberass. p. Krp. Eil. 1789, var senere kbmd. i Godhavn og Christianshaab, entledigedes 1807, flyttede til Norge og døde der. Han var gift med *Johanne Henriette Eeg* (1769—1835) (søster til insp. Schultz's hustru og dt. af foged i Romsdalen Jacob Andreas E. og Elisabeth Leganger).

³ *Fortunebay* var et hvalfangeranlæg; det nedlagdes omkr. 1800.

⁴ angákoq (flt. angákut) ∅: heksemester; vismand, troldmand, som mentes at staa i forbindelse med aande verdenen, hvorfor de blev spurgt til raads i alle mulige forhold. Sin virksomhed udøvede de under forsk. mystiske kunster.

Proces — og maatte altsaa blive derfra. Men med dette Svar lod vi os ikke nøye, men gik ham haardt paa Klingen tilligemed Løfte om Betaling, hvis vi maatte være tilstede ved hans Hexerie. Han spurgte da hvad vi vilde betale ham; Og da Svaret blev: en Rulle /: $6\frac{1}{4}$ R :/ hollandsk Tobak pro Persona, gav han sit Samtykke til at vi maatte være tilstede; dog skedte dette under Betingelse: at vi maatte vise os roelige og intet Støi gjøre, og at vi ikke maatte blive bange hvis noget forekom os forunderligt og ubehageligt. — Vi lovede nøye at efterkomme hans Forskrift herom. Nu bad vi ham, at han ville sige os hvad Tiid vi skulle møde, som han ogsaa gjorde ved at tilkiendegive os, at Kl: 8 i Aften maatte vi komme til Anlægget. — Alle længtes nu efter det fastsatte Klokkeslæt for at see dette Abespil. Endelig blev Kl: 8 og vi /: Kiøbmd: *Liedemark*, Kiøbmd: *Libech*, Kmd: *Sandgreen*, Kmd: *Leigh*, Assistenterne *Brandt*¹ og *Bidstrup* og *Olrigh*, ieg, Commandeur *Ketels*² og Styrmand *Steen* :/ gik til Templet hvor Prophethien skulle gaae for sig. — En af hans Landsmænd stod uden for Døren da vi kom for at bede os træde nærmere. Men førend vi gik ind overlagde vi, at vi alle ville tage Plads paa de Bænke som er nærmest Døren³. — Nu traade vi /: eller rettere sagt krøb :/ ind i Huuset, som næsten var fuldproppet af Mennisker. Alle Fruentimmerne sad paa Brixen og Mandfolkene paa Bænkene rundt om i Huuset og paa Gulvet sad Hans Excellence Herr Angekut⁴ med bundne Hænder havende en Tromme ved Siden af sig. — Tvende Lamper — en i hvert Hiørne — brandt med et meget svagt Skin.

Da vi havde sadt os blev begge Lamperne udslukkede, og man hørte en Røst paa Gulvet som om samme var kommen fra et Menniske, som var bestæd i Fare. Derpaa begyndte Lyden at blive noget stærkere, samt Trommen at gaae med fleere saadanne Hokus Pokus. Ogsaa begyndte en Regn af smaae Steene /: saa store som en almindelig Erter(!) :/ at danse om vore Ører. — Og da vi rimmelig kunde troe, at disse smaae Steene kun var et Præludium og at de større snart ville komme efter, pakkede vi /: Europæere :/ os strax ud af Huuset og lod Hexemester, med alt hans Giøglespil, være Hexemester.

¹ *Rasmus Jens Brandt*, f. 1772, † 1818 i Godhavn, „haandskriver“ hos inspektøren.

² Skipper og hvalfangerkommandant paa skibet „Taasinge Slot“.

³ Ved „bænkene nærmest døren“ maa forstaas side- og vinduesbriksene.

⁴ Myhlenphort bruger af ukendskab flertalsformen, det skulde hedde Angekok.

Vi forføjede os til Kolonien, hvor Hr: Inspecteur *Wille* og Kiæreste m: fl: vendte(!) paa os for at høre udfaldet paa Hexe-Historien. Men da vi fortalte hvorledes var tilgaaen blev vi udleet oveni Kiøbet.

Martii 18. Søndag. — Stille med smugt Veir — 31° Kul:

Om Morgenens Kl: 8, kom Propheten *Tingertok* og fordrede hvad han forige Dag blev lovet fordie vi fik være tilstæde. Ved en god Tolk lod vi ham svare: at han gandske tilforladelig skulle have faaet den ham lovede Betaling hvis han havde ladet udeblive sine Spisubstræger, nemlig at overøse os med Smaaesteene. Fordie han gjorde dette fik han nu slet intet. Hertil svarede han: at han havde sagt os forveien, at vi ikke maatte blive bange hvis noget forunderligt og ubehageligt mødte os imedens han hexede. — Dernæst sagde han: at de Smaaesteene som vi mærkede, kom fra hans *Torngak*¹ der ey kunde taale, at *Kablunæt* /: de Danske :/ vare tilstæde ved saadanne Forretninger. — Kort — da vi havde ladet ham sige: at han var en Løgner og Bedrager, gav vi ham hver: 1 Alen Tobak hvormed han gik fornøyet bort. — Chirurgus *Olrik* fortalte: at hans Hexerie løb af saaledes: at Godhavn dette Aar kun fik 3de Hvale. — Som forhen meldt fik han for sin Umage 1 Rifle à 10^d, 3 Alen Vadmel og 4 Alen Kattun.

Kl. 10^{1/2} Slæt blev alle Europærne ved Godhavn kaldet til Bøn hos Inspecteuren. Han selv læste Forklaringen over Dagens Evangelium.

Alle Officerer spiste til Middag hos Inspecteuren og til Aftens hos Kmd: *Libech*.

Martii 19. Mandag. — Stille med godt Veir — 30° Kulde. — Om Morgenens Kl: 4 sentes(!) 3de Slæder til Kolonien Iacobshavn for at købe Hellefisk v: Kalleraglek.

Chirurgus *Olrik* havde indbudet alle Kiøbmænd og Assistentere, som fortiden er ved Godhavn, til Giæstebud i Aften. — Iblandt de Indbudne var ogsaa den, under 11te Novb: f: A., ommeldte Assistent *Bidstrup*. — Af *Olricks* Godædighed tog denne *Bidstrups* saa meget til sig af stærke Drikke, at han tilsidst blev meget beskænket. — Da Kl: var 9 om Aftenen brød Sælskabet op formedelst *Bidstrups* Skyld og gik til Kolonien. Chirurgus *Olrik* fulgte med os. *Bidstrup*

¹ tórnaq var angákoq'ens private hjælpeaand, vejleder og mellemmand mellem ham og aandefyrsten Törnárssuk.

blev tilbage ved Anlægget hvor hans Logie var. Men neppe var vi kommen til Kolonien førend *Bidstrup* kom tumlendes efter, endskiønt Anlægget ligger en god $\frac{1}{4}$ Miil fra Kolonien. — Saasnart han var kommen til Kolonien begyndte han at yppe Klammerie med Chirurgus *Olrigh* fordie Herr Kammerraad og Inspecteur *Olrigh*¹ /: en Broder til Chirurgus :/ havde sendt ham /: neml: *Bidstrup* :/ Hiem til Kiøbenhavn fra Kolonien Godthaab /†/. — *Olrigh* som ikke kunde taale *Bidstrups* Fornærmelser mod hans Broder blev hidsig og derfor ville giengielde *Bidstrups* Uartighed med Prygl, som dog blev forhindret af os andre som var tilstæde. — Ieg og Kmd: *Leigh* havde allerede lagt os, efterdie vores Hiemreise var besluttet til i Morgen, men vi begge maatte staae op for at skille Klammeristerne ad. — *Bidstrup* blev nu saa rasende gal, at han ville bruge Kniv mod os alle. — Kiøbmand *Libech* og vi søgte at stille ham tilrette, men isteden for at blive roelig blev han alt værre og værre; slog Vinduer, Speile, Porselain og Glas itue og gjorde sig Umage for at gjøre al den Skade som mueligt var. *Libech* lod derfor 6 af Kolonisterne binde *Bidstrup* med 1 Stk. 10 Garns Line og saaledes blev han transporteret med en Hundeslæde til Godhavns Anlæg. — Chirurgus *Olrigh* blev hos os ved Kolonien. — De 6 Mand som fulgte *Bidstrup* til Anlægget fik Ordre at holde vagt over ham om Natten, paa det han ey skulle gjøre nogen Ulykke paa sig selv eller andre. — Saaledes endte dette Giæstebud!

Martii 20. Om Morgenen Kl: 6, tog ieg og Kmd: *Leigh* Afskeed med Inspecteuren, hans Familie og fleere Venner ved Godhavn /: Den gale *Bidstrup* var ogsaa opstaaet og var ved Kolonien, men han skammede sig for at komme ned til os andre hvorfor han krøb imellem nogle Stabler Fustagier, ligesom en Hønsetyv :/ — og begav os derpaa paa Hiemreisen. — Kl. 10 om Formiddagen var vi allerede ved Skandsen hvor den døde Hval laae. Hvor forundret blev da ikke vore Kudske da de saae, at Fremmede havde været ved Hvalaadselet og taget de fleeste Barder af den Side paa Hvalen som vendte op af Isen; og endmeere da de blev vaer, at de Fremmede ogsaa havde

†/ *Bidstrup* var først Assistent ved Kolonien Nyesukkertop i søndre Grønland: derefter Kiøbmand ved Kolonien Godthaab hvorfra Inspecteuren Herr Kammerraad *Olrigh* hiemsendte ham for Giæld og Galskab.

¹ *Bendt Olrik*, f. 1749 i Bergen, stud. 1768; inspektør i Sydgrønland 1782—89. Døde 1793 som guvernør paa Guineakysten.

borttaget de 66 Stk. Barder som de Natten imellem de 13de og 14de dennes havde udhugget og nedgravet i Sneen. — Grønlænderne beklagede sig herover; men vi kunde ikke hielpe dem til Deres Tab paa anden Maade end at vi tilbød dem at blive Natten over ved Aadselet for at arbeide paa nyt. Dette Tilbud var de vel fornøyet med. De begyndte strax at arbeide. — Ieg og Kmd: *Leigh* spasserede heele Natten paa Iskanten, for at holde os nogenledes Varm, da det var usigelig koldt. — Om Morgenens Kl: 3 havde vore Kudske allerede udhugget 50 Barder.

Martii 21. Onsdag. Stille og godt Veir. — Kl: 4 tog *Leigh* og ieg herfra, havende de i Nat udhugne Barder paa vore Slæder. Kl: 6 om Aftenen naaede vi Kolonien — Alting i samme Orden som da vi tog bort.

Af Underassistent *Søbek* fik vi at vide, at de borteblevne Barder paa Discolandet var taget af Ass: *Carl Dorff* og nogle Grønlændere fra Vaigattet.

I Fraværelsen havde ingen Brandvagts Leilighed været efter die Isen bestandig har lagt som en Broe.

Martii 22. Torsdag. Stille med tyk Luft — 29^{1/2}° K: — Om Morgenens Kl: 5 kom Assistent *Dorf* fra Anlægget Iglytsiak med Hundeslæde for atter at reise hen til Hvalaadselet paa Disco-Land. Efter at han af Kjøbmd: *Leigh* havde faaet en Irettesættelse fordie han ulovlig havde bemægtiget sig endeel af de Barder, som af Kmd. *Leighs* og mine Kudske vare afhugne af Hvalaadselet og derefter nedgravet i Sneen, reiste han tilligemed 8 andre Grønlændere med deres Slæder til Disco-Land.

Forinden ieg reiste til Disco tog ieg op af Vandet mine Sælgarn, for ey at miste disse af Mangel paa Oppasning i min Fraværelse. Af disse Garn sadte ieg atter i Vandet 3de Stykker.

Min Skytte leverede i Dag sin Samling af Vildt som han havde skrabet sammen imedens ieg var borte — og bestod denne i 73 Rypper og 5 Harer.

Martii 23. Fredag. — Stille med klar Luft — 30° K: — Saae til Sælgarnene og fik 1 Sælh:

Grønl: *Tingertok*, *Samik* og *Ujorak* fra Attenakatlok, reiste i Dag — efter at de vare betalte for deres Reise med os til Godhavn — til deres Hiem igien.

Tvende af disse Grønlændere sc: *Tingertok* og *Samik* fik Beta-ling for min Regning, Hvorimod Grønl: *Ujorak* samt *Casper* fra

Gl. Ritt:, som havde kiørt for Kiøbmd: *Leigh*, bekom deres Betaling for Handelens Conto.

Martii 24. Løverdag. — Stille med godt Veir — 30° K: — Om Morgen Kl. 3 reiste ieg med min Hundeslæde til Anlægget Iglytsiak og ankom dertil Kl: 4¹/₂ Slæt. — Alting i god Orden, men ingen Brandvags Leilighed. — Efter at have udveiet Smør og Brød samt Kiød, Flæsk, Erter Gryn og Fisk til de Kostnydende ved Anlægget, begav ieg mig paa Reisen til Kolonien Iacobshavn, hvor ieg ankom Kl. 8¹/₂ Slæt — Iac: ligger 8 Miile fra Iglytsiak.¹

Anledningen til denne Reise var, at bringe en heel (del) Breve fra Inspecteuren til Kiøbmændene ved Kol: Christianshaab og Iacobshavn.

Martii 25. Søndag. — N:O: med klar Luft. — Herr Provst *Sverdrup* prædikede for Europæerne.

Martii 26. Mandag. Østen med klar Luft — 31° Kl: — I Dag kiørte ieg med Assisten *Dalager* til Isefjorden for at see paa hvorledes den smaae Hellefisk /: Kalleraglek :/ blev fisket². — Iacobshavns Grønlændere stod her og fiskede mangfoldige af ommeldte Fisk. Ieg blev meget forundret over de uhyre lange Snører /: bundne af Barder :/ som de fiskede med. *Dalager* fortalte mig da: at disse Snører holdt omtrent 360 Favne³; altsaa Dybden hvor de uhyre Isbierge stod henved 1000 Al: — Ikke uden Gysen kan man beskue disse uhyre Maschiner, som staae i denne Fiord i Hundredeviis. Efter at ieg havde kiøbt et Snees Fisk /: hvorfor ieg gav 1 fl hollandsk Tobak eller 24 sk: (:/), kiørte vi tilbage til Iacobshavn. — Om Aftenen begyndte det at blæse haardt af N:O: som gjorde mig bange for, at Iisen skulle brække i Pakitsok⁴ og (jeg) dermed blive forhindret fra at komme hjem til Anlægget Iglytsiak. — Om Aftenen fik ieg bestilt en Grønlænder til i Morgen at kiøre mine Hellefisk til A: P: E: /: Arvepr: Eiland ligger 6 Miile fra Iacobshavn og 2 Miile fra Iglytsiak :/.

¹ ♂: paa havisen udenom Arvepr. Eil.'s sydspids og derfra direkte paa Jakobs-havn. Hvis man skal over land et el. flere steder bliver veien længere.

² Fiskepladsen er paa selve fjorden *indenfor* isfjældsbanken, hvor der dog for det meste ogsaa altid staaer mange større og mindre isfjælde indefrosne.

³ I vinteren 1739 fik *Poul Egede* her en snøre af barder, 364 favne lang (Efterretn. om Grønl. 154).

⁴ Påkitsoq (♂: den med snæver munding) er en fjord ca. 38 km. n. f. Jakobs-havn lige overfor Arveprinsens Eilands sydende. Paa grund af stærk strøm i forbindelse med haarde vinde ud af den smalle fjord er isen her sjælden stabil henad foraaret til.

Martii 27. Tirsdag. — N:O: med klar Luft — 29° K: — Om Morgen Kl: 5 begav ieg mig, tilligemed Assistent *Dalager*, som min Svoger(!) Kiøbmand *Glomstad* ved Iacobshavn lod følge med mig for at see mig vel over Pakitsok, samt den i Gaar omtalte leiede Grønlænder afsted Nordefter. — Kl: 10 var vi allerede ved Pakkitsok, men (blev) da vaer: at denne Fiord, endskiønt den er smal, var gandske aaben. — Ieg kan ey beskrive hvor bange ieg blev herover; thi ieg frygtede for at blive borte fra Anlægget naar Brandvags Leilighed maatte indtreffe og ieg derfor paadrage mig Misgunst hos mine Foresadte. Men den kiække Assistent *Dalager*, som kiendte den Grønlandske Fart bedre end ieg, vidste strax Raad. — Han kiørte, tilligemed os andre, omtrent $\frac{1}{2}$ Miil længere op i Fiorden, hvor denne endnu blev smalere end neden for; der hug han, og medhavende Grønlæderne, los en stor Isflage, hvor han, ieg og 2de Grønlædere med vores Eqvipage steg paa. Med 4re Tokker roede vi nu den store Isskaade over paa den anden Side af Fiorden. — Nu pakkede vi os saa snart som muelig paa Land /: Arveprindsens Eyland :/ og lod vores Baad /: den ommelte Iisskaade :/ drive hvor hen den ville. — Da vi nu var paa Land blev Hundene strax spendt for Slæderne og kiørte afsted. — Kl. 3 $\frac{1}{2}$ Slæt om Eftmd: var ieg allerede hos Kiøbmd: *Dalager* paa A:P:E:.

Martii 28. Onsdag. — S:W: Storm med Sneefog — 28° Kulde. — Omendskiønt Veiret var slemt begav ieg mig paa Hiemreisen til Iglytsiak, men kom neppe $\frac{1}{4}$ Miil fra Logen A:P:E: førend ieg mødte Kiøbmand *Leigh*, som havde bestemt sig til Iacobshavn. — Ieg fortalte ham da: at Pakkitsok var aaben og at ieg kom derover paa et Stykke Is. Dette uagtet ville han dog selv see om det forholdt sig saaledes og reiste derfor forbie Logen hen til Pakkitsoks-Fiorden. — Formedelst Snefog maatte ieg ogsaa vende tilbage til A:P:E:.

Strax efter fik vi at høre at Kiøbmand *Leigh* havde giort Vende-reise og var tagen ind hos nogle Grønl: omtr: $\frac{1}{8}$ Miil norden for Logen. Kiøbmand *Dalager* sendte strax sine Sønner hen til Kmd: *Leigh* for at indbyde ham til Logie ved Logen; men han undskyldte denne Gang. Atter blev Sønnerne sendt for at bede Kiøbmd: *Leigh* komme til Logen, og nu lod han sig overtale. — Han kom herhid Kl: 3 om Eftermid:

Martii 29. Torsdag. — Østen med blandet Luft — 30° Kul: — Om Morgen fik vi at vide, at Isen imellem A:P:E: og Iglytsiak

var brækket saa at man ikke kunde kiøre paa den. Da blev besluttet at vi skulle kiøre overland til Iglytsiak. — Strax fik vi en Veiviser at følge med, som, til min største Forundring, forlangte tillaans af Kiøbmd: *Dalager* 2de 12 garns Liner for at bruge disse paa Veien. Kl. 7 om Morgenen kiørte vi afsted — men vi var neppe kommen $\frac{1}{2}$ Miil, førend ieg blev overbevist om, at Linerne vare nødvendige. Thi her kom vi til en gyselig steil Bakke¹, af hvilken vi skulle fires ned med Linerne; Som gik saaledes til: — Tvende Grønl: lod sig først glide ned ad Bakken paa sin agterste Compas; derefter blev Hundene fraspændte og bundne tilsammen paa det de ikke skulle løbe bort — og tilsidst blev Slæderne fiiret baglænds ned over Bakken. Ieg og Kiøbmand *Leigh* som stød tilbage, maae ogsaa beqvemme os til, at giøre samme Fart paa Agterspeilet ned til Grønlænderne. — Nu kiørte vi atter et godt Stykke, hvor man atter maatte underkaste sig samme Experiment som ovenfor er fortalt. — Paa Veien til Iglytsiak, som overland er 3 Miil, var ikke andet end Bakke op og Bakke ned². — Kl. 5 om Aftenen havde vi endelig overstaaet Veiens Længde og Besværlighed. — Kiøbmand *Leigh* reiste strax til Kolonien Rittenbenk. — Ved min Hiemkomst til Anlægget, var alting, som da ieg reiste bort. — Ikke heller var noget aabent Vand til Brandvagt. — Imedens ieg var fraværende, havde Anlæggets Grønlændere skudt endeel Sælhunde, hvormed deres Nød, for endeel, blev afhiulpen.

Martii 30. Fredag. Østen med tyk Luft — 30 $\frac{1}{2}$ K:

Martii 31. Løverdag. Mandskabet fik Tilladelse at gaae paa Iagt. Jeg selv gik til Kolonien Rittenbenk for at see til mine Sælhundegarn.

April 1. Søndag. — S:O: med meget smugt Veir — 28° Kul: — Efter at Forklaringen var læst af Postillen over Dagens Evangelium, gik ieg til mine Sælgarn og fik 1 Sælhund. — Min Skytte havde i min Fraværelse skud(!) med min Flint og mit Krudt 41 Rytter.

April 2. Mandag. — S:W: med smugt Foraars Veir. — Efter at ieg havde rygtet mine Garn og faaet 1 Sælh: gik ieg hiem til Anlægget. Baadsmand *Lars Hellesten* fulgte med mig. Da ieg var kommet Anlægget nær, paa $\frac{1}{4}$ M.:, faldt ieg igiennem Isen i Vandet,

¹ Stedet er „en flere hundrede Fod høj Skrænt, som er saa steil, at man ovenfra ikke kan see det nederste Stykke, saa at det synes, som om man skulde falde ned i en Afgrund“. (Rink: Grønland; det nordre Inspectorat, II, 235).

² Vejen er „vistnok den besværligste af alle de Slæderouter overland, som benyttes i Nordgrønland“. (l. c.)

saa at kun Hovedet var ovenfor¹; Men Baadsmanden hialp mig strax op, og ieg fortsatte min Vei end skjønt det var saare kolt, som nok kan tænkes i 28° Kulde — til Anlægget. — Ved Hiemkomsten var Mandskabet i Arbeide med at fiske op af Vandet et Hval Kiæbebeen, som havde ligget der i nogle Aar. Dette Been var bestemt at brygge med.

April 3. Tirsdag. — S:W: med smukt Veir — 27° Kl: Mandskabet forrettede forefaldende Arbeide ved Anlægget.

April 4. Onsdag. — S:O: med tyk Luft — 20° K: — I Dag begynder Isen at revne og hist og her sees smaae Aabninger.

April 5. *Skiertorsdag*. Storm af S:O: med tyk Luft. Isen begynder alt meere og meere at aabne sig. Ingen Hval seet. Kl: 10 blev Forkl: over Dagens Evang: læst for Mandskabet.

April 6. *Langfredag*. Haard Blæst af S:O: med tyk Luft. — Prædiken læst af Postillen. — Isen er nu sadt temmelig langt fra Land; men dette uagtet kan ikke brandvages formedelst haard Blæst.

April 7. Løvedag. *Paaskeaften*. S:W: & Nord: med klar Luft — 19° K: — Afsendt en Expreste til Kol: Ritt: for at anmode Kmd: Leigh om hans Kolonister og Grønl: til Hielp nu da det tegnede at blive Leilighed til Brandvagt. — Beklageligt: at man ikke herved Stedet, af Mangel paa Folk, ikke(!) kan udrette noget med Fangsten, uden at have Hielp fra Kolonien som ligger en god Miil fra Anlægget.

De Kostnydende blev tilveiet Smør og Brød for 14 Dage. — Stedets Grønl: blev ogsaa tildeelt noget Erter og Graesei til Paaskehøytiden.

April 8. Søndag. *Paaskedag*. — Storm af Nordost med Taage — 20° Kul: — For Storm kunde ikke brandvages.

Forkl: over Dagens Evang: blev læst for Mandskabet.

Om Aftenen sendte Kiøbm: Leigh mig: 8 af Kolonien Grønl:

April 9. Mandag. 2^{den} *Paaskedag*. S:O: med bl: Luft — 19° K: Om Morgenen gik ieg og Ass: Dorff ud med 4re Slupper paa Brandvagt. Da vi vare komne paa A:P:E: Høyde, saae vi 3de Hvale tæt under Landet, som strax blev gjort Iagt paa; men de gik under og kom ey meere tilsyne. — Strax derefter traf vi A:P:E: Slupper som ogsaa var paa Brandvagt. — *Dalagers* Sønner fortalte: at der

¹ Omkring det omtalte forbjerg nord for Igdlutsiaq opskæres isen allerede tidlig af strømmen, som er meget stærk ved denne kyst.

ved A:P:E den 7 og 8 hujus var fanget 2de Hvale. — Om Aftenen kom vi hiem til Anlægget og fik Slupperne bierget paa Land. — Om Aftenen kom Kmd: *Leigh* til Anlægget og bragte med sig nogle Grønlændere.

April 10. Tirsdag. — Stille om Morgenens, oppaa Dagen Storm af S:W: med Sneefog. — Om Morgenens gik ieg og Ass: *Dorff* paa Brandvagt med 5 Slupper. Vi vare neppe komne 1 Miil sønden for Anlægget, førend en Storm af S:W: begyndte at blæse; dette nødsagede os at søge Hiemmet, og dette naaede vi med megen Fare Kl: 10 om Formiddagen.

Fra Synden kom en utroelig Mængde Iis med S:W:^{sten}.

Tømmermand *Peder Pedersen* fra Kol: kom hertil i Aften.

April 11. Onsdag. — N:O: blandet Luft. — Om Morgenens Kl: 4 kom en af Anlæggets Mandskab og berettede: at 2de fremmede Skibe lod sig see omtrent 2 Miil fra Land; Efter hvad man kunde skionne var det engelske Hvalfangere¹.

En Mængde Driv-Is som var kommen Synden fra og som har tilstuet Anlægget, forhindrer Brandvagterne her; derfor besluttede ieg og Kmd: *Leigh* at gaae til A:P:E: med 4re Slupper for der at brandvagte, efterdie ingen Leilighed var hertil ved Iglytsiak. — Kl. 8 om Morgenens tog vi fra Anlægget og efter at have brandvagtet den heele Dag, uden at see Fisk, kom vi til A:P:E: om Aftenens. — Herved Steden vare de beskæftigede med at flænse 2de Hvale som vare fangede den 7 og 8 dennes.

April 12. Torsdag. — Stille og S:O: med tyk Luft — 15° Kl: — Om Morgenens gik vi paa Brvagt fra A:P:E:, først sydefter og siden Nord til Anlægget. — En hæftig Blæst af S:O: nødsagede os at søge til Lands endskiønt vi saae 2de Hvale, — og neppe havde vi faaet Slupperne paa Land førend en Storm af S:O: begyndte at rase, saa at man neppe kunde staae paa Marken. Grønl: fik kogt Mad til Aften.

April 13. Fredag. — Storm af S:O: med klar Luft om Formidd: og ligesaa Storm af S:W: med Sneefog om Eftermiddagen — Altsaa ingen Brandvagsleilighed i Dag. — Isen er i Dag brækket paa Havnen. Slupperne som stod herpaa fik vi tillykke bierget førend S:W: kom.

¹ Efter at Hollænderne, som forud for kolonisationen paa hvalfangstens og handelens vegne stærkt have besejlet Grønl., efterhaanden havde opgivet denne seilads, blev hvalfangsten taget op af Englændere (Skotter), som er vedbleven at drive den til op imod nutiden, dog stedse færre og færre.

April 15. Søndag. Stille med Sne. — En stor Mængde Driviis, som kom Syd fra har gandske opfyldt Iglytsiaks Havn, saa at det var umueligt at komme paa Brvagt. Ingen Hval seet fra Udkiksklippen. — Efter at Forkl: ov: Dagens Evang: var læst, fik Mandskabet Tilladelse til at gaae paa Iagt.

April 16. Mandag. Om Morg: S:O: og godt Veir og om Aft: Storm af S:W: med Sneefog. — Kl: 5 om Morgenen gik Kiøbmd: Leigh hiem til Kolonien, og med ham fulgte endeel af Koloniens Grøn!:, saa at her blev kun saare faae Folk tilbage til Brandvagterne. — Dette uagtet gik ieg dog paa Brvagt — men kun med 3 Slupper. — Brandvagten begyndte ved Iglytsiak og fortsattes den heele Dag hen paa A:P:E: Høyde men ingen Hval seet. En meget svær Søegang fra S:W: forkyndte en nær forestaaende Storm. Derfor foer ieg hiem til Anlægget og fik Slupperne biærget saa høyt paa Land som mueligt var, og derefter fortøiede med stærke Touge.

Efter 2 Timers Forløb begyndte en forskrækkelig Storm af S:W: at blæse, geleidet med Sneefog og en uhyre Søegang — ia Søegangen var saa heftig at den slog op paa Vinduerne i mit Værelse, saa at ieg trode at Anlæggets Huus snart ville gaae til Søs. — Baade ieg og Mandskabet holdt stedse Vagt ved Slupperne, fordie ieg meget frygtede for disse — Det var umueligt at faae Slupperne høyere paa Land da de stod under et steilt Fiæld.

April 17. Tirsdag. — Stormen som begyndte forige Dags-Aften vedvarer; men heftigere; med en utroelig Søegang. Heele Natten var ogsaa gyselig stormende; hvilket baade ieg, Mandskabet og Grønlænderne følede meget, siden vi ikke kom fra Slupperne — som stod omtr: et Kanonskud fra Anlægget — den heele Nat.

Henved Middagstiid steg Vandet til en overordentlig Høyde, som, tillige med den heftige Søegang, foraarsagede: at de 2de nederste Slupper blev skyllet bort med Bølgerne. At tænke paa disses Redning var nu aldeles umuelig; vi maatte derimod henvende vores Opmærksom(hed) paa de 4re andre Slupper som stod her, for om muelig at conservere disse. — Ieg lod hendte 6 gl: Hvalliner fra Anlægget med hvilke Slupperne blev surret fast til store Steene. Paa denne Maade blev de reddet fra total Undergang — Endeel Skade fik de af Bølgerne som idelig slog op paa dem.

Blandt Grønlænderne var en almindelig Klage fordie de havde mist, ved Stormen og den uhyre Søegang, de fleeste af deres Kajakker og Fange-Redskaber.

Om Aftenen begyndte Stormen at forandre sig til Norden. — Denne Slags Vind frygtede vi ikke saa meget for som S: W: — efterdie den ikke sætter megen Søe ind paa Anlægget.

Til Grønlænderne, som heele Natten har været os behielpelig med Sluppernes Biergning, blev kogt Gryn.

April 18. Onsdag. — Storm af N:O: til henimod Middag — siden paa Dagen Stille og godt Veir. — Saasnart Blæsten havde lagt sig, gik ieg og Assistent *Dorff* ud med en Sluppe for at søge langs Strandkanten efter noget af de forliiste Sluppers Fleet. — Vi var lykkelig at finde: 5 nye Hvalliner med sin Harpun, 1 Lændser, 1 Baadshage og 2de Flænseknive. — Meere af Fleetet var ikke at finde, ikke heller fandt man en eneste Stump af Slupperne. Formodentlig var Levningerne af disse bortdreven med N:O: Stormen som indfaldt i Formiddag.

Sendt en Expreste til Kolonien for at lade Kiøbmand *Leigh* vide om Forliiset af 2de Slupper, samt for at faae Koloniens Tømmermand til Anlægget for at reparere Slupperne, som undgik Ødelæggelse i Gaar, men bleve dog beskadigede.

April 19. Torsdag. — Norden med tyk Luft. — Atter i Dag blev søgt efter de forliiste Fleetsorter; — men fandt indtet. — Altsaa anføres her hvad som virkelig blev forliist den 17 hujus sc: 2 næsten nye Kravel-Slupper, 17 Aarer, 4 Slups Raeseil, 1 Baadshage, 2 Divelsklør, 2 Merlpiger, 2 Kapøxer, 2 Fiiler, 5 nye Hvalliner, 2 Harpuner med Forgiængere og Stok, 3 Strop-Harpuner, 6 Læsere 1 ²/₃ Skivet og 1 ¹/₂ Skivet Blok uden Beslag, 2 Stikkere og 2de Øsekar.

Da Tømmermanden endnu ikke var kommen fra Kolonien, reiste ieg med en Sluppe derhen for at hændte ham. Men da ieg kom til Kolonien var Tømmermanden allerede bragt over paa Fastlandet¹ for siden at gaae over Land til Anlægget. — Ieg reiste strax Hiem, hvor ieg forefandt Tømmermanden i Arbeide med en af Slupperne.

April 20. Fredag. — Norden med megen Snee. — Tømmermd: i Arbeide med Slupperne. De øvrige Folk ved Fleetet.

April 21. Lørdag. — Norden med Snee. — Forrettet Arbeide som forige Dag. — De Kostnydende blev tildeelt Smør og Brød for 14 Dage. — Hverken i Gaar eller Dag er bleven seet nogen Hval.

April 22. Søndag. — Norden med klar Luft. — Forkl: over Dagens Evangelium blev læst for Mandskabet.

¹ Fastlandet \circ : Arveprinsens Eiland

Om Aftenen kom 2de Grøn1: fra A: P: E:, som bragte mig Brev fra Kiøbmand *Dalager*, hvori han berettede: at han den 21de dennes, ved hans Søn *Jens Jacob*¹, havde faaet 1 Hval og der den 18de sidstl: var funden 1 Drive-Hval. — Tillige berettede han: at de af og til saae Hvale uden for Logen. De ommeldte Grøn1: reiste hiem igien i Aften.

April 23. Mandag. — N:W: med blandet Luft. — Tømmermanden havde allerede faaet 3de Slupper istand. Med disse lod ieg Ass: *Dorff* gaae paa Brandvagt. Bestemmelsen var at fare ned til A: P: E: men formedelst Is kunde man ey komme der — Han brandvagede derfor nordefter men fornam ikke noget til Fisk.

April 24. Tirsdag. — Stille med klar Luft. — Ingen Brandvagt formedelst Is. — Tømmermanden arbeider med den 4de Sluppe som blev beskadiget den 17de dennes.

April 25. Onsdag. — Norden med blandet Luft. — I Morges var Isen sadt noget fra Land. Ieg lod da *Dorff* gaae paa Brandvagt med 3de Slupper hen ad A: P: E: — Ieg selv gik over Land til bemeldte Sted hvor ieg vilde møde *Dorff* om Aftenen. Kl: 12 om Middag kom ieg til sidstmeldte Sted. Og *Dorff* kom om Aftenen; Han havde ikke seet nogen Hval. — Paa Veien i Dag skud ieg 12 Rytter.

April 26. Torsdag. — Norden med blandet Luft. — I Morges gik ieg og *Dorff* med Iglytsiaks Slupper og *Dalagers* Sønner med A: P: E: Slupper, paa Brandvagt; først Nord og siden Syd efter, men fornam ey det ringeste til Fisk. Om Aftenen tilbage til A: P: E:

April 27. Fredag. S: W: med tyk Luft. — Atter i Dag paa Brandvagt, men med lige saa megen Nytte som forhen. Thi vi saae ey mindste Spor til Hvalfisk. — Om Aftenen reiste ieg hiem til Anlægget Iglytsiak.

April 28. Lørdag. — Norden med klar Luft. — Om Morgenen gik ieg paa Brandv: Nord efter med 4re Slupper — men saae ey Tegn til Fisk. — Om Aftenen anløb ieg Kolonien Rittenbenk for at aflevere Tømmermanden som Kiøbmd. *Leigh* havde ladet kalde. —

¹ *Jens Jacob Dalager*, f. 1763, formand for hvalfangsten ved logen Arveprinsens Eiland med gage og emolumenter som officer, † 21/12 1825.

Købmand Dalager havde ialt 5 sønner, hvoraf de 4 var ansat i over- og underordnede stillinger i Grønland. Den femte, *Mathias Ferslev Dalager*, (1769—1843) døde i Trondheim, hvor han var tegnemester ved realskolen og kapt. og chef for 2^{det} Trondhjemske borgerkompagni. G. m. *Martha Antonette Reinert*.

Bemeldte Kmd. *Leigh* beholdt den ene Sluppe ved Colonien, for med samme at fare til Jacobshavn for at hendte en Bødker.

Imedens ieg var ved Kol:, tog (jeg) op mine Sælgarn, da ieg herefter ikke faar Tid til at passe dem. Siden ieg sidst var ved Kolonien havde min Skytte faaet 6 Sælh: og 39 Rytter.

Om Aftenen reiste ieg hiem til Anlægget.

April 29. Søndag. — Stille med meget smugt Veir. — Assistent *Dorff* gik paa Brandvagt med 3de Slupper. Om Aftenen kom han tilbage uden at have seet nogen Hval.

Kiøbmd: *Leigh* kom hertil i Aften med 1 Sluppe, for at fare til Jacobshavn. Han blev her i Nat.

April 30. Mandag. — Storm af Østen og klar Luft om Formiddagen og Stille om Eftermiddagen. — Ingen Brandvagt giort i Dag. — Om Aftenen reiste Kiøbmd. *Leigh* til Iakobshavn.

Maii 1. Tirsdag. — Haard Blæst af S:W: med nogen Sne. — Ingen Leilighed til Brandvagt. — Besynderligt er det med Hvalerne, som i en Hast blev borte; thi fra den Tid at Isen brækkede, er saare faae Fisk blevet seet. — Og da Iisen gik fra Waygattet, gik Fiskene med.

Maii 2. Onsdag. — Omløbende Vinde med kl. Luft. — Om Morgenen gik ieg paa Brandvagt Nord efter; men efter at have været næsten hen under Disco-Land /: omtrent 5 Miile fra Anlægget:/ kom ieg hiem om Aftenen Kl: 9. — Ved Hiemkomsten forefandt ieg en Grønlænder fra Ap: E: som berettede: at de der, ikke havde seet nogen Hval siden den 23de i forrige Maaned.

Maii 3. Torsdag. — Stille med smugt Veir. — Assistent *Dorff* gik paa Brandvagt med 3de Slupper; men kom i Dag, som de andre Dage, tilbage med tomme Hænder.

Grønl: har nu aldeles tabt Lysten til at brandvagte, efterdie al deres Møye og Arbeide i denne Vinter har været forgiæves. — De taler nu om, at reise hen til Sommerfangstederne¹ for der, bedre end her, at have Livets Ophold.

Om Aftenen kom hertil, fra Jacobshavn og Claushavn, 3de Konebaade laddede med Grønlænderinder². — Desforuden 50 Grønlæn-

¹ Dengang drog de fleste Diskobugt-Grønlændere hver sommer til egnen nord for Holsteinsborg for at jage sæler, fiske helleflyndre (kveite) og gaa paa rensjagt.

² Det ansaaes dengang — og flere steder tildels endnu — for uværdigt for kajak-fangere at ro i konebaade; dette var kvindernes sag. Hver konebaad

dere i Kajak. — Sildere paa Aftenen kom ogsaa en heel Deel fra Ap: E: — Deres Sammenkomst her var til en Assemblé. — Kl: 10 om Aftenen begyndte denne Leeg og vedvarede til om Morgenens Kl: 7. Og imedens at dette varede var ogsaa alle Rittenbenks Grønlændere kommen hertil, saa at Forsamlingen var meget stor.

Da Leegen begyndte blev begge Vinduerne taget ud i Grønlænderen *Davids* Huus paa det de fremmede Giæster kunde gaae desto beqvemmere ind og ud.

Omtrent en halv Times Tid var ieg tilskuer af deres løyerlige Gebærder og Grimaser. — Og da gik deres Sang ud derpaa — som Assistent *Carl Dorff* fortalte mig — at Iglytsiaks og Rittenbenks Grønlændere ingen Hvalfiske havde faaet i Vinter, samt, at Grønlænderne ved Iglytsiak ingen Sæl- og Hvidfiske Fangst havde, med meere saadan Slags. — Da deres Leeg var forbie, blev spist i stor Hast paa det at de Fremmede kunde komme bort igien. — Thi det er en vedtagen og ufravigelig Skik hos dem: at naar saadanne Strids-sange er tilende, maae ingen af de Fremmede blive ved Stedet, om saa en Storm blæser.

Maii 4de. Fredag. — Bededag. — Stille klar Luft. — Om Morgenens Kl: 8 reiste alle de i Gaar ankomne Grønl., som nu var 5 Konebaade med Fruentimmer og 97 Grønlænder Mandfolk i Kajakker — Det var et skjønt Syn at see alle disse Kajakker flyde paa Vandet. — Førend disse Grønl: reiste fra Land fik ieg kjøbt af dem henved 70 Skind for Tobak — hvilke Skind blive leverede paa Handelen. — Ieg vil tilsidst anmærke i Anledning af den ommeldte Assemblé: at en Gl. Grønlænder ved Navn *David* fra Iglytsiak og Grønlænderen *Amienek* fra Rittenbenk blev staaende ved Strandkanten med hver sin Tromme i Haanden, og paa hvilken de, med 1000de Fakter og Gebærder, spillede saalænge de kunde øyne de bortreiste Konebaade og Kajakker¹.

havde for det meste kun 1 mand ombord, oftest en gammel, der fungerede som styrer.

¹ Hovedmassen af deltagerne i denne kampagne har været hedninger, omend — som navnet *David* viser — endel kristne har været med. Som regel afholdt de kristne sig ellers fra alt sligt.

Den bagved liggende Grund til dette haan-togt har sikkert været, at de fremmede af en eller anden nu ubekendt og uudforskkelig aarsag har skyldt Igdlutsiaq'erne og Ritenbenkerne en „tak for sidst“.

Om Eftermiddagen gik ieg paa Brandvagt med 3de Slupper hen ad Ap: E: til; men fornåm ikke ringeste Tegn til Fisk. — Her mødte ieg Kiøbmand *Leigh* som kom tilbage fra Iacobshavn og bragte Claushavns Bødker, *Nils Hougaard*, med sig. — Kiøbmand *Leigh* og ieg fore nu hiem til Anlægget Iglytsiak.

Maii 5. Løverdag. — Stille med klar Luft. — Kmd: *Leigh* gik paa Brandv: tilligemed mig; men da ingen Fisk blev seet, tog han til Kolonien og ieg til Anlægget.

De Kostnydende ved Anlægget bekom i Dag Smør og Brød for 14 Dage og de øvrige Sorter for 6 Uger.

Maii 6. Søndag. — Stille og Norden med blandet Luft. — Efterdie ingen Hval er bleven seet i langsommelig Tid hverken her eller ved Nabostedet A: P: E: og Grøn: desuden ikke havde meere Lyst til at brandvage, saa blev besluttet at ophøre med Brandvagterne for at bruge Mandskabet til nyttigere Forretninger end daglig at svalpe(?) om paa Brandv: saalænge ingen Hval lader sig see. — Assistent *Carl Dorff* med Anlæggets Mandskab og nogle Grøn: blev afsendt til Disco Land for der at bierge den under 13de Martii h: a: af mig fundne Drivehval — Han reiste Kl: 11 om Formiddagen. Ieg var ved Colonien i Morges for at hendte nogle Fornødenheder til *Dorffs* Reise; men kom til Anl: igien Kl: 10.

Morgen- og Aften Bønholdelsen, som Instruxen paabyder skal forrettes ved Etablissementerne i Grønland, er og bleven opfyldt saa ofte som Mandskabet har været tilstede ved Anlægget. Men da nu Mandskabet tiltrænges i Handelens Forretninger, som paa denne Aaretstid ere mange¹, saa ophører fra i Dag af — for det første — Morgen og Aften Bønnen.

Maii 7. Mandag. — Ustadige Vinde med blandet Luft. — Om Formiddagen blev seet en Hval tæt udenfor Anlægget, som sadte nordefter. Ieg og 1 Mand var kun ved Anlægget, altsaa var intet at gjøre med nogen Brandvagt. — Men efter 1 Times Forløb kom Assistent *Dorff* tilbage til Anlægget fordie han ikke kunde komme til Disco formedelst contrair Vind og Iis. Ieg og *Dorf* gik strax til Rittenbenk med de 2 Slupper, som han nu kom hiem med, og der tog vi den 3^{die} Sluppe med, og hermed sadte vi til Torsukateks Ise-

¹ Disse forretninger bestod bl. a. i at udføre foraarstogter rundt i distriktet efter spæk, skind o. a. produkter, at lave fadeværk istand til spækkets hjemsendelse (tran brændtes ikke i Grøn: dengang), reparere baade og huse, male og tjære disse, skære tørv o. m. a.

fiord for der at søge efter den i Dag seede Fisk. — Om Aftenen kom vi til bemeldte Torsukatek — 4 Miile fra Kolonien — Grønlænderne som staae her havde ikke seet nogen Hval for meere end en Maaned siden.

Maii 8. Tirsdag. — Stille med blandet Luft. — Ligesom i Gaar brandvaget i Torsukatek, men ingen Hval seet. — Om Aftenen fore vi først til Colonien og derefter til Anlægget.

Maii 9. Onsdag. — Stille og smugt Veir. — Om Morgen sendte ieg Assist: *Dorf* og Anlæggets Mandskab atter til Disco-Land for der (at) undersøge om den i Marts Maaned fundne Drive-Hval endnu var tilstede.

Maii 10. Torsdag. — Stille smugt Veir. — Ieg og Blandingen *Jonas Danielsen* var allene ved Anlægget. — Intet passeret.

Maii 11. Fredag. — Stille og fortreffeligt Veir — Intet passeret.

Mai 12. Lørdag. — Synden Vind med lidet Regn. Om Formidd: kom Kiøbmand *Dalager* hertil fra Logen Ap: E: og var bestemt at fare til Rittenbenk. — Efter at have spist hos mig til Middag, reiste Hr: *Dalager* med hans 3 Sønner, som og var med, til sidst-meldte Sted. Efter velbemeldte Hr: *Dalagers* Anmodning fulgte ieg med til Rittenbenk, hvor vi ankom Kl: 3 om Eftermiddagen.

Dalagers Sønner og ieg reiste med 1 Sluppe til et Tatterat-Fiæld, som ligger omtr: $\frac{1}{4}$ Miil fra Kolonien. Vi kom tilbage Kl: 9 om Aftenen og bragte 671 Stk: Tatteraker¹ foruden en stor Deel Maage-Æg, som vi tog i bemeldte Fuglefiæld. — Efter dette Fiæld har Kolonien sit Navn: *Svartevogelbay* af de sorte Fugle /: Alker²:/ som Hollænderne saae der i en Mængde da de først beseilede Stradt Davis. Grønlænderne kaldte Kolonien Rittenbenk: *Akpanut*³.

Maii 13. Søndag. — Østen med smugt Veir. — Kiøbmand *Leigh* læste Forklaringen over Dagens Evangelium for os alle som i Dag vare forsamlede ved Kol: Rittenbenk.

Maii 14. Mandag. — Østen og Stille med smugt Veir. — Indtet passeret uden at Mandskabet skrabede Koloniens store Baad.

Maii 15. Tirsdag. — Norden med tyk Luft. — Om Morgen Kl: 8, kom Grønl: og berettede: at en gammel Grønlænder som

¹ Tretaaet Maage (grønl. tåteråq).

² Det er lomvier (af Europæerne i Grønland sædvanligvis kaldet alke).

³ Dette beror paa en misforstaaelse. Kolonien kaldes *Agpat* (flertal af *agpa*, en lomvie); endelsen — *nut* betyder: til.

boede ved Rittenbenk, ved Navn *Angertlak*¹ var gaaen til Fiælds /: Grønlænderne kalder det at gaae til Fiælds: naar en af Deres Landsmænd eller Landsmændinder beslutter at afsondre sig fra Verden og spasserer op i Fiældene og bliver borte, og som forhen ikke har været siælden i blandt denne Nation²:/ — og at han havde lagt sin Kajak med alle Fange-Redskaber paa Land og ved Stranden havde han fastgjort en Hvidfisk, som han havde fanget førend han besluttede at begynde sit Eremit-Levnet — Efter mine Tanker: førend han blev Gal og omkom sig selv. — Han havde ogsaa — efter Grønlændernes Beretning — taget et svært Stykke *Mattak*³ med sig paa Veien.

Kl. 9¹/₂ Slet reiste Hr: Kiøbmand *Dalager* fra Kolonien Rittenbenk; ieg fulgte med ham til Anlægget *Iglytsiak* hvor ieg steg i Land og Hr: *Dalager* fortsadte sin Reise hiem til Logen Ap: E:

Maii 16. Onsdag. — Norden med bl: Luft. — Om Eftermidd: Kl: 7 kom en Expreſse fra Kmd: *Leigh* med den Underretning: at Grønlænderne ved gl. Rittenbenk /: 9 Miile Norden for Kolonien: / havde seet en Hval afvigte Dag. — Ved Expreſsens Ankomst var ey Assist: *Dorff* ankommen fra Disco-land; men omtrent 2 Timer derefter kom han, med en Sluppe, hiem til Anlægget hvor han berettede: at han havde været ved den under 13de Martii h. a. af mig fundne Hval; samt, at de danske Matroser og nogle Grøn: imedens han nu var paa Disco-Land, havde funden nok en Drive-Hval tæt ved den forhen ommeldte. Men om denne havde Barder eller ikke kunde han ey sige efterdie den laae indfrosset i Iskanten. — Ieg, tilligemed *Dorff* reiste strax til Kolonien for at berette Kmd: *Leigh* Udfaldet af *Dorffes* Reise til Disco-Land. — Kiøbmand *Leigh* troede at man først skulde tage til gamle Rittenbenk paa Brandvagt og derefter til Disco-Land. — Ieg derimod var af den Meening: at det var bedre at bierge de 2de døde Hvale som laae paa Disco-Land, end at reise 9 Miil bort i et saare usikker Haab og blot paa Grøn-

¹ Navnet betyder: den der vender hjem (o: som stadig gør udflugter og vender tilbage).

² Fjældgjængere (grøn. qivitoq) bliver af overtroen gjort halvvejs til aander og udstyres med allehaande overnaturlige egenskaber som at kunne gøre sig usynlige, fange fugle og dyr uden vaaben etc. — Det er endnu mange steder almindeligt at antage omkomne kajakmænd, som ikke findes, for qivitut.

³ mátak er overhuden af hvaldyr. Den spises baade raa, kogt og ristet og er velsmagende og yndet ogsaa af de allerfleste Europæere.

lændernes Relationer. Ikke destomindre var ieg villig til at gaae paa Brandvagt hvis han ordinerede det saa. — Men Resultatet heraf blev *in stato quo* til om Morgen.

Maii 17. Torsdag. — *Christi Himmelfartsdag* (!). — Haard Blæst af Norden og blandet Luft. — Forklaringen over Dagens Evangelium. — Ventilationen, som i Gaar Aften var paa Bane, angaaende Brandvagten ved gl. Rittenbenk og Spækbiergningen paa Disco Land blev nu saaledes afgjort: Ieg og *Dorff* skulle begge reise til Disco Land for at flænse de der liggende 2de Hvale. *Dorff* skulle gaae med en af Anlæggets Slupper og ieg med Koloniens store Baad. — *Dorf* gik først til Anlægget for at medtage nogle Flænse-Redskaber og strax derpaa fortsatte han Reisen til Disco.

Maii 18. Fredag. — Norden & Østen; deels Taage og deels klar Luft. Om Eftermidd: da Vinden gik om til Østen, gik ieg med Koloniens store Baad, besadt med nogle Danske og Grønl:, til Stranden paa Disco.

Maii 19. Løverdag. — Østen og Stille med smugt Veir. — Deels ved at seile og deels ved at roe, kom vi endelig om Morgen Kl: 6 til Skandsen. *Dorff* var endnu ikke kommen med Sluppen, kom ey heller førend silde ud paa Aftenen. En stor Deel Driviis som laae under Landet forhindrede ham i at komme før til sin Bestemmelse.

Strax efter at Baaden havde ankret, gik ieg i Land for at see mig om. Jeg fandt da ey allene den af mig selv fundne døde Hval, men ogsaa den af Mandskabet og Grønl: senere fundne Hval. Denne sidste laa meget høyt paa Strandkanten og indhyllet i en græsselig Mængde Sand og Is. — Ieg saae da ogsaa, at denne Hval ingen Barder havde, men at disse var afstød(t) ved Søegangen førend den kom i Stranden.

Maii 20. Søndag. — Stille med smugt Veir og meget varmt Solskin. — Om Morgen begyndte man at flændse den sidst fundne Hval, og om Aftenen havde allerede Baaden fuld Last —; den afgik strax til Rittenbenk; thi her er et meget farligt Sted for store Fartøyer som ey kan tages paa Land. — Megen Tran blev opøst i Dag ved Flænsningen, hvilke Trantønder ogsaa blev sendt med Baaden til Rittenbenk.

Maii 21. Mandag. — Stille og smugt Veir samt sterk Heede. — Continueret med Flænsningen. — Atter opøst megen Tran paa Tønder som vi havde med fra Kolonien.

I Aften skud Assistent *Dorf* 5 Giæs — og ieg fik 2 Ender og 131 dobbelte Snepper.

Maii 22. Tirsdag. — Stille med meget smugt Veir. — Heeden var næsten utaalelig om Dagen, derfor blev forandret med Flændsningen, saa at Mandskabet hvilede om Dagen og flænsede om Natten. Dette ypperlige Veir kom mig ret vel tilpas, thi ieg havde hverken Telt eller Sovepose. — Den aabne Mark var baade mit Værelse og min Seng.

Atter skiød *Dorf* nogle Giæs og ieg en stor Deel Snepper.

I Aften saa vi mange engelske Skibe seile langs Landet. — Ingen Hval seet.

Maii 23. Onsdag. — Stille og smugt Veir. — Med Flænsningen kunde vi ey gaae saa fort frem som vi ønskede det, fordie vi vendtede paa Baaden skulle komme tilbage fra Colonien, der skulle bringe istand sadte Tønder for derpaa at fylde den klare Tran som pressedes ud af Spækket ved Soelens Heede. — Den af Mandskabet og Grønl: fundne døde Hval, som nu flænses paa, ligger saa dybt ned i Sandet, at man maae partere heele Fiskens Kiød Tarmer og Rygbeen inden man kan komme til det nederste Spæk v: rettere sagt, Rygspækket, som vender ned ad. — Den ulidelige Stank som er ved dette Aadsel, fordie samme behandles, som ovenmeldt er, er utroelig; men man vennet ogsaa til at taale den.

Maii 24. Torsdag. — S: O: med klar Luft. — I Dag reiste ieg med en Sluppe til Godhavn for at tale med Herr Inspecteur *Wille*. Her forefandt ieg Missionair Herr *Lindtrup* fra Egedesminde og Oberassistent *Dorf* fra Kronprindsens Eiland. — Ved Godhavn var kun fanget 3de Hvale og ikke Udsigt til fleere. — Her fik ieg at viide: at Capitain *Søren Egeskou* ved Døden var afgaaen der.

Ogsaa fik ieg her at vide: at Snouv Skibet kaldet *de 2de Fruer Elisabeth & Catharina* /: forhen ført af Capitain *Egeskou*:/ skulle bringes til Kiøbenhavn, af Commandeuren paa det heri Landet liggende Hvalfanger Skib Tossingeslot, *Ketel Riverts*, samt, at Chirurg og Assistent *Olich* ved Godhavn med bemeldte Skib ville forlade Godhavn for bestandig. Endvidere fik ieg at vide: at Godhavns Anlæg for nogle Dage siden havde været overleveret til den forhen omtalte Assist: *Bidstrup*, men at han der spillede saa gal Mand, at Inspecteuren saae sig nød til at afsætte ham igien.

Til Godhavn bragte ieg med mig endeel Giæs og en stor Mængde Snepper som Inspecteuren fik.

Maii 25. Fredag. — Storm af N: O: om Morgenen, men paa Dagen passende Vind. — Kl: 11^{1/2} Slæt blev det stille overalt. — Herr Inspecteur *Wille*, Herr *Lindtrup* og Oberassistent: *Dorf* reiste til Kronprindsens Eyland for videre at fare til Egedesminde, for der at slutte Contract med Missionair Herr *Heide* om en Drivehval, som han, paa Veien imellem Holsteinsborg og Egedesminde, havde funden¹. — Ieg reiste samme Tiid til Drivehvalerne, hvor ieg ankom om Morgenen,

Maii 26. Løverdage — N: W: med tyk Luft — Kl: 5. — Her forefandt ieg og Assistent *Thorning*² og Assistent *Dorf*. *Thorning* reiste til Godhavn. — Endnu var Baaden fra Rittenbenk ikke kommen. — I Dag blev man færdig med Flændsningen paa den af Mandskabet og Grønland: fundne Hval. — Seet mange engl: Skibe passere langs Landet hen ad Waygattet til.

Maii 27. Søndag. — N: W: med tyk Luft og Sne. — I Dag begyndt at flændse paa den forhen ommeldte fundne Drivehval under 13de Martii d: A:

Maii 30. Onsdag. — West: med blandet Luft. — Endnu er ikke Baaden kommen fra Col., ihvor meget man længtes efter den. — Da begge de fundne Hvalaadsler nu ere gandske afflændsede var her indtet meere at forrette hverken for mig eller Mandskabet, derfor besluttede ieg, at reise Hiem. — Kl: 12 om Middagen begav ieg mig paa Reisen; men førend ieg tog fra Flændsestedet lod ieg en af Anlæggets Matroser, ved Navn *Thomas Christensen*, blive tilbage for at tilsee Producterne indtil Rittenbenk(s) Baad kom for at afhendte samme.

Maii 21. Torsdag. — Stille klar Luft. — Kl: 8 om Morgenen /: efter at have reist heele Natten: / var ieg Kolonien Ritt: nær paa 5 Miil. Her mødte ieg Baaden for at hendte Resten af Producterne. — Kl: 12 kom ieg til Anlægget Iglytsiak og Kl: 2 reiste ieg

¹ *Peter Rudolph Heide*, f. 28/9 1756 i Værløse, Sjælland, missionær Holsteinsborg 1784—93, † 1826 som sogneprest i Boddum i Thy. Gift med *Kirstine Tønnesen*, f. 1758, † 1853. — Den omtalte drivhval indbragte godt 348 rd., hvoraf Heide og hans baadsmandskab fik halvdelen efter de gældende regler.

² *Adam Christian Thorning*, prestesøn fra øen Gjø i Limfjorden, f. 1726, tømmermand i Egedesminde 1754, assistent 1773, oberassistent 1782, entl. 1792, † 4/5 1807 p. Kronpr. Eiland. — Gift 22/8 1764 med Grønlænderinden *Maria*, f. 1742, † 11/8 1824 i Chrhaab. — Efterlader sig en talrig slægt i Grønland.

til Kol: for at underrette Kiøbmd: *Leigh* om Udfaldet med Hvalaadslerne.

Junii 4. Mandag. — Sydl: med deiligt Veir. — I Dag gik ieg med Koloniens anden Baad til Torsukatek efter Sælspæk. Kl. 12 ariverede ieg der og bekom 27^{3/4} Ballie¹ samt endeel Skind.

Junii 5. Tirsdag. — Østen med klar Luft. Om Morgenen Kl: 8 gik ieg fra Torsukatek og kom til Kolonien Kl: 12. — Samme Tiid kom ogsaa Koloniens store Baad fra Disco-Land med Resten af Aadsel-Spækket. — I Morgen skal Under-Assistent *Søbek* gaae til gl: Rittenbenk med begge Baadene for at hendte Sælspæk.

Junii 6. Onsdag. — Stille & S: W: med godt Veir. Af de fundne Hvalaadsler vil udkomme, Trannen iberegnet, omtrent 130 Tønder. — Assist: *Søbek* reiste i Dag nordefter.

Junii 7. Torsdag. — Stille og godt Veir. — Ieg og en (af) Anlæggets Matroser, samt Koloniens Tømmermand, blev i Dag befordret til Iglytsiak. — De øvrige Anlægs Folk forblev ved Kolonien, hvor de fortiden tiltrænges ved Spæktogterne. — Tømmermanden begyndte at arbeide med Anlægshuuset og var da det første han foretog: 1 Hiørneskab i min Stue.

Junii 8. Fredag. — Stille med meget smugt Veir. — I Dag sadte Tømmermanden Mast og Takkelage paa Anlæggets Seilsluppe. — Den hiemneværende Matros *Jørgen Kieldsen* tiærede Taget paa Stuehuuset. — Assistent *Dorf* fik af Kiøbmanden Tilladelse til, at fare bort med sin Familie paa egen Konebaad for at fiske Sild².

Junii 9. Løverdag. — Stille med kiønt Veir. — Kl: 1 om Eftermiddag, kom en Exprese fra Ap: E: — som bragte den Underretning fra Kmd: *Dalager*: at Skibet *Lovisenborg*³, ført af Skipper *Bohe Kettels*, var ankommen til Iacobsh: forrige Dag, og at dette Skib tillige skal beseile Rittenbenk i Aar. — Tillige berettede han: at Kiøbmanden ved Kolonien Christianshaab, *Nils Irgens*, ved Døden var afgaaen den 7de dennes⁴. — Ogsaa fik ieg den Gang at vide,

¹ Ballien var det maal, hvorefter spækket indhandlede fra Grønlænderne. 1 ballie holdt 1 tønne og betaltes med varer for 1 rdl.

² Ikke sild, men en slags lodder (*mallotus arcticus*, grl. anmagssaq), som i begyndelsen af juni kommer ind til kysten i store stimer, øses op med kætser og tørres paa klipperne til vinterforraad.

³ Dette skib ejedes af grl. handel og var paa 55 commercelæster.

⁴ Datoen er forkert. Irgens døde — ifl. skifteprotokollen — d. 5' juni 1787.

ved en Skrivelse fra Kiøbmand *Baade*, at den gl. pensionerede Kiøbmand *Johannes Pedersen Dorff* var død den: (4' jan.).

De hiemmeværende Folk (forsynedes) med Kost for 14 Dage.

Kl. 4 reiste ieg til Kol: med en liden Bisp for at underrette Kmd: *Leigh* om Skibet *Lovisenborgs* Komme. — Her blev da besluttet: at ieg skulde fare til Jacobshavn med en Sluppe for at hendte Directionens Breve ankomne med *Lovisenborg*. — Ieg fik samlet nogle Grønl: Drænge for at reise med mig til Iacobshavn. Om Aftenen foer ieg til Anlægget Iglytsiak.

Junii 10. Søndag. Sydl: med tyk og dunkel Luft. — Om Aftenen begav ieg mig paa Reisen til Iacobshavn; men henved Logen Ap: E: blev den contraire Vind saa haard at ieg maatte gaae i Land hos Kmd: *Dalager* for at blive Natten over.

Junii 11. Mandag. — Sydvest med tyk Luft. — Om Aftenen da Vinden havde lagt sig, fortsadte ieg Reisen til Iacobshavn hvor ieg ankom Kl: 5 om Morgen den

Junii 12, Tirsdag — og forefandt Skibet *Lovisenborg* paa Havnen. — Ieg var neppe kommen ind i min Svoger (!) Kiøbmd: *Glomstads* Stue førend en Expreste kom fra Col: Rittenbenk som bragte mig Brev fra Herr Inspecteur *Wille*, hvori ieg blev underrettet om: at Directionen havde udnævnt mig til *Oberassistent* ved Logen *Kronprindsens Eyland*. Tillige blev mig berettet at Logen Kp: E: Sluppe var ved Rittenbenk for at befordre mig, samt — at den titommeldte *Bidstrup* atter skulle modtage Anlægget Iglytsiak. — Vinden har i Dag været Norden, derfor kunde ieg ikke begive mig paa Hiemveien i Dag.

Junii 13. Onsdag. — Storm af Norden med klar Luft. Kunde heller ikke i Dag begive mig paa Hiemveien. — Ieg modtog i Dag Kiøbmand *Leighs* Breve fra Directionen og qvitterede derfor til Skipper *Bohe Kettels*.

Junii 14. Torsdag. — Heftig Storm af Norden med klar Luft. — Atter i Dag maatte ieg, imod min Villie, blive ved Iacobshavn formedelst haard Blæst.

Om Aftenen meget silde blev det stille, og da begav ieg mig paa Hiemreisen. — Kl. 12 om Natten naaede ieg Anlægget Iglytsiak — hvor ieg traf Logen Kp: E: Sluppe og Mandskab, som, i Følge Inspecturens Ordre, var kommen for at hendte mig. — Kl: 1 om Natten lod ieg en Expreste gaae til Rittenbenk med Kiøbmd: *Leighs*

Breve fra Directionen, som og for at anmode *Leigh* og *Bidstrup* (om) at komme til Anlægget for at begynde med Afleveringen saa snart som muelig.

Junii 15. Fredag. — Stille med klar Luft. — Spækskiæreren fra Kp: E: *Jens Tellofsen*¹, fortalte mig: at Assistent *Bidstrup* paa Opreisen fra Godhavn havde befalet ham at lægge tilborde paa en engelsk Hvalfanger, som de reiste forbie, og hvor han købte sig nogle Flasker Rum. — Da han kom ned i Sluppen igien, lod han sig den bekomne Rum smage saa godt at han i en Hast blev beskiænket og gal. — I Hans Galskab faldt han overbord og havde nær blevet borte fordie det blæste haardt. — Denne *Bidstrup* skal nu atter sættes til at bestyre et Hvalfanger Anlæg!

Om Aftenen kom Kiøbmand *Leigh* og Assistent *Bidstrup* hertil fra Rittenbenk. — I Aften blev intet foretaget med Afleveringen. — Kiøbmd: *Leigh* var meget misfornøyet over, at han nu atter skulle bebyrdes med den gale *Bidstrup*².

Junii 16. Lørdag. — Storm af S:W: med Sneeslud. — Om Morgenen Kl: 4 begyndte vi med Afleveringen og henved Middag var allerede Anlægget overleveret til min Eftermand Ass: *Jens Bidstrup*. — Førend Provianten blev afleveret blev Anlæggets Kostnydende ranconeret til Iunii Maanets Udgang. Om Aftenen blev Afleverings-Forretningerne underskreven.

Junii 17. Søndag. — S:W: med blandet Luft. — I Dag gik ieg med Logen Kp: E: Sluppe til Rittenbenk, da det var umueligt at komme over Waiigattet for haard S:W: Vind.

Junii 18. Mandag. — S:W: & N:O: med klar Luft. — Hen ved Middag dreiede Vinden sig til N:O: — Jeg begav mig strax

¹ Var grøn. gift og blev stamfader til en endnu blomstrende slægt i Diskobugten.

² „Bebyrdelsen“ varede heller ikke denne gang ret længe. Allerede ¹¹/₇ afleverede *Bidstrup* Igdlutsiaq, afsat af inspektøren og beordret at hjemgaa p. gr. af nye optøjer i drukken tilstand. Men af medlidenhed især med hans kone, som først nu atter var kommen til sin mand fra sin hjemstavn Sukkertoppen, hvor hun havde opholdt sig mens manden var i Danmark, og hvorfra hun nu havde været 1 aar undervejs (overvintret i Holsteinsborg), gik provst *Sverdrup* og købmændene *Glomstad* og *Leigh* i forbøn for ham, der desuden skriftlig forpligtede sig til afhold. Han blev da paany antaget og placeret ved Jakobs-havn som assistent. Her gik det godt, medens *Sverdrup* og *Glomstad* var der; men derefter faldt han tilbage og maatte omsider endelig afskediges 1791. Ved afskedigelsen sammenskød hans kolleger, paa *Myhlenphorts* initiativ, 200 rd. til ham som en første hjælp ved ankomsten til Danmark.

paa Reisen med Kp: E: Sluppe. Om Aftenen Kl: 8 var ieg allerede ved Skandsen, hvor Assistent *Dorf* stod¹ og fiskede Sild. — Her opholdt ieg mig omtrent en Time, da ieg havde noget at afgjøre med *Dorf*; reiste derpaa videre fort og kom til Godhavn

Junii 19, Tirsdag, om Morgenens Kl: 8. Hvor ieg fandt Herr Inspecteur *Wille* med Familie og øvrige Europæere ved Helbred og Velbefindende. — Efter at have modtaget nogle Breve fra Inspecturen til Betienterne i Bugten, reiste ieg om Aftenen, med Stille og smugt Veir, til Logen Kp: E:, — hvor ieg ankom

Junii 20, Onsdag — om Morgenens Kl: 4. — Fra Godhavn til K: E: som er 6 Miil² tvers over Disco-Bugt og Cursen N: O: — til S: O: — var Touren meget behagelig — Havblik og ingen Søegang og Soelen over Horizonten den heele Nat — Kl: 12 om Natten tændte ieg en Tobakspibe med Fyrglas. — Ved Logen Kp: E: laae Fregatskibet *Concordia* ført af Capitain *Binneballe*. — Dette Skib var allerede expideret fra Kp: E: ved Oberassistent *Peder Boyesen Dorf*, men laae endnu her formedelst Stille og contrair Leilighed. — Missionair Herr *From*³ og Kiæreste, bestemte til Colonien Egedesminde, var ogsaa kommen med bemeldte Skib fra Kiøbenhavn; De vare reiste til Egedesminde forrige Dags Aften. — Oberass: *Dorff* berettede mig: at Missionair Herr *Lindtrup* skulle flyttes til Claushavn, og Missionairen ved dette Sted Hr: *Caspar Grewe* til Kolonien Iacobshavn, efterdie Provsten *Sverdrup* havde Missions Collegiums Tilladelse til at forlade Landet. Bemeldte Provst *Sverdrup* hiemgaaer dog ikke i Aar⁴.

Ved Kp: E: laae ogsaa nogle engl: Skibe, hvis Capitainer vidste (!) sig meget artige imod mig; Thi samme Aften som ieg kom til Ejlænderne om Morgenens, blev mig sendt fra de omtalte Capitainer: færsk

¹ s: stod i telt.

² Der er kun 4 mil el. ca. 30 km., men p. gr. af farvandets urolighed — over Diskobugstens munding ud til det aabne hav — beregnes det ved postbetaling som 6 mil.

³ *Fred. Chr. From*, f. 31/10 1758 paa Gunderslevholm p. Sjælland, missionair Egedesmd. 1787—90, Jakobshv. 1790—92, † 8/4 1823 som sogneprest i Lillehedinge p. Sjælland. — G. m. *Caroline Mathilde Holm* f. 1767, † 23/12 1852.

⁴ Det var provst *Sverdrups* hensigt at blive sin livstid i Grønland. Men dels svigtende helbred, dels familiesorger (konens død osv.), dels ogsaa mismod over utilstrækk. støtte fra missionskollegiet (med hensyn til ansættelse av kateketer paa anstændige levekaar) drev ham hjem. Han havde flere aar igennem permanent hjemrejsetilladelse, men det kneb med at løsrive sig.

Oxekiød, Ost, Kartoffler og Løg — alt saare rart og velkomment i Grønland. — Paa Veien fra *Disco* var ieg op paa en Øe ved Navn *Komarfik*¹, hvor ieg og Mandskabet paa Sluppen samle(de) nogle 100de Terne-Æg.

Junii 21. Torsdag. — Stille med stærk Taage. Den med Skibet *Concordia* til Kp: E: overkomne Last, som af min Formand var efterseet og modtaget, modtog ieg i Dag og qvitterede derfor. Fra Skibet kom ogsaa i Land: 1 nye Klinke Sluppe, som ikke stod hverken paa Connossomentet eller Specificationen. Denne Sluppe bliver her staaende indtil dens Ejer afhendter den. Ogsaa kom i Dag i Land fra Skibet: Tømmermand *Børre Carlsen* og Kok *Nils Pedersen*, begge bestemt for Kp: E: — Da ieg i Dag eftersaae Lasten som var kommen med ommeldte Skib; forekom en Pakke hvorpaa stod 2 f : Slebne og Emailerede Perler à 4^m 36 s. og Kp: E:; men da Pakken var større end til 2 f , veiede ieg strax Perlerne og befandt da at Vægten derpaa var 20 f : isteden for 2. — Dette blev anmærket paa Specificationen.

Junii 22. Fredag. — Omløbende Vinde med stærk Taage. — Formedelst Taage kunde Skibet *Concordia* ikke gaae af Havnen. — Mandskabet skar Tørv.

Junii 23. Lørdag. — Østen med klar Luft. — Capitain *Binne-balle* lettede Anker og gik ad Egedesminde til. Grønl: *Pollik* fulgte med som Lots. — Ieg og Oberass: *Dorff* fulgte med Skibet omtr: 1¹/₂ Miil fra Land, hvorpaa vi tog tilbage til Logen.

Fra Logen Kp: E: skulle 4re Mand hiemgaae i Aar, men efter Inspecteurs Ordre skal disse gaae med Snouv-Skibet *Elisabeth Catharina*, som denne Vinter har overvintret ved Godhavn.

Junii 24. Søndag. — S:W: med Taage. — Prædikken over Dagens Evang: blev læst for samtlige Europæere ved Stedet. — Kl: 1 foer ieg og Mandskabet ud til Øerne som ligger omkr: Logen for at samle Æg, og kom tilbage om Aftenen Kl: 8 med en utroelig Mængde Terne-Æg.

Juni 25. Mandag. — S:W: med Taage. — Om Aftenen kom Grønlænderen *Pollik*, som havde været Lodts med *Concordia* til Egedesminde, og bragte den Efterretning: at bemeldte Skib lykkelig var ankommen til Egedesmindes Havn i Gaaraften Kl: 5.

¹ Navnet betyder: Vandladningssted, nl. fordi de forbigaserende baadsbesætn. lægger til der for at forrette deres nødtørf.

I Dag kom ind paa Havnen: 2de engl: Fregatskiber. Det ene Skibs Anfører /: Capitain Pettersen: / kom strax i Land. Han bragte mig: 24 Apelsiner og 24 Sitroner, som vare fortreffelige. — Desforuden bragte han mig og til Foræring: 1 engl: Ost og endeel Kartoffler. — Mandskabet skar Tørv.

Junii 30. Løverdags. — N:W: med blandet Luft. Om Aftenen blev vi færdig med Afleveringen og den første Forretning underskreven: Efter at Forretningen var undertegnet blev udveiet Kost til Logens Kostnydende: sc: Oberassistent *Myhlenphort*, Spæskkiærer *Jens Tellofsen*, Bødker *Andreas Broberg*, Tømmermand *Børre Carlsen*, Kok *Nils Pedersen*, Matros *Rasmus Andersen*¹ og Blanding Kolonist *Albrigt Larsen Lynge*²; Smør og Brød for 14 Dage og de øvrige Sorter for 6 Uger. — Desforuden bekom de 4 Mand, som i Aar skal gaae Hiem, sc: Spæskkiærer *Hendrich Tørring*, Tømmermand *Niels Pedersen Holm*, Kok *Claus Rasch* og Matros *Gustav Magnussen*, Kost af alle Sorter for 14 Dage.

Kl. 2 om Eftermidd: indløb Skibet *Tossingeslot* endnu ført af Commandeur *Kettels Rivers*. Med ham modtog ieg Ordre fra Inspecteuren: at Logen skulde aflevere 2de Mand til Kulbrudets Drift³ denne Sommer. Men da Logen i Aar mister 5 Mand og faaer kun 2 Stk. i dets Sted var det umuelig for mig at levere mere end een Mand, uden at ieg skulle lade Logens Forretninger være ugiorte. Denne Mand, *Rasmus Andersen*, blev leveret ombord paa Skibet. Samme Tiid blev leveret ombord 2 Stk. Miineboere til Ap: E: — Om Aftenen sendte ieg en Exprese til Godhavn: for at tilkiendegive Inspecteuren: at det var umueligt for Logen Kp: E: at levere mere end en Mand. Ieg modtog en gundstig Resolution fra Inspecteuren i denne Anledning, og blev anvist en Mand fra Egedesminde i Matros *Rasm: Andersens* Sted, samt lovet: at ieg herforuden skulle faae 2de Mand.

¹ Var gift med Myhlenphorts husholderskes søster, *Maren Jacobsdatter Møller*, f. 1751, † 1797 (1° gift med assistent *Jacob Dorf*, † 1779 i Egedesmd. ved drukning, næst ældste søn af kbmd. Johs. P. Dorf).

² Gift med Myhlenphorts senere husholderske *Ane Marie Jacobsdtr. Møller* (jfr. indl.).

³ Baade Disko og Nûgssuaqs-halvøen er kulrige. Omkr. 1782 oprettedes et kulbrud paa Diskos nordside, oppe i Vajgattet, hvorfra kystetablissementerne forsynedes hver sommer.

Efter at have anført i denne min holdte Dagbog — som er bestemt til, at insinueres Den administrerende Direction for den Kongl: grønlandske Handel — alt det som ieg syndtes var værd at anføres af det passerede fra den Dato ieg modtog Anlægget Iglytsiak, under Kolonien Rittenbenk, den 11te Novemb^r 1786, til nærværende Dato, den 30te Junii 1787, da ieg, efter Directionens naadige Bestemmelse, har modtaget Logen Kronprindsens-Eyland til Bestyrelse, maae ieg til Slutning give mig den underdanige Frihed at tilføye: at det, ved Dagbogens Holdelse, har smertet mig meget: at ieg ikke deri kunde anføre — en hæddig Hval- og Sælfangt ved Anlægget Iglytsiak. Men kun om det Uheld, som i den Tiid er indtruffet sc: Forliis af 2de Slupper med Fleet, samt en andskudt Hval. — Af Dagbogen vil Den høye Direction gundstigtst erfare: at indtet er bleven forsømt for om mueligt at opnaa en lykkelig Hvalfangst; men at Skiæbnen bød — et slet Udfald.

Ligeledes vil Den høye Direction naadigtst erfare af Dagbogen: at ieg ogsaa — saavidt som Tiden har tilladt mig det — har gjort Forsøg med Isgarn-Fangsten. Men da ieg ikke, saa ofte som ieg ønskede det, kunde være ved Garnfangsten, fordie ieg maatte drive denne omtrent 1¹/₂ Miil bort fra Anlægget; saa blev ey heller stort bevendt hermed; Ikkun 80 Sælhunde bleve fangede. Productionen af de 70 Stk. har ieg leveret paa Handelen, men de 10 øvrige fangede Sæle, vare alle fortærede — med Spæk og Skind — af de skadelige Søe-Indsecter: — Tanglusene.

Rævefangsten har ieg forsøgt baade med Sax og med Steenfælder, men aldeles ingen Rævfangst.

Det eneste, som ieg, til nærværende Tiid, efter underdanig Pligt, troer at have udrettet til Handelens Fordeel er: Biergningen af de paa Disco-Eiland fundne Drivehvale; hvoraf den ene Hval er funden af mig selv den 13de Martii h: a: — Hiertelig vil det glæde mig: om det lidet, som i ovenmeldte Tiidsrum til Handelens Fordeel er udrettet maae finde Directionens Tilfredshed!!!

Logen Kronprindsens Eyland den 30te Iunii 1787.

underdanig af

M: N: Myhlenphort

Oberassistent ved

Logen Kronprinds: El:

Aar 1805.

Maii 13. Mandag. — I Dag begav ieg mig paa Sydreisen¹, havende til min Befordring mit Reise Fartøi. Om Aftenen Kl: 6 lagdes op mod Teldt-Øerne 8 Miile fra Godthaab formedelst stærk Blæst.

(Til Fiskernæsset² gik rejsen godt. Her byttedes — af hensyn til mulige ishindringer — rejsefartøjet med en konebaad med styrer, 6 roersker og 2 ledsagende kajakmænd).

Maii 19. Søndag. Fortsadte Reisen, og naaede Spissekammerøerne i Friderichshaabs District om Aftenen. Paa Veien i Dag passeredes det farlige Sted — Isblinken³; men da det var Stille forsvandt alle Farligheder.

Maii 22. Onsdag. Stærk Blæst af Norden og smugt Veir. Begav ieg mig paa Reisen om Morgen Kl: 8, og naaede Col: Friderichshaab⁴ Kl: 10¹/₂ Slet om Formd: — Strax ved Colonien mødte ieg Missionair Hr: *Rosenvold*⁵, som var paa sin Reise til Col: Godthaab⁶, men vendte tilbage igjen. — Handelen ved Col: Friderichshaab var god. Kiøbmand *Muus*⁷ vendtede(!) 300 Fade Spæk.

¹ Sydrejsen ♂: den aarlige inspektionstur til etablissementerne syd for Godthaab: Fiskernæsset, Frederikshaab og Julianehaab.

² Kolonien Fiskernæsset oprettedes 1754; den ligger godt 150 km. syd for Godthaab (63,3° n. br.).

³ „Frederikshaabs isblink“ er en død (♂: ikke mere udskydende) isbræ, 25—30 km. bred, uden forland og uden foranliggende beskyttende skærgaard.

⁴ Kol. Frederikshaab, anlagt 1742, ligger paa 62° n. br.

⁵ *Andreas Rosenvold*, f. 7/5 1768 i Nakskov p. Lolland, miss. Frederikshaab 1796—1806, † 19/4 1846 som entl. sognepr. i Gjørding i Jylland. — Gift m. *Stephine Balch*, f. 1768, † 2/8 1827.

⁶ Godthaab var i disse aar anneks til Frederikshaab.

⁷ *Nikolaj Daniel Muus*, f. 1748 (db. 28/4) i Norge (søn af sognepr. til Snaasen Poul M. og Kirsten Angel Volqvarts). Assistent i Upernivik 1771, kbmd. i Umánaq 1778, i Christianshaab 1787; hjemgik som entlediget fra Frederikshaab 1805. Gift m. *Cecilia Christina Lillianschiold de Svanenhielm*, f. 19/6 1759, † 11/12 1804 (dt. af kbmd. Jonas L. de S. i Christianshaab).

Maii 23. Christi Himf: D: Prædiken. Ieg, Skibscapt: *Burchard*¹ og Formand *Berglund*² gik til Al ers.

Maii 27. Mandag. I Dag begav ieg mig paa Reisen Syd efter. Missionair Herr *Rosenvold* reiste samme Tid i Embeds Forretninger till Arsut³. Formedelst Regn, maatte vi lægge op 3¹/₂ Miil synden fra Fridh:

Maii 30. Torsdag. Stille med godt Veir. Om Morgen Kl: 5 begav vi os paa Veien, og naaede om Aftenen til Tiksalik⁴, som ligger 16 Miile fra Fridh: — Her mødte vi Storiisen⁵, som i stor Mængde stødte an paa Landet.

Maii 31. Storiisen viste sig i Dag i saadan Mænge, at man ey kunde see aabet(!) Vand endog fra de høyeste Klipper. Alle Fiorde og Bugter vare fuldpakkede af Iis. Hr: *Rudolph*⁶, af Brødre Missionen ved Lichtenau⁷, stod ved Torngarsuk⁸ og kunde ikke komme Nord efter formedelst Iis. Bemeldte Hr: *Rudolph* havde været 15 Dage paa Veien hertil; berettede: at Storiisen var overmaade slem Sydefter.

Junii 7. Fredag. Isen var i Dag i overmaade stor Mængde, saa at man ikke kunde øjne aabet Vand til Søes. Dette gav mig Anledning til at troe: at Farvandet Syd efter ville blive ufremkommeligt indtil Høsten, naar Østen og Nordost Vindene begynde at herske. Og, da Tiden var mig knap, saa kunde ieg ikke opholde mig længere her for at vende paa Giennemfart til Iulianeshaab; derfor besluttede ieg at vende tilbage. Missionair Hr: *Rosenvold*, som har lagt her ved Tiksalik lige saa længe som ieg, tog samme Beslutning, da det var umueligt at han kunde naae Arsut formedelst Iis. Om Morgen

¹ Skipper paa det forliste skib „Giertrud Catharine“.

² *Jonas Jansen Berglund* († 21/5 1826) var gift med en blanding og blev stamfader til en stor efterslægt i Sydgrønland.

³ Arsut, et handelssted under Frederikshb., i nærheden af det nuvær. kryolitbrud Ivigtût, bestyredes dengang af ovennævnte J. J. Berglund, som døde der omkr. 1825.

⁴ Tigssaluk er nu et handelsted under Frederikshb.

⁵ Storiisen kaldes de ismasser, som fra egnene omkr. Spitsbergen driver over til Grønlands østkyst og derfra rundt til vestkysten, som de næsten aarlig blokerer en del af sommeren.

⁶ *Chr. David Rudolph*, miss. siden 1778, var nu paa hjemrejsen til Europa. — Hans hustru hed *Anne Elisabeth*.

⁷ Herrnhuterstationen Lichtenau, anlagt 1774, ligger ca. 60 km. syd for Julianeshaab.

⁸ Törnârssuk, et p. gr. af sine voldsomme kastevinde berygtet løb mellem høje og stejle bratninger.

Kl: 7 begav ieg og Hr: Pastor *Rosenvold* os paa Tilbageveien, og efter al anvendt Anstrængelse, naaede vi om Aftenen til smale Sund, 6 Miile Synden for Frederichshaab. Dags Touren gik imellem en uhyre Mængde Storiis og den i Dag indfaldende stærke Taage gjorde: at Farten blev meget farlig. Ieg havde ogsaa det Uheld at en Isskotse rev Huul paa min Konebaad; men al Lykke var vi saa nær Landet, at man i Hast flygtede dertil. Havde ikke dette været Tilfældet, og ikke en anden Konebaad havde været ved Haanden, da havde min og Medhavendes Undergang været viss.

Junii 9. Søndag. — Om Morgen Kl: 3¹/₄ Slet begav ieg mig, i Følgeskab med Missionair Hr: *Rosenvold*, paa tilbage Reisen. Efter at have staget os igiennem Isen paa Sermilik og Nassarlik Fiordene¹, naaede vi Kl: 9 til et Sted ved Navn Upernavik² hvor vi traf Hr: *Rudolph* og Kone, som der havde oplagt formedelst Storiisen. Grønlænderne ved dette Sted berettede, at Storiisen havde tilspærret alle Løb og Bugter Nord efter; troede altsaa at det var umueligt at reise videre i Dag. Uagtet denne Grønlændernes Beretning, begav ieg, Hr: *Rosenvold*, Skibscapitain *Burchard* og Missionair *Rudolph* os paa Reisen igjen; men da man ikke kunde komme den sædvanlige Vei, formedelst Iis, tog vi Touren ind igiennem en lang Fiord, hvor Isen ogsaa var overordentlig slem, men dog, skiønt med megen Møye, var fremkommelig; og virkede saa meget, at vi kom ud paa en anden Kandt udenfor den almindelige Vei. Efter megen Anstrængelse for at faae Konebaade og Tøi slæbt langs Strandkanten, naaede vi om Aftenen Kl: 11¹/₂ Slet til Col: Fridh:

Ved ovennævnte Sted Upernavik traf ieg Coloniens Spækbaad, som var paa en Reise til Teksalik; den havde lagt her omtr: 14 Dage og kunde ikke komme hverken frem eller tilbage formedelst Iis.

Norden for Friderichshaab er Isen endnu ikke saa slem, men det er at formode: at den første Sydvest som indfalder vil forsyne, eller, rettere sagt, bebyrde Nordboerne med deres Fiende: Storiisen.

(De flg. dage optog inspektøren beholdningen af proviant og handelsvarer. Vejen baade syd- og nordefter ufremkommelig, saa at intet aabent vand kunde ses og end ikke kajakker kunde trænge igiennem).

¹ Begge er isfjorde σ : udskydningskanaler for indlandsisens afkastning. Den sidstes rette navn er Narssalik.

² Upernavik betyder „sommerplads“; utallige øer og steder i Grønland bærer dette navn (bl. a. den nordligste koloni).

Junii 17. Mandag. Om Morgenen kom Poster hertil fra Logen Fiskenæsset, som bragte Directionens Breve til mig, ankomne til Colonien Godthaab den 9de hujus med Skibet *Jupiter*¹ ført af Skipper *Rieverts*. — Af Directionens Skrivelser blev ieg underrettet om: at ommeldte Skib skulle beseile Col: Godthaab, Nyesukkertoppen og Holsteinsborg; og Skpr: *Kettelsen*²: Col: Friderichshaab og Julianeshaab. Logen Fiskenæssets Tourlast bragtes til Godthaab med *Rieverts*. Herforuden kommer dette Aar til Landet en liden Galease Sælhunden kaldet drægtig 20 Commerce Læster, hvis Bestemmelse er at ligge i Landet for at transportere Last mellem Julianeshaab og Friderichshaab. Bemeldte Galease føres af Skipper *Johan Jæger*, hvis Ophold i Landet ikke bliver længere end til een af Formændene har lært at anføre dette Fartøi.

Junii 22. Løverdag. Isen havde i Nat fordeelt sig noget langs Landet; derfor besluttede ieg at fare herfra Nordefter. Kl: 9 tiltraadte ieg Reisen, i Følge med Miss: Hr: *Rosenvold*, men neppe var vi kommen ud mellem Øerne, førend Isen gjorde os Fremfarten vanskelig. Ikke desto mindre stræbte vi os frem til Kangarsuk, 1¹/₂ Miil fra Fridh:, hvor Isen laae tilpakked, som en fast Muur: altsaa kunde vi ikke komme længere i Dag. — Ved dette Sted traf vi Broderen Hr: *Rudolph* og Kone samt nogle Sydlændinge, som samme Morgen var reyst fra Fridh:

(Dagen efter kom de, da isen havde aabnet sig lidt, med besvær til en lille ø syd for isblinken).

Junii 24. Mandag. Stille og godt Veir. Da Isen ogsaa i Dag var noget splidt ad oven Isblinken, begav vi os paa Reisen. Alting gik godt indtil vi var kommen næsten oven Isblinken; men saa indtraf et ulykkelig Tilfælde: vi skulle absolut mellem nogle smaae Iisflager: Disse drev stærkt med Strømmen. Den Konebaad som bragte *Rudolph* og Kone kom just imellem 2 store Flager, just som de stødte sammen. Konebaaden blev knust og de deri værende Mennesker maatte tage deres Tilflugt paa en stor Isskoddse, hvor og Tøiet og Konebaaden blev opbragt. De andre 3 Konebaade maatte flygte til

¹ Briggen *Jupiter*, et af de faa Grønlandsskibe, som under hjemrejsen 1807 undgik Englændernes efterstræbelser, forliste 1817. (da der var usædvanlig megen storsis, som kostede handelen 2 skibe) i Davisstrædet et stykke syd for Holsteinsborg d. 15. sept. Mandskabet reddedes.

² Førende skibet „Der Frühling“ (som blev taget af Englænderne 1807 paa hjemrejsen fra Grønland).

Land imedens Isen var i stærk Fart. Imidlertid fik Grønl: sammenbundet den beskadigede Konebaad. Og om Eftermiddagen fortsadte vi Reisen og naaede til Ravns Storø¹ i Fiskernæssets District, hvor vi maatte atter lægge op for Isen.

Junii 25. Tirsdag. — I Morges begav vi os paa Reisen igien. Og efter at have stridit mod Is og Strøm den heele Dag, naaede vi om Aftenen til en Øe omtr: 4 Miile synden for Logen Fiskernæsset. — Hvor vi henvendte Øyet Nord efter var intet aabet Vand at see; altsaa er Haabet om at komme frem meget svag.

Junii 26. Maatte ligge over for Isens Skyld. Om Aftenen Kl: 8 blev man Opmærksom paa et Mørke som med eet faldt paa denne Deel af Iorden. Ved at see hen til Soelen blev man vaer at Tusmørket havde sin Oprindelse af en stor Soelformørkelse. Igiennem et Octant Glas beskuede man Soelen og befandt da, da Formørkelsen var paa sit høyeste, at de $\frac{9}{12}$ af Soelen var formørket. Hvad Tid Formørkelsen begyndte blev ey observeret; men Kl: 8,45 M: var Formørkelsen aldeles forbie. — Denne Soelformørkelse findes ikke ommeldt i Almanakken, beregnet efter Thrunhiems Høyde, for dette Aar.

(De fig. 3 dage naaede de med dagsrejser paa $\frac{1}{2}$ à 1 mil med megen besvær til Lichtenfels², men hen til Fiskernæsset, som ligger 3—4 km. derfra og er landfast dermed, kunde de ikke komme).

Junii 27. Slog op Teldt ved sidstnævnte Sted (∩: Lichtenfels).

Junii 30. Søndag. — Giorde Forsøg paa at komme til Logen med vore Konebaade; men Forsøget var forgjæves. Ieg og Capt: *Burchard* gik over Land til Logen. Ved Ankomsten hertil modtog ieg Brevskaber fra nordre Inspectorat. Blev underrettet om: at Fangsten i Norden var taalelig til Ultimo Maii; Og der havdes Haab om nogen Forøgelse i Juni Maaned.

Julii 2. Tirsdag. — I Dag begav ieg mig paa Nordreisen. Hr: Pastor *Rosenvold* besluttede at vende tilbage til Fridh:, da ingen Udsigt var for ham at komme hiem førend til Høsten. Ieg erholdt Befordring med en Konebaad fra Nyehernhut som i denne Tiid var ved Lichtenfeldt. Skibscapitain *Burchard*, Herr *Lehmann*³ og Herr

¹ Opkaldt efter Fiskernæssets mangeaarige købmand *Hans Henrik Raun*, f. 1732, assistent 1755, † $\frac{22}{7}$ 1801 som pensionist. Gift med Grønlænderinde *Esther*, f. ca. 1740 (døbt voksen 1755), † $\frac{9}{8}$ 1795.

² Hernhutermissionspladsen Lichtenfels anlagdes 1758.

³ *Johann Lehmann* kom til Grønl. 1803 og repatrierede 1838. Han var 2 gange gift, 1° $\frac{22}{8}$ 1813 med *Johanne Salomine Goll*, † $\frac{30}{4}$ 1823; 2° med *Cathr. Margr. Becker*.

*Eberlein*¹ /: de 2de sidste af Brødrene ved Nyehernhut /: fulgte med. Om Aftenen Kl: 10 naaede vi forbie Grædefjords Huusene, omtr: 6¹/₄ Miil nordenfor Logen.

Julii 4. I Nat Kl. 2 begyndte det at lyne og tordne, som continuerede maadelig til henimod Middag, da Lynilden og Tordenen tog meget til. Tordenen var os meget nær og sommetider lige over vores Hoveder. Man kan ansee dette Tordenveir som en særdeles Naturbegivenhed, da det ellers yderst siælden indtræffer under denne Poli Højde. — Det anmærkes og: at det er første Gang i 19 Aar, at ieg (har) hørt Torden og seet Lynild heri Landet. — Kl: 6 om Aften ophørte Torden Veiret, efter at det havde vedholdt i omtr: 16 Timer. Grønl: som vare med os, bleve overmaade bange for denne Naturbegivenhed.

Julii 16. Efter megen Besværlighed imellem Isen, naaede vi endelig til Godthaab om Aftenen Kl: 7 Slet. — Skipper *Rieverts*, førende Skibet *Iupiter*, laae endnu her, fordie at Isen havde hindret ham fra at fortsætte sin Beseiling. — Ved Hiemkomsten blev ieg underrettet om: at de fleste Europæere og Grønlændere ved Stedet vare angrebne af en meget slem Snue og Hoste; og at 3de Grønl: vare bortdøde af denne Sygdom. Man har Haab om, at Sygdommen vil ophøre uden videre Dødsfald.

Augustii 22. I Dag reiste herfra Kiøbmand *Sontum*² for at hiemgaae fra Fiskenaasset med Skpr: *Kettelsen*. — Hen paa Eftermiddagen kom Missionair Hr: *Wolf*³ hertil fra Holsteinbg:

Septbr 17. I Dag tog ieg mine Roer op af Haven og bekom 19¹/₂ Skieppe.

Septbr 26. Sendt Hr: *Rosenvold: Wulfs Journal* i 4 Bind og 49 Hæfter, og *Mercier* om den Franske Revolution oversadt af *O. Wulff*.

¹ *Michael Eberlein* (el. Eberle) kom til Grønl. 1804 og repatrierede 1839. Han var g. m. *Johanne Marie Beck*.

² *Ulrich Sontum*, student fra Bergen, kom til Grønl. 1797 som haandskriver hos inspektør *Bull*, blev assistent 1799 i Holstbg. og købmænd i Godthaab 1803. „Paapasselig og redelig, men en stor Ven af Flasken“ (Myhlenphort).

³ *Niels Gjessing Wolf*, f. ⁶/₈ 1779 i København, miss. Holsteinsbg. 1804, Godthaab 1807, hjemgik 1811; † ¹⁶/₁₀ 1848 som professor og lektor i Grønlandsk samt entlediget sognepr. ved Helligaandskirke i Kbh. — Gift med *Augusta Margr. Didrichsen*, f. ¹⁰/₂ 1788, † ⁶/₂ 1865. Wolfs dagbog fra krigsaarene 1809—11 er trykt i Kirkehist. Saml. 5 række III, 468 flg.)

Septbr 27. Sendt. *Heilmann*¹: 3 Tomer Reisebeskrivelser, 2 Ditto Comedier og 12 hæftede Comedier.

Ligeledes sendt *Olrík*² 38 Hæfter af *Bochs Magazine*, *Nørregaards* Natur- og Folke-Ret samt *Øen Felsenborg* i 3 Tomer.

I Dag afgik herfra Hr. Assistent *Grønvald*³ for at reise til Holsteinsborg, hvor han er ansadt som Assistent; Han blev befordret herfra med Baad.

Oktobr 20. Søndag. Hen paa Dagen kom Formand *Sigmelius*⁴ tilbage fra Col: Nyesktp: — Han bragte Brevet saa vel fra Holsteinsbg: og Sktp: Betiente, som fra Inspecteuren med fleere i Norden⁵.

Octobr 25. Med Post fra F:næsset modtog ieg Budskab fra Friderichshaab: at Iulianeshaabs Iagt *Stærkodder* var forliist 3 Miile Synden for Fhb., men at Folkene var biergede og at Iagten ogsaa efter meget Arbeide var bragt til Fhb. hvor den bliver i istandsat. En stor Deel Proviant som den havde inde er gandske og aldeles bedærvet. Ass. *Monrad*⁶ og Mandskabet forliste alt deres Tøy.

¹ *Arent Christopher Heilmann*, f. 1781 i Kertemind (søn af sogneprest Joh. Ernst H. og Karen Buch); assistent i Grønland. 1802, købmand i Fiskernæsset 1804, kst. inspektør 1823, entl. 1824, † 1830 i Ringsted.

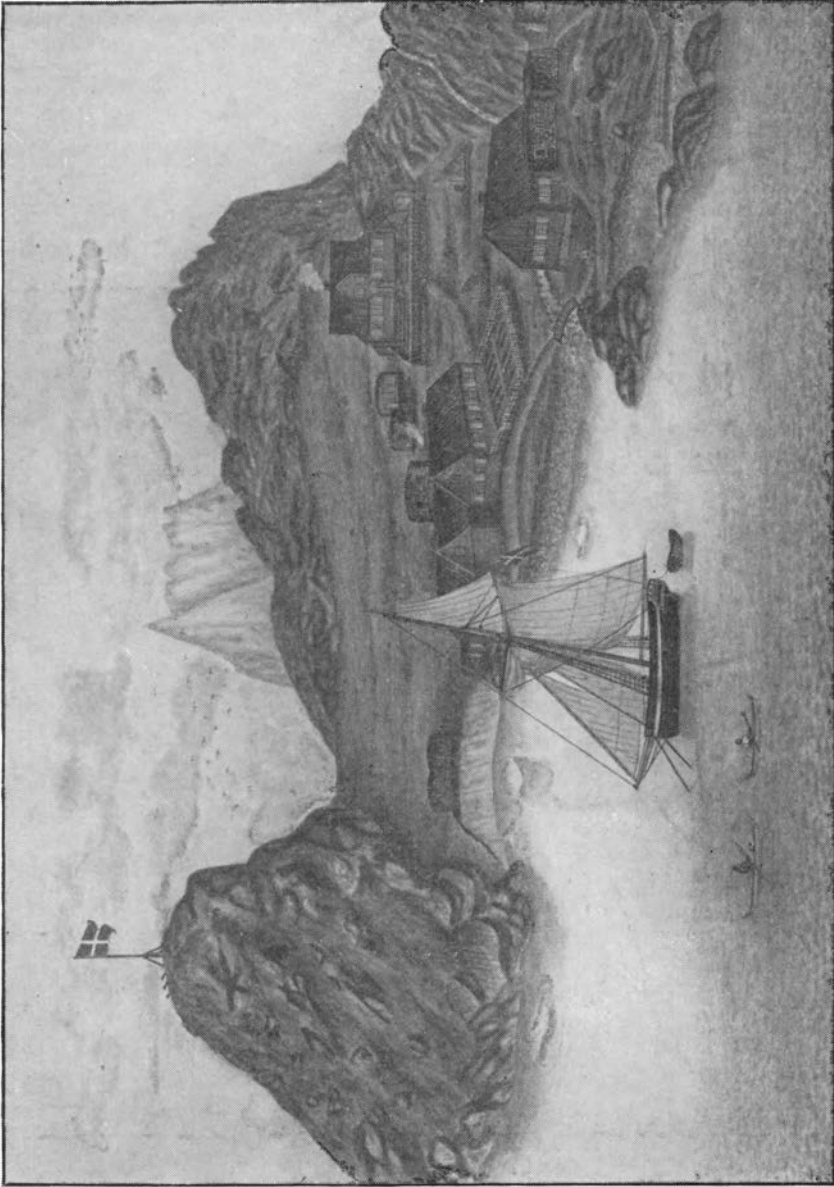
² *Vilh. Mathias Olrik*, f. 2/11 1780 i Helsingør (søn af borgmester Chr. Magnus O. og Anna Margr. Jegind); student 1801. Ass. i Grønland. 1802, kbmd. 1804, entl. 1820, † 18/10 1833 i Kbh. Gift med blanding *Lea Christine Geraae*, f. 8/4 1794, † 11/4 1825.

³ *Mathias Grønvald* (1784—1836), præstesøn, blev ass. i Holsteinsbg. 1805, kbmd. 1811 og entledigedes 1827. — Var gift med blanding *Rhode Olsen*, f. 29/12 1794, † 24/5 1821.

⁴ *Johannes Sigmelius* (el. Semelius), svensk af fødsel, ansat i Grønland. 1765, † 1826 som pensionist, 81 aar gl.

⁵ D. v. s. Nordgrønland.

⁶ *Jørgen Monrad* (1780—1853), student. Assist. i Grønland. 1804, kbmd. 1811, entl. 1827.

Godthaab

Akvarel, signeret: J. Arce, fec. VI. 1830

Aar 1807.

Ianv. 7. Onsdag. — Sartlok-kerne som haver været her ved Col: i Iulehøitiden reiste herfra i Dag.

Endnu har man været saa heldig at conservere Vaccin Materien¹, ved Tid efter anden at vaccinere nogle Personer ad Gangen. Ved de andre Etablisementer er Vaccineringen standset af Mangel paa brugbar Materie; men til Foraaret sendes frisk Materie herfra til et hvert Sted; forudsagt: at man til den Tiid kan vedligeholde Vaccineringen.

Aprilis 4. En Kone fra Nyehernhut fik i Dag sit Ansigt forbrent af koghed Kiødsuppe af en Kullipsiut².

Aprilis 25. I Morges Kl: 3 kom Hosteinsborgs Baad hertil; Med denne fulgte Miss: Herr *Wolf* paa Embedsforretninger.

Maii 6. I Dag reiste Herr Bergraad *Giesecke*³ herfra. Hans Befordring var Konebaad til Nyesukkertoppen. Mission: Hr: *Wolf* fulgte med Bergraaden.

Maii 8. Om Morgenen afgik ieg med mit Reise-Fartøyd Syd efter; men formedelst stærk Taage maatte ieg lægge op ved Killingarsuk⁴ hvor ieg traf min Konebaad som Dagen forhen var reist fra Godthaab.

¹ Vaccinationen blev indført i Grønland 1803. Allerede det første aar vaccineredes i Sydgrønland 678. Grunden hertil har rimeligvis været at en i 1801 grasserende koppepidemi har opskræmt dem; Grønland er ellers meget tilbøjelige til at indlade sig paa noget nyt.

² En qulivsiut er en vegstensgryde, som ophænges over vegstenslampen.

³ *Carl Ludvig Giesecke* (egtl. Johann Georg Metzler), f. 5/4 1761 i Augsburg. Var først jurist, derpaa skuespiller og dramat. forfatter (teksten til operaen „Tryllefløjten“), endelig mineralog. Kom til Danmark 1805 og rejste 1806 til Grønland for at berejse landet i mineralogisk øjemed. P. gr. af krigen maatte han blive i Grønland til 1813 og berejste landet meget grundig, de fleste strækninger flere gange. Hans interessante rejsedagbøger er udg. af prof. *Johnstrup* 1878, senere genudg. i fuldst. form af dr. phil. *K. J. V. Steenstrup* 1910. — *Giesecke* døde 5/3 1833 i Dublin som professor, kommandør af Danneborg og kgl. præjisk bergraad.

⁴ Qilángarsuk, en ø ca. 35 km. syd for Godthaab.

Maii 14. — — — — kom til F:næsset om Aftenen.

Maii 16. Mod Aftenen kom Missionair Hr: *Jessen*¹ hertil paa Embeds Vegne.

Maii 19. I Dag begav ieg mig paa Reisen Sydefter havende til Befordring tvende K:baade. Hr: *Jessen* fulgte ogsaa med med sin Konebaad.

Maii 21. I Dag til Colonien Friderichshaab. — 8 Miile.

(Laa derefter over 3 dage i Frhb. og fortsatte rejsen ad Julianehaab til. P. gr. af storme og is kunde der kun gøres smaa dagsrejser).

Junii 6. Kl. 11 om Formidd: naede ieg endelig Col: Julianehaab. Havet, alle Fiorde og Bugter var fuldpakket af Iis. Galeasen *Sælhunden* laae tilladdet med Spæk og andre Producter der skulde bringes til Fridh:, men formedelst Iis kunde den ey komme bort.

Junii 14. Stille med smugt Veir. Missionair Herr *Fleischer*² holdt Gudstieneste for Europæerne. De i Gaar fra Friderichsh: ankomne Poster medbragte den Efterretning: at Skipper *Kettelsen* førende Skibet *Der Frühling* ankom til Fridh: den 6te dennes. — Kiøbmand *I. C. Mørch*³, som forige Aar hiemgik fra Julianehaab, fulgte med Skibet for atter at modtage sin Kiøbmands Post ved Julianehaab.

Junii 19. Formand *David Kleist*⁴ har fortalt mig, at omtrent $\frac{1}{2}$ Miil fra Anlægget Nennortelik⁵ ligger en Fiord kaldet Sermiut⁶,

¹ *Johan Jessen*, f. 26/12 1782 paa Møen, miss. Frederikshb. 1806—12, † 24/5 1852 som sogneprest i Røgen i Jylland. — Var ugift i Grønland, senere g. m. *Magdalene Sophie Neergaard*, f. 6/12 1785, † 22/3 1851.

² *Chr. Fred. Fleischer*, f. 5/9 1779 i Sogn (søn af sorenskriver Michael F. og Catherine Vilhelmine Castberg); miss. Julianeh. 1806—11, Godth. 1811—12, † 6/7 1848 som sogneprest i Sørum. — Gift med *Ingeborg Marie Heiberg* (1781—1835).

³ *Johan Chr. Mørch*, f. 15/10 1768 i Fr.hald, assist. i Grønland. 1785, kbmd. 1789, entl. 1813, † som toldkasserer i Bergen 27/8 1830. Gift 1° 1791 med blanding *Sophia Magdalena Kleist* (søster til nedennævnte formand), f. 1770, † 1802; 2° g. m. *Erika Kleist*, første kones broderdatter og datter af nedennævnte (1785—1846). Kbmd. Mørch var særdeles dygtig i grønlandsk og har skrevet flere skrifter i dette sprog, bl. a. oversat Wielands „Oberon“. Var tillige en af Grønlands dygtigste og driftigste kolonibestyrere i sin tid.

⁴ *David Lars Emanuel Kleist*, blanding, f. 4/1 1758, uddannet i Danmark til bødker, † ca. 1820 som bestyrer af anlægget Nanortalik. En meget dygtig og driftig mand.

⁵ Nanortalik, anlagt 1797, er et handelsanlæg under Julianehaab, ca. 110 km. syd for kolonien; det er et meget produktivt sted; bestyres nu af en assistent. Navnet betyder: det sted hvor bjørne plejer at holde til.

⁶ Fjorden, i hvilken der findes mange europ. ruiner, hedder ikke Sermiut, men Tasermiut s: de der bor ved indsøen.

hvor en ypperlig Skov gives; Fiorden er omtr: 16 à 20 Miile lang, og Skoven gives paa Sydsiden. — Ogsaa har Formand *Kleist* sagt mig: at der tæt ved Anlægget gives et Løb hvor Garnfangst i aabet Vand kunde anbringes. Dette gav mig Anledning til at opmundtre ham til Forsøg med denne Fangst.

Junii 20. Hen mod Middag begav mig paa Reisen Nordefter, og naaede om Aftenen en Øe tæt ved Ikersuaks Fiorden, 5 Miile fra Col. Julianesh: hvor vi lagde op. Reisen gik først $\frac{1}{2}$ Miil ud af Kakortoksfjorden¹; derefter langs Landet hen over Skovfjorden²; derefter igiennem et Løb til Tunuliarbikfjorden³ som man sadte over; derefter igiennem et langt Løb til den Plads hvor vi lagde op.

(I de flg. 6 dage naaedes kun et kort stk. frem p. gr. af is og øsregn).

Junii 27. Løverdags. Stille med overmaade stærk Regn. Maatte ligge stille for stygt Veir. Sendte en Grøn: til Julianeshaab med Brevet til Herr Kiøbmd: *Schiøthe*⁴ og Herr Assist: *Monrad*. Fra de højeste Klipper kunde man ikke see aabet Vand og alle Bugter er saaledes bedækket med Is at neppe Kajakker kan trænge sig derigiennem. Grøn: som kom til os i Gaar fortalte: at Sydosten, der rasede den 12te og 13de hujus havde splittet itue 2de Konebaade.

(Laa derefter dels over, dels gjorde smaa dagsrejser p. gr. af isen).

Julii 7. Søndag. Begav mig paa Reisen, og efter at have møy-sommelig tilbagelagt $3\frac{1}{2}$ Miil naaede ieg Fridh: Kl: 11 om Formiddagen. Kiøbmd: *Mørch* opholdt sig her fordie Isen forbød ham at begynde paa Reisen Syd efter til Julianesh:

Julii 10. Om Morgenen Kl: 9 reiste ieg fra Fridh: og naaede til Tulluartalik om Aftenen Kl: 8 hvor ieg lagde op.

Julii 22. Efter at have trængt imellem Isen og faet Skade paa Konebaaden naaede ieg Col: Godthaab om Formidd: Kl: 9, hvor Alting stod vel til. Skipper Jæger laae endnu her med sit Skib; men var næsten færdig med Indladningen.

¹ Qaqortoq (ø: det hvide) er Julinehaabs grl. navn. Julianehaabsfjorden er sagaernes Einarsfjord.

² Skovfjorden (grl. Kangerdluarssuk) ligger imellem Einarsfjord og Eriksfjord.

³ Sagaernes Eriksfjord. — Alle disse fjorde er rige paa europ. ruiner.

⁴ *Eilert Schythe*, f. 1780, exam. jur., assist. i Grøn. 1803, entl. 1811, † $\frac{11}{8}$ 1817 i Kbh. som købmand. — Gift (i Bergens Nykirke) med *Anna Christine Been*, † 1847. — Deres søn, videnskabsmanden cand. polyt. *Jørgen Chr. S.*, rejste i Nordgrøn. 1838 (Bricka: Biogr. Leksikon XV, 412).

Julii 25. Med Kirkens og Missionshuusets Reparation¹ arbeides daglig, og Arbeidsfolkene er kommen temmelig vidt fremad.

Julii 27. Om Middagstid afgik Skpr: *Jæger* med Galeasen *De jonge Lars* herfra og til Logen F: næsset for der at udlosse den medbragte Udsending fra Kiøbenhavn og derefter indtage Retour Last².

Augustii 23. Søndag. Om Morgenen Kl. 6 blev Skibet *Narhvalen*, ført af Skpr: *Jepsen*, seet omtrent 2 Miile Vesten for Colonien; efter 2 Timers Forløb ankrede Skibet herpaa Havnen. Med dette Skib som havde anløbet Holsteinsborg, fulgte Missionairen Herr *Wolf* og Kiæreste for, efter Missions Collegii Ordre, at tage Boepæl ved Godthaab; altsaa bragtes med Skibet *Narhvalen* Velbemeldte Boeskab med videre. Ogsaa fulgte Kiøbmd: *Olrík* fra Col: Nyesukkertpp: med Skibet for at gjøre et Besøg ved Godthaab. — Skipper *Jepsen* havde med Hæld udført Beseilingen af Colonierne Godhavn, Kronprindsens Eiland, Holsteinsborg og Nye Sktp:, og Godthaab er altsaa den 5te Havn han beseiler d: A: — Fra Nyesktp: hertil er medgaaet 14 Dage formedelst stormende Veir fra Sydkannten.

Augustii 30. Missionsboligen blev færdig. Hr: *Wolf* flyttede i den.

Septbr 9. Skpr. *Jepsen*, som i en 8te Dages Tid har lagt færdig, men for contrair Vind ikke kunde seile, lættede Anker i Morges Kl: 7 og kom lykkelig til Søes².

Decbr 28. I Aften Kl: 8^{1/2} Slet hiemkom Baaden fra Teltøerne hvor Garnfangst var ophørt. — — — Paa Hiemreisen indtraf det ulykkelige Tilfælde: at Blanding Colonist *Lars Sigmelius*³ der var nedgaaet i Iollen, som slæbede efter Baaden, blev tilbage. Baadens Mandskab kunde tilsidst ikke øyne ham mere. Om han har kundet redde sig, derom er man endnu uvidende.

Decbr 31. N:O: med klar Luft og Frost. — Atter tilbagelagt et Aar, uden at noget Uhæld, eller Sygdomme, er rammet Landets Indbyggere og Europæerne —; Gud være Lovet herfor!

¹ Kirke og præstebolig var i ét hus (som endnu staar som materialhus, traditionen vil vide, at det er fra Hans Egedes tid); det istandsattes nu, fordi Gdthb. atter skulde have missionær. — Insp. Myhlenphort rekvirerede som gaver til kirken: 24 lysearme, 2 tinlysestager med 1 al. høye vokslys, carmoisinrødt klæde og guldfrynser til alteret samt 1 positiv til 50 rd. Men disse ting er næppe kommen, i hvert fald ikke før efter krigens ophør.

² Disse skibe opbragtes begge af Englænderne under hjemrejsen.

³ Søn af den ovenfor (1805) nævnte Svensker *Johs. Sigmelius* og hustru, Grøn-lænderinden *Anna*.

Fra den Tiid Fædernelandets Skibe forlod Grønland, har man for det meeste havt uroeligt og stormende Veir. Saare lidet Snee er faldet i det afvigte Efteraar; men destomeere Regn. Fangsten blandt de Indfødte har været maadelig. Ligeledes har Europæernes Garnfangst¹ været slet; men Tabet desto større formedelst Forliis af Sælgarn og Redskaber. — Den stærkeste Frost man har havt fra medio Septbr: til indeværende Tiid har været 11°.

Col: Godthaab den 31te Decbr: 1807

Myhlenphort.

Aar 1808.

Janv. 2. Om Aftenen kom 3de Grønl:, af den Hernhutiske Mission, hertil, og bragte den Efterretning: at nogle Grønlændere fra Kariet² havde funden Blanding, Colonist *Lars Sigmeliusen*, paa en Øe imellem Godthaab og Kariet; samt at de havde bragt ham til sidstbemeldte Sted. De berettede tillige: at bemeldte Colonist havde kuldseilet uden for Hiortetakken³ og at (han) derefter var dreven til en Øe paa den omhvelvede Iolle. Paa denne Øe havde han altsaa vandret i 6 Dage uden Føde og plaget af Kulde.

Janv. 3. Atter andre Grønl:, som forige Dags Morgen var afsendte for at søge efter bemeldte Colonist, kom i Dag tilbage. De bragte samme Efterretning som Grønlænderne for: Dag; med Tillæg: at den ommeldte Mand havde froset begge Fødderne.

Janv. 5. Afsendt en Kajak til Kariet for at tilbringe Colonisten *Lars* nogle Medicamenter, da man ikke, formedelst Storm, kunde faae nogen Konebaad afsted for at hjemhente ham. — 2de Lam af 2de Gieder; begge Lam creperede.

Janv. 11. Imod Aften fik man den Efterretning fra Colonist *Lars* som endnu opholder sig ved Kariet, at han frygtede for, at Frosten i hans Fødder var overgaaet til Koldbrand. Formedelst haard Blæst kunde han ikke hjembringes til Col: med Konebaad.

¹ Dertil brugtes ikke som i Nordgrønland isgarn men store aabentvandsgarn, som udspændtes i snevre sunde og løb mellem øerne i skærgaarden.

² Qarajat, en boplads ca. 35 km. syd for Godthaab.

³ Et karakteristisk fjæld 5—6 km. syd for Godthaab.

Janv. 17. Søndag. Mission: Herr *Wolf* prædickede for de Danske. Om Aftenen kom en Konebaad fra Kariet, som bragte — — — Colonist *Lars Sigmeliusen*. Man blev da vaer, at denne stakkels Karls Fødder var ilde tilredt af Frost, som sikkerlig vil faae skadelige Følger for ham. Han blev givet Egebark-Extrakt for derved at fordrive det raadne Kiød, som havde sadt sig paa hans Fødder.

Janv. 29. Hans Kongl: Majestæts høye Fødselsfæst blev høytideligholdt paa Godthaab. — Grønl: blev givet, som sædvanlig, et lidet Traktement. De europæiske, saavel som de tydske — Officierer vare indbudne til et tarveligt Middagsmaaltid hos mig. Om Eftermd: forsamledes Europæere og Grønl: i Godthaabs Kirke, hvor Herr *Miss: Wolf* holdt en Tale i det grønl: Sprog. Velbemeldte havde og forfattet 2de Sange, oversadte i det grønl: Sprog, som blev afsunget for og efter Talen. Fire Grønl:, som spiller taalelig godt paa Violin, acompangerte(!) Sangen med Musik. Anm: Ingen af Sartlokkerne var her, fordie at heele Fiorden var tillagt med tynd Iis¹.

Feb^r 8. Den forhen omtalte Colonist *Lars*, har nu mistet begge Fod-Bladene, saa at han nu, saa at sige kryber paa alle Fiire. Man var saa hældig, med Dekogt af prepareret Egebark, at fordrive Koldbranden. — Bemeldte Mand er Fortiden ellers taalelig vel, og de Saar som det slemme Tilfælde har foraarsaget paa Anklerne, læges nu daglig. Beklagelse værdig er nu denne Mand, fordie han tilfulde kan regnes blandt Krøblingers Tal².

Feb^r 29. Til nærværende Tiid er min Vaaning omringet med en uhyre Mængde Snee, saa at man kan ligne samme med den største Fæstnings-Muur.

Saare beklageligt er det for de stakkels Indfødte, som, formedelst det i Høst og Vinter indfaldende uroelige og stormende Veir, ikke har kunnet benytte (sig) saaledes af Fangsten, som kunde have skeet naar Veiret havde været godt; da her har været — og er endnu — mange Sælhunde at see. Rævefangsten har været ret skøn.

Martii 22. I afvigte Nat blæste en græsselig Storm af W: eller rettere sagt en voldsom Orcan. Grønl: *Aron* ved Nyehernhut, som havde laant sin Konebaad til Grønl: *Ephraim* af den danske Meenighed, mistede Konebaaden i Nat. Den fandtes paa den anden Side af Bryggerhuus-Bugten i 1000de Knas. — Lam af 1 ung Gied.

¹ Dette er p. gr. af den meget stærke strøm i denne fjord en stor sjældenhed.

² Manden blev pensioneret som invalid.

Martii 26. Løverdag. Stille med godt Veir. *Walter*¹ var her paa Besøg. Spiiste første Gang dette Foraar ved Dagslyset².

Martii 30. Herr *Wolf* med Kone, Kiøbmd: *Platou*³ og Assistent *Platou* (skal være *Monrad*) reiste i Morges over paa Nordlandet. Deres Befordring var med Konebaad, og deres Ærende at skyde Rypper. Mod Aftenen kom de tilbage og havde giort et slet Skytterie.

Aprilis 11. Norden og N:O: med Sneefog og slem Frost. — Frosten er saa meget meere trykkende paa denne Tiid af Aaret, da Brændemanglen allerede har indfundet sig i allervidtløftigste Forstand.

Aprilis 25. Kl. 3 om Eftermidd: kom Poster hertil fra Col: Nyesktp., som bragte Breve fra sidstnævnte Colonie som og fra Holsteinsborg. Samme Tiid modtages Efterretning paa Kiøbmand *Otrik*, at en Skonnert, *Norges Haab* ført af Skipper *Qvale*⁴, var ankommen dertil den 21de dennes, med det saare ubehagelige Budskab, at Fædernelandet var indviklet i Kriig med England. Skonnerten skal have nogle Provisioner inde til Livets Ophold for begge Inspectoraters Europæere. Directionen for den Kongl: Grønl: Handel beretter: at vi dette Aar neppe vil faae fleere Skibe hertil med Provisioner. I dets Sted lever man nu i iidelig Frygt for Engelskmandens Overfald!

Maii 3. Herr Oberassistent *Heilmann* reiste herfra i Dag; med ham fulgte Assist: *Monrad* for at opholde sig ved F:næsset i Vinter⁵

Maii 13. Bededag. S:W: med tyk Luft. I Dag begav ieg mig paa Nordreisen. — Herr Pastor *Wolf* fulgte med paa Embedsvegne. — Denne Dag naaede vi kun til Neppiset-Sundet⁶.

Maii 15. S:O: & S: med Sne. Lettede Anker og gik til Seils. I Dag avancerede 9 Miil Nord efter hvor vi gik i Havn ved en Øe i Fiskefjorden⁷.

¹ *Johann Rudolph Walder*, Hernhutermissionær, f. 31/12 1772 i kanton Zürich, kom til Grønl. 1797, † 3/4 1812. — Gift med *Johanne Helene Keller*.

² Herved maa selvfølgelig forstaas: spiste *til aften*.

³ *Chr. Alexander Platou*, student, assist. i Grønl. 1803, oberassistent 1805, † 18/12 1827 som inspektør i Sydgrønland. — Ugift.

⁴ Udrustet fra Farsund. Specifikationens underskreven af direkt. for Farsunds fiskeriinstitut *Jens Chr. Arentz* (ass. og kbmd. i Grønl. 1793—1801).

⁵ *Monrad* var assist. i Godthaab, men maatte flytte midlertidig for at skaffe værelse til bergraad *Giesecke*, der agtede at overvintre i Godthaab.

⁶ Ligger 5—6 km. nord for Godthaab. nipisat betyder: stenbidere.

⁷ En lille fjord, rig paa sæler og fisk, ca. 85 km. nord for Godthaab. Her paa-tænkte *Hans Egede* at anbringe et handelsanlæg, men det opgaves.

Maii 16. S: med Snee og Slud. Gik under Seils Kl: 5 om Morgen og efter at have seilet omtr: 14 Miil naaede vi Kol: Nye Sukkertpp: Kl: 8 om Aftenen. — Skonnerten laae endnu ved dette Sted.

Maii 21. Om Eftermidd: kom de under 8de ds: til Holsteinsborg afsendte Poster her tilbage. Kiøbmand *Hiorth*¹ meldte: at have hørt fra Nordre Grønland: at 5 eng: Skibe vare ankomne dertil. Han meldte tillige, at de Poster, som vare afsendte fra Holsteinsb: til Egedesminde med Directionens Circulairstkrivelser ankommen med Skonnerten *Norges Haab*, ikke kunde komme længere end til Egedesminde formedelst Iis. — Ved Holstb: var ogsaa seet et engelsk Skib uden for Landet.

Maii 26. S: & W: deels med smugt Veir og deels med Sneefug. Om Morgen gik ieg til Seils fra Col: Nyesktp:

Junii 1. Kom til Col: Holsteinsborg Kl: 4 om Eftermiddagen. Paa denne Dags Reise anløb ieg Anlægget Omenarsuk² hvor ieg kun opholdt mig $\frac{1}{2}$ Timme; Assistent *A. C. Wolf*³ var der for at lade Linerne tørre. I mangfoldige Aar har ieg ikke seet eller været ude i en saa svær Søegang som i Dag; især uden for Kol: Holsteinsborg. Assistent *Grønvald* kom i Dag fra Logen⁴.

Junii 3. Assistent *Wolf* kom hiem fra Anlægget Omenarsuk. — I Aften kom de til nordre Inspectorat afsendte Poster tilbage. De bragte nogle Brevskaber derfra, som forkyndte: at nogle engl: Skibe vare komne til Norden, men at Engelskmændene til Dato ikke havde viist nogen Fientlighed mod Europæerne eller Grønlænderne der.

Maii 15. Norden med godt Veir. — Imod Aftenen ankom hertil fra nordre Grønland, S: T: Herr Bergraad *Giesche* (!); han befordredes med Konebaad og Spækskiærer *Carl Dalager*⁵ var Anfører for samme. Hr: Bergraaden, som og Herr Inspecteur

¹ *Schack Carl Rantzau Hiorth* (1777—1755), ass. og kbmd. i Grønl. 1800—11. Gift med *Christine Frederikke Bendsen*.

² Umånårssuk, et hvalfangeranlæg 14—15 km. syd for Holsteinsborg. Bestod kun en kort aarrække.

³ *Andreas Chr. Giessing Wolf* (1781—1849, broder til miss. N. G. W.), ass. i Grønl. 1806, kbmd. 1813, entl. 1817. Levede senere i Præstø.

⁴ Handels- og hvalfangerlogen Qerrortussoq, ca. 10 km. øst for Holsteinsbg. inde i fjorden. Er nu forlængst nedlagt som loge, men er stadig handelssted („udsted“).

⁵ *Christopher Carl Dalager* (søn af kbmd. C. C. Dalager), f. 23/12 1766, † 26/6 1842 som underassistent.

*Motzfeldts*¹ Breve, berettede: at de engelske Hvalfangere til den Tiid havde viist sig fredelige, endskiønt der blandt Hvalfangerne skal gives 3de Kappere; Tiden vil viise om disse ikke vil fornærme Handelen². — Anm: Ved Upernavik fanget 1400, og ved Omenak 6000 Sælhunde med Garn; samt 209 Hvidfiske med Garn.

Junii 16. Mission: Herr *Wolf* holdt Altergang for nogle Grønlændere som ikke var tilstede forleden Dag. Nord Grønlænderne, som fulgte Herr Bergraaden, var i Kirken forat høre Orgelet, som noget Nyt for dem.

Junii 23. Indpakket til Reisen. Dernæst arangeret afdøde Grønlænderes Tøi³.

Junii 24. Med en Sluppe reiste ieg, Herr Bergraad *Giesche*, Herr Pastor *Wolf*, Kiøbmd: *Hiorth* og Assistenterne *Grønvald* og *A: C: Wolf* til Logen Kikurtursuk. Mit Reysefartøyt fulgte efter samme Dag⁴.

Junii 27. Om Morgenen reiste ieg, Herr Bergraaden, Herr Pastor *Wolf* og Herr Assist: *Wolf* med mit Reisefartøyt til Anlægget Omenarsuk, men formedelst Sydlig Vind kunde vi ey komme videre denne Dag. — Fra Holsteinsb: medbragte ieg, for at hiemgaae med Skpr: *Qvale*, trende Mand⁵.

Junii 28. Herr Bergraaden var i Dag omkring paa Fiældene for at søge efter Mineralier.

Junii 30. Begav os paa Reisen og naaede denne Aften *Anders Olsens Sund*⁶, 9 Miile Synden for Omenarsuk. Her traf vi Hol-

¹ *Peter Hanning Motzfeldt*, f. 1771 i Norge (søn af oberstlj. Lorentz Marcus Hanning og Marie Sophie Motzfeldt); exam. jur.; ass. i Grønl. 1794; inspektør i Nordgrønl. 1801, direktør for grønl. handel 1817, † 1835 i Kbh. Var ugift i Grønland.

² Dette skete kun 1 gang. ¹³/₆ 1811 plyndrede en kaper spækkhuset ved anlægget Tasiussaq nord for Upernavik. Men da insp. indberettede sagen til England, blev kaperen straffet.

³ 1801 døde i sept., okt., nov. og begynd. af dec. over 350 Grønl. af kopper i Holstb. og Qerrortussoq; kun 49 af stedernes befolkning overlevede epidemien.

⁴ *Giesecke* (udgaven 1910, sd. 126) opgiver den 25' som datoen for denne rejses begyndelse; fra den 30' stemmer datoerne atter overens.

⁵ P. gr. af den knappe proviantforsyning hjemsendtes i disse aar saa mange „tærere“ som muligt.

⁶ Opkaldt efter kbmd. *Anders Olsen*, Sukkertoppens, Julianehbs og Fiskenaessets grundlægger, f. ca. 1718 (paa øen Senjen), ansat i Grønland 1740, † ¹¹/₁₂ 1786 som kvægholder (og pensionist) i Julianehaabsfjorden.

steinsborgs Baad, som var kommen der for at hiembringe Garnspæk. Det her værende Fadeværk optog ieg (beholdning paa).

Julii 10. Søndag. Passerede igiennem Strømfjorden¹; men maatte atter tage Havn paa den søndre Side formed: paakommen Storm af S·W: — (Laa atter over og kom ikke til Sukkertoppen før)

Julii 13, Onsdag, Kl: 8 om Morgen. Skipper *Qvale* laae endnu her af Frygt for de engelske Kappere. Han modtog en stor Deel af mine og Betientenes Papirer til Hiembringelse².

Julii 18. Norden Vind med godt Veir. I Dag begav vi os paa Reisen til Godthaab. Ogsaa fulgte os 1 Sluppe fra Holsteinsborg som forrige Dag var kommen til Nyesktp.; forat befordre Herr Assist: *Wolf* hiem igien fra Godthaab. Om Aftenen naaede vi hen til den saa kaldede Brændeviins Mand³ eller Tornasulik — 4 Miile fra Nyesktp:

Julii 21. Naaede Godthaab Kl: 2¹/₂ Slet om Eftermidd:

Julii 29. Herr Bergraad *Giesecke* reiste ind i *Baals Revier*⁴, havende til Befordring en Sluppe med 6 leiede Grønlændere.

Aug. 10. I Dag reiste ieg med begge mine Konebaader til Ulke Bugten paa Laxefangst.

Aug. 15. Ieg, Herr Kiøbmd. *Platou* og Herr Assist: *Wolf* reiste Hiem til Colonien og bragte med os 508 skønne Lax. — Samme Aften kom Herr Kmd: *Otrik* her til fra Kol: Nyesktp: — Han berettede: at Skpr: *Qvale* afgik derfra den 1ste Dennes.

¹ Søndre Strømfjord midt imell. Holstb. og Sukkertp. Farlig at passere p. gr. af fjordvind og strøm.

² Bergraad *Giesecke* traf altsaa skibet her, men han tog ikke til Europa, dels fordi pladsen var kneben p. gr. af de mange hjemvendte „tærere“, dels og især for at fuldstændiggøre sine undersøgelser og samle mineralier, „da die sauren Früchte meiner bisher angewandte Mühe grösstentheils in Englische Hände gefallen sind“ (G.'s dagb. udg. 1910, 134; hans samlinger var hjemsendt 1807 med et af de skibe, som faldt i Englændernes hænder).

³ Det var skik paa rejser at traktere mandskabet med snaps paa bestemte steder af rejsen; der findes derfor langs Grønlands kyster mangfoldige „Brændevins-øer“, „Brændevinsskær“ o. s. v.

⁴ Det store fjordkompleks ved Godthaab kaldtes Baals revier efter den London-ske kbmd. *Richard Ball*, som var med til at bekoste *James Halls* ekspedition 1612.

⁵ Syd for forbjærget Skinderhvalen (merquitsoq); vraget var af fregatskibet „Marie Lovise“, tilhørende grosserer *Drewsen*, befragtet af grl. handel, som afgik fra Kbh. 14/6 og forliste 20/10 1800.

Aug. 18. Oberassistent *Platou* gik i Dag med en Sluppe til Merkuisoks Fiorden⁵, for at se om der kunde bierges noget Brænde af det der liggende Skibs-Vrag. — Herr Bergraad *Giesecke* hiemkom i Dag fra Bunden af Baals Revier.

Septbr 9. I Dag kom Kajak Poster fra Col: Holsteinsborg, som bragte Brever fra Nordre Grøn: Fra Inspecteur *Motzf*: modtoges den Efterretning: at et engl: Skib *Neptunus*, under Anførsel af en engl: Søe Lieutenant /: *Iohn Iarrot junior*:/ var indkommen paa Godhavn den 30te Iulii sidstl: — Efter den danske Consul i London, hans Foranstaltning, var dette Skib, tilligemed et andet som under 20de Iulii var total forliist ved Kapfarvel, udrustet, for at tilbringe Colonierne i Grønland Levnetsmidler og andre nødvendige Ting, imod (at) erholde Godtgjørelse herfor, i Grønlandske Producter¹. Fra den danske Consul *Wulf*² i London modtog ieg ogsaa en Skrivelse dat: 20de Maii d: A: — Af engl: Efterretninger har man ogsaa faaet at vide: at Hs: Maj: Kongen af Danmak er død; samt: at Danmark ogsaa har Krig med Sverrig. Herr Insp: *Motzf*: meldte mig: at det engl: Skib ogsaa skulde anløbe Holsteinsborg, for dels at aflevere Provisioner og deals at modtage Producter. Mandskabet paa det forliiste engl: Skib var bierget og ombord paa Skibet *Neptunus*. Capitainens Navn var *With*.

Septbr 14. I Dag reiste ieg selv med 2de Konebaade til Amaralik³, for at lade indsamle Brænde.

Septbr 15. Grønlænderne som ieg havde med mig, skiød i Gaar og i Dag tilsammen 4 Dyr:

Septbr 17. I Dag hugge Grøn: Brænde i Skoven og bragte sammen til Baaden. Gamle *Ioel* fra Sartlok skiød i Dag 3 Reensdyr.

Septbr 19. Atter hugget Skovbrænde; og man fik saa meget i Dag tilsammenbragt, at nok Transportbaadene bliver lastet hermed.

Septbr 20. Om Eftermidd: begav ieg mig paa Hiemreisen — — —. Herr Bergraaden har ieg ikke truffet i Amaralik-Fiorden, end skjønt ieg har gjort mig Umage for at spørge hvor han er.

¹ Som følge deraf blev de saaledes tilførte provisioner overordentlig dyre — der yderligere bidrog til at forarme funktionærene i landet.

² *Georg Wolff*, f. 1736 i Kristiania (søn af Frantz Christopher W. og Inger Frederiksdatter Bruun), kom tidlig til England og etablerede et bankfirma (*Wolff & Dorville*); skænkede store summer til norske stiftelser. † 1826.

³ En stor og dyb fjord ca. 10 km. syd for Godthaab. Rig paa europ. ruiner. — I bunden af denne fjord kom *Nansen* ned efter sin indlandsisvandring 1888.

Septbr 25. Om Aften kom Kajak Poster fra Holsteinsb: — *Hiorth* berettede: at Lieutenant *Iarruth* var ankommen dertil den 29de Aug.; havde leveret endeel Proviant og Materialier og imodtaget en stor Deel grønll: Producter: Bemeldte engl: Søe Lieutenant var seilet derfra den 12te dennes.

Septbr 29. Imod Aften kom Assistent *Fog*¹ med Sukkertoppens Baad hertil. Endeel Proviant etc: bragtes med til Godthaab.

Septbr 30. Mod Middag hjemkom Herr Bergraad *Giesecke* fra sin Undersøgelses Reise i Amaralikfiorden.

Octbr 5. Herr Mission: *Wolf* døbte i Dag en Datter som blev kaldet *Marcusine Catharina*². Fadderne vare Mad: *Walter*, Mad: *Mentzel*, Herr Bergraad *Giesecke*, ieg, Herr *Mentzel*³, Herr *Walter*, Herr *Lehmann*, Herr *Eiiberlein*, Herr Oberassist: *Platou* og Herr Assist: *Fog*.

Decbr 22. 6° Varme om Morgen. I Nat udbrød Elven, som passerer imellem Coloniet og Missions-Huuset. Den foraarsagede just ingen Skade, men en overmaade stor Vandflod; eller rettere sagt et Slags Sneeskred. Vandet overskyllede næsten alle Huuse.

Decbr 25. *Juuledag*. Miss: Herr *Wolf* prædikkede for Grøn-lænderne.

Grønll: af den danske Menighed indfandt sig, som sædvanlig, i Morges Kl: 5 og sang et Par Iuule-Salmer. I vores nærværende Forfatning havde vi indtet at tildeele dem, fordie vi saa at sige — indtet har selv.

Decbr 26. Hen paa Aftenen kom endeel af Brødre Menighedens Grønll: og sang Iuulesalmer. En venskabelig Tak var alt hvad vi havde at give dem til Giengiæld.

Decbr 31. *Nytaarsaften*. Herr Bergraad *Giesecke*, Missionair Herr *Wolf*, Kiøbmd: *Platou* og ieg var i Aften ved Nyehernhut, hvor vi bievaanede Gudstienesten. Kl: 1 gik vi derfra.

¹ *David Fog* (1780—1837), student, assistent ved Holsteinsborg 1804, ved Sukkertp. 1806, entl. 1811. Senere Rodemester i Kbh.

² Født ^{23/9} 1808; blev gift med missionær i Godthaab *Chr. Aug. Jürgensen*.

³ *Heinrich Mentzel*, Hernhutermiss., f. ^{11/5} 1756 i landsbyen Schmollen i Schlesien, kom til Grønll. 1783; † ^{31/10} 1816 i Ny Hernhut. — G. m. *Anne Ernst*.

Aar 1809.

Janv. 28. I Dag indfaldt vor nye Konge /:F 6tes:/ Fødselsdag. Men da det var Løverdag, og man ikke uden efter blotte Rygter veed at hans May^{ts} Kong C 7de ved Døden er afgaaen, saa opsadte ieg dens Høytideligholdelse til i Morgen.

Janv. 29. Missionairen prædikede for Europæere og Catecheten for Grøn^l: — Hans Mayestæt Kongens Fødselsfest blev i Dag høytideligholdt saaledes som Omstændighederne dette Aar tillod¹; Herr Bergraaden, Herr Pastoren og Kiæreste, Brødrene ved Nyehernhut og Kiøbmd: *Platou* ved Colonien var forsamlede hos mig.

(Ved januar findes indstukket i dagbogen flg. koncept, rimeligvis affattet i anledn. af kongens fødselsdag:

„Af de Glæder, som den algode Gud! har ladet mig nyde paa „mit Livs Løbebane, kand ingen sammenlignes med den ieg „nyder i Dag med at kunde have den Fornøjelse at tilmelde „Deherrer Missionairer og Handelens Betiente i søndre Grøn- „land: at Danmark har sluttet en hæderlig Fred med England; „— Dette usigelig glade Budskab er mig tilhændekommet med „den Kongl: grøn^l: Handels administrerende Directions Skrivelse „dat: — — — — —; hidkommen over England med „Skibet — — — — — Capit: — — — — — som i Morges „anløb Kangek; omtrent 2 Miile fra Godthaab.“

Det skulde vare noget, inden denne skønne fantasi, som mere end noget andet turde vise, hvor stor mangelen paa vante fornødenheder var, og hvorom alles tanker drejede sig, blev til virkelighed).

Martii 29. Onsdag. S:W: med Snee og Regn. Ved Middagstid saae man 2de Gang(e) Lynild og efter første et temmelig Torden- skral. — I Gaar kom alle Sartlokkerne hertil for at bievaane Paasken.

Hen mod Aften opstod en Storm af S:W: hvis Lige ieg ikke har seet eller hørt i de 24 Aar ieg har opholdt mig i Grønland. Et Fag Muur i Kirken og 2de Fag Muur i Bryggerhuset blæste ned. Ved Nyehernhut tog ogsaa Bygningerne Skade.

¹ *Giesecke* siger (l. c. 183): Wurde König *Friederichs VI* Geburtstag bey einem freundschaftlichen Mahle im Stillen mit wehender Flagge gefeyert, da der Mangel an Pulver die gewöhnlichen Salben nicht erlaubte.

Aprilis 5. I Dag var det Herr Bergraad *Gieseckes* Fødselsfest¹.

Aprilis 14. I Dag afsendtes Coloniens Baad og Folk til Nyesktp. for at hendte Proviant. — Hen imod Kl: 6 à 7 beretter Grønl: at have lagt Mærke til en Soel Formørkelse. Om dette forholder sig rigtig, kan man ikke vide, siden man dette Aar ingen Almanak har faaet fra Kiøbenhavn.

Aprilis 18. Om Eftermidd: Kl: 2 kom 2de af de Grønl:, som vare lejede med Transportbaaden, hertil og bragte den sørgelige Efterretning: at bemeldte Transportbaad forliiste den 15de ds: omtr: 3 Miile Norden for Godthaab ved Strømhavnen. Man veed endnu ikke om Baaden kan bierges, da den er sunket i Havnen. Alt Tøy, Takelage og Seil er bierget. Det øvrige Mandskab, som fulgte Baaden, er endnu ved Kangek.

Aprilis 29. Om Aftenen kom hertil: Logen F:næssets Folk og Baad med en Deel Brød. De havde forlist deres medhavende Jolle paa Buxefiorden².

Maii 2. Kl: 1 kom Kiøbmd: *Platou* og medhavende Folk tilbage fra Kangarsuk. Der bragtes den Tidende: at den dér under 15de forrige M: forliiste Baad var slagen i mangfoldige Stykker; samt: at der var bierget af Vraget alt hvad som bierges kan, og oplagt paa Landet der.

Maii 15. — — — — Brevskaber fra Kol: Holstbg: Ved sidste Sted var fanget 9 Hvale og 3 var forliiste. Fra Holstbg: var seet 14 engl: Skibe passere Nord efter; men ingen af dem havde gjort Miine til at søge Land ved Kolonien.

Maii 28. Hen paa Eftermidd: kom Poste fra Logen Fiske-næsset, som bragte den Efterretning: at den Kongl: grønl: Handels Skib *Iupiter*, ført af Skipper *Boh Ercken*, var ankommen til Logen F:næsset den 26de ds: Dette Skibs indehavende Ladning bestaaer for det meeste af Proviant. Efter Directionens Tilmeldelse vedvarer endnu Krigen imellem Danmark og England og Danmark og Sverrig. Af hvad Aarsag kun et eneste Skib beseiler Grønland i Aar for at tilbringe Beboerne Proviant. Directionen beretter ogsaa, at de, forige Høst, fra Archangel havde udrustet et Skib ladet med Provisioner;

¹ Dr. *Steenstrup* opgiver (efter Augsburgske protokoller) 6te april som hans fødselsdag.

² Et sund lige nord for forbjærget Skinderhvalen. Sit besynderlige navn skal det have faaet af, at nogle Grønl. engang, i mangel af sejl, spillede et par bukser ud paa en aare for derved at fange vinden under overfarten.

hvilket Skib var bestemt for Nordre Grønland; men om samme er didkommen derom er man endnu uvidende. — Den Archangelske Ladning kostede Handelen 23767 Rubler foruden Fragten 120^r af 81 Commerce Læster og udgjør 9720^r.

Junii 20. I Morges Kl: 5 kom Skibet *Jupiter* — — herpaa Havnen efter at det først havde beseilet Logen Fiskenesset.

Junii 26. Om Eftermidd: Kl: 4 blev Galeasen *Sælhunden* seet uden for Godthaabs Fiorden, og Kl: 6^{1/2} var den allerede i Havn ved Godthaab. Med dens Anfører har ieg endnu ikke talt¹.

Julii 3. Kom hertil: Logen F:nessets Baad og Folk, som bragte Matros *Ferdinand Anton Nielsen* fra Col: Friedrichshaab for at hjemgaae fra Landet. Denne havde ikke endnu udtient sine paatagne Aar; men hans yderlige umoralske Forhold i Landet gjorde det nødvendigt at han maatte hiemsendes. Missionair Herr *Jessen* meldte ved samme Leilighed: at bemeldte *Ferdinand* havde besvangret en Pige ved Navn *Bibia*, og at (han) frygtede for, at flere Grøn:l:inder vil have samme Skiæbne af Ferdinands Letsindighed.

Logens Mandskab berettede: at de 8 Miile sønden for Godthaab, havde hørt et svært Kanon Skud, samt, at de havde hørt af Grøn:l: som stod der, at de uden for Landet havde seet et meget stort Skib. — Er dette Rygte rigtigt, saa er nok de engelske i Farten for at berøve Kolonierne deres havende Production.

Julii 7. I Dag kom Poste fra Nyesktp: som bragte Brever fra Herr Inspect: *Motzfeldt* i Nordre Grønland. Han berettede: at det archangelske Skib *Diana*, ført af Skpr: *Hansen*, ankom til Godhavn der 6te Octobr 1808. Skibet var udsendt for Handelens Regning. — Herr Inspect: *Motzf:* melder og: at de engl: Hvalfangere havde udspreed det Rygte: at 4 engelske Skibe forsynede med Levnetmidler og andre nødvendige Ting skulde komme til Grønland dette Aar. — Grøn:l: fortæller, at de have seet 2de Skibe udenfor Landet formod: Engelske.

Julii 19. Alt det med Skibet *Jupiter* ankomne Flæsk blev efterveiet og befandtes derpaa en betydelig Undervægt; ligeledes paa Smørret. — Paa Brændeviinet og Kaffe og Sukker var ey stor Undermaal og -Vægt.

Julii 22. Om Morgen Kl: 8^{1/2} Slet gik Skibet *Jupiter*, ført af Skipper *Ercken*, herfra Havnen. Dets første Bestemmelse er til

¹ Godthaabs skibshavn ligger mere end 3 km. fra kolonien.

Frid:haab og derefter til Norge eller Kiøbenhavn. — Missionair Herr *Wolf(s)* Kiæreste og 2 smaae Børn fulgte med som Passagerer. Bemeldte Madame *Wolf* hiemgaaer til Kiøbenhavn¹, da det ene Barn, *Carl Wolf*², er sygelig.

Augustii 9. I Dag indløb Poster fra Kol: Nyesktp: som bragte Breve fra Nordre Grønl: — — — Herr Inspect: *Motzf.* berettede mig: at den halve Udsending med Skibet *Jupiter* d: A: ikke behøves i Norden. Til den Tiid var indtet engl: Proviant Skib kommen til Norden; men Kiøbmd: *Hiorth* berettede: at 2de Skibe havde været nær ved Kol: den 23de Junii, men formedelst paakommende haard Blæst af Syden, sadte begge Skibene Nord-efter. Formod: var dette engl: Proviant Skibe³.

Augustii 10. — — — Poster fra Logen F:nesset — —. Herr Bergraad *Giesecke* var den Gang /:5te Julii:/ ved Julianeh: og ville snart fare Nord-efter. Han troede ikke at blive følgagtig med *Jupiter*⁴.

Augustii 25. — — kom min K:baad Hiem fra Baalsrevier; Mine Huusfolk havde faaet 21 Reensdyr.

Septbr 20. Hen paa Eftermiddagen kom den preussiske Bergraad Herr *Carl Ludvig Giesecke* hertil Godthaab⁵ fra sin Undersøgelses Reise Sydefter. — — — Dette Aar kom han ikke længere end til den varme Kilde ved *Unertok*⁶ omtr: 10 Miile syden for Iulianehaab. Han havde i Fraværelsen lagt tilbage /:alle Fiorde og Bugter iberegnete:/ omtr: 250 Miile. — Meget Ondt har denne ypperlige Mand maattet døde for sin utrættelig Fliid i at gavne Verden med Videnskabelige Opdagelser, især i Mineralogien som egentlig er Hensigten af hans Komme til Grønland.

Herr Bergraaden agter at opholde sig ved Godthaab Vinteren over. Han logerer hos mig.

¹ *Mad. Wolf* var over 1/2 aar om at komme hjem. Skibet gik ind til Bergen, hvorfra hun med megen besvær maatte rejse videre tillands.

² *Carl Christian Didrich Wolf*, f. 20/6 1807 i Holstbg., var ass. og kbmd. i Grønl. 1829—40, † 1847. Han var gift med *Nisine Dorothea*, (1806—86) en dt. af kbmd. *Hiorth* i Holstbg.

³ Det var det ikke. Der kom overhovedet ingen proviantskibe til Nordgrønland 1809.

⁴ Det blev han heller ikke. Han traf ganske vist skibet i Frederikshaab, og traf ogsaa aftale med skipperen om kahytsplads ombord, men opgav atter hjemrejsen, væsentligst af de samme grunde som aaret før.

⁵ *Giesecke* opgiver selv d. 19' som sin ankomstdag (l. c. 241).

⁶ Ūnartoq.

Decbr 24. Da det er *Iuuleaften* blev Grøn!., saa vel ved Col: som ved Nyeh:, tildeelt noget Gryn og Erter til Traktement. Under vores trykte Forfatning havde man ikke noget andet at gjøre disse Stakler tilgode med.

Decbr 25. *Iuuledag*. — S:W: Storm med Regn og Slud. — Mission: prædikkede for Grøn! — Formed: overmaade stygt Veir kunde Brødrene ikke komme til Kol: som sædvanlig Iuuledag. — I Morges indfandt de danske Grøn! sig i min Forstue, og sang nogle Vers af en Iuule-Salme. — Endeel af den Nyeh: Meenig: indfandt sig og i Aften og sang Iuulesalmer.

Decbr 31. Søndag. Catecheten holdt Bøn for Grøn!., og Miss: prædikkede for Europ: — Herr Bergraaden, Missionairen, ieg og Oberass: *Platou* var ved Nyeh: i Aften, for at bivaane Aars-Slutningen. Brødrenes Ceremonier var gandske høytidelige.

Atter er da lagt et Aar tilbage i Tiiden; — Og atter er lagt et Aar tilbage for de nærvær: Europæere i Landet og for nærvær: Generation af Grønlandere. Indtet Uhæld er rammet Europ: eller Grøn! i det afvigte Aar. — Gud være lovet for Tilbagelæggelsen af Aaret, og fordie ingen Sygdom eller andet Ulyks-Tilfælde er mødt!!! — Til Slutning ønskes af Alle: at den Krigs-Ulykke som endnu hviler over vort kiære Fædreland, og som i det fuldeste Maal ogsaa er rammet Grønlands Beboere, snart maae ophøre og at Fred og Roelighed snart maae vende tilbage for Danmark og underliggende Lande!!!

Marcus Nisfen Myhlenphort

p: t: Inspecteur over syndre Grønland.

Aar 1811.

Janv. 1. *Nytaarsdag*. Miss: Herr *Wolf* prædikkede for Grøn! — Ieg og de øvrige Europ: ved Col: vare i Grøn! Gudstieneste. — Ogsaa var en stor Mængde Grøn! i Kirke fra Nyeh:

Janv. 3. En stor Mængde Iis ligger nu paa Fiorden, som forarsager, at Grøn! ikke kan søge sin Næring paa Havet. Og, vedbliver Kulden, som den nu har begyndt, frygter ieg meget for, at Fiorden tillægges aldeeles med Iis; I saa Fald seer det galt ud for Grøn!., ikke mindre for Europ:, som under nærvær: Omstændigheder er Glade ved at faae Søefugle til Forfriskning efterdie Harer

og Rypper ikke kan bekommes formed: Mangel paa Krudt¹. — Iammeren blandt Grøn!:, for Tobak, er stor — Mangelen paa denne Artikel har forvoldet at mange Europ: og Grøn!: har tabt en stor Deel af deres Syn. — Herfor saavel som for utallige andre Aarsagers Skyld ønskes hiertelig af alle og enhver: at Krigs-Uroelighederne i Fædrelandet maae være ophørt og at vi snart maae glædes med Undsætning derfra.

Janv. 6. Den stærke Frost og det uroelige Veir, som i lang Tiid har hærsket, har afholdt Grøn!: fra at søge deres Næring. — Af den Aarsag begynder Mangelen at indfinde sig hos dem. — Hos Europ: er Mangelen paa Forfriskninger ikke mindre, efterdie at man mangler Krudt til at skyde Vildt med. — Hvad der altsaa haves til Livets Ophold er salt Mad, saa som Flæsk, Kiød og Fisk, samt Gryn og Erter. — Af Smør og Brød faaer man kun halv Kost, efterdie Mangelen paa disse Sorter er temmelig stor over heele Landet. — De øvrige Ting, som Europ: i Almindelighed pleie at faae udsendt fra Kiøbenhavn under Benævnelsen af Commissionsgods, savnes ogsaa nu, da man i de 2de sidste foregaaende Aaringer kuns har faaet lidet, og sidste Aar slet indtet, heraf. — De meest savnede Artikler ere: Thee, Kaffe, Sukker, Ædikke, Brændeviin, Viin, Meel, Sirup, Sennop, Lys, Sæbe etc. Jeg vil ey tale om Handelsvarer saasom Krudt, Tobak og Lærret etc: etc: etc: — *Anm:* Af de manglende Ting er ogsaa Skrive-materialer, hvoraf slet indtet er udkommet i 3de Aar.

Isteden for Thee bruger Europ: *Tupaunek* /: Vild Timian :/. — Og isteden for Røg Tobak bruger baade Europ: og Grøn!: *Qvannek*² Blade /: *Angelica* Blade :/. — Snusbrugerne er meest at beklage, da for dem ikke gives noget Sorogat som kan træde i Tobakkens Sted. *Tupaunek*, *Pounak*³ og *Kupertluset*⁴ er de Grønlandske Bladesorter som bruges for Tobak til Snus — Nogle har hos mig faaet Laugbærblade; som passerer for Lugtens Skyld; men Brugerne sige: at Snusen af disse Blade virker for stærkt i Næse-Organerne. — Man

¹ 1810 kom der kun 1 skib til Grønland, og da det kom saa sent afsted hjemmefra, at det først naaede Egedesminde 6te novbr., kunde intet af dets ladning komme Sydgrøn!. tilgode. Tilmed maatte det naturligvis overvintre, hvorved dets ladning reduceredes ved at Skibsbesætningen ogsaa maatte tære paa den.

² Dette grøn!. navn paa kvanneplanten er et af de faa ord, som Eskimoerne synes at have optaget af det gamle norske sprog.

³ En urt med langagtige blade og en smuk, storbladet, rød blomst.

⁴ Pileurt.

seer altsaa af det her anførte, at Elendigheden er stor blandt Eurøp: som opholde sig i Landet. — Og — dersom ingen Tilførsel udkommer næstkommende Sommer, saa vil Elendigheden blive saa stor, som den aldrig har været det før i Grønland. — Derfor er ogsaa Alles inderlige Ønske: at Fred og Roelighed snart maae vende tilbage til vort kiære Fædreland, paa det Grønlands Beboeres Skiæbne ikke skal blive alt for tung!!!

Janv. 7. Grønl: ved Col: fangede i Dag 3de Sælhunde, som var meget kiærkommen.

Janv. 13. En stor Deel Grønl: var i Dag paa Alkefangst ved Kangek. Alle, paa 3 nær, kom lykkelig hiem i Aften Kl: 8. Men de 3 Grønl: *Lars, Paul* og *Hans* kom imellem den tynde Iis med deres Kajakker. Her er nu stor en lammer hos Disses Venner og Familie — Ieg (har) trøstet dem med: at de nok vilde komme naar Vandet voxer og Isen da skilles ad; endskiønt ieg var meget Frygt-som for at det skulde komme stærk Blæst efterdie Barometret faldt til 27—2.

Janv. 14. Om Morgen Kl: 4 kom de 3de i Gaar borteblevne Grønl: lykkelig hiem. Glæden blandt Familien var nu usigelig stor, og de takkede mig som havde trøstet dem med at de var i Behold. — Grønl: berettede ved Tilbagekomsten: at de blev indskruet af en umaadelig Mængde tynd Iis; men iblandt denne laa nogle tykke Skodser hvorpaa baade de og deres Kajakker kunde være sikker saa længe ingen Blæst paakom. Paa disse Skodser maatte de spad-sere indtil Isen med voxende Vande skilte sig ad. — De bragte dog hiem alle de Alker som de havde fanget ved Kangek, omtr: 100 Stk: — De berettede og: at de om Natten havde seet en Ild som i et Øyeblik oplyste den Distance som Øyet kunde fatte; formodentlig en Dunstkugle.

Janv. 28. *Hans Majestæt vor allernaadigste Konge Kong Frederich den 6te Fødsels-Fest.* — Min og alles elendige og trykte Forfatning, foraarsaget af 3 Aars mislingede Udsendinger fra Kiøbenhavn, gjør at ieg, imod min Villie, maae lade være denne Glædesdag ucelebreret. — Imidlertid har ieg og alle Eurøp: af velmeente Hierter tilønsket Kongen og den heele Konge-Familie al Himmelens og Iordens Velsignelser!!! — Grønl: som sædvanlig pleier at faae et Traktement paa denne Dag, saae meget forsagte ud da de mærkede at Traktemen-tet udeblev; — Men — Nød bryder alle Love og Sædvaner! — Vi har neppe til Livets Ophold selv, langt mindre at give andre.

Feb^r 4. Om Morgen Kl: 8^{1/2} Slet tog Kmd: *Platou* og Assist: *Kragh*¹, samt Formand *Olsen*, over paa Nordlandet /: omtr: 1 Miil fra Kolonien:/ paa Iagt; Om Aftenen kom de tilbage og bragte 5 Rytter.

Feb^r 7. I Dag spiste ieg til Middag ved Nyehernh: efterdie det var min Guddatters /: Hr: Mentzels Datter *Fridericha*²:/ Gebuhrsdag.

Feb^r 16. Den forbigangne Nat har været rædselsfuld, fordie det knagede og bragede i alle Huuse af Stormen. Man kunde ikke faae et Øye op for Sneefoget, naar man kom udenfor Dørren.

Feb^r 20. I Dag saae ieg første Gang Soelen i min daglig Stue, som vender mod Østen. — Tvende af Brødrene ved NyeH:, nemlig *Eberlein* og *Walder*, var hos mig paa Besøg.

Feb^r 28. I Morges Kl: 7 kom en K:baad fra Pissisabik³ med endeel Sælhunde. Baade Grønl: og Baaden var fra NyeH: — Sandelig en haard Cour at ligge under K:baaden⁴ paa denne Tiid af Aaret! — Den samme K:baad reiste strax til Amaralik.

Atter i Dag endte ieg et Aar paa min iordiske Løbebane — altsaa 52 Aar — Herrens Navn være lovet, fordie den tilbagelagte Tiid, endskiønt den undertiden har været kummerlig, er bortgaaen uden nogen tilstødt Sygdom eller stort Uhæld! — Nok engang være *Gud!* lovet og priset herfor. — Ieg, Brødrene ved NyeH:, Kmd: *Platou* og Ass: *Kragh* vare indbudne hos Missionairen til Aftens.

Martii 10. I trende Aar har man ikke faaet Almanaker fra Kiøbenhavn. Hvoraf har fulgt: at man maatte rette sig efter en — saakaldede — 100 Aars Almanak. Efter denne skulde en Maaneformørkelse indfalde d: 9de Martii 1811, men var ey antegnet hvad Klokkeslet. Denne Maaneformørkelse indfaldt i Nat Kl: 2 og ophørte Kl: 4. Maanen var heel formørket.

— — En af de Grønl: som d: 28de f: M: reiste til Amaralik paa Fangst, kom i Gaar tilbage meere død end levende. Omtr: 36 Timer

¹ *Peter Chr. Kragh* (1784—1828), styrmand, assist. i Grønl. 1806, tillige galeasefører 1807; førte galeasen „Sælhunden“ til Norge 1811 og atter til Grønl. 1812. — Levede senere i Bergen som skipper.

² Døbt *Christiane Friederica* ^{3/2} 1806. Rejste med moderen til Europa 1817.

³ Pisigsarfik (bueskydepladsen), et højt fjæld i Godthaabsfjorden godt 40 km. fra kol. Jfr. ovenfor side 64, anm.

⁴ Paa kortere ture plejer Grønl. at kampere og sove under den omhævede konebaad.

havde han været paa Veien fra Fiorden, og i denne Tiid lagt indstuet blandt den tynde Iis. Hans Ansigt og Hænder vare som et Isstykke — og man frygter meget for at han mister heele Næsen. Dette Tilfælde er ogsaa en Følge af Grønlændernes Eensidighed. — Den her omtalte Grønl: var fra Nyeh: og hans Navn var *Eleazar den yngre*. Samme Øyeblik denne Person kom hjem, gjorde hans Kone Barsel med en Pige.

Martii 11. I Dag indtraf det sørgelige Tilf: at en ung Grønl: fra Udstedet Sartlok blev funden død tæt ved Stranden omtr: $\frac{1}{4}$ Miil fra Col: Han havde formod: reist fra Hiemmet i Gaar eller Forgaars, og paa Veien kærtret i Kajakken, men tillige reist sig igien. Man formoder dette, da man fandt ham noget fra Stranden, og hans Kajak laae paa Strandbredden. Efter al Tilsyneladende er han frosset ihjel af det han var kantret; thi man fandt ham i en særdeles besynderlig Stilling, frossen stiv som en Steen. — Hans Kajak Aare fandt Grønl: om Morgenens førend de fandt den døde. — Kmd: lod bemeldte døde Person /: Terchel: bringe hjem til Col:, hvor han blev lagt i et varmt Grønl: Huus for at optøes saa meget at han kunde rettes noget i den besynderlige Stilling man fandt ham.

(Senere tilføjelse): Den 10de er han reist fra Sartlok. Han havde Dagen forud faaet sin Kajak betrukket med Skind, som lader formode: at have havt et forborgent Hul hvorigiennem Vandet har indtrængt og, som han ey har observeret førend han var kommen langt ud paa Fiorden.

Martii 12. Laant 3 Æ Smør hos Brødrene ved Nyeh:, fordie Koloniens Beholdning var saa slet at neppe nogen kunde spiise det. — I Aften saae ieg første Gang Soelen dette Foraar i mit Sengekammer, som vender mod Nord.

Martii 16. Den idelige vedvarende Kulde foraarsager, at Mangelen blandt Europ: og de Indfødte bliver meget stor; hos de Første fordie, at ikkun halv Rancon Kost haves og ingen Forfriskning, hvormed det Manglende kan suppleres; og hos de sidste fordie de ikke kan komme ud paa Havet efter deres Næring. — Naar Grønl: ikke kan komme ud efter Fugle, Fisk og Sælhunde, saa mangle de baade Føde og Klæder; hvilken Mangel ogsaa strækker sig til Europæerne.

Kulden som i langsommelig Tiid har vedholdt, har været saa igiennemtrængende, at Skorstenene næsten var tilgroet med Riimfrost. Dette er ogsaa siældent i Grønland.

Martii 17. En Grønl: fra Nyeh:, som d: 28de f: M: reiste til Amaralik, kom i Gaar til *Narsak*¹. Han havde paa Veien været i Vandet, og i 2 Dage havde han vaade Støvler paa Fødderne, som var saa stive som Iis. — Gud veed! hvorledes disse Folk kan holde det ud!

Martii 31. I Nat hiemkom de i Gaar bortreiste Grønl: De danske Grønl: bragte 21 Hellefisk. Ved Nyeh: hiemkom ogsaa Grønl: med en stor Deel Fisk; men Antallet viides ikke. — Den her ommeldte Fangst kom nu vel tilpas efterdie Mangelen allerede var temmelig stor. — Sex Grønl:inder, af Brødre-Menigheden, som d: 28de Febr^r d: A: reiste til Amaralik med K:baad er endnu ikke hiemkommen; derimod er de Mandfolk som samtidig fulgte med, Tiid efter anden hiemkomne. For Iis, som er lagt til over heele Amaralik, kan ommeldte Fruentimmere ikke komme tilbage. I Gaar talte ieg med nogle Grønl: herom: de formeente, at de alle vare døde efterdie de ikke havde noget til Føde, ikke heller Ild hvormed de kunde kaage hvis de endog havde havt noget at kaage af.

Aprilis 4. De 6 Grønl:inder — — — — — kom i Gaar-aftes tilbage fra Amaralik. Disse Stakler hayde havt en meget haard Tour i den Tiid de har været borte. Deres Boelig har været i en Sneefohn og deres Føde raae Sælskind. Havde ikke S:W: Storm brækket Isen, saa havde det været ude med dem.

Aprilis 12. *Langfredag*. Strax efterat Prædiken var endt afgik Assist: *Kragh* med Godthaabs Baad og Folk til Frid:haab. — Hans Bestemmelse er: at hendte Galeasen *Sælhunden* til Godthaab for at kunde bruge dette Skib til Transportering Nord paa hvis man derfra skulde være nødsaget at hendte Provisioner herhen.

Aprilis 14. *Paaskedag*. Om Morgen Kl: 3½ Slet gik alle Grønl: fra den danske Menighed til Nyehernh:, for der at bivaane den Høytidelighed som Brødrene foretage Paaske Morgen med at tale ved Gravene over de Personer, som ere bortdøde fra forige Paaske og til i Dag.

Aprilis 27. Kl: 1 blev giort Anskrig af Grønlænderne: at der ved Kangek, omtr: 2 Miile fra Godthaab, var seet et Skib i Dag. — Denne Tidende sadte alle Mennsker paa Pladsen — især Europ: — i Bevægelse, fordie man troede at det kunde være Skib fra Fædrelandet der bragte os nogen god Efterretning. — Strax blev sendt 2^{de}

¹ Narssaq, en boplads (nu et handelssted) ca. 18 km. syd for Godthaab.

Kaj: ud for at efterforske om denne Grønlænder Beretning var rigtig Efter 2de Timers Forløb kom Kajakmændene tilbage, efterdie de paa Veien havde mødt 2de Grønl: som havde været ombord paa Skibet som var seet uden for Landet. Capitainen paa bemeldte Skib — en Capt: *Christian Marc-Jurier* fra Perth i Scotland — havde leveret dem en Avis for at bringe i Land til Europæerne. Men af dens Indhold fik vi intet at vide fordie Ingen ved Stedet forstod Engelsk. — Ved Tegn lod Capitainen Grønl: forstaa: at vi (i) Aar kunde vendte Skib fra Europa; fra Danmark eller England kunde de ikke forklare.

Aprilis 28. Om Morgenen sendte ieg 2de Grønl: afsted til Log: F:nesset for at faae Bestyreren der, som forstaaer engelsk, (til) at translatare den engl: Avis over i Dansk Sprog.

Maii 1. Conrad fik i Dag en lille Hvidfisk.

Maii 2. Omtr: Kl: 9 om Morgen kom de til F:nesset — — — afsendte Poster tilbage, og bragte den Efterretning fra Oberass: *Heilmann*, at den engl: Avis, som ieg sendte ham til Oversættelse, ikke indeholdt det allerringeste nyt uden hvad vi vidste fra forige Aars engelske Aviiser. — Om Krigen vedvarede mellem Danmark og England endnu taltes intet i ommeldte engl: Blad.

Maii 5. Søndag. — Ingen Prædiken hverken for Europ: eller Grønl:, thi Missionairen troer at det er uden for hans Pligt at prædike for Grønl: naar Paasken er forbie; endskiønt alle Grønl: endnu er ved Col:; Og Catecheten er allerede bortreist paa Sildefangst, — — En gl: afsadt Catechet holdt Bøn for Grønl: —

Maii 8. I Nat kom Baaden hjem (fra Fiskensættet) — — — Ass: *Wolff*¹ og *Monrad* fulgte med.

Maii 15. Storiisen v: Spitsberg-Isen kunde man i Dag see uden for Kokøerne² Et slet Tegn for de elendige Mennesker der ey, formed: Udeblivelse af Tilførsel forige Aar, har noget til Livets Ophold — og kan ey vendte Noget saalænge Isen ligger uden for Landet.

Maii 21. Ved Herr Bergraad *Gieseckes* Ophold hos mig paa Col: Godthaab i Grønl: i Aarene 1809 og 1810, er han af mig bleven forstrakt til fornødne Udgivter: 122 Rd¹; for hvilken Summa Velbemeldte har givet mig Beviis. — Men da Herr Bergraaden har

¹ *Gerhardt Heiberg Wolff*, f. 3/9 1781 i Sogndal, ass. og kbmd. i Grønl. 1805 —34, † 1855 som justitsraad og kasserer ved kgl. grønl. handel. — G. m. *Ane Margrethe Kløe* (1787—1862).

² En samling af smaaøer i Godthaabsfjordens munding.

lovet mig at indkiøbe adskill: Sager for mig i Kiøbenh: har ieg Dags Dato sendt ham sit Beviis tilbage, efterdie Mandens ypperlige Carac-teer er Beviis nok for Pengene.

Maii 27. Posterne som d: 25de ds: afgik Nordefter, kom i Dag tilbage og ville ikke reise, fordi Kiøbmanden ikke havde givet dem nogen Veiprovision med¹. Disse fik da hos mig selv — 5^{1/2} R Brød, noget Gryn og Erter, hvorpaa de tog derfor afsted igien.

Junii 1. Storiisen bliver nu heel slem; den gaaer med stærke Skridt ind ad Fiorden. Denne uvelkomne Giæst sætter Europ: i Bekymring for det inderligen forventede Skib; Give Gud at det maae komme snart og komme vel!

Junii 5. Denne slemme Giæst /:Isen:/ vil vist nok hindre de Indfødte fra at erhverve Levnetsmidler til Vinteren. Det vil og blive galt for Europ: med Brændesamlingen og Forhvervningen af Levnetsmidler i sær under nærvær: Omstændigheder da den europ: Kost, formed: Skibets Udeblivelse forige Aar, er næsten opbrugt. Endnu har man hverken hørt eller seet til noget europ: Skib.

Junii 14. — — — — Saare tungt er det ogsaa i Aar, at man ey kan tilsaae Haverne af Mangel paa Frøe. Baade ieg og Brødrene ved Nyeh: have vel Havefrøe, men det er meget gammelt og vil aldeles ikke komme op ved giorte Prøve dermed.

Junii 25. Isen vedbliver at bestue Kol:; af den Aarsag ligger alt stille saavel Brændetogter som alle andre Reiser. — Ogsaa er al Communication imellem Stederne aldeles standset, saa at man ikke fortiden kunne faae nogen Efterretning fra nogen Kandt hvis ogsaa Fædrelands Skibe maatte være komne Nord eller Syd paa. Hertil Col: er det en blot Umuelighed at noget Skib kunne komme indtil Havnen om det saa laae udenfor, thi Fiorden og (saa) langt som man kan øyne til Søes er fuldt med Driviis.

Om Eftermidd: var ieg, Assist: Herr *Wolf* og Herr Ass: *Monrad* op i Skibshavnen for at finde Muslinger — Næringsmidlerne ere nu saare faae fordi man ey formed: Iis kan faa nogen Slags Fisk. Og Proviantsorterne ere nu ogsaa forbie, som man nok kan forestille sig siden indtet Skib udkom til Landet forige Aar.

Junii 28. I Dag begyndte en general Beholdnings Optagelse ved Col:, fordi Kiøbmanden sammesteds ved sin Ødselhed og Efter-

¹ Under de ved krigen yderlig knappe proviantforhold viste Grøn. sig meget ofte uvillige til at paatage sig tjenester for Europæerne.

ladenhed er kommen overmaade meget til agters med hvad han har at aflægge Regnskab for.

Julii 9. Om Aftenen kom Grønl: *Lars* herfra Stedet, som havde været over i Nipiset Sundet, hiem ved at trække sin Kajak over Isen. Ved Hiemkomsten fortalte han: at der i Sundet laae 2de Postmænd fra Nyesktp. der bringer en stor Deel Breve fra Nordre Grønl.; ventelig ogsaa fra Kiøbenh: efterdie Skipper *Lars Mathiesen*¹ skal være ankommen til Col: Egedesminde d: 2^{den} Novbr f: A:² — Af et grønl: Brev seer ieg, at bemeldte Skib skal beseile Col: Holsteinsborg for at bringe Provisioner. Glæden blev stor over denne Tidende; men Længselen efter at faae de med Posterne følgende Brever var ogsaa stor — Posterne tør ey gaae over Isen (o: fjorden) for Isens Skyld³.

Julii 11. Da Nyesktp: Poster endnu ikke ere komne over Isen med de Brever som de bringer, saa fik ieg overtalt⁴ 2de Grønl: til at gaae over Isen med deres Kajakker for at hendte Brevskaberne. — Om Aftenen kom de afsendte Poste tilbage og bragte alle Brevskaberne; deriblandt var endeel Breve fra Directionen, og fleere, i Kiøbenh: — Skpr: *Mathiesen* bliver beordret til at beseile Holst:borg for at tilbringe os noget af de Levnetsmidler, som sendtes med ham til Nordre Grønl: Efter bemeldte Skibscapitains Udladelse skal et Skib komme til Grønl: fra Fædrelandet med Fornødenheder til os. Ogsaa berettede Kiøbmd: *Hiorth*, at en engl: Capitain som var tæt udenfor Holst:borg, havde sagt: at engl: Krigsskibe opholdt sig paa Indløbet af det grønl: Stræde, for at oppasse hiemgaaende danske Skibe fra Grønland. Samme Capitain skal og have berettet: at 2de Ladninger Provisioner skulle udkomme fra England — til søndre Grønland i Aar.

Julii 12. Efter de fra Kiøbenhavn hidkomne Beretninger, er endnu Krigen imellem Danmark og Engl: i fuldeste Gang — Gud veed naar det skal blive Ende!

Julii 14. — — — — Med Hr: *Heilmann* modtog ieg den Efterretning: at Galeasen *Sælhunden* ført af Assistent *Peder Christian Kragh* var ankommen til Col: Frid:haab og agtede med første føyelig

¹ *Lauritz* (el. *Lars*) *Mathiesen*, f. 1766, var skibsfører i grønl. handels tjeneste fra 1787 til sin død 28/4 1821. — G. m. *Juliane Marie Lund*.

² Skibets ankomstdag var 6/11 1810.

³ Iflg. miss. *Wolf's* opgivelse havde posterne ligget der i 8 dage.

⁴ Miss. *Wolf* siger: „imod en uhyre betaling“.

Vind, at afgaae til Godthaab. Missionairene Herr *Fleischer* og Herr *Jessen*¹, samt Ass: *Schytte* og en Jfr: *Been*² fra Julianehaab med flere ere med Galeasen for at hjemgaae³.

Julii 21. Oberass: ved Logen F:neset Herr *Heilmann* — — — begav sig i Dag paa Hiemreisen. Med ham fulgte Herr Assist: *Monrad*, som er ansadt til Kiøbmd: ved Col: Frid:haab. Samme Tiid sendte ieg 2de Konebaade afsted til Killingeit⁴ for at hendte hertil Miss: Herr *Fleischer* med Familie, som af Frygt for, at ingen Levnetsmidler skulle udkomme fra Fædrelandet, i Aar havde besluttet at forlade Grønl: med Galeasen *Sælhunden*, hvis den skulde komme til at gaae til Kiøbenhavn i Aar.

Julii 25. Om Morgen Kl: 4^{1/2} Slet kom Miss: Herr *Fleischer* med Familie og Miss: Herr *Jessen* samt Ass: *Wolf(f)* hertil fra Killingeit med K:baade; de havde forladt Galeasen, som laae ved bemeldte Sted og kunde ikke komme ind paa Havnen ved Godthaab formedelst Iis.

Julii 28. Søndag. Miss: Herr *Wolf* som i Aar agter at hjemgaae fra Landet, holdt i Dag sin Afskeeds Prædiken for Grønl: — Ieg, Deherrer Miss: *Fleischer* og *Jessen*, Kmd: *Platou* og Assist: *Wolff* var ogsaa i Kirken.

Augustii 1. Om Middag kom Galeasen — — — — — her-paa Havnen fra Julianeh:

Samme Tiid kom en af Brødrene ved Lichtenfels Deres Konebaade hertil. Dens Bestemmelse er til Holsteinsborg for at hendte det Gods som Skpr: *Mathiesen* har bragt til Landet til dem fra deres Brødre.

Augustii 4. Søndag. I Dag (holdt) Miss: Herr *Wolf* sin Afskeeds Prædikken for de Danske ved Colonien.

Augustii 5. I Dag kom Kajakpost fra Norden som bragte den Efterretning: at Skpr: *Mathiesen* var ankommen fra Norden til Holsteinsb: d: 16de Julii.

¹ Begge presterne agtede at hjemgaa, da det sidste aar havde været næsten uudholdeligt. Men da de nu hørte, at der dog vilde komme *nogen* forsyning, besluttede de at blive. Men *Fleischer* vilde ikke gaa tilbage til Julianehaab.

² Assistent *Schythes* senere hustru, husjomfru hos *Fleischer*s.

³ Inspektøren havde endelig bestemt sig til at lade galeasen gaa til Europa for at hjembringe en del „tærere“ og hente en ladning proviant.

⁴ Qilångait, en øgruppe syd for forbjergtet Skinderhvalen.

Augustii 13. Om Morgen Kl: 4 lettede Galeasen *Sælhunden* og gik tilseils. Men formed: contrair Vind maatte den tage Havn i Kokøerne 3 Miile vesten for Col: — Kl: omtr: 10 om Formiddagen kom Kmd: *Astrup*¹ fra Frid:haab hertil med K:baad. Efter Ansøgning var denne Kiøbmand tilladt at hiemgaae i Aar. For at naae Galeasen med hvilken han havde bestemt sig til at hiemgaae til Fædrelandet, reiste han strax ud til Kokøerne. — Grønl: berettede, at de havde seet et Skib seile Nord paa.

Augustii 15. Storm af S:W: med megen Regn. Den stærke Heede (indtil 27° r.) som i lang Tiid har indtruffet har saaledes optørret alle Tagene paa Coloniens og Inspecteur Boligens Huuse, saa at Vandet nu skyllede ned i alle Værelser — — — — — Man har ey heller Materialier fortiden hvormed man kan reparere Huusene.

Augustii 19. I Dag begynde Oberass: *Platou* at aflevere Colonien til Eftermanden: Herr Ass: *Gerhard Wolff*.

Augustii 30. Kom Baaden *Haabet* fra Holst:borg med Provisioner.

Augustii 31. Kl: 2 om Eftermidd: kom Herr Kmd: *Olrík* hertil fra Nyesukkertoppen (med provisioner).

Septbr 8. I Dag afgik Kmd: *Olrík* herfra med sin Baad. Med ham fulgte Oberass: *Platou*, som er afsadt fra Godthaabs Bestyrelse, og igjen ansadt som Ass: ved Col: Nyesukkertoppen. — Om Aftenen kom hertil Miss: Herr *Kleinschmidt*² fra Lichtenfels, for at hende noget af deres Gods som staar her.

Septbr 12. I Gaar Aften saae man en Komeet paa Himmelen. Den stod i N:O: t. O: og var temmelig høyt op paa Horisonten. Dens Straale eller Slæb vendte imod S:O: — Grønl: berettede samme Tiid at de havde seet denne store Stjerne for nogle Dage

¹ *Ananias Christian Astrup* (1769—1840) kom, efter at have konditioneret „hos amtmand *Koren* og andre norske embedsmænd“ til Grønl. som assist. 1804, blev kbmd. 1805 og levede efter tilbagekomsten i Kbh. som kancellist i general-komisariatet.

² *Johan Conrad Kleinschmidt*, f. 29/2 1768 ved Mühlhausen, miss. i Grønl. 1793, anlagde stationen *Friederichsthal* 1824, † der 13/12 1832. Ved sin 2^{den} hustru *Christina Peters(en)* blev han far til den bekendte autodidakt, videnskabsmand og Grønlandskyndig, seminarielærer *Samuel Petrus K.*, f. 27/2 1814 i Lichtenau, † 8/2 1886 i Godthaab.

siden. — Formed: diisig Luft kunde ieg ikke beskue den i en god Kikert som ieg er Eier af.

Septbr 26. I Nat kom min K:baad hiem fra Præstefjorden¹ og bragte noget Brænde og 100 Stk: Lax. — Om Aftenen kom tilbage en K.baad, som Missionairen havde afsendt til Amaralik efter Brændsel. Denne Baad havde faaet brav Brænde.

Septbr 30. Om Morgen Kl: 8 reiste ieg med begge mine K:baade ind ad Baals Revier for at samle mig noget Brændsel. — Om Aftenen kom ieg til Sartlok 3 Miile fra Colonien. Sendte 1 Kajak til Col: efter nogle Nøgler som ieg havde glemt.

Octbr 1. Om Eftermidd: en græsselig Orcan af Sydvest med overordentligt høyt Vand og gyselig Søegang. — Grønl: her, som endnu stoed i Telt, havde meget nær mistet deres Telte og øvrige Huusgeraad; thi Søen slog over Teltene. — Konebaadene maatte man transportere høyt op paa Landet for Søens Skyld. — Stormen vedblev den heele Nat og alle Mennesker vare beskæftigede med at bierge deres Tøy. Ogsaa maatte alle vaage den heele Nat af Frygt for at noget Uhæld skulle møde enten paa Mennesker eller Gods.

Octbr 2. Grønl: flyttede i Dag i deres Huuse, men ieg blev staaende i mit Telt. I Nat var en gyselig Mængde Storiis kommen ind fra Søen; heele Fjorden var gandske tilstoppet overalt.

Octbr 3. Marken er nu overalt bedækket med Sne. — Sendt en Kaj: til Col: efter lidt Tobak.

Octbr 4. Formed: Iis kunde ieg ikke begive mig paa Reisen i Dag. — Om Aftenen kom den Grønl: — — — — — tilbage og bragte nu ogsaa Brev fra Kiøbmanden som berettede: at Orcanen havde gjort megen Skade baade paa Inspecteur Boeligen, Kirken og Kolonibygningerne. Vinduer, Stakketværk, Skorsteene, Flagspil paa Klippen etc: etc: — Nogle Grønl: havde ogsaa mist deres K:baade, Kajakker og Redskaber. — Ved Nyeh: havde ogsaa Vinden gjort Skade.

Octbr 6. Om Morg: Kl: 7 begav ieg mig paa Reisen. Først naaede ieg til Karosolik; dernæst til Iketek /: her har Kammerraad *Oirik*² ladet brekke Vægsten for at sende hiem :/derpaa til Pingorsuak og Ablatok og endelig til Ekallunguak i lige Linie for Kornok³. —

¹ En arm af Amaralikkfjorden, meget frodig og med en rig lakseelv. Her er ogsaa rensdyrjagt. Hertil foretog Hans Egede lystture om sommeren.

² Sydgrønlands første inspektør 1782—89.

³ En stor boplads (nu handelssted) inde i Godthaabsfjordens næst nordligste arm.

Ved Ekall: 7^{1/2} Miile fra Col: sadte ieg Telt. Mange af mine Roersker vare syge af Udslet.

Octbr 7. Om Morgenen tog ieg min Kok og nogle Grønl: op i Skoven¹, for at hugge Brænde; men vi befandt kun saare lidet. Kun Vidier var alt og nogle enkelte Træer meest Elle. — Om Aftenen var vi færdig med hvad her var at finde.

Octbr 8. I Dag hug man smaat det fundne Brænde og bragte samme ned til Teltet. En af mine Grønl: skiød 3de Harer.

Octbr 9. I Dag forlod ieg Ekall: for at gaae til Tessiusak² 2 Miile længere ind i Fiorden. Men da ieg kom til Indløbet var Tessiusak tillagt med Vinter Iis. Og heele Ujaraksuak-Fiorden var fuld af Kalvis fra Isblinken³. — Da ieg ikke kunde komme ind i Tess: lagde ieg til ¹/₄ Miil Norden for, hvor ieg og mine Folk med megen Besvær fik hugget ¹/₂ Baad med Brænde; men dette maatte ieg lade ligge paa Landet fordie Isen stuede saaledes til at vi maatte flygte derfra. — — — — En halv Miil Norden for ved et Sted kaldet Sarfak⁴ paa Noarsuk sadte ieg Telt. Her var slet ingen Snee paa Marken, saa at mine Roersker fik styre deres Lyst paa Krækkebær som her gaves en uhyre Mængde af.

Octbr 10. Sendt min ene K:baad til Tessiusak efter den i Gaar huggede Brænde; Om Eftermidd: kom den tilbage. Grønl: samlede Bær og ieg hug Brænde.

Octbr 11. Hug Brænde i Dag. — Nogle var paa Reens-Iagt, men fik Indtet.

Octbr 12. I Morges Kl: 6 begav ieg mig paa Hiemreisen /: ieg var nu omtr: 10 M: fra Kolonien:/ og efter at ieg havde været igiennem tynd Iis den heele Formidd:, kom ieg til Kaniokteit omtr: 3 Miile Østen for Col:, hvor vi lagde op hos Grønl: som stoed her. — Her fik ieg kjøbt en Deel Kiød fra Grønl:; thi de havde skud nogle Reensdyr.

Octbr 13. Om Morg: Kl: 6 begav ieg mig paa Reisen igjen, og kom, efter at have anløbet Sartlok for at aflevere nogle der leiede

¹ I Godthaabsfjordens indre findes flere steder saa stor trævækst, at det nok kan kaldes smaaskov. Antagelig har der tidligere været større skove, som længst er forhugget. I hvert fald var dette tilfældet i Julianehaabs distrikt 1793, da der kun var „skovbrænde til 3 à 4 Aar“.

² En indelukket bugt (Tasiussaq betyder: det der ligner en sø) i Godthaabsfjordens indre.

³ Herved forstaaes indlandsisen.

⁴ D. e. „strømstedet“.

Roersker, til Kol: Kl: 2 om Eftermidd: — — — Ieg fandt min Boelig meget ramponeret af den forhen ommeldte Orcan.

Octbr 17. Sendt *Heilmann* Bladet *Dagen* pro 1809 — fra N° 1—91 incl.; Stadts Tidenderne pro 1810 fra N° 1—57 inclusive.

(Senere Anm: Disse Sager faaet tilbage den 5te April 1812):

Octbr 28. Adskillige Sælh: blev fanget. — En Grønl: ved Nyeh: blev borte i Kajak i Dag. Han havde skudt fast i en Sæl som kæntrede ham¹. Han blev bragt til Land død.

Novbr 14. Allerede er en stor Mængde Snee nedkommen, som tiligemed det græsselige kolde Veir foraarsager, at Vinteren er stræng og meget følelig for Europæerne i Landet, efterdie man savner det fornødne Brændsel formed: Landets uordentlige Beseiling under Krigs-Uroelighederne i Fædrelandet.

Novbr 23. Baade i Gaarftes og i Aften blusser Veir-Lyset² (!) meget stærkt. — Kometen kom op i S: t. W: og gik bort i N: t. O:

Decbr 24. Den liden Forraad, man fortiden har af europ: Levnetsmidler, foraarsagede, at man til Juulehøytiden ey kunde, som sædvanlig Brug er, tildeele de Indfødte noget heraf. Imidlertid gav dog Europ: hvad de kunde undvære, til de Indfødte som vare samlede ved Colonien.

Decbr 25. *Juuledag*. Storm af S: W: med overmaade megen Regn. Miss: Herr *Fleischer* prædikkede for Grønl: Han havde ogsaa bestemt sig til at holde Gudstieneste for Europ:; men maatte udsætte samme for det uhyre slemme Veirs Skyld. — Om Aften N: W: med Snee.

Decbr 31. *Nytaarsaften*. Om Aftenen var ieg, Miss: Herr *Fleischer* og Kiøbmd: *Wolff*, samt de fleeste af den danske Missions Grønl: ved Nyeh: og bievaanede Gudstienesten der, som var temmelig høytidelig. — Kl: 12^{1/2} Slet kom vi hiem derfra.

Aaret er nu tilende og alle Europæere og de Indfødte befinde sig vel, skiønt saavel Europ: som de Indf: savne det meeste til Livets Ophold. Men takket være Gud som har givet os Alle Helbreden idet forbiegangne Aar!!!

Myhlenphort.

¹ D. v. s. at ved harpuneringen af dyret har hans fangeline, der er fæstet i harpunen, været i uorden, hvorfor den ikke har kunnet løbe ud, men hængt fast i og kæntret kajaken.

² Dette besynderlige navn skriver sig muligens fra, at man i Grønland sædvanligvis hører paastaet, at nordlys varsler vejrförändring eller blæst fra den retning de viser sig.

Aar 1812.

Ianv. 3. — — — — I en af de berlingske Aviser for Aaret 1807¹, N° 83, har ieg læst: at den danske Flaade, som Engelænderne røvede fra Danmark i samme Aar, bestod af: 18 Linieskibe, 15 Fre-gater, 6 Brigger, 11 Kanonbaade med 2 Kanoner i Bugen og 14 Kanon-baade med 1 Kanon i Bugen og 2 i Speilet; tilsammen 64 Skibe, hvis Værdie beløb til, foruden Kanoner og Takkelage, 4 Millioner og 756,000 Rd^l.

Ianv. 15. — — — — I Dag skiød Grønlænderne endeel Rytter for Europæerne.

Ianv. 20. — — — — — I Dag lod Kiøbmanden, efter Til-ladelse, ophugge 1 gl: Sluppe og 1 gl: Bergens Bisp til Brændsel.

Ianv. 28. — — — — I Dag indtraf Hans Mayestæt vor aller-naadigste Konges, Kong *Frederich den 6tes* Fødselsfæst. — Men da vores iammerlige Forfatning under nærværende Krigs Uroeligheder, som ogsaa i sit fulde Maal har strakt sig (til) Grønl., ikke tillod at høytideligholde samme for enhver redelig og troe Dansk og Norsk Undersaat saa glædelige Dag, maatte man blot indskrænke sig til at frembære det hiertelige Ønske: at al Himmelens Velsignelse maae tilflyde Hans Mayestæt og det ganske Kongelige Huus!!!

Feb^r 11. Den barske Kulde som nu indfindér (sig) gjør stærk Indtryk baade paa Europæere og de Indfødte, sær fordie man — saa at sige, — har lidt at bide og brænde.

Marts 17. — — — — — Kiøbmanden ved Col: Godthaab meldte mig i Dag: at han havde Efterseet 5 Td: Fugle Fiær som han i forige Sommer modtog af den forige Bestyrer og som skulle holde 64 pr: Pibe, og derved befinden: at den ene Pibe kun holdt 7 Ø isteden for 64 Ø ; altsaa en undervægt af 57 Ø :

Marts 22. — — — — I Morges Kl: 3 afgik en Sluppe, besadt med Grønl: og anført af Formanden ved Col:, til Hellefiske-Banken, som ligger 4 Miil N:W: fra Godthaab for om mueligt at faae nogle Helle-fisk til Forfriskning for Europ:, som i Lang Tiid har lidt Mangel paa de nødvendigste Levnetsmidler. — — — — — Paa Dagen kom Sluppen tilbage og kunde ey komme til Hellefiske-Pladsen for Søe og Blæst.

¹ Som han altsaa først har faaet op 1811, 4 aar gamle.

Marts 23. — — — I Dag sendt en Sluppe paa Hellefiskefangst; den kom tilbage om Aftenen med 5 Stykker — Paa Fiskebanken blæste stærkt af Norden, derfor blev Fangsten liden for denne Gang.

Marts 28. — — — — I Dag — — — — sendt Herr *Heilmann*: Bladet *Dagen* pro 1808 fra N° 1. til 226., og pro 1809 fra N° 92. til N° 227. — De første N^o — — — har Herr *H*: faaet forhen.

Marts 31. — — I Dag var ieg ved Nyeh: paa Besøg. — Brødre Missionair Herr *Walders* Kone havde faaet en Slags *Epilepsia* og var af og til meget daarlig. — Hun blev aareladt og derefter fik hun nogle Medicamenter hos mig.

April 2. — — — Min Kok sendte ieg afsted i Dag for at hendte mig noget Lyngbrændsel; han kom tilbage om Aftenen og bragte Endeel. Formedelst Snee kunde han ey faae meget.

April 3. — — — I Dag indtraf det saare sørgelige Tilfælde ved Nyehernhut: — En af de der værende ordineerde evangeliske Brødre ved Navn *Walder*, hvis Huustrue er omtalt paa den 31te f: M: at have faaet den saa kaldede faldende Syge /: *Epilepsia* :/, havde af Sorg og Bekymring over hans Kones mødte Sygdoms Tilfælde, spru(n)get i Vandet og druknet sig. Da dette sørgelige Budskab blev mig bragt, gik ieg strax til Nyeh: — Ved Ankomsten dertil fik man just den Døde op af Vandet og blev baaren ind i et tempereret Værelse. Han blev strax afklæd og aftørret og derpaa brugt de Midler som foreskrevet er om druknede Mennisker. Men da han havde ligget i Vandet omtr: 3 Timer og han desuden havde bunden en stor Steen om Halsen da han styrtede sig i Vandet og hvorved han meere var qvalt end druknet, saa var al anvendt Møye og Umage at faae ham til Live igjen, gandske og aldeels forgiæves; han var og blev død.

Konen, som havde heftig Anfald af den faldende Syge torde man ey lade vide at Manden havde havt en saa sørgelig Skiæbne; man fore bragte hende, at han var reist til nordre Grønland for hos Chirurgen der at søge Hielp for Hende. Til en Tiid kan hun vel tilfredsstilles ved dette Forebringende, men tidlig eller silde vil hun dog faae det at vide, og da vil vist nok atter indtreffe en sørgelig Scene der.

Afdøde var en reedelig og brav Mand, og yderst tienstagtig imod Enhver som trænkte(!) hans Hielp. Han beklages og savnes derfor af alle.

April 5. — — — For et Øyeblik var ieg i Dag ved Nyeh., for at see til den syge Madame *Walder*; hun befandt sig slet i Dag. — I sidste Nat har hun raset meget stærk.

April 8. — — — — I Dag var ieg ved Nyeh: for at see til den syge Madame *Walder*. Hun var i Dag meget roelig, hvorover man forundrede sig da hun i Dag fik at vide at Manden var død. Man sagde hende: at Manden var funden død paa en spasere Tour. — Det syntet(!) som hun ikke tog sig meget heraf, fordie hun er — saa at sige — som et Barn.

April 14. — — — — I Dag blev leiet 2de Postmænd for i Morgen at gaae til Nyesktp: med 95 Brevet og 12 Pakker, bestemte til søndre og nordre Grønland.

April 15. — — — — — Om Aftenen kom Postene tilbage; de havde været omtr: 5 Miile Nörden for Godthaab ved de saakalte(!) Sittisuts Øer, hvor de mødte en stor Mængde Vinter-Iis, den de ikke torde vove at gaae uden om formed: haard Blæst af Norden og svær Søegang.

April 26. — — — — Om Eftermidd: Kl: 4^{1/2} Slet kom Kiøbmand *Mørch*, fra Julianahaab, med hans store Iagt *Stærkodder*, for at gaae til Holsteinsborg. — Storiisen var alt kommet paa Logen Fiskenessets Højde.

Maii 4. — — — Afsendt Kajak til Log: F:nesset med Anmodning til Kiøbmanden sammesteds om at translateret et engl: Brev og 4 engelske Aviser (kommen m. post fra Hbg. ^{1/5}).

Maii 5. — — — — Kiøbmd. *Mørch* fra Julianeshaab — — — — begav sig i Dag paa Reisen til Holsteinsborg. Storiisen kan man allerede see ved Kokørerne. — Min K:baad kom fra Amaralik med Brænde. — Ieg flyttede i Dag paa Contoiret¹.

Maii 10. — — — — De til F:nesset afsendte Poste kom tilbage og bragte Oversættelse af de vigtigste Poster af nogle engl: Aviser. Men heraf fik man ingen Oplysning om Tilstanden i Fædrelandet.

Maii 14. Forige Dag nedfaldt en uhyre Mængde Snee. Hvad Soelen havde optøet i April og Begyndelsen af Maii fik man nu igjen med mange Gange toppet Maal. Haabet om at kunne faae tilsaaget Haverne i Aar er nu forsvunden. — Altsaa atter det tilkommende Aar berøvet det Gode, at nyde noget af Plante-Riget. —

¹ Dette laa paa loftet og der var ikke raad til at opvarme det i de brændsel-fattige aar.

Fiskeriet er ogsaa ophørt fortiden formed: den store Mængde Storiis som haver indfundet sig. — Dette Uhæld foreenet med store Mangel paa europæiske Levnetsmidler gjør Europæernes Tilstand meget slet.

Maii 16. — — — Kl: omtr: 12 kom Poster fra Col: Nye-sukkertoppen, som bragte (breve) fra nordre Grønland. Herved (blev) man underrettet om: at 2de engelske Skibe tilladte med Provisioner og andre Nødvendigheder, for den engl: Regiærings var ankommen til nordre Grønland i Septb^r Maaned forige Aar¹. — Tillige meldte Inspecturen i Norden: at ogsaa dette Aar skulle ankomme 2de Skibe fra England med Provisioner etc: etc:² Videre anmeldte Inspecturen: at der af den Engl: Udsending var aflagt endeel for Søndre Grønland som herfra maatte afhendtes med smaae Fartøyer. — I Følge heraf er allerede 3de Iagter beordrede til at gaae til Kronprindsens Ejland for at hente det aflagte Gods. — Til Dansk Skib havde man ikke hørt — Brevene vare ogsaa fra forige Høst.

Maii 26. — — — — I Morges Kl: 2^{1/2} Slet ankom Poste fra Col: Nye Sukkertp:, som bragte den Efterretning: at Galeasen *Sæl-hund*: som i forige Aar hiemgik fra Grønland: under Anførsel af forige Assistent *Kragh*, var ankommen der den 20de dennes med en Ladning Provisioner etc: fra Leith i Scotland³. Bemeldte Capitain *Kragh* meldte: at han paa Hiemreisen forige Aar ikke kunde anløbe Leith efter sin herfra havende Ordre, men derimod Bergen i Norge. — Tilligemed berettede han: at Handelens Skib *Jupiter*, anført af Skipper *Erchen* laae i Bergen under Ladning⁴ ved Afreisen fra Bergen den 14de Marts d: A: for at gaae til Grønland. — Fra Handelshuset *Corbeth Borttwichs & Comp.* i Leith blev ieg underrettet om: at Skibet *Freden* som i forige Aar afgik til Grønland, blev opbragt til England, men slap frie igien. — Dette Skib skal atter komme til Grønland: i Aar.

Junii 1. — — — I Aften blev al Sneen af Haven udskuffet — Dette Arbeide har nu vedvaret i en 3 Ugers Tiid.

¹ Det ene, en armeret tremaster „*King Georg*“, kpt. *John Turner*, kom til Godhavn 27/s; det andet, briggen „*Sir Henry Mildmay*“, kpt. *Jackson*, til Ritenbank 5/9 1811.

² Dette skete ikke. Muligvis har ekspeditionerne i 1811 ikke givet udbytte nok.

³ Skibene kunde kun faa „license“ mod at tillades i engelske havne.

⁴ Denne ladning var egentlig bestemt til galeasen, men denne kunde ikke faa „license“ uden at gaa til Engl. for at tage ladning; *Jupiters* skipper tilbød da at tage den og gaa uden „license“.

Iunii 4. — — I Dag saæt Salat, Karse, Pettersilge, Kiørvel og Grøn kruset Kaal i Misbænken. — Spadet endeel af Haven. — Min Kok gjorde Kiøbmandens Have istand.

Iunii 7. — I Formiddag saæt noget Kaal og — i den lange Sæng eller Bede ved Giedehuuset — Field Turnips.

Iunii 13. — — I Nat har det froset temmelig stivt, som vist nok vil foraarsage, at det man allerede har saæt i Haverne fryser bort. — Saaet 8 Beder i min egen Have med Kaal og Ræddiker.

Iunii 22. — — Henved Kl: 10 om Formiddag hørte 2de Torden-slag i Wester, men saaes ey nogen Lynild. — Termometret steg til 25^{1/2}° Varme omendskiønt Soelen kun lidet kunde igiennemtrænge den stærke Taage. — Alt hvad som er saæt i Haverne kommer ret godt op.

Julii 2. — — — I Dag Kl: 12 kom Kiøbmd: *Heilmann* fra F:nesset og Herr *Jessen*, Missionair, fra Friderichshaab hertil. De havde været paa Reisen i 20 Dage og har maattet stage sig igiennem Isen langs Landet. — — — Nogle Grønl: kom fra Kangek med Æg. De maatte gaae over Isen, og bar deres Kajakker paa Hovederne.

Julii 10. — — — — endeel Breve fra Nordstederne. Galeasen *Sælhunden* anført af Skpr: *Krogh*¹ og Iagten *Stærkodder* ført af Kmd: *Mørch*, laae ved Ekarasarsuk /: Stralsund /: omtrent 8 Miile Sønden for Nyesukkertoppen. Storiisen var saa overordentlig slem, at Skibet og Iagten ikke kunde komme hverken frem eller tilbage. — Kiøbmd: *Mørch*, isten(!) for at efterleve min Ordre at gaae til nordre Grønl: for at hendte de der aflagte Provisioner for Sønden, indtog Last ved Col: Holsteinsborg af de Evangeliske Brødrer Gods ankommen med *Mathiesen* 1811, og med samme vendte han tilbage til Sønden. Til Skpr: *Ercken*, som skulle komme fra Bergen til Grønl:, har man endnu intet hørt. — Efter Forlangende registrerede ieg i Dag den afdøde Brødre Missionair *Walders* Effecter ved Nye-hernhut. — — — I Dag kom hertil 16 Konebaade fulde med Grønl: fra Iulianehaabs og Frid:haabs District for at reise Nord til Holsteinsborg og til nordre Grønland.

Julii 16. — — I Dag kom min Konebaad Hiem fra Tessiusak. Sildefangsten var nu forbie. Min lille *Elisabeth*², som nogen Tiid haver været syg, begy(n)der at komme sig lidt igjen.

¹ Skal være *Kragh*.

² Jfr. indledningen.

Iulii 21. — — Imod Middagsstunden kom Poste fra Kolonien Nyesktp., som (bragte) den Efterretning, med Brevskaber, at Skibet *Jupiter* ført af Skpr: *Erken* fra Bergen i Norge, var ankommen til Holsteinsborg den 13de Iunii sidstleden. — — Med dette Skib bragtes endeel Provisioner m: m: udsendt for søndre Grønland fra Directionen for den Kongl: grønlandske Handel.

Iulii 28. — — — Poster — — berettede: at Kiøbmd: *Mørch* med Iagten *Stærkodder* laae ved Kalotten¹ 12 Miile nordenfor G:haab og Galeasen ved Stralsund — Ingen Iis var nu iveien, man vendtede kun paa god Vind. — — — I Dag fik ieg hugget noget af mit Skovbrænde.

Iulii 31. — — — kom mine K:baade hiem fra Amaralik med Brænde. Nogle Grønl: som var med Baadene havde skudt nogle Reensdyr, som de bragte med sig.

August 1. — — — Da vor Proviand-Mangel var stor, afsendtes i Dag en K:baad nordefter til den Havn hvor man formoder at Galeasen Sælhunden ligger, for at hendte nogen Forstrækning. Med Konebaaden fulgte Kmd: *Wolff* og Missionairerne *Fleischer* og *Iessen*.

August 3. — — Om Morgen Kl: 3 kom Iagten Stærkodeer i Havn ved Godth: den bragte af Galeasens Last 22 Matter Meel af Rug.

August 6. — — Efter Forlangende blev i Dag holdt Auction paa Nyhernhut i Grønland, efter Afdøde Missionair *Walders* Efterladenskaber. — Jeg blev færdig Kl: 4^{1/2} Slet.

August 12. Om Morgenen Kl: 6 opdagede man Gal: *Sælhunden*, omtr: 3 Miile til Søes, som sadte Coursen til Godth: — Dette Skib kom først til Nyesktp. den 20de Maii, men formedelst Iis har det ikke kundet naae hertil førend i Dag. — — — Ved Ulkebugten havde mine Folk, som reiste efter Græs, fanget en Deel skønne Lax, og skudt 4 Reensdyr.

August 15. — — Henad Kl: 8 om Aftenen kom Grønl: og berettede: at de saae et Skib ved det nordre Løb af Godthaabs Fiorden. — Man gik strax til Fiælds for at see efter Samme med Kikkert. Skib var det, men da det begyndte at blive skummelt eller mørkt, holdt det til Søes igien.

August 16. — — — Om Morgenen Kl: 4^{3/4} Slet saa ieg, med min Kikkert, Skibet /: som i Gaar er ommeldt :/ komme seilende

¹ Et klippenæs (grønl. nisánguaq o: den lille delfin) farligt at passere p. gr. af brænding.

ind ad Fiorden. Strax blev sendt et Fartøyt ud til det — Kl: 8 laae det allerede paa Skibshavnen. Det var den Kongl: grønll: Handels Skib *Freden*, ført af Skibs-Capitain *Mathiesen*, tillastet med Provisioner og andre Nødvendigheder, deels kjøbt i Kiøbenhavn og deels i Leith i Scotland.

(Tilføjet anm): Med dette fulgtē 2de Videnskabsmænd sc: Leutenant *Wormskiold* og Secretair *Heiliger*¹.

Kl: 11 om Formidd: holdt Herr Miss: *Fleischer* sin Afskeeds Prædikken i Godthaabs Kirke.

August 19. — — — Miss: *Iessen* flyttede i Dag ombord paa Galeasen *Sælhunden*.

August 23. — — — Galeasen *Sælhunden* afgik i Dag fra Havnen for at tiltræde Hiemreisen. — Med dette Skib fulgte Missionairerne *Iessen* og *Fleischer*², den sidste med Kone og Børn.

August 27. — — — Kiøbmand *Mørch* fra Juliah: afgik herfra i Dag til Hiemmet med sin Iagt *Stærkodder*. — Samme Tid afgik Friderichshaabs Iagt, *Libertas*, til sit Hiem. Begge Iagter vare tilladede med Provisioner m. m.

August 29. — — — I Dag afgik Kiøbmd: *Olrik* med sin Iagt *Libertas* (?). Med ham fulgte Kiøbmd: *Winding*³ for at gaae til

¹ *Morten Wormskjold*, cand. jur., løjtn. ved sjællandske skarpskyttekorps, f. 16/1 1783, † 29/11 1845 (søn af rentekammerdeputeret Peder W. og Margr. Mette de Teilmann). Foretog 1807 en botanisk rejse i Norge sammen med botanikeren *Jens Wilken Hornemann* og Nordmanden, den senere professor *Christen Smith*. — Med sin ledsager *Heiliger* opholdt han sig i Grønll. 1812—14, det første aar i Ghb., det sidste i Frdhh. og drev dels botaniske dels metereolog. undersøgelser. Hans dagbog er udg. 1889 af prof. *Warming*. — Forøvrigt forbauses man over, at handelsdirektionen under de saa usikre forhold og med de foregaaende aars bitre erfaringer om trangstid paa europ. levnedsmidler in mente turde give sit minde til disse herrers udrejse til og fleraarige ophold i Grønland.

² Efter disses hjemrejse var *hele* Sydgrønll. blottet for danske missionærer, og det var ikke at tænke paa nyes udsendelse foreløbig. I denne nødstid blev da den første presteviiede Grønllænder, blanding *Fred. Berthelsen* (1750—1828), kateket ved Sukkertp., ordineret til missionær 1815 i Holsteinsborg af Nordgrønllands eneste missionær, Nordmanden *Bernt Hartz* (1781—1822).

³ *Johannes Winding*, f. 1775 (db. 16/11) i Hvidbjerg i Jylland, student; ansat i Grønll. som assistent 1800, † 3/1 1833 i Ritenbenk som pens. kbmd. — G. m. blanding *Kirstine Lunde* f. 3/2 1784 i Holstbg., † 10/12 1834 i Ritenbenk. — W. besøgte Danmark 1811—12; ved sin uventede ankomst til Nordgrll. 1812 maatte han bo et par aar i Jakobshavn som privatist, idet der ingen plads var ledig til ham.

nordre Grønland. Denne sidste var ankommen med Skibet *Freden* fra Kiøbenhavn.

Septbr 2. — — Om Morgenen Kl: 8 afgik Skibet herfra Havnen for at gaae til Logen F:nesset — der udlosses Resten af dets Last og indtages igien nogle Producter.

Ieg, Leiut: *Wormskiold* og Fleere var ved Qvannebugten i Dag.

Med Skibet fulgte Missionair *Kleinsmidt* med 4re Børn og Enken efter afdøde *Walder*, *Madame Walder* for at gaae til Europa.

Septbr 15. — — — — I Dag tog ieg op af min Have og bekom 3 Tønder Roer foruden en Mængde Kaal.

Septbr 20. — — — — Sendt med Herr *Eberlein* til Fiskenesset
91 N^o af Kiøbenhavns Skilderie
106 N^o af Statstidenden for 1812
N° 1 til 36 af D^o 1812
Bladet Dagen for 1810 fra N° 1 til 218.

Faaet tilbage Rigels's Smaae Skrifter. Stenbuchs Levnet.

Octobr 19. — — — I Morges reiste ieg, Leiutn: *Wormskiold*, Secret. *Heiliger* og Kiøbmd: *Wolff* til Garnstedet Sausavik¹ for at see til Garnbrugerne der. Fangsten der var endnu maadelig; men Formanden haabede den skulle blive bedre.

August 21. — — Kl: 9^{1/2} Slet reiste ieg og Følge fra *Sausavik* og kom hiem Kl: 2. — Ved Hiemkomsten modtog ieg Brevet fra Friderichshaab og Fiskenesset som forige Dag vare ankomne med Poste. — Bekommet fra Lichtenfels: 8 \mathfrak{R} : Lys — og sendt dertil 9 Potter Edikke.

August 24. — — — Blandingen *Elias Albrigtsen*² skud(!) i Dag 1 Stort Reensdyr hen paa Nordlandet, og fandt 1 dødt Dyr som formodentlig var anskudt af Sartloks Grønl: — Om Aftenen kom han Hiem med begge Dyrene.

Novbr 8. Søndag. — — — Ingen Prædikken for Grønl: da Catecheten var reist til Sartlok³.

Novbr 17. — — I Gaarftes blev seet en Ildkugle, som kom fra Ost og dalede i West. — Grønl: *Nils Hind*⁴, den beste Fanger

¹ Savssavik, et sund et par km. nord for Godthaabsfjordens munding.

² *Elias Albrechtsen Lyng*, en af Myhlenphorts „huusfolk“, hans husholderskes søn.

³ Da ingen missionær var i distriktet, foretog kateketen (en blanding ved navn *Poul Andersen*) tilsyns- og prædikerejser til udpladserne. Og da mange af katek. var godt oplærte og samvittighedsfulde, gik der forbausende lidt i stykker i den præsteløse tid.

⁴ En slægtning af Hans Egede. Jfr. Pers. tidsskr. 3^r rk. III sd. 78, Norsk Slektshist. tidsskr. IV side 11.

her ved Stedet, som i Morges reiste paa Fangst, var ikke Hiemkommen i Aften Kl: 11. Man har derfor grundet Aarsag at troe at han er bleven borte.

Novb^r 18. — — Endeel Grønl: blev udsendt for at søge efter *Nils Hind*. Ved Middag kom disse tilbage og havde ikke seet det Ringeste til den Bortkomne. Derimod havd Grønl: *Abraham* fra Kangek paa hans Reise til Col:, seet den Bortbleevne drive i Søen ved Ravn-Øerne. Den Døde hengte med Kajakken og en død Sælhund, sammenbunden med Kobberemmen. Man dømmer deraf, at han havde kantret ved at lænse en anskudt Sælhund. *Abraham* som var allene kunde ikke magte at buxere den Døde til Colonien, men lod ham ligge i Søen¹. I Aften var det for silde at gaae ud efter ham. Blandt den Afdødes Familie er nu stor Sorg, da han var næsten den Eneste der kunde underholde Dem.

Novb^r 19. — — I Dag blev udsendt Kajakker for at lede efter den Afdøde; men de kom tilbage uden at have seet det mindste til ham. Formodentlig er han dreven til Søes med Strøm og Vind.

Novb^r 20. — — Nogle Grønl: fra Nyeh:, som havde været paa Fangst, fandt den i de forige Dage ommeldte omkomne Grønl: *Nils Hind*, drivende i Søen. De buxerte ham til Stranden ved Ravns Øerne og lagde ham op paa Land. De fandt den Afdøde bunden ved Sælhunde Blæren som foraarsagede at han ikke sank.

Novb^r 21. I Dag blev sendt en K:baad efter den døde *Nils Hind*; men formedelst haard Blæst kunde Baaden ikke komme frem. Baaden maatte lægges op ved Nyeh:

Novb^r 22. Søndag. I Morges tidlig gik K:baaden afsted efter den igien fundne Døde; De kom med ham til Col: Kl: 10¹/₂ Slet. Katecheten prædikede for Grønl: — Efter Prædikken blev *Nils Hind* begravet. Alle Europ: og en stor Deel Grønl: fulgte ham til Graven.

Novb^r 26. — — — — Storiisen lader sig tilsyne uden for Landet og nogle Steder paa Fiorden. Siden Aaret 1802 til 1803 har Storiisen ikke indfunden sig paa denne Tiid af Aaret.

Novb^r 30. — — I Dag er heele Fiorden tilstuet med Storiis. — Mandskabet aftaklede Baadene, som nu skal sættes paa Land.

Decb^r 6. — — — Da Matros *Iens Rasmussen* af mig havde faaet Tilladelse at gifte (sig) med Blandinginde *Rebecha Albrigtsdotter Lyng*e, saa blev disse i Dag efter Prædikken trolovet af Catecheten, da ingen Missionair fortiden er i søndre Grønland.

¹ Da han var alene har han ogsaa været bange for at røre ved den døde.

Decbr 24. Torsdag. — *Iuleaften*. — — Grønl: ved den danske og tyske Meenighed blev tildeelt noget Gryn og Erter.

Decbr 25. — *Iuledag*, — — — Katecheten prædikkede for Grønl: — Brødrene ved Nyehernhut spiste hos mig til Middag.

Decbr 26. — — — Leutenant *Wormskiold*, Secretair *Heiliger* og ieg var til Gæst hos Kiøbmand *Wolff*.

Decbr 31. *Nytaarsaften*. — — I Aften var ieg, Leutenant *Wormskiold*, Secretair *Heiliger* og Kiøbmd: *Wolff* ved Nyehernhut hvor vi bivaanede De evangeliske Brødres Gudstieneste.

Naar undtages: at et Par Grønlændere ere omkomne i Kajak i det forbiegangne Aar, saa er intet Uheld eller Sygdoms Tilfælde rammet Europæerne i ommeldte Tiid. Takket være Gud herfor!!!

Myhlenphort.

SAGREGISTER

<p>Aabentvandsgarn 200.
 Aalefiskeri 108.
 Aandemanerséance 157 f.

 Afreise, til Grønland 101 f.
 Afskedsprædiken 222, 233.
 Afsættelse af tjenestemand 223.
 Alkefangst 215.
 Altergang 27, 28, 32, 40, 44, 80, 188, 205.
 Arkiver 14.
 Auktion 232.
 Aviser, engl. 219, 220.

 Baadene kappes 111.
 Baadrejse, til Christianshaab 23.
 Baadrejse, vanskelig 189 ff.
 Baigning 28, 33, 39, 41, 52, 62.
 Barn, tobaksrygende 123 f.
 Barnerov, rygter om 43 f.
 Barsel, Grønlændernes 96.
 Begravelse 78.
 Bespisning af Grønlænderbørn 31.
 Besøgsrejse 155 ff., 176 ff.
 Bibliotek 14.
 Blodspytning 81, 96.
 Bogudlaan 192, 193, 226, 228, 234.
 Brandvagtning, efter hvaler 83 f., 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 131, 135, 136, 139, 142, 148, 150,</p> | <p>151, 152, 165, 166, 169, 170, 172, 173.
 Brendeinsration, kolonisternes 27.
 Bryllupsfest i Norge 109.
 Brystsyge 39, 81, 96.
 Bødkerarbejde 51.
 Bønholdelse 132.

 Chaluper, engelske 84, 85.

 Dagbog, Hans Egede Saabyes 1.
 Dagbøger, H. C. Glahns 1.
 Direktion, kgl. grønl. handels 101.
 Drivhval 169, 174, 175, 181.
 Drivis 65, 144, 167.

 Edderdun, indsamling af 1.
 Edderdun, deputat 123.
 Ekspedition, efter talgsten 53.
 Ekspedition, videnskabelig 233.
 Epilepsi 228.

 Fald gennem isen 164 f.
 Fangstforhold 31 f.
 Fjeldgænger 174.
 Fiskesnører, lange 162.
 Flaade, den af England rovede 227.
 Flytning, af huse 75 f., 78, 79.</p> | <p>Flytning, af kol. Godthaab 5.
 Forbrænding 197.
 Forflyttelse, af missionær 200.
 Forflyttelse, af tjenestemænd 179, 181.
 Forfrysning 217.
 Forlis 29, 58 f., 69, 120 ff., 193, 210.
 Forlis, engl. 207.
 Foræringer, fra engelske skibe 182, 183.
 Fredsfantasi, inspektør Myhlenphorts 209.
 Frygt for fjendtl. overfald 203.
 Fugletræk 82.
 Fælleshusholdning ved kolonien 22, 24.

 Gaasejagt 176.
 Galeasen, ankommet til landet 230.
 Galease, ny, til Julianehaab 190.
 Galease, sendes til Europa 223.
 Garnfangst 234.
 Gedehold 202.
 Grønlændere, tilrejsende 25, 26, 27, 28, 31, 61, 64, 67, 76, 96, 131, 133, 147, 153, 154.
 Gæstfrihed, Grønlændernes 122.</p> |
|--|--|---|

- Haakjerring 88, 91.
 Halsssyge 128.
 Handel, med tilrejsende 52.
 Handel, med Grønlanderne 25, 171.
 Handel, ml. Grønland indbyrdes 40.
 Handelsrejser 24 f., 26, 27, 29 f., 33 f., 39, 40, 42 ff., 45, 50, 52, 63 f., 65 f., 67 f., 68 f., 95, 178.
 Harejagt 147.
 Havari 107, 114, 127, 190.
 Havebrug 192, 231.
 Hedningdaab 21, 22, 60, 65, 93.
 Hedningdaab, hernhutisk 62.
 Hellefiskefangst 76, 77, 159, 162.
 Hernhuterne i Grønland 21.
 Hekseri 151.
 Historie von Grönland, af Dav. Cranz 4.
 Hjemsendelse af tjenestemand 160, 180.
 Hundeslæde 144.
 Husbygning 92.
 Husreparation, Grønlandernes 77, 78.
 Hvalaadsel 39, 155 f., 160 f.
 Hvaler, forliste 87.
 Hvalfangere 75, 110, 111.
 Hvalfangerskibe 92.
 Hvalfangst 89, 90, 169, 210.
 Hvalfangstanlæg 7.
 Hvalfangst, forberedelser til 82, 132.
 Hvalfangstforsøg 7.
 Hvalfangstforsøg, ved Sukkertoppen 80.
 Hvalfangst ved Holsteinsborg, tanker om 97 f.
 Hvalfangst, Grønlandernes 95.
 Hvalfangst, mislykket 85, 88, 90.
 Hvalflensning 86, 88 f., 175 f.
 Hvalhud 174.
 Hvidhvalfangst 132.
 Hvidhvalfangst i garn 205.
 Høtogt 232.
 Ildkugle 139, 215, 234.
 Indflytning, Grønlandernes, i vinterhus 81.
 Indhandlingsprodukter, 25, 67, 187.
 Inspektionsrejse, 187 ff., 197 ff., 203 ff.
 Inspektørbolig 15.
 Instruks for handelens personale 131.
 Isbrud 162, 163.
 Isfjelde 112, 113, 162.
 Isfærge 163.
 Isskruing af kajakker 215, 217.
 Jordefærd 235.
 Julehelg, 138, 213, 226, 236.
 Julesang, Grønlandernes 208, 212.
 Juletraktament 138.
 Kajakpels 123.
 Kajakpost 91, 203, 207, 230, 232.
 Kajakpost, om skibsankomst 221.
 Kajakpost, til Nordgrønland 229.
 Kajakulykke 217, 235.
 Kapere, engl. 205, 221.
 Katekisation 61.
 Klage, over missionæren 33.
 Klædedragt, Grønlandernes 117.
 Kokleare, antiskorbutisk middel 61, 118.
 Koldbrand 201 f.
 Kommet 223, 226.
 Konfirmation 93.
 Kongens død, meddel. om 207.
 Kongens fødselsdag fejres 86, 146, 202, 209, 215, 227.
 Koppeepidemi 205.
 Kostdeputat, Udvejning af 131, 149, 154, 162, 172, 183.
 Kostration 30, 31, 34 ff., 38, 44.
 Krigen 1807—14 10.
 Krigsefterretninger 210, 221.
 Krigsudbrud, meddel. om 203.
 Krækkebær 225.
 Kulbrud 183.
 Kulde, streng 214, 217.
 Kveitefangst 218, 228.
 Kystskib 157.
 Laksefangst 24, 50, 51, 131 f., 206, 224.
 Laksefangst, i Norge 108, 109.
 Landing, besværlig 127.
 Leveranceforretning 129 f., 180, 183, 223.
 Loddefangst 44, 181.
 Lodser, i Grønland 116.
 Lodser, norske 106, 107, 110.
 Losning af skibe 22, 71, 75.
 Lysttur til 103, 106, 107.
 Maaneformørkelse 140, 216.
 Makrelfangst 105, 106, 107.
 Mangel, paa Brændsel 226, 227.

Mangel, paa handelsvarer 214.	Postrejse 179.	Skibshavn, Godthaabs 21, 26, 27.
Mangel, paa proviant 213 f., 220, 227, 230, 232.	Privatskytte 130 ff.	Skibsovervintring 119, 157, 182.
Mangel, paa traktement til Grønlænderne 226, 227.	Proviantering 49, 51, 54.	Skibsraad 111.
Marked, Grønlændernes 77.	Proviantnød, under krigen 12.	Skibsideblivelse 51.
Midnatsol 181.	Prædikensamling 9.	Skibsvrag 207.
Missionsrejser 28, 29, 77, 203 f.	Relation, Hans Egedes 1.	Skindklær, vanskelighed ved at skaffe 79, 82.
Missionærmangel 235.	Rensjagt 24, 44, 207, 212, 225, 232, 234.	Skolebørn, grønlandske 23.
Natlig idyl 181.	Reparation, af Fartøjer 28, 41, 50, 53, 63, 67, 70, 80, 121 f., 128, 131, 168 f., 178.	Skørbug 15, 113, 117.
Nordlys 110, 111, 113, 226.	Repar., af huse 45, 53, 134, 135, 178, 200.	Slagsmaal 160.
Nytaarsnatsgudstjeneste, hernhutisk 208, 226, 236.	Rypejagt 216.	Slædekørsel 124 f.
	Rævefangst 7, 184.	Slædekørsel, vanskelig 163, 164.
	Røveri, af hvalbarder 161.	Slæderejse 162 f.
	Røveri, engelske kaperes 205.	Snefald, stort 202, 226, 229.
		Sneppejagt 176.
		Solførmyrkelse 191, 210.
		Specerier, deputat 129.
		Spitsberg-is 219.
Oberkiøbmand, for Grønland 3.	Sangkamp 171.	Springpels 121.
Ophold hos Grønlænderne 56 f.	Seddelpenge, grønlandske 8.	Stenbiderfangst 44 f., 96.
Oplægning af fartøjer 81.	Selskabelighed, i Grønland 117 ff., 126, 127, 157, 159 f., 202, 216.	Storis 188, 189, 190, 231, 235.
Oplægning, af indhandlede produkter 56, 57.	Selvmord 228.	Storm 87, 136, 166, 167, 214, 216.
Omflakken, Grønlændernes 25, 33, 41, 43, 45, 65, 77, 170, 231.	Skib, i vinterleje 81.	Stormskade 167, 202, 209, 224, 226.
Omgangssyge 96, 192.	Skib, klargøring af 93.	Surrogater 214 f.
Orgel 205.	Skibe, engelske 204.	Sygdom, blandt Grønlænderne 42, 46.
Overnatning paa isen 156, 161.	Skibe, forbipasserende 41, 42, 91, 92, 110, 114, 119, 166, 177, 204, 210, 212.	Sælfangst 88, 133, 215, 216.
Oversømmelse 167.	Skibe, paa havn 45, 71, 78 f., 178, 181, 190, 199 f., 211, 233.	Sælfangst med isgarn 7, 14, 15, 124 f., 145 ff., 184, 205.
Overtro 137.	Skibe paa havn, engelske 183, 207.	Sælgarn 124.
Paaskefest, hernhutisk 218.	Skibsafgang 23, 49, 76, 182, 200, 211.	Sæljagt paa isen 164.
Plakat, kgl., ang. farten paa Grønland 42.	Skibsafgang, sen 79.	Talgstensbrud 224.
Post, fra Danmark 179, 190, 221.	Skibsankomst, meddel. om 203, 210, 211, 230, 232.	Testamente. insp. Myhlenphorts 16.
Post, fra Nordgrønland 193, 212.		Tilbagekomst efter Orlov 198.
Post, til Nordgrønland 204.		

Tordenvejr 105, 192, 209, 231.	Unighed ml. handelsmand og missionær 34ff.	Vedhugning 225.
Torskefiskere 75, 95.	Underslæb, ved Godthaabs handel 220, 222, 227.	Vejrberetning 25, 26, 29, 31, 40, 45, 77, 201.
Trangstid, bl. Grønlænderne 32, 34, 39, 42, 62, 95, 134, 149 f., 217.	Undsætningsrejse 54ff., 59.	Venderejse 102, 104, 107.
Trolovelse, som surrogat for vielse 235.	Vaadeskud 151.	Vestisen 82, 83, 93, 143.
Trommesang 171.	Vaccination 197.	Vinteris 213.
Tøbrud, ved føhnstorm 208.	Vandklær, til hvalfangst 82.	Vinterislæg 83.
Tørvsøkering 24, 44, 182, 183.	Vandmangel ombord 113.	Votivoffer 114.
Udflytning, Grønlændernes, i telt 98.	Vareforsyning, under krig 11.	Øgenavn, grønlandsk 125.
Uheld paa jagt 143.	Varm kilde 212.	Ølbrygning 25, 32, 33, 41, 50, 60, 63, 70, 75, 80, 141 ff.
Ulykkelig hændelse 200 ff.	Vedhentning 23, 24, 25, 27, 44, 50, 51, 52, 207, 224.	Ægksamling 70, 173, 182, 231.

STEDREGISTER

Aalborg 5.	Bjevverskov 22.	Ebeltoft 23.
Aamot i Østerdalen 126.	Bjørneøen 34.	Egedesminde 5, 6, 8, 14, 75, 79, 80, 123, 124, 176, 177, 182, 183, 204.
Ablatok (Augpilagtoq) 224.	Boddum, Thy 177.	Eidanger, 6, 104, 106.
Agpat, se Ritenbenk 173.	Brekkestø 106, 107.	Ekallunguak (Eqalunguaq) 224, 225.
Altona 103.	Brevik 104.	Ekarasarsuk (Ikerasarsuk), se Stralsund 231.
Ameralik (fjord) 21, 24, 42, 44, 53, 207 f., 216, 218, 224, 229, 232.	»Brendevins Mand« 206.	England 230.
Amerdloo fjord 84.	Buksefjorden 59, 60, 63, 67, 70, 210.	Eyland Fellor 110.
Anders Olsens Sund 205.	Christianshaab 5, 23, 26, 45, 70, 71, 120, 124, 125, 162.	Eyland Hunn 111.
Archangelisk 210.	Christiansand 3.	Fairhill 110.
Arveprinsens Ejland 127, 131, 132, 133, 135, 136, 137, 139, 140, 162, 163, 166, 169, 172, 173, 174, 179.	Christianshavn 103.	Farsund 203.
Arsut (Arsuk) 188.	Christiansund 5, 6.	Fet i Romerike 4.
Attenekalok (Atanikerdluk) 154, 155.	Claushavn 86, 125, 170, 172.	Fiskefjorden (Søndre) 56, 69.
Baals Revier 61, 62, 206, 212.	Disko 43, 45, 76, 115, 116, 123, 133, 154, 155, 161, 170, 172, 173, 174, 175, 178, 182, 184.	Fiskefjorden (Nordre) 203.
Bergen 1, 192, 198, 230, 232.	Diskobugt 4, 86, 181.	Fiskenæsset 29, 42, 187, 190, 191, 192, 198, 200, 203, 210, 211, 212, 219, 222, 229, 231, 233.
	Diskofjorden 105.	Flekkerø 105.
	Dragsminde 127.	Frederikshaab 3, 5, 22, 54, 55, 69, 70, 71, 187, 189,
	Dronninglund, gods 27.	

- 198, 199, 211, 212, 221, 222, 223, 231, 233, 234.
 Frederikshaabs Isblink 55, 56, 187, 190.
 Frederikshald 23.
 Færøerne 14.
 Før 103.
 Førde 5.
- Gjerpen 6.
 Gjø i Limfjorden 177.
 Gjørding, Jylland 187.
 Godhavn 11, 115, 116, 117, 118, 128, 154, 155, 156, 159, 160, 161, 176, 181, 183, 200, 207.
 Godhavn Anlæg 119, 161.
 Godthaab 2, 3, 4, 5, 7, 12, 14, 15, 21, 23, 29, 42, 91, 160, 187, 190, 197, 199, 206, 218, 222, 229.
 Godthaabsfjorden 211.
 Gran paa Hadeland 116.
 Grædefjorden 57, 192.
- Hamborgsund 43.
 Haus 22.
 Helsingborg 103.
 Helsingør 102, 103, 104.
 Hersnesset 105.
 Hitland 110, 111.
 Hjortetakken 201.
 Holsteinsborg 2, 5, 7, 10, 177, 190, 192, 193, 200, 203, 204, 205, 206, 210, 221, 222, 223, 229, 231, 232.
 Holsteinsborg Rev 81.
 Hunde Eyland 7, 120, 121, 137.
 Hualfiske Eylænder 115, 119.
- Igluliak (Igduluaq) 79.
 Iglytsiak (Igdlotsiaq) 120, 127, 128, 129, 138, 161, 162, 177, 178, 179, 180, 184.
 Iketek (Ikátoq) 224.
 Ikersuak (Ikerssuaq) 199.
 Ikertôq fjord 84.
 Inugsuk 42.
 Innuksume (Inugsuk) 55, 56.
 Ivigtût 188.
- Jakobshavn 3, 6, 8, 14, 15, 125, 127, 131, 159, 162, 163, 170, 179.
 Jakobshavns isfjord 125, 162.
 Julianehaab 11, 188, 193, 198, 199, 212, 222, 229, 231.
- Kakortoksfjorden (Qaqortoq) 199.
 Kalotten 232.
 Kangâmiut 115.
 Kangarsuk (Kangârssuk) 210.
 Kangek (Kangeq ved Godthaab) 29, 31, 210, 215, 231, 235.
 Kangek (Kangeq ved Ritenbenk) 146.
 Kangerme (Kangeq) 33, 34, 41, 61, 63, 65, 66.
 Kanioktait (Kaniortait) 225.
 Kaneisune (Kanissut) 24, 51.
 Kap Farvel 112.
 Kariet (Qarajat) 201.
 Karosolik (Qârusulik) 224.
 Kattegat 103 f.
 Kelingarne (Qilângait) 57, 59, 67.
 Killingeit (Qilângait) 222.
 Killingsarsuk (Qilângârsuk) 197.
- Kigurtorsok (Qerrortu-ssoo) 94, 205.
 Klevene 107, 109.
 Klokkerhuk 127.
 Kobbefjorden 28.
 Komarfik (Qúmarfik) 182.
 Kookime (Kúgkame) 27.
 Kook-Øerne 39, 70, 71, 219, 223, 229.
 Kornok (Qôrnoq) 224.
 Kragerø 84, 126.
 Kronborg 102, 104.
 Kronprinsens Eiland 6, 7, 14, 119, 179, 181, 182, 183, 184, 200, 230.
 Kullen 102, 104.
 Kvernes 7, 126.
 København 1, 2, 3, 4, 5, 6, 15, 101, 102, 113, 117, 140, 192, 200, 210, 212, 216, 220—222.
 Køge 116.
- Labrador 21.
 Leith 230, 233.
 Lichtenau 188, 223.
 Lichtenfels 29, 191, 222, 223, 234.
 Lillesand 106.
- Mandal 107, 108, 109, 110.
 Marstrand 105.
 Merkuisokfjorden (Merquitsoo) 206
- Nakskov 187.
 Naperfingme (Napassoq) 43.
 Narsak (Narssaq) 218.
 Narssalik fjord 189.
 Natok (Naitsoq) 124.
 Nennortelik (Nanortalik) 198.
 Nepissene 84.
 Niaqúngunaq (Nordre Fiskefjord) 30.

- Nipisatsundet 25, 41, 50, 51, 52, 53, 203.
 Noarsuk (Núgârssuk) 225.
 Nord Herø 120.
 Nordre Fiskefjord, se Niaqúngunaq 30.
 Nordsøen 105.
 Ny Herrnhut 21, 29, 197, 202, 209, 216, 217, 218, 224, 228, 229, 231, 235, 236.
 Nyesukkertoppen 160, 190, 197, 200, 203, 204, 205, 221, 223, 229, 230, 231, 232.
 Omenak (Ūmánaq) 40.
 Omenak koloni 205.
 Omenarsuk (Ūmánârssuk) anlæg 204, 205.
 Pakitsok (Pâkitsoq) 162, 163.
 Pâmiut (Frederikshaab) 69.
 Perth 219.
 Pingorsuak (Pingorssuaq) 224.
 Pisigsarfik 216.
 Pissiksarbarme (Pisigsarfik) 64.
 Pisupime (Pisugfik) 30, 32, 34, 40, 41, 43, 61, 64, 65, 70.
 Præstefjorden 224.
 Qvannebugten 234.
 Ravens Storø 191.
 Ravens Øerne 235.
 Rifcol 95.
 Ringsaker 118.
 Ritenbenk, gamle 153, 154, 155, 162.
 Ritenbenk 6, 119, 129, 133, 137—39, 145, 164 f., 171 f., 177, 184.
 Romsdal 5.
 Rødby 127.
 Rør gaard 118.
 Sadlen, fjeld 61, 62.
 Sarbame (Sarfaq) 31.
 Sarbime (Sarfaq) 39.
 Sarfak (Sarfaq) 225.
 Sardlok, Sartlok (Sârdloq) 197, 207, 217, 224, 225, 234.
 Sausavik (Savssivik) 234.
 Saxlund gaard 118.
 Sem gaard 6.
 Sermersôq 43.
 Sermilik fjord 189.
 Sermiut (Tasermiut) 198.
 Skagen 105.
 Skandsen paa Disko 155, 160, 175.
 Skien 6.
 Skotland 219, 230, 233.
 Skovfjorden 199.
 Smalesund 124.
 Snekkersten 103.
 Sogndal i Sogn 4, 219.
 Spanske Sø 111.
 Spitsbergen 110, 188.
 Stange paa Hedemarken 118.
 Statenhuk 112.
 Stralsund 231, 232.
 Strat Davis 93.
 Strømhavnen 210.
 Strømfjorden (Søndre) 206.
 Sukkertoppen 80, 105, 115, 208.
 Svano i Kinn 124.
 Svartevogelbay 173.
 Sydbay 5, 92.
 Sørbymagle, Sjælland 125.
 Søndre Fiskefjord 39, 68.
 Tessiusak (Tasiussaag) 205, 225.
 Tessiursarsok (Tasiussârssuk) 75, 76, 92.
 Tiksalik (Tigssaluk) 188, 189.
 Tornasulik, se »Brendevins Mand« 206.
 Torngarsuk (Törnârssuk) 188.
 Torsukatek (Torssukátak) 145, 154, 173, 178.
 Tromlerne 105.
 Trondhjem 6, 22, 123, 191.
 Tuluartalik 199.
 Tunuliarfikfjorden (Tunugdliarfik) 199.
 Ujaraksuak-fjorden (Ujaragssuit) 225.
 Ujorotofik (Ujaragtarfik) 123, 124.
 Ulke Bugten 206, 232.
 Umánaq 6, 14.
 Unartok (Ūnartoq) 212.
 Upernavik 189.
 Upernavik koloni 187, 205.
 Urskog 84.
 Vaagan i Lofoten 4.
 Vajgat 150, 154, 170, 177.
 Vang, paa Hedemarken 23.
 Varberg 104.
 Veblungsnes i Romsdal 5.
 Vendsyssel 27.
 Viborg 2.
 Vildmandsneset 52.
 Vingø 105.
 Værløse, Sjælland 177.
 Wolfsund 105.
 Zürich, kanton 203.
 Øksnes i Vesteraalen 4.
 Ørsø i Vendsyssel 123.

PERSONREGISTER

Abraham, Grønlænder 132.	Beck, Johann, herrnhutisk miss. 29, 30, 51.	Bull, Niels Rosing, inspektør 7, 192.
Abraham, Grønlænder 235.	Becker, C. M., g. m. J. Lehmann 191.	Burchard, skibskapt. 188, 189, 191.
Agathe, Grønlænderinde, g. m. A. P. Dalager 126.	Beck, J. M., g. m. M. Eberlein 192.	Bøhnisch, F., herrnhutisk miss. 21, 29, 30.
Alberg, jomfru 14, 16.	Been, A. C., g. m. E. Schythe 199, 222.	Carlsen, B., tømmermand 182, 183.
Albrigtsen, E., se E. A. Lyng 234.	Bendsen, C. F., g. m. S. C. R. Horth 204.	Casper, Grønlænder 155, 156, 161.
Amager, Thruen, g. m. J. Drenchan 105.	Bendt, Grønlænder 154.	Castberg, C. V., g. m. M. Fleischer 198.
Amble, Else Maria, g. m. P. J. Moltzau 4.	Bentsen, Jac., skipper 49, 69, 70, 71.	Christensen, T., matros 177.
Amble, Peder Jenssen, proprietær 4.	Berckentin, greve 119.	Conders, A. J., g. m. G. C. Mechlenborg 126.
Amienek, Grønlænder 171.	Berglund, J. J., formand 188.	Conrad, Grønlænder 219.
Anariach, Grønlænder 21.	Berthelsen, F., indfødt prest 233.	Cranz, historieskriver 4.
Andersen, H., handelsmand 116.	Bibia, Grønlænderinde 211.	Dalager, Anna Kristine 129.
Andersen, Johs., kateket 6, 57.	Bidstrup, J., assistent 130, 158, 159, 160, 176, 179, 180.	Dalager, A. P., assistent 126, 162, 163.
Andersen, R., matros 183.	Binneballe, skibskapt. 181, 182.	Dalager, C., spekskærer 204.
Angell, M. P., g. m. J. A. Sverdrup 120.	Birgithe, Grønlænderinde, g. m. J. L. de Svanenhjelm 124.	Dalager, C. C., købmand 127, 136, 137, 139, 154, 163, 164, 165, 169, 173, 174, 178, 179, 204.
Angerdlak, Grønlænder 174.	Bortwich § Co., firma 11, 230.	Dalager, J. J., formand 169.
Anna Elisab., g. m. C. D. Rudolph 188.	Boyesen, D., kommandør 79, 94.	Dalager, J. L., toldbetj. 127.
Arentz, J. C., direktør 203.	Brandt, R., assistent 158.	Dalager, Lars, købmand 27, 51, 52, 70, 127.
Aron, Grønlænder 202.	Brix, E. M., g. m. B. Olrik 116.	Dalager, M. F., tegnemester 169.
Assveitsiak, Grønlænderdreng 130.	Broberg, A., bødker 183.	Danielsen, Jonas, Grønlænder 139, 151, 173.
Astrup, A. C., købmand 223.	Bruun, Elisab. Eleonore, g. m. Niels Egede 5.	David, Grønlænder 131, 133, 171.
Baade, P., købmand 123, 179.	Bruun, Jørgen Frederik, kapt. i flaaen 5.	Didrichsen, A. M., g. m. N. G. Wolf 192.
Balch, S., g. m. A. Rosenvold 187.	Buch, K., g. m. J. E. Heilmann 193.	
Ball, R., købmand i London 206.	Bull, Jens Lemvig, provst 7.	
Bang, P. L., assistent 102, 104, 108, 113, 117, 118, 119, 120, 124, 125.		
Bechmand, skrædermester 102.		

- Dorf, A., g. m. 1) N. F. Irgens, 2) J. F. Lam-mersen 124.
- Dorf, C., ass. 120, 122, 123, 126, 128, 129, 130 f., 133—36, 139—43, 145, 148 f., 153 f., 155, 161, 165 f., 169—76, 178, 181.
- Dorf, E., g. m. C. G. Lide-mark 119.
- Dorf, I., assistent 183.
- Dorf, J. P., fhv. købmand 123, 179, 183.
- Dorff, P. B., overassistent 119, 120, 176, 177, 181, 182.
- Drachardt, C. L., missionær 21, 23 f., 26—38, 40 f., 45, 50 f., 59 f., 62, 65.
- Drenchan, J., hvalfanger-matros 105.
- Eberlein, M., herrnhutisk miss. 192, 216, 234.
- Eeg, J. H., g. m. J. C. Steen 157.
- Eeg, J. A., foged 157.
- Egede, Hans 1, 4, 7, 21, 26, 75, 84, 200, 203.
- Egede, Kirsten Poulsdtr., g. m. J. F. Moltzau 4.
- Egede, Lovise, g. m. T. Wiborg 91.
- Egede, Niels, købmand 1, 2, 3, 4, 21, 23, 26.
- Egede, Peder, provst 4.
- Egede, Poul, missionær 1, 4, 26, 162.
- Egeskou, S., skibskapt. 101, 102, 103, 114, 118, 119, 156, 157, 176.
- Eleazar d. yngre, Grøn-lænder 217.
- Ephraim, Grønlænder 202.
- Ercken, B., skipper 210, 211, 230, 231, 232.
- Erichsen, J., dir. for kgl. grønlandhandel 101.
- Ernst, A., g. m. H. Men-tzel 208.
- Esther, Grønlænderinde, g. m. H. H. Raun 191.
- Ezechias, Grønlænder 133.
- Fleischer, C. F., missionær 198, 222, 226, 232, 233.
- Fleischer, M., sorenskri-ver 198.
- Fleischer, I. S., proviant-forvalter 84.
- Flood, stadskaptajn 6.
- Fog, D., assistent 208.
- Frisch, H. M., adm. direk-tør 101.
- From, F. C., missionær 181.
- Geelmuyden, Gert, køb-mand 3.
- Geelmuyden, Jac., køb-mand 84.
- Geelmuyden, N. C., køb-mand 3, 31, 34, 35, 36, 49, 54, 70, 84.
- Geraae, L. C., blanding, g. m. W. M. Olrik 193.
- Gertsen, købmand 108, 110, 118.
- Giesecke, mineralog 13, 14, 197, 203, 204, 205, 206, 208, 210, 212, 219.
- Glahn, Henr. Christopher, missionær 1, 93.
- Glomstad, I. O., g. m. H. Mogensen 126.
- Glomstad, J. P. H., køb-mand 6, 126, 163, 179, 180.
- Goe, Anna, g. m. J. L. Dalager 127.
- Goll, J. S., g. m. J. Leh-mann 191.
- Grewe, C., missionær 125, 181.
- Grubbe, O., skibskapt. 104.
- Grætzte, M. V., bødker 120.
- Grøn, Anna Johanne, g. m. J. L. Bull 7.
- Grønbech, J. H., kateket 51.
- Grønvald, M., købmand 193, 204, 205.
- Guldberg, O. H., dir. for kgl. grønlandhandel 101.
- Hall, J., ekspeditionsleder 206.
- Halvorsdatter, R., g. m. H. Andersen 116.
- Hammer, justisraad 116.
- Hammond, Joh. Chr., købmand 6.
- Hammond, foged 108, 109, 110.
- Hanning, L. M., oberst-ltn. 205.
- Hans, Grønlænder 215.
- Hansen, H., matros 144.
- Hansen, skipper 211.
- Hansen, Wilh. Aug., dir. for kgl. grønlandhandel 101.
- Hartz, B., missionær 233.
- Haste, A. M., g. m. O. T. Olrik 116.
- Heiberg, I. M., g. m. C. F. Fleischer 198.
- Heide, P. R., missionær 177.
- Heiliger, ekspeditions-medlem 233, 234, 236.
- Heilmann, A. C., køb-mand 193, 203, 219, 221, 222, 226, 228, 231.

- Heilmann, J. E., sogne-
prest 193.
- Hellesen, L., baadsmænd
129, 137, 145, 146, 147,
153, 164.
- Hind, N., Grønlænder
234 f.
- Hiorth, N. D., g. m. C. C.
D. Wolf 212.
- Hiorth, S. C. R., købmand
204, 205, 207, 212, 221.
- Holm, C. M., g. m. F. C.
From 181.
- Holm, N. P., tømmer-
mand 183.
- Hornemann, J. W., botan-
tiker 233.
- Irgens, N. F., købmand
124, 125, 178.
- Irgens, P., assistent 129.
- Isak, Grønlænderdreng 21,
26.
- Jantzen, Lovise, g. m. J.
F. Bruun 5.
- Jarrot, J., engl. søløjtn.
207.
- Jegind, A., M., g. m. C.
M. Olrik 193.
- Jepsen, skipper 200.
- Jessen, J., missionær 198,
211, 222, 231, 232, 233.
- Jochimssøn, Matthis,
ekspeditionsrejsende 23.
- Joel, Grønlænder 207.
- Johansen, grosserer 102.
- Juliane, Grønlænderinde,
g. m. C. Dorf. 120.
- Juliane Marie, Grønlæn-
derinde, g. m. C. C.
Dalager 127.
- Mc. Jurier, C., skibskapt.
219.
- Jürgensen, C. A., mission-
nær 208.
- Jæger, H. J. A., mission-
nær 77, 95.
- Jæger, J., skipper 190,
199 f.
- Karen, Grønlænderinde,
g. m. S. Sandgreen 116.
- Keller, J. H., g. m. J. R.
Walter 203.
- Ketels, kommandør 158.
- Kettels, B., skipper 114,
178.
- Kettelsen, skipper 190,
192, 198.
- Kieldsen, J., matros 150,
178.
- Kleinschmidt, J. C., herrn-
hutisk miss. 223, 234.
- Kleinschmidt, S. P., semi-
narielærer 223.
- Kleist, D. L. E., bødker
198.
- Kleist, D., formand 198,
199.
- Kleist, Erika, blanding, g.
m. J. C. Mørch 198.
- Kleist, S. M., blanding,
g. m. J. C. Mørch 198.
- Kloe, A. M., g. m. G. H.
Wolff 219.
- Koren, amtmand 223.
- Kragh, P. C., assistent
216, 218, 221, 230, 231.
- Laersen, Berthel, kateket
30, 52, 63.
- Laersen, Kirsten, g. m. J.
Bidstrup 130.
- Lammersen, J. F., assi-
stent 124.
- Landorph, kapt. 84.
- Lange, O., missionær 84.
- Lars, Grønlænder 215,
215, 221.
- Laun, skibskapt. 104.
- Leganger, E., g. m. J. A.
Eeg 157.
- Lehmann, J., hernhutisk
miss. 191.
- Leigh, N. C., købmand
126—30, 133—39, 141,
144—50, 152, 154—58,
160—66, 168, 170, 172
—74, 178—80.
- Libech, C. N., købmand
116, 117, 119, 158, 159.
- Lidemark, C. G., køb-
mand 6, 119, 158.
- Lillianschiold, C. C., g. m.
M. de Svanenhielm 124.
- Lintrup, J. K., missionær
101—04, 106, 108, 110,
113—14, 116—20, 123,
176,—77, 181.
- Lorensen, A., kateket 22.
- Lund, Hans Jensen, kok
29.
- Lund, J. M., g. m. L.
Mathiesen 221.
- Lund, Sophie Hedeveg, g.
m. J. Wille 103.
- Lunde, K., g. m. J. Win-
ding 233.
- Lindgaard, Cornelia Ma-
rie, g. m. Gert Geel-
muyden 3.
- Lüttau, Christiana Ul-
rika, g. m. D. Myhlen-
phort 5.
- Lynge, A. L., kolonist 14,
183.
- Lynge, Ane Marie, hus-
holderske 14.
- Lynge, E. A., blanding
234.
- Lynge, R. A., g. m. J.
Rasmussen 235.
- Magdalena, Grønlænder-
inde, g. m. J. P. Mørch
125.
- Manasse, Grønlænder 151.
- Maria, Grønlænderinde, g.
m. A. C. Thorning 177.

- Mariane, Grønlænderinde, g. m. J. Sverdrup 120.
- Marcher, skipper 119, 120.
- Martini, F., adm. direktør 101.
- Mathiesen, L., skipper 221, 222, 231, 233.
- Mechlenborg, Anna Elisabeth., g. m. C. Myhlenphort 6.
- Mechlenborg, G. C., lensmand 126.
- Mechlenborg, Jac. Nissen, sogneprest 6, 104, 106.
- Mechlenborg, J. D., g. m. J. P. H. Glomstad 126.
- v. Meldahl, Else Sophia, g. m. N. R. Bull 7.
- Mentzel, Fridericha 216.
- Mentzel, Madame 208.
- Mentzel, H., hernhutisk miss. 208.
- Mette, Grønlænderinde, g. m. J. P. Dorf 123.
- Meyer, Nelle Margrethe, g. m. I. Myhlenphort 5.
- Miltzow, B., missionær 84.
- Mogensen, H., lensmand 126.
- Moltzau, Jochum Frederik, sogneprest 4.
- Moltzau, Poul Jochumsen, købmand 4, 27.
- Monrad, J., assistent 193, 199, 203, 219, 220, 222.
- Morten, Grønlænder 22, 42.
- Motzfheldt, inspektør 10, 11, 12, 13, 205, 207, 211, 212.
- Motzfheldt, Marie Sophie, g. m. L. M. Hanning 205.
- Munch, skibskapt. 103, 117, 118.
- Munthe, Elisabeth, g. m. C. Myhlenphort 5.
- Muus, N. D., købmand 187.
- Muus, P., sogneprest 187.
- Myhlenphort, Anna Elisabeth., g. m. 1) J. N. Mechlenborg og 2) Rougtved 6, 104.
- Myhlenphort, Elisabeth. Augustine 14, 231.
- Myhlenphort, Christopher, tolder 5.
- Myhlenphort, Christopher, købmand 6.
- Myhlenphort, Didrik, kommandør 5.
- Myhlenphort, Ivar, sogneprest 5.
- Myhlenphort, Jørgen Meyer, missionær 5—6.
- Myhlenphort, M. N., inspektør 2, 3, 5—18, 183.
- Myhlenphort, Sophie Susanne, g. m. H. J. Sahling 6.
- Mørch, Helene, g. m. N. C. Geelmuyden 4.
- Mørch, J. C., købmand 198, 199, 229, 231, 232.
- Mørch, Peder, kantor 4.
- Mørch, B. J., g. m. C. Grewe 125.
- Mørch, J. Pedersen, kateket 125.
- Møller, Jac. Poulsen, kateket 14.
- Møller, M. J., g. m. 1) I. Dorf, 2) R. Andersen 183.
- Nagel, Kirsten, g. m. P. J. Amble 4.
- Neergaard, M. S., g. m. J. Jessen 198.
- Nichelsen, H., skibskapt. 103.
- Nielsen, F. A., matros 211.
- Ohnsorg, M. J., missionær 22, 33.
- Olrik, B., sogneprest 116.
- Olrik, B., inspektør 160, 224.
- Olrik, C. M., borgermester 193.
- Olrik, O. T. kirurg og assistent 116—19, 128, 157—59, 176.
- Olrik, W. M., købmand, 193, 200, 203, 206, 223, 233.
- Olsen, formand 216.
- Olsen, Anders, købmand 49, 205.
- Olsen, R., blanding, g. m. M. Grønvald 193.
- Paars, guvernør i Grønland 5.
- Pedersen, Christen, smed 58.
- Pedersen, Lars, skipper 71.
- de Petersen, baron 120.
- Petersen, C., g. m. J. C. Kleinschmidt 223.
- Petersen, N., kok 182, 183.
- Pettersen, eng. skibskapt. 183.
- Platou, C. A., assistent 203, 206, 208—10, 213, 216.
- Pollik, Grønlænder 182.
- Pontoppidan, C., adm. direktør 101.
- Paul, Grønlænder 215.
- Poul, Grønlænder, kateket 26, 31, 40, 42, 44, 45.
- Qâjarnaq, Grønlænder, se Samuel 38.
- Qingaq, Grønlænderinde 26.
- Qvale, skipper 203, 205, 206.

- Rasch, C., kok 183.
 Rasch, Gjertrud 4, 21.
 Rasch, N. A., købmand 4, 49.
 Rasmussen, J., matros 235.
 Raun, H. H., købmand 191.
 Rendtler, J., vicekonsul 126.
 Rieverts, skipper 190, 192.
 Riverts, K., kommandør 176, 183.
 Rosenvold, A., missionær 187, 188, 189, 190, 191, 192.
 Rougtved, proprietær 6.
 Rudolph, C. D., herrnhutisk miss. 188, 189, 190.

 Saabye, H. E., missionær 1, 86, 88.
 Sahling, Hans Jacob, købmand 6.
 Sakarias, Grønlænder 134, 137.
 Samik, Grønlænder 155, 161.
 Samuel, Grønlænder 38.
 Sandgreen, S., købmand 76, 116, 158.
 Sandholdt, A., assistent 78, 95.
 Sara, Grønlænderinde, g. m. J. L. Smidt 80.
 Sara, Grønlænderinde 29.
 Schavland, prest 108.
 Schousen, (Skausen), Peder, skipper 23.
 Schousgaard, Jens, kolonist 58, 64.
 Schultz, inspektør 9, 121, 157.
 Schultz-Lorentzen, provst 10, 11.
 Schwabe, inspektør 118.

 Schythe, E., assistent 199, 222.
 Schythe, J. C., videnskabsmand 199.
 Sewerin, Jac., Grønlands Patron 2, 4, 27, 39, 49, 51.
 Sigmelius, J., kolonist 193.
 Sigmelius, L., kolonist 200 ff.
 Smith, C., professor 233.
 Smidt, J. L., købmand 80.
 Sontum, U., købmand 192.
 Stach, Anna, g. m. F. Böhnisch 21.
 Stach, M., hernhutisk missionær 21, 51, 60, 62.
 Stach, Rosina, g. m. J. Bech 29.
 Steen, J. C., købmand 157, 158.
 v. Stemann, C. L., dir. for kgl. grønl. handel 101.
 Strøm, prest 9.
 Susanne, Grønlænderinde 30.
 Svane, Johanne Sophie, g. m. J. K. Lintrup 101.
 de Svanenhielm, C. C. L., g. m. N. D. Muus 187.
 de Svanenhielm J. L., fhv. købmand 124, 187.
 de Svanenhielm, M., proprietær 124.
 Sverdrup, J. A., forvalter 120.
 Sverdrup, Jørg., provst 15, 120, 126, 162, 181.
 Søebech, D., underassistent 121, 129, 132, 133, 146, 148, 161, 178.
 Søebech, Else Cathrina 121.
 Søefeldt, A. H., g. m. D. Søebech 121.

 Sylow, A. v. W., missionær 22—33, 35, 37—42, 44, 46, 70.
 Sørensen, K., matros 143.

 Teissak, Grønlænder 22.
 Telløfsen, J., spekskærer 180, 183.
 Terchel, Grønlænder 217.
 Terkel (Jensen), kolonist 71.
 Thorning, A. C., overassistent 177.
 Tingertok, Grønlænder 155, 156, 157, 159, 161.
 Top, Alb., missionær 84.
 Tønnesen, K., g. m. P. R. Heide 177.
 Tørring, H., spekskærer 183.

 Ujorak, Grønlænder 155, 161.

 Vagel de Ulrichsdal, slegt 23.
 Vagel, J., assistent 23—30, 34—37, 44—45.
 Volquarts, K. A., g. m. P. Muus 187.

 Walter, J. R., herrnhutisk miss. 203, 216, 228 f., 231 f., 234.
 Walter, Madame 208.
 Werløse, E. C., g. m. C. Grewe 125.
 Wiborg, Elisab. Eleonore 91.
 Wiborg, Thomas, missionær 91.
 Wille, inspektør 9, 10, 103, 117, 129, 154, 156, 159, 176 f., 179, 181.
 Willumsen, L. kolonist 107, 118.

Winding, J., købmand 233.	Wolf, C. C. D., købmand 212.	Wolff, G. H. assistent 219, 222 f.; købmand 226, 232, 234, 236.
With, eng. skibskapt. 207.	Wolf, Marcusine Cathr. 208.	Wolff, G., konsul 207.
Wolf, A. C., assistent 204, 205 f.	Wolf, N. G., missionær 9,	Wormskiold, M., ekspeditionsrejsende 233, 234, 236.
Wolf, Carl, barn 212.	11, 192, 197, 200, 202 f., 205, 208, 212 f., 220.	

TRYKKFEIL

Side 21 note 2: Stedskør skal være Søkelskør.

NORGES SVALBARD- OG ISHAVS-UNDERSØKELSER

MEDDELELSER:

- Nr. 1. PETTERSEN, KARL, *Isforholdene i Nordishavet i 1881 og 1882*. Opretrykk av avisartikler. Med en innledning av Adolf Hoel. — Særtrykk av Norsk Geografisk Tidsskrift, b. 1, h. 4. Oslo 1926.
- ” 2. HOEL, ADOLF, *Om ordningen av de territoriale krav på Svalbard*. — Særtrykk av Norsk Geografisk Tidsskrift, b. 2, h. 1. Oslo 1928.
- ” 3. HOEL, ADOLF, *Suverenitetsspørsmålene i polartraktene*. — Særtrykk av Nordmands-Forbundet, årg. 21, h. 4 & 5. Oslo 1928.
- ” 4. BROCH, O. J., E. FJELD og A. HØYGAARD, *På ski over den sydlige del av Spitsbergen*. — Særtrykk av Norsk Geografisk Tidsskrift, b. 2, h. 3—4. Oslo 1928.
- ” 5. TANDBERG, ROLF S., *Med hundespenn på eftersøkning efter „Italia“-folkene*. — Særtrykk av Norsk Geografisk Tidsskrift b. 2, h. 3—4. Oslo 1928.
- ” 6. KJÆR, ROLF, *Farvannsbeskrivelse over kysten av Bjørnøya*. Oslo 1929.
- ” 7. NORGES SVALBARD- OG ISHAVS-UNDERSØKELSER, *Jan Mayen. En oversikt over øens natur, historie og bygning*. — Særtrykk av Norsk Geografisk Tidsskrift, b. 2, h. 7. Oslo 1929.
- ” 8. I. LID, JOHANNES, *Mariskardet på Svalbard*. II. ISACHSEN, FRIDTJOV, *Tidligere utforskning av området mellem Isfjorden og Wijdebay på Svalbard*. — Særtrykk av Norsk Geografisk Tidsskrift, b. 2, h. 7. Oslo 1929.
- ” 9. LYNGE, B., *Moskusoksen i Øst-Grønland*. — Særtrykk av Norsk Geografisk Tidsskrift, b. 3, h. 1. Oslo 1930.
- ” 10. NORGES SVALBARD- OG ISHAVS-UNDERSØKELSER, *Dagbok ført av Adolf Brandal under en overvintring på Øst-Grønland 1908—1909*. Oslo 1930.
- ” 11. ORVIN, ANDERS K., *Ekspedisjonen til Øst-Grønland med „Veslekari“ sommeren 1929*. — Særtrykk av Norsk Geografisk Tidsskrift, b. 3, h. 2—3. Oslo 1930.
- ” 12. ISACHSEN, GUNNAR, *I Norske Undersøkelser ved Sydpollaret 1929—31*. II. „Norvegia“-ekspedisjonen 1930—31. — Særtrykk av Norsk Geografisk Tidsskrift, b. 3, h. 5—8. Oslo 1931.
- ” 13. *Norges Svalbard- og Ishavsundersøkelser ekspedisjoner sommeren 1930*. I. ORVIN, ANDERS K., *Ekspedisjonen til Jan Mayen og Øst-Grønland*. II. KJÆR, ROLF, *Ekspedisjonen til Svalbard-farvannene*. III. FREBOLD, H., *Ekspedisjonen til Spitsbergen*. IV. HORN, GUNNAR, *Ekspedisjonen til Frans Josefs Land*. — Særtrykk av Norsk Geografisk Tidsskrift, b. 3, h. 5—8. Oslo 1931.
- ” 14. I. HØEG, OVE ARBO, *The Fossil Wood from the Tertiary at Myggbukta, East Greenland*. II. ORVIN, ANDERS K., *A Fossil River Bed in East Greenland*. — Særtrykk av Norsk Geologisk Tidsskrift, b. 12. Oslo 1931.
- ” 15. VOGT, THOROLF, *Landets senkning i nutiden på Spitsbergen og Øst-Grønland*. — Særtrykk av Norsk Geologisk Tidsskrift, b. 12. Oslo 1931.

- Nr.16. HØEG, OVE ARBO, *Blütenbiologische Beobachtungen aus Spitzbergen*. Oslo 1932.
- „ 17. HØEG, OVE ARBO, *Notes on Some Arctic Fossil Wood, With a Re-description of Cupressinoxylon Polyommatum, Cramer*. Oslo 1932.
- „ 18. ISACHSEN, GUNNAR OG FRIDTJØV ISACHSEN, *Norske fangstmenns og fiskeres ferder til Grønland 1922—1931*. — Særtrykk av Norsk Geografisk Tidsskrift, b. 4, h. 1—3. Oslo 1932.
- „ 19. ISACHSEN, GUNNAR OG FRIDTJØV ISACHSEN, *Hvor langt mot nord kom de norrøne grønlendinger på sine fangstferder i ubygdene*. — Særtrykk av Norsk Geografisk Tidsskrift, b. 4, h. 1—3. Oslo 1932.
- „ 20. VOGT, THOROLF, *Norges Svalbard- og Ishavs-undersøkelsers ekspedisjon til Sydøstgrønland med „Heimen“ sommeren 1931*. — Særtrykk av Norsk Geografisk Tidsskrift, b. 4, h. 5. Oslo 1933.
- „ 21. BRISTOWE, W. S., *The Spiders of Bear Island*. — Reprinted from Norsk Entomologisk Tidsskrift, b. 3, h. 3. Oslo 1933.
- „ 22. ISACHSEN, FRIDTJØV, *Verdien av den norske klappmyssfangst langs Sydøst-Grønland*. Oslo 1933.
- „ 23. LUNCKE, BERNHARD, *Norges Svalbard- og Ishavs-undersøkelsers luftkartlegning i Eirik Raudes Land 1932*. — Særtrykk av Norsk Geografisk Tidsskrift, b. 4, h. 6. Oslo 1933.
- „ 24. HORN, GUNNAR, *Norges Svalbard- og Ishavs-undersøkelsers ekspedisjon til Sydøstgrønland med „Veslemari“ sommeren 1932*. — Særtrykk av Norsk Geografisk Tidsskrift, b. 4, h. 7. Oslo 1933.
- „ 25. ORVIN, ANDERS K., *Norges Svalbard- og Ishavs-undersøkelsers ekspedisjoner til Nordøst-Grønland i årene 1931—1933. — Isfjord fyr og radiostasjon, Svalbard*. Særtrykk av Norsk Geografisk Tidsskrift, b. 5, h. 2. Oslo 1934.
- „ 26. GRIEG, JAMES A., *Some Echinoderms from Franz Josef Land, Victoriaøya and Hopen. Collected on the Norwegian Scientific Expedition 1930*. Oslo 1935.
- „ 27. MAGNUSSON, A. H., *The Lichen-Genus Acarospora in Greenland and Spitzbergen*. — Reprinted from Nyt Magazin for Naturvidenskaberne. Bind 75. Oslo 1935.
- „ 28. BAASHUUS-JESSEN, J., *Arctic Nervous Diseases*. Reprinted from Skandinavisk Veterinär-Tidsskrift, No. 6, 1935.
- „ 29. I. KOLSRUD, OLUF, *Til Østgrønlands historie*. II. OSTERMANN, H., *De første efterretninger om østgrønlænderne 1752*. — Særtrykk av Norsk Geografisk Tidsskrift, b. 5, h. 7. Oslo 1935.
- „ 30. TORNØE, J. KR., *Hvitsærk og Blåærk*. — Særtrykk av Norsk Geografisk Tidsskrift, b. 5, h. 7. Oslo 1935.
- „ 31. HEINTZ, A., *Holonema-Reste aus dem Devon Spitzbergens*. — Sonderabdruck aus Norsk Geologisk Tidsskrift, b. 15, Oslo 1935.
- „ 32. ANDERS K. ORVIN, *Norges Svalbard- og Ishavs-undersøkelsers ekspedisjoner i årene 1934 og 1935*. — Særtrykk av Norsk Geografisk Tidsskrift, b. 5, h. 8. Oslo 1935.
- „ 33. OSTERMANN, H., *Dagbøker av nordmenn på Grønland før 1814*. Oslo 1935.